

URADNI LIST

SOCIALISTIČNE REPUBLIKE SLOVENIJE

Številka 4

Ljubljana, 7. februarja 1973 Cena 10 dinarjev

Leto XXX

23.

Na podlagi tretjega odstavka 2. točke VII. amandmaja k ustavi SR Slovenije je skupščina SR Slovenije na sejah republiškega zbora in enotnega zbora delovnih skupnosti dne 24. januarja 1973 sprejela

DRUŽBENI PLAN RAZVOJA SR SLOVENIJE V LETIH 1971—1975

Ta družbeni plan predstavlja najširši družbeni dogovor delovnih ljudi, organizacij združenega dela, interesnih in drugih samoupravnih skupnosti ter občin o skupni razvojni politiki in o smernicah za ukrepe pri usmerjanju družbenoekonomskega razvoja SR Slovenije v razdobju do leta 1975.

Razvojna politika v tem planu temelji predvsem na srednjeročnih programih samoupravnih nosilcev, samoupravnih sporazumih in družbenih dogovorih ter že sprejetih ukrepih, hkrati pa upošteva širše razvojne zakonitosti družbe, možnosti in potrebe ter spremembe v družbenoekonomskih odnosih. Na teh osnovah opredeljuje plan potrebno usklajevanje družbenega razvoja s samoupravnimi sporazumi, družbenimi dogovori in ukrepi družbenopolitičnih skupnosti.

Da bi dosegli nadaljnji splošni materialni in družbeni napredek, popolnejše izkoriščanje razvojnih možnosti SR Slovenije ter na teh osnovah izboljšanje življenjskih in delovnih pogojev, bodo delovni ljudje v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela pri programiranju in uresničevanju svojega razvoja upoštevali smernice tega plana in se nanj opirali pri oblikovanju samoupravnih in družbenih dogovorov, s katerimi bodo usklajevali svoje razvojne programe ter določali ukrepe za uresničevanje medsebojnih in skupnih družbenih interesov. Družbeni plan je tudi osnova za ukrepe, ki jih bodo v okviru svojih pravic in dolžnosti zaradi izvajanja skupne razvojne politike sprejemali in izvajali organi družbenopolitičnih skupnosti v republiki.

Usmeritve tega družbenega plana so zasnovane tudi na smernicah in ukrepih za urejanje enotnega tržišča in drugih skupnih razvojnih problemov, ki so dogovorjeni z družbenim planom Jugoslavije.

Družbeni plan odraža značilnosti sedanjega razdobja in doseženo stopnjo razvitosti samoupravnega in družbenega planiranja. V procesu nadaljnjega razvijanja samoupravnih družbenoekonomskih odnosov, ekonomskega sistema in uresničevanja skupnih ciljev gospodarskega razvoja je zato treba računati z možnostjo sprememb nekaterih predvidenih rešitev in ukrepov, predvsem v smeri tržnega in samoupravnega razreševanja razvojnih problemov. Tudi potrebe po gibkem usklajevanju ekonomske politike s konkretnimi razmerami na jugoslovanskem in svetovnem trgu bodo terjale uveljavitev načela kontinuiranega planiranja oziroma občasno dopolnjevanje usmeritev družbenega

plana v okviru vsakoletnih dokumentov o politiki družbenoekonomskega razvoja Slovenije.

I. SPLOŠNI POGOJI RAZVOJA

1. Pogoji gospodarjenja ne enotnem tržišču

1. Družbeni plan opredeljuje politiko usmerjanja nadaljnega družbenoekonomskega razvoja SR Slovenije za razdobje, ko se na podlagi ustavnih sprememb v vsej Jugoslaviji dograjuje in dopolnjuje samoupravni in politični sistem, in ko se na novih osnovah vzpostavljajo razmerja med družbenopolitičnimi skupnostmi pri oblikovanju in izvajanju politike razvoja ter uveljavljajo spremembe v ekonomskem sistemu, ki temeljijo na medsebojnem usklajevanju razvojnih interesov republik in pokrajin. Hkrati je to razdobje, ki ga zaradi nakopičenih strukturnih problemov, neusklajenosti na tržišču, v potrošnji in plačilni bilanci ter zaradi nezadostne izgrajenosti in prilagojenosti ekonomskega sistema tržnemu načinu gospodarjenja, označuje poudarjena stopnja gospodarske nestabilnosti. Vse to opredeljuje ekonomskopolitično usmeritev Jugoslavije v tem srednjeročnem razdobju in s tem tudi osnovna izhodišča ter pogoje za oblikovanje razvojne politike SR Slovenije in vseh samoupravnih nosilcev razvoja.

2. Začetek tega petletja predstavlja po svojih pozitivnih rezultatih in negativnih težnjah dosedanjega razvoja v jugoslovanskem gospodarstvu zapleteno izhodišče, ki ponuja tako možnosti kot tudi resne nevarnosti za realizacijo ciljev in nalog družbenih planov in stabilizacije. Zapletenost položaja ne odraža le mnogi strukturni problemi in protislovja, temveč tudi težnje, da se negativna gibanja reproducirajo naprej in da se na razne načine poskušajo uveljaviti ozki interesi posameznih gospodarskih in drugih družbenih dejavnikov pri oblikovanju sistema ter nadaljevanje prakse iz obdobja inflacije.

V pogojih inflacije se je širil obseg nepokritih investicij, ki so ob rastočih stroških in razprostranjenemu pričakovanju bodočega porasta cen vodili k slabljenju učinkovitosti vlaganj in usmeritve na visoko produktivnost dela. V takih razmerah, ki jih je hkrati spremljalo zmanjševanje akumulativnosti v jugoslovanskem gospodarstvu so se naglo povečevale neplačane obveznosti gospodarstva in družbenopolitičnih skupnosti kot oblika izsiljenega kreditiranja. Hkrati se je nadaljeval proces pretvarjanja obratnih, emisijskih in drugih sredstev v investicijska, visoko ter neugodno zadolževanje v tujini ipd.

Uveljavljanje kreditnega mehanizma [poslovnih bank, liberalizacija zunanjetrgovinske menjave in druge spremembe so v preteklih letih sicer vodile k naraščanju poslovne iniciative in k intenzivnejšemu prevzemanju meril in usmeritev razvitih ekonomij. Hkrati pa je tak razvoj spremljala neobvladana emisija kreditov,

zlasti z visoko multiplikacijo kreditnega potenciala poslovnih bank, dalje nekontrolirana rast zadolževanja v tujini in stalno povečevanje že tako visoke kreditne odvisnosti organizacij združenega dela. Tak razvoj pa je spremljalo naraščanje vpliva centrov gospodarske moči v bankah, velikih trgovskih podjetjih in drugo, kar se je odražalo tudi v usmerjanju investicijskih vlaganj.

Med strukturnimi slabostmi v razvoju gospodarstva so še zlasti izrazite tiste, ki so nastale zaradi pretiranega povečevanja na uvozu zasnovane in v končne faze proizvodnje preveč enostransko usmerjene poslovne usmeritve, ki so presegle dane devizno bilančne možnosti.

Težnja po ekspanziji izven realnih materialnih možnosti je vodila k nevarnemu razraščanju medsebojne zadolženosti, nepokritih investicij in izgub, splošne nelikvidnosti, neupoštevanju predpisov in normalnih poslovnih običajev in do drugih slabosti, ki so v svojih posledicah vplivale ne le na občutne deformacije v gospodarskem razvoju in poslovnih odnosih, temveč so postajale tudi osnovni vzrok socialnim, samoupravnim in še drugim družbenopolitičnim deformacijam.

Na zmanjšanje akumulativnosti v jugoslovanskem gospodarstvu je vplivala tudi znatna prerazdelitev dohodka v korist osebnih prejemkov, ki so se v preteklih letih ne le tekoče usklajevali z rastjo življenjskih stroškov, temveč so bili tudi realno po zaposlenem v večini republik znatno višji od dosežene produktivnosti dela. Razen tega so bila zaradi inflacije v mnogih organizacijah nerealno vrednotena produkcijska sredstva in se je oblikovala amortizacija celo pod enostavno reprodukcijo. Vse bolj se je širilo ekstenzivno zaposlovanje, naraščala notranja režija, družbene in pogodbenne obveznosti ipd. Naraščanje teh in drugih stroškov poslovanja je imelo tudi povraten vpliv na intenzivno stroškovno inflacijo in na porast cen.

Na visoko rast osebnih prejemkov je delovalo več faktorjev, zlasti pa usklajevanje osebnih dohodkov na višjem nivoju, motiviranjem s težnjo po preprečevanju fluktuacije k uspešnejšim delovnim organizacijam ali v tujino in počasno in nedosledno uveljavljanje družbenih dogovorov ter sporazumov o delitvi dohodka in osebnih dohodkov. V bistvu gre za poglobljanje neskladja med realnimi možnostmi, ki jih omogoča današnja stopnja gospodarske razvitosti in družbene produktivnosti, ter vse bolj izraženimi potrebami po naraščanju osebnih dohodkov, osebne potrošnje in zadovoljevanja raznih potreb družbenega standarda, tudi pod vplivom standarda v sosednjih razvitih deželah.

V pogojih naraščajoče konjunktore v preteklem obdobju v Jugoslaviji ni uspelo vzdrževati gospodarskega ravnovesja, kar se je zlasti odražalo v neobvladanih tržnih gibanjih. Ciklični razvoj gospodarstva so spremljala tudi protislovja in problemi usklajevanja odnosov med posameznimi področji družbenega dela. Na takšne razmere so imeli vpliv tudi ostanki distributivne miselnosti in preživelih oblik administrativnega razreševanja problemov družbene reprodukcije, težnje k monopolizmu ter zapiranju trga in podobno. Zato ni v zadostni meri prišla do izraza usmeritev k učinkovitosti vlaganj v gospodarjenja ter usmeritev k visoki posamični in družbeni produktivnosti dela, kar vse je bistvena osnova dinamične rasti gospodarstva in realnega življenjskega standarda.

Ob doseženi stopnji razvitosti Jugoslavije bi pomenil nadaljnji ciklični in neuravnotežen razvoj za-

ostajanje za možno dinamiko razvoja, omejevanje delovanja razvitega trga in poslovnosti ter krepitev metod centralističnega in administrativnega urejanja, nadaljnje poglobljanje neskladnosti med posameznimi področji družbenega dela, deformacije v delitvi dohodka in opadanje interesa za varčevanje, poglobljanje gmotnih razlik med zaposlenimi doma in v tujini in slabitev še drugih kvalitetnih dejavnikov razvoja, značilnih za razvito gospodarstvo. Uravnotežen gospodarski razvoj, razvito tržišče in normalni poslovni odnosi so odločilen pogoj tudi za uspešno uveljavljanje temeljnih organizacij združenega dela ter za medsebojno sporazumevanje in integracijo dela ter sredstev na socialističnih osnovi. Sedanji gospodarski položaj in neposredne perspektive zato terjajo doslednost v izvajanju politike uravnoteženega in stabilnega razvoja, ki je tudi temeljni pogoj smotrne skupne politike na enotnem jugoslovanskem tržišču.

3. Z družbenim planom Jugoslavije so opredeljene osnovne smernice in okviri ukrepov ekonomske politike za ponovno uspostavitve in ohranjanje ravnovesja med gospodarskimi tokovi ob sočasnem ustvarjanju možnosti za še naprej sorazmerno dinamičen razvoj. Na teh osnovah naj bi v naslednjih letih zagotovili skladnejša razmerja med ponudbo in popraševanjem ob počasnejši rasti celotne končne porabe od rasti družbenega proizvoda, občutnem zmanjšanju deficita plačilne bilance ter v povečevanju materialnih, deviznih in finančnih rezerv. V tej smeri bodo delovali ukrepi na ravni federacije predvsem na področju porabe, kreditnomonetarne politike ter zunanjetrgovinskega in deviznega sistema, ki bodo podprti tudi z ustrezno politiko in ukrepi republik ter drugih družbenopolitičnih in samoupravnih skupnosti.

4. S stabilizacijskimi ukrepi bi morali doseči bolj umirjeno rast splošne ravni cen, približno v mejah, ki jih dopuščajo tendence cen na razvitih tujih trgih.

Osnovna smer politike cen je njihovo oblikovanje po ponudbi in popraševanju na domačem trgu. Pri tem bodo cene proizvodov in storitev liberalizirane postopoma, v skladu s stanjem na trgu, učinki ukrepov za stabilizacijo in za usklajevanje proizvodnje in potrošnje, odpravljanjem strukturnih neskladij ter z liberalizacijo uvoza.

Na področjih, kjer ni pogojev za oblikovanje cen pod vplivom ponudbe in popraševanja in kjer so le-te pomemben element proizvodnih in življenjskih stroškov, bo trajneje zadržana neposredna družbena kontrola cen ob širši uporabi ustreznih oblik družbenega dogovarjanja in samoupravnega sporazumevanja.

Postopoma bodo vzpostavljena skladnejša razmerja med cenami preko sistema in postopkov za oblikovanje ter kontrolo cen, s carinsko zaščito, politiko prometnih davkov ter z drugimi ukrepi ekonomske politike. Pri tem bodo glavna merila politike cen ustrezna paritetna razmerja s svetovnimi cenami in razumna stopnja zaščite, zasnovana na razvojni politiki, na razvitosti ter strukturi gospodarstva, ki bodo veljala predvsem za proizvode in storitve, ki so že ali utegnejo postati predmet mednarodne menjave. Ta merila bodo uporabljena pri oblikovanju ustreznih paritetnih razmerij za proizvode in storitve po vseh režimih cen. Zoževanje disparitet v cenah bo doseženo tako, da bo v okviru predvidenega naraščanja splošne ravni cen hitreje naraščala raven cen za proizvode in storitve, ki so pod pariteto z ustreznimi svetovnimi cenami, medtem ko bi cene, katerih raven je nad enotno pariteto, postopoma približevali tej pariteti.

Zadržan bo režim garantiranih in minimalnih odkupnih cen za glavne kmetijske pridelke ter ohranjen sedanji mehanizem zaštite pri uvozu. Cene proizvodov in storitev pod neposredno družbeno kontrolo ter zaščitne cene v kmetijstvu bodo periodično usklajevane s splošnim gibanjem cen na domačem trgu.

Zaradi zagotavljanja enotnosti trga bodo sprejeti ukrepi zoper monopol, nelojalno konkurenco in vse oblike oligopolnega dogovarjanja o cenah. Uveljavljeno bo tudi načelo kompenzacij v primerih, ko bi z ukrepi družbenopolitičnih skupnosti bila bistveno in trajneje prizadeta enakopravnost partnerjev na enotnem trgu.

5. Ker je kreditna monetarna politika pomemben instrument obvladovanja gospodarskih tokov, morajo vsakoletne projekcije monetarne politike služiti predvsem temu namenu. Sporazumno z republikami in pokrajinami bodo vsako leto posebej določeni obseg in nameni porabe sredstev iz emisije primarnega denarja ter njihov razpored na del, ki bo usmerjen preko Narodne banke Jugoslavije, in na del, ki ga bodo usmerjale narodne banke republik in pokrajin. Pričakovati je, da bo glede na potrebe stabilizacijske politike pomemben del teh sredstev v naslednjih letih usmerjen za reeskontiranje kratkoročnih kreditov poslovnih bank za izvoz. S kreditno politiko se bo tudi spodbujalo gospodarstvo pri zagotavljanju sredstev za srednjeročno in dolgoročno kreditiranje izvoznih poslov. Za kreditiranje prodaje domače opreme na notranjem trgu pa bo mogoče poleg lastnih sredstev delovnih organizacij uporabiti tudi sredstva poštne hranilnice, s katerimi bo okrepljen kreditni potencial narodnih bank republik ter sredstva hranilnih vlog in druga kvalitetna sredstva poslovnih bank.

Z reorganizacijo poslovnih bank bo okrepljen vpliv upravljalcev na kreditno politiko bank. Upravljalci bodo udeleženi pri dohodku teh bank ter pri razdelitvi dosedaj bankam pripadajočega dela kreditnih in rezervnih skladov na podlagi samoupravnih sporazumov o ustanovitvi bank. Sredstva bivših zveznih bank, pridobljena na podlagi poslovanja s sredstvi federacije, pa bodo prenešana na republike in pokrajine.

Politiko obrestnih mer bodo določale skupščine poslovnih bank s tem, da bodo limiti opredeljeni s samoupravnimi sporazumi in družbenimi dogovori.

6. Stalno naraščajoč obseg zapadlih neplačanih obveznosti, ki so predvsem odraz osnovnih neskladij med oblikovanjem in porabo družbenega proizvoda ter posledica finančne nediscipline porabnikov družbenih sredstev, povzroča vse večjo nelikvidnost na celotnem jugoslovanskem tržišču. Zato sodi odpravljanje osnovnih vzrokov nelikvidnosti med poglavne pogoje skladnega družbenoekonomskega razvoja in naloge politike stabilizacije.

Poleg sprejetih ukrepov za poravnavo obveznosti družbenopolitičnih skupnosti, interesnih skupnosti in ukrepov za občasno večstransko medsebojno poravnavo dolgov v gospodarstvu, bodo na odpravljanje vzrokov nelikvidnosti vplivale tudi nekatere že uveljavljene spremembe v gospodarskem sistemu z namenom, da se predvsem zaostri finančna disciplina in poveča varnost v poslovanju na trgu ter sanirajo žarišča nelikvidnosti in izgub. V zvezi s tem so pomembni zlasti naslednji ukrepi:

S konkretnimi programi vseh nosilcev družbene aktivnosti bo treba zagotoviti saniranje izgub odprav nepokritih investicij in drugih neporavnanih obveznosti in v ta namen v okviru delitve dohodka zagotoviti po-

trebna sredstva. Bistven element teh programov mora biti tudi akcija za racionalizacijo poslovanja, za zmanjšanje stroškov poslovanja in za vsestransko varčevanje v organizacijah združenega dela, v proračunih, skladih in pri drugih nosilcih družbenih sredstev. V zvezi s tem pa je hkrati treba zagotoviti učinkovito in neposredno samoupravno delavsko in družbeno nadzorstvo nad vsemi oblikami potrošnje.

Sprejeti in izpopolnjeni so že predpisi, po katerih bo tudi zaradi nelikvidnosti organizacije združenega dela obvezno sprožen postopek sanacije. Prav tako so dopolnjena določila o sanaciji organizacij združenega dela, ki imajo nepokrito izgubo. Pri sanaciji bodo sodelovale predvsem zainteresirane organizacije združenega dela — upnice in banke — kreditorji, ki bodo kot sanatorji pridobile tudi nekatere posebne pravice pri upravljanju organizacij združenega dela v postopku saniranja. V primeru neuspele sanacije zaradi izgube in nelikvidnosti organizacije združenega dela bo uveljavljena prisilna poravnava in tudi stečaj.

Uveljavljeno omejevanje izplačil osebnih dohodkov za vse porabnike družbenih sredstev, dokler imajo neporavnane zapadle obveznosti, bo spodbudilo neposrednejši interes in odgovornost upravljalcev za ustreznejšo politiko zadolževanja.

Zaradi preprečevanja enega izmed bistvenih vzrokov nelikvidnosti gospodarstva, ki izvira iz prakse povečevanja poslovne dejavnosti brez ustreznega finančnega kritja, bodo morale organizacije združenega dela postopno do leta 1975 zagotoviti iz lastne akumulacije ali iz dolgoročnih bančnih kreditov najmanj tolikšen denarni del poslovnega sklada kot znaša vrednost njihovih poprečnih letnih zalog. Z izvajanjem te obveznosti bodo pogojene možnosti investicijskih vlaganj. Uveljavljena bo tudi obveznost večjega oblikovanja sredstev rezerv iz tekočega dohodka.

Organizacije združenega dela bodo v prihodnje ob sestavljanju periodičnih in zaključnih računov dolžne korigirati vrednost zaloga na njihovo tržno vrednost ter popraviti vrednost terjatev, ki presegajo z zakonom predpisane plačilne roke. To bo preprečevalo delitev dohodka in druge oblike porabe nad dejansko realiziranim dohodkom.

Omejene bodo tudi možnosti za prevzemanje novih investicijskih obveznosti brez poprejšnje zagotovitve sredstev za stare obveznosti ter onemogočeno novo zadolževanje brez dejanskega pokritja. Pri sprejemanju novih obveznosti bo dosledneje uveljavljen instrument bančne garancije z uvedbo akceptnega naloga z garancijo poslovne banke.

Pričakovati je, da bo gospodarstvo na posameznih območjih Jugoslavije okrepilo intervencijsko vlogo skupnih rezerv pri sanaciji organizacij združenega dela zaradi izgub in nelikvidnosti.

Pomemben instrument stabilizacijske politike bo tudi sistem družbenega dogovarjanja in samoupravnih sporazumov o delitvi dohodka in osebnih dohodkov. Ob pričakovanem doslednem izvajanju ustreznih sporazumov na celotnem območju države bodo tako ustvarjeni osnovni pogoji za usklajen gibanj na tržišču.

7. V skladu s sprejetimi koncepti prehodnih in trajnejših rešitev bo nadaljnje razvijanje zunanjetrgovinskega in deviznega sistema popolneje usklajeno s potrebami vsestranskega in dinamičnega vključevanja našega gospodarstva v mednarodno delitev dela, vzdrževanje ravnotežja v plačilni bilanci in bistvenega zboljšanja razmerij menjave s posameznimi območji, predvsem z deželami v razvoju. V okviru take politike

se bo postopoma zmanjševal deficit plačilne bilance, hkrati pa bodo povečane devizne rezerve. S politiko urejanja obsega zadolževanja v tujini tako, da do leta 1975 odplačila ne bi presegla do 20 % deviznega priliva od izvoza blaga in storitev, bodo sporazumno med republikami in pokrajinama določeni vsako leto limit in kriteriji zadolževanja v cilju ohranitve plačilno-bilancne likvidnosti države. Pri tem bo treba zagotoviti tak sistem zadolževanja v tujini, ki bo omogočal zadolževanje le tistim organizacijam in skupnostim, ki so dinarsko in devizno sposobne izvrševati sprejete obveznosti.

Organizacije združenega dela kot temeljni nosilci ekonomskih odnosov s tujino bodo morale skupaj s poslovnimi bankami prevzemati odgovornost za povečanje deviznih prilivov zaradi pokrivanja deviznih potreb gospodarstva. Organiziran bo medbančni devizni trg poslovnih bank, ki bo na tržni osnovi usklajeval interese gospodarstva ter omogočal povezovanje domačih in tujih denarnih tokov.

Za uresničevanje nalog družbenega plana bo pomembno skladno delovanje celotnega mehanizma deviznega sistema. Poleg povečanja deviznega priliva od izvoza blaga in storitev bo pomembna krepitev tudi drugih vrst deviznih prilivov, kot so razni devizni depoziti, razne oblike vlaganja tujega kapitala, izboljšanje udeležbe ugodnejših finančnih kreditov v strukturi naše zadolžitve ipd. Mehanizem deviznega sistema kot posrednik med našim gospodarstvom in tujino mora s svojim delovanjem omogočati in pospeševati vse večji vpliv tržnih zakonitosti in produktivnosti dela, ki izhajajo iz mednarodne delitve dela.

Osnovna smer nadaljnjega razvoja gospodarskega sistema bo postopna liberalizacija ekonomskih odnosov s tujino in doseganje pogojev za konvertibilnost dinarja. Postopno bodo uveljavljene spremembe v smeri zmanjšanja plačilnobilancnih, kreditno-monetarnih in blagovnih omejitev. Zaščitna politika bo usklajena z razvojnimi smotri in nalogami, zato bo izpolnjen mehanizem carinske in necarinske zaščite v smeri zoževanja razponov ter znižanja poprečne carinske obremenitve.

Izvoz blaga in storitev ter devizni priliv po drugih osnovah bo spodbujala politika stabilizacije in postopnega izenačevanja pogojev poslovanja na domačem in tujih trgih. V tej smeri bodo delovali tudi ukrepi kreditno-monetarne in davčne politike, mehanizem carinskih povračil in devizna stimulacija vse dokler obstajajo plačilnobilancne omejitve. Povečan bo tudi devizni del amortizacije za panoge, ki imajo bistven pomen za razvoj vsega gospodarstva. Še nadalje bo pomembno spodbujanje deviznega varčevanja in deviznih nakazil zdomcev.

Kreditno poslovanje organizacij združenega dela s tujino bo temeljilo na samostojnih odločitvah v okviru njihove kreditne in devizne sposobnosti in v skladu s politiko zadolževanja v tujini. Izpolnjeni bodo tudi predpisi glede dolgoročne proizvodne in finančne kooperacije s tujimi partnerji.

Za razvoj ekonomskih odnosov s tujino postaja pravečasna izpopolnitev zunanjetrgovinskega in deviznega sistema vedno bolj odločujoč dejavnik, ki bo bistveno vplival na delovanje celotnega gospodarskega sistema, gospodarsko strukturo, produktivnost dela in uveljavljanje tržnih odnosov.

8. Politika družbenopolitičnih skupnosti na področju sistema davkov ter prispevkov delovnih organizacij bo težila k oblikovanju čimbolj izenačenih pogojev po-

slovanja na enotnem jugoslovanskem trgu in k vzdrževanju stabilnosti tokov družbene reprodukcije. V skladu s svojo razvojno politiko bodo družbenopolitične skupnosti z diferenciacijo obremenitev, davčnimi olajšavami in povračili davkov spodbujale določene gospodarske usmeritve v razširjeni reprodukciji, pospeševale zunanjetrgovinsko menjavo in stimulirale še druge naloge gospodarske in socialne politike.

Pri razvijanju sistema davkov in prispevkov bodo republike in pokrajini upoštevale potrebo po nekaterih enotnih družbenoekonomskih osnovah in davčni politiki in davčnem sistemu in se v tem okviru zlasti dogovarjale o opredelitvi davčnega zavezanca, ter glede vrst in osnov družbenih obveznosti temeljnih organizacij združenega dela in občanov. Stopnja usklajenosti in dinamike uveljavljanja dogovorjenih načel bo odvisna od konkretnih pogojev in ciljev družbenoekonomske politike v posameznih republikah in pokrajinah.

Spremembe v sistemu družbenih obveznosti gospodarstva bodo uveljavljene zlasti v smeri razbremenitve delovno intenzivnih organizacij združenega dela, odmerjanja obveznosti po poslovnem uspehu, razmejitve obveznosti med temeljno organizacijo združenega dela ter zaposlenimi in v smeri dejanske uveljavitve sistema bruto osebnih dohodkov.

Nadaljnja izpopolnitev sistema obdavčitve občanov in usposabljanje davčnih in inšpekcijskih služb ter drugih nadzorstvenih organov mora zagotoviti uveljavljanje načel socialne politike v zvezi z zmanjševanjem socialnih razlik ter onemogočenje ustvarjanja dohodka brez dela, prisvajanja družbene lastnine, davčnih utaj in drugih nezakonitosti.

Politika prometnih davkov bo podpirala predvsem uveljavljanje ukrepov za stabilizacijo in vzdrževanje ravnovesja med ponudbo in popraševanjem.

Nadaljeval in vsebinsko izpopolnil se bo proces samoupravnega sporazumevanja in družbenega dogovarjanja o financiranju interesnih skupnosti na osnovi programov njihove aktivnosti. Samoupravne interesne ter družbenopolitične skupnosti bodo usklajevale potrebe razvoja z materialnimi možnostmi temeljnih organizacij združenega dela, delovnih ljudi in občanov.

Vse oblike splošne in skupne porabe se morajo gibati v mejah razpoložljivih sredstev ob večjih izločitvah za rezerve.

Z večjo učinkovitostjo, posodobitvijo organizacije in dela ter izboljšanjem kadrovske strukture upravnih organov družbenopolitičnih skupnosti in ob uveljavljanju samoupravnega razreševanja posameznih nalog bo zagotovljena počasnejša rast materialnih izdatkov proračunov od narodnega dohodka, osebni dohodki po zaposlenem v teh dejavnostih pa bodo usklajevani z rastjo osebnih dohodkov v gospodarstvu.

Z dogovorom republik in pokrajin bosta vsako leto določena obseg in struktura dohodkov in izdatkov zveznega proračuna ter višina prispevka republik in pokrajin za zvezni proračun. Dopolnilna proračunska sredstva za financiranje nujno potrebnih družbenih služb v manj razvitih republikah in avtonomni pokrajini Kosovo bodo zagotovljena z enotnim odstotkom od družbenega proizvoda družbenega gospodarstva.

9. Samoupravno odločanje proizvajalcev o razširjeni reprodukciji je osnovna smer nadaljnjega razvoja sistema razširjene reprodukcije. Temeljne organizacije združenega dela bodo nosilci sredstev razširjene reprodukcije in bodo za uresničevanje skupnih razvojnih potreb na podlagi samoupravnih sporazumov združevale sredstva za skupna vlaganja. Pri uresničevanju širših

razvojnih interesov pa se bodo vse bolj uveljavljali tudi družbeni dogovori med delovnimi organizacijami, združenji, interesnimi skupnostmi ter družbenopolitičnimi skupnostmi. V teh smereh se bo razvijal tudi finančni instrumentarij, ki naj bi spodbujal interes za združevanje sredstev in skupna vlaganja.

Pomemben kvaliteten element v razvoju sistema razširjene reprodukcije bo povečevanje lastnega financiranja gospodarstva in sorazmerno zmanjšanje sedaj prevladujočih kreditnih razmerij v gospodarstvu ter povečanje dolgoročnih virov v strukturi sredstev organizacij združenega dela. To bo postopoma doseženo s politiko zmanjševanja družbenih obveznosti, ki jo nakazujejo plani posameznih družbenopolitičnih skupnosti, ter s predvidenimi sistemskimi ukrepi in družbenimi dogovori, ki bodo vplivali na skladnejšo delitev dohodka in smotrnejšo politiko zagotavljanja sredstev za financiranje povečane poslovne dejavnosti organizacij združenega dela. Pomemben premik v nakazani smeri bodo omogočili tudi spremenjeni družbenoekonomski položaj poslovnih bank in drugih finančnih ustanov, skupna vlaganja na dolgoročnejsi osnovi ter razvijanje trga finančnih sredstev obveznic in drugih vrednostnih papirjev, s katerimi bi pritegnili prosta sredstva gospodarstva in občanov.

V skladu s sprejetimi načeli bo bistveno spremenjena usmerjevalna vloga družbenopolitičnih skupnosti na področju sistema razširjene reprodukcije. Prevladovala bodo oblike posrednega usmerjanja, kot so spodbujanje prelivanja sredstev na določena razvojna področja ter zagotavljanje ustreznih preferencialnih pogojev gospodarjenja.

Na podlagi določil družbenega plana Jugoslavije bo federacija še naprej urejala in zagotavljala kreditiranje hitrejšega razvoja manj razvitih republik in avtonomne pokrajine Kosovo ter sporazumno z republikami usmerjala posojila mednarodne banke. Posredno pa bo vplivala na proces razširjene reprodukcije s sistemskimi rešitvami na področju monetarnega sistema in emisije denarja in na področju zunanjetrgovinskega in deviznega sistema, nadalje z družbeno kontrolo cen in politiko rezerv. Spodbujala bo medrepubliške dogovore za skladno razreševanje nekaterih razvojnih vprašanj, zlasti na področju energetike, prometa, proizvodnje surovin in kmetijstva.

Republike, avtonomni pokrajini in občine bodo usmerjale proces razširjene reprodukcije v gospodarstvu in drugih družbenih dejavnostih s selektivno kreditno politiko, politiko cen iz svoje pristojnosti, s politiko davkov in prispevkov, s sistemom kompenzacij, z namenskimi usmerjanjem dela proračunskih sredstev ter s spodbujanjem prelivanja investicijskih sredstev na posamezna razvojna področja in območja. V pristojnosti republik je tudi razpisovanje obveznih in neobveznih posojil. Usmerjevalna vloga republik bo okrepjena zlasti pri usmerjanju razvoja infrastrukture.

2. Osnove za opredelitev politike gospodarskega razvoja v SR Sloveniji

1. V prihodnjem razdobju vstopa SR Slovenija v razvojno fazo, ko postajajo možnosti za dinamičen družbenoekonomski razvoj vse bolj pogojene s faktorji, značilnimi za gospodarsko razvitejša dežela. Med te zlasti spadajo: strokovni kadri in raziskovalna dejavnost, ki so osnovni nosilci tehničnega in družbenoekonomskega progressa, nadalje optimalna uporaba, prestrukturiranje in nenehna modernizacija produkcijskih sred-

stev ter ostalega družbenega bogastva v skladu s tokovi v svetu, intenzivno vključevanje v mednarodno tržišče, oblikovanje učinkovitih institucionalnih in organizacijskih elementov v sistemu in podobno. Analize gospodarskega razvoja v svetu kažejo, da ti kvalitetni faktorji odločilno prispevajo k povečanju družbene produktivnosti dela.

Glede navedenih dejavnikov tehničnega in ekonomskega napredka SR Slovenija precej zaostaja za industrijsko razvitimi državami. Hkrati pa je v tisti razvojni fazi, ko je tudi pomanjkanje sredstev še vedno bistveni omejitveni faktor razvoja.

Pomemben dejavnik razvoja je tudi aktiviranje še razpoložljivih prirodnih virov in prednosti, ki jih nudi geopolitični položaj SR Slovenije.

Dolgoročne usmeritve glede posameznih razvojnih dejavnikov so opredeljene z resolucijo o dolgoročnem razvoju SR Slovenije. Glavna naloga srednjeročne razvojne politike je torej, da pospešuje in omogoči povečan vpliv predvsem tistih razvojnih dejavnikov, ki opredeljujejo razvojne možnosti SR Slovenije v naslednjih letih ter hkrati za daljše razdobje zagotavljajo kontinuiteto dinamične gospodarske rasti. V tem sklopu sodi med prvenstvene naloge družbenega plana tudi oblikovanje optimalnih razmerij v delitvi in porabi sredstev celotne družbene reprodukcije. To velja zlasti za razmerja med tekočo porabo in razširjeno reprodukcijo, politiko osebnih dohodkov in življenjskega standarda ter politiko zagotavljanja ustreznega razvoja posameznih družbenih dejavnosti oziroma oblik skupne porabe, ki imajo širši razvojni pomen.

2. Med strateške elemente razvojne politike sodi razvijanje ustreznih materialnih in samoupravnih ter organizacijskih pogojev, ob katerih bo močnejše prišel do izraza faktor dela in znanja. V prihodnjem razvoju bodo odločujoči produktivnost, ustvarjalnost in strokovna usposobljenost delavcev, krepitev njihovega deleža v strukturi zaposlenih ter zagotavljanje sodobnih sredstev in pogojev, v katerih se delovni ljudje usposablja in vključujejo v aktivno delo. Na to mora biti usmerjena politika delitve družbenega proizvoda in še zlasti politika notranje delitve dohodka v organizacijah združenega dela. Takšno usmeritev narekujejo ne le dosežena stopnja gospodarske razvitosti in razvoj socialističnega samoupravnega sistema, temveč tudi nekateri specifični pogoji nadaljnjega razvoja SR Slovenije.

V pogojih odprtega gospodarstva je SR Slovenija zelo izpostavljena vplivom razvitih dežel s sorazmerno višjim življenjskim standardom. To se je med drugim odrazilo v precejšnji migraciji kvalificiranih delavcev in strokovnjakov, ki izgublja značaj začasne zaposlitve v tujini. Odhajanje teh kadrov je bilo v zadnjih petih letih večje, kot je znašal prirastek zaposlenih strokovnih kadrov doma, kar pomeni nenadomestljivo izgubo najpomembnejšega dejavnika razvoja, pa tudi sredstev, ki jih je družbena skupnost vložila v izobraževanje.

Pomanjkanje delovnih moči postaja v SR Sloveniji vse bolj omejitveni faktor razvoja. V tem petletnem razdobju bi dotekanje strokovno usposobljenih delavcev omogočalo rast zaposlitve le za okoli 1,5 % letno. Priliv celotne generacije mladine, ki vključuje tudi izrazitejši transfer iz kmetijstva, bi sicer omogočal do 1,9 % rasti zaposlitve, vendar je to že zgornja meja, ki jo bodo proti koncu petletnega razdobja sploh dopuščali razpoložljivi demografski viri v SR Sloveniji. V primerjavi s prejšnjimi razdobji pomeni to precejš-

njo spremembo v trendih, saj se je v petnajstletnem poprečju zaposlenost prebivalstva povečevala letno za okoli 2,6%. Pri tem je bil razvoj slovenskega gospodarstva že v preteklosti pogojen z razmeroma obsežnim zaposlovanjem delavcev iz drugih republik. V prihodnje pa bodo tudi možnosti zaposlovanja iz teh območij vse bolj omejene zaradi hitrega gospodarskega razvoja republik in še vedno prisotnih trendov zaposlovanja v tujini.

Nakazani položaj narekuje na področju politike osebnih dohodkov usmeritev, ki naj v skladu z rastjo produktivnosti omogoči njihovo hitrejšo približevanje dohodkom v konkurenčnih ekonomijah in spodbuden sistem delitve osebnih dohodkov v delovnih organizacijah, zasnovan na dejanskih proizvodnih, kreativnih in poslovnih rezultatih. To pa je hkrati pogojeno z razvitimi samoupravnimi odnosi, organizacijo dela in socialno varnostjo delovnih ljudi. V narodno-gospodarskem merilu bi ob takšni usmeritvi morali imeti v globalu usklajeno rast realnih dohodkov z rastjo produktivnosti.

Na področju proizvodne politike in investicij je nujno intenzivno nadaljevati z modernizacijo produkcijskih sredstev, tehnologije in organizacije. Potrebna je usmeritev na znatno višjo tehnično opremljenost delovnih mest, ki bi omogočala večjo produktivnost in dohodek na delavca, spodbujala strokovno izobraževanje ter tako vplivala na zaježitev odhajanja kadrov v tujino. To pa je hkrati pogojeno s sorazmerno večjimi vlaganji po delovnem mestu in večjimi vlaganji v kadre in izobraževanje ter raziskovalno delo. V narodnogospodarskem merilu bi s tako usmeritvijo morali v naslednjih letih doseči visok, 75% in več odstotni delež produktivnosti pri naraščanju družbenega proizvoda, kot ga imajo industrijsko razvite dežele.

3. Delež celotnih bruto gospodarskih investicij v družbenem proizvodu se je v preteklem petletju občutno zmanjšal nasproti razdobju pred reformo leta 1965. Prav tako se je občutno zmanjšal delež vlaganj na področju družbenih služb. Značilna je tudi cikličnost gibanj investicij ter občasno močno poslabšanje razmerij med vlaganji v osnovna sredstva in zaloge. Vse to ni ostalo brez posledic na dinamiko družbeno-ekonomskega razvoja kljub izboljšanju učinkovitosti gospodarjenja. V zadnjih letih se je delež gospodarskih investicij sicer ponovno povečal, vendar pa gre pri tem v veliki meri za prehodni pojav, značilen za gospodarska gibanja v pogojih kreditne ekspanzije in splošne inflacije.

	— delež v % DP			
	1961-1965	1967-1968	1969-1970	1971
Materialne naložbe v družbenem in zasebnem sektorju gospodarstva	28,0	19,8	25,4	24,9
v tem: vlaganja v osnovna sredstva	17,6	15,6	17,8	16,0
vlaganja v zaloge ¹	10,4	4,2	8,6	8,9

Za opredelitev politike razširjene reprodukcije v prihodnjem razdobju dajejo določeno orientacijo tudi primerjave z industrijsko razvitimi deželami. V teh gospodarstvih je značilna tendenca postopnega povečevanja deleža investicijskih vlaganj, ki je nujna posledica vse intenzivnejših procesov prestrukturiranja in naglega tehnološkega napredka. V nekaterih evrop-

skih razvitih deželah je delež vlaganj v osnovna sredstva dosegel in tudi že presegel ustrezna razmerja v SR Sloveniji. Ob tem pa so v teh deželah investicije na prebivalca v absolutnih merilih znatno višje, kar še stopnjuje razkorak glede možnosti vključevanja v tehnološko revolucijo.

Da bi se gospodarstvo SR Slovenije dinamičneje vključevalo v razvojne procese v svetu, bo torej nujno v prihodnjem razdobju pospešiti tokove razširjene reprodukcije, povečati udeležbo vlaganj v strukturi končne porabe ter izboljšati njihovo strukturo. Na gospodarskem področju je nujno in v okviru realnih možnosti, da v vsem petletju zadržimo že doseženo udeležbo investicijskih naložb iz leta 1971. To bi pomenilo ob večjih vlaganjih v osnovna sredstva že zadovoljiv premik v strukturi potrošnje nasproti poprečju, doseženem v razdobju predhodnega družbenega plana. Takšna politika razširjene reprodukcije je toliko bolj potrebna, ker bo v tem razdobju nujno občutneje povečati dolgoročna vlaganja, zlasti v infrastrukturo, kar bo prehodno vplivalo na določeno poslabšanje globalnega kapitalnega koeficienta.

4. Položaj in perspektive glede navedenih razvojnih dejavnikov kažejo na nujnost sprememb v politiki oblikovanja ustreznih materialnih pogojev. Čeprav bodo z znižanjem družbenih obveznosti in krepitvijo akumulacijske sposobnosti gospodarstva povečane materialne osnove reprodukcije gospodarstva, nakazanega spleta pomembnih in medsebojno pogojenih razvojnih zahtev ne bo mogoče razreševati le v okviru primarne delitve družbenega proizvoda, to je le z do sedaj prevladujočimi viri financiranja družbenih potreb, zlasti na področju razširjene reprodukcije.

Usmeritev na intenziviranje razširjene reprodukcije ter zagotavljanja ustreznih širših pogojev družbene reprodukcije, ob hkratnem razvijanju pogojev za hitro rast dohodkov aktivnega prebivalstva, nujno predpostavlja, poleg združevanja sredstev in skupnih vlaganj za posamezne namene v SR Sloveniji in drugih republikah, vse večjo pritegnitev dodatnih, predvsem domačih virov sredstev, s katerimi bi dopolnjevali sredstva za razširjeno reprodukcijo iz primarne delitve. Takšne možnosti se ob doseženi in predvideni višji stopnji gospodarske razvitosti vse bolj odpirajo, zlasti če bo v prihodnjem razdobju dosežena zadovoljiva stopnja gospodarske stabilnosti. V prvi vrsti prihaja v poštev širša pritegnitev sredstev denarnega varčevanja prebivalstva, ki bo po ocenah hitreje naraščalo od prejemkov prebivalstva. V razmerah nestabilnosti, v katerih prevladuje nagnjenost k potrošnji, se niso mogle uveljaviti nove institucionalne oblike za usmerjanje prostih sredstev prebivalstva v produktivne naložbe in je zato ostal doslej ta pomemben potencialni vir sredstev za razširjeno reprodukcijo v precejšnji meri neizkoriščen.

Širše možnosti za pritegnitev dodatnih sredstev se odpirajo tudi na tržišču kapitala v tujini. Na tem področju ima gospodarstvo SR Slovenije glede na doseženo stopnjo razvitosti ter vse intenzivnejše poslovne stike s tujino določene ugodne pogoje in možnosti. Ob pričakovani nadaljnji ekspanziji izvoza na konvertibilna območja ter ob poglobljanju gospodarskih odnosov s socialističnimi deželami in deželami v razvoju je možno računati s povečano devizno-plačilno sposobnostjo kot osnovo za pritegnitev teh sredstev. Precej

¹ Brez zasebnega sektorja.

širše perspektive se odpirajo zlasti z intenzivnejšo usmeritvijo na skupna vlaganja, ki omogočajo večjo trajnost naložb ter hitrejšo vključevanje gospodarstva v tehnološki razvoj in tržišča v tujini. S tem se povečujejo tudi možnosti za vlaganja v kapitalno intenzivne dejavnosti, ki jih zaradi pomanjkanja sredstev slovensko gospodarstvo le s težavo premore.

5. Z nakazano smerjo razreševanja navedenih strukturnih problemov razvoja so v veliki meri pogojena predvidena dinamika in kvalitetni procesi v družbenoekonomskem razvoju. Zato je uvrščena med vsebinska izhodišča za opredelitev družbenega plana SR Slovenije za to srednjeročno razdobje.

II. OSNOVE DRUŽBENO EKONOMSKE RAZVOJNE POLITIKE SR SLOVENIJE

1. Temeljni razvojni cilji

S tem planom so določeni temeljni cilji, smeri in naloge razvojne politike, ki jih bo ob upoštevanju predvidenih potreb in možnosti razvoja ter programov samoupravnih nosilcev v razdobju do leta 1975 treba izvajati v težnji, da se zagotovijo pogoji za optimalen, vsestranski, dinamičen in skladen družbenoekonomski razvoj v SR Sloveniji. S planom so podrobneje opredeljene tudi osnovne naloge iz resolucije o dolgoročnem razvoju, ki jih bo treba izvajati že v tem razdobju.

Skupna politika družbenoekonomskega razvoja Jugoslavije je že opredeljena z družbenim planom SFR Jugoslavije za dobo od leta 1971 do 1975, ki med temeljnimi cilji določa predvsem:

— nadaljnjo graditev samoupravnih socialističnih družbenoekonomskih odnosov v skladu z ustavnimi dopolnili. V naslednjih letih bo težišče na samoupravnem organiziranju delavcev v temeljnih enotah združenega dela kot osnove sistema neposrednega odločanja delovnih ljudi, združevanja dela in družbenih sredstev, reforme sistema razširjene reprodukcije in vpliva delovnih ljudi na vseh ravneh združevanja in krojenja družbenih sredstev. Različne oblike povezovanja temeljnih organizacij združenega dela, samoupravno sporazumevanje in družbeno dogovarjanje bodo tako vse bolj postale temeljna oblika usklajevanja in način uresničevanja skupnih smotrov razvoja. Uveljavljanje teh in drugih elementov samoupravnega sistema bo pomemben dejavnik tudi za uresničevanje tega družbenega plana;

— vzpostavitev in ohranitev potrebne stabilnosti tokov družbene reprodukcije, ki predpostavlja zlasti uskladitev gibanja potrošnje z razpoložljivimi sredstvi in doseganje umirjenjših gibanj življenjskih stroškov in cen na notranjem trgu, sistematično uveljavljanje ukrepov za odpravo nelikvidnosti ter inflacijskih tendenc na enotnem jugoslovanskem tržišču ob hkratnem doseganju dinamične gospodarske rasti. Takšen stabilen razvoj pa je odločilno pogojen tudi s hitrim povečanjem obsega ter zboljšanjem razmerij v menjavi s tujino ter z zmanjševanjem primanjkljaja v plačilni bilanci;

— skupni cilji politike družbenoekonomskega razvoja Jugoslavije obsegajo še stabilen porast življenjskega standarda prebivalstva in izvajanje programov socialne politike, ustrezno povečanje zaposlenosti, hi-

trejši razvoj ekonomsko nezadostno razvitih republik in avtonomne pokrajine Kosovo in krepitev obrambne sposobnosti Jugoslavije.

Tako opredeljeni skupni cilji in osnove politike razvoja predstavljajo sestavni del tega družbenega plana, ki upoštevač posebne pogoje razvoja v SR Sloveniji določa naslednje temeljne cilje in strategijo razvojne politike v prihodnjih letih:

— dinamično gospodarsko rast ob pospeševanju vseh tistih razvojnih dejavnikov, ki omogočajo visoko udeležbo produktivnosti dela v naraščanju družbenega proizvoda;

— zagotovitev potrebnih materialnih in organizacijskih pogojev za bistveno izboljšanje strokovne usposobljenosti mladih generacij in kvalifikacijske strukture že zaposlenih ter za povečanje vloge raziskav v razvojnih in poslovnih odločitvah;

— vzporedno s stabiliziranjem gospodarskih tokov vzpostaviti skladna razmerja med gibanjem realnih osebnih dohodkov in rastjo produktivnosti dela ter uveljaviti aktivnejšo politiko osebnih dohodkov v notranji delitvi dohodka organizacij združenega dela na temelju ustreznih proizvodnih, poslovnih in kreativnih rezultatov;

— povečanje deleža investicijskih vlaganj v strukturi končne porabe nasproti preteklemu petletju na podlagi krepitve reprodukcijske sposobnosti gospodarstva in širše pritegnitve drugih možnih virov sredstev za razširjeno reprodukcijo;

— povečanje vlaganj za razvoj infrastrukture, zlasti na področju energetike in prometa;

— zagotovitev stabilnejših in trajnejših izvorov surovin ter oskrbe z reprodukcijskim materialom, zlasti z združevanjem sredstev in s skupnimi vlaganji ter drugimi oblikami dolgoročnega poslovnega povezovanja na območju Jugoslavije in v deželah v razvoju;

— intenzivno vključevanje v mednarodno tržišče, zboljšanje regionalne strukture menjave in razmerij med prilivom in odlivom tujih plačilnih sredstev;

— pospešitev razvoja in hitrejšo integriranje manj razvitih območij v slovenski gospodarski prostor;

— intenzivna družbena akcija za razreševanje ekonomskih in s tem povezanih socialnih problemov v zasebnem kmetijstvu;

— hitrejšo urejanje problemov na posameznih področjih socialne politike, zlasti na področju socialnega varstva ter v pokojninskem zavarovanju, ki mora uveljaviti pravice iz minulega dela.

Temeljni cilji in strategija politike razvoja SR Slovenije so za posamezna pomembnejša področja družbenega razvoja v tem planu podrobneje opredeljeni. V zvezi s tem so podane tudi ustrezne številčne ocene rezultatov, ki naj bi jih dosegli na posameznih področjih. Ti podatki imajo indikativen značaj. Skupaj s celotno dokumentacijo družbenega plana predstavljajo zato le okvirno osnovo za opredelitev ukrepov tekoče politike ter podrobnejšo ponazoritev prizadevanj samoupravnih nosilcev, s katerimi je pogojena uresničitev načrtovane politike razvoja.

V ospredju družbenih prizadevanj v naslednjih letih bo vzpostavljane potrebne stabilnosti tokov družbene reprodukcije. V zvezi s tem je treba računati tudi z možnostjo, da zaradi nepredvidenih problemov

pri izvajanju programa stabilizacije jugoslovanskega gospodarstva ne bo mogoče z ustrezno dinamiko ustvarjati vseh potrebnih materialnih pogojev na posameznih področjih. Zato bi se uresničitev posameznih nalog utegnila pomakniti v začetek naslednjega planskega obdobja.

2. Globalni kazalci projekcije razvoja

1. Ocene možnosti gospodarskega razvoja SR Slovenije v razdobju 1971—1975 kažejo, da obstajajo ustrezni materialni in splošni pogoji za okoli 7% povprečno letno stopnjo rasti realnega družbenega proizvoda. Predvidevanje upošteva doseženo stopnjo razvitosti in naravne pogoje, razpoložljive zmogljivosti in realne možnosti za njihovo povečanje, dosežke in tendence v tržni usmerjenosti in organiziranosti gospodarstva; izhaja iz nakazanih pogojev gospodarjenja na enotnem trgu ter uresničevanja predvidene politike delitve in pospeševanja razvojnih dejavnikov. Že dosežena stopnja in možnosti za nadaljnje povečanje učinkovitosti poslovanja omogočajo tudi nekoliko hitrejšo gospodarsko rast od predvidene. Vendar pa je v tem srednjeročnem razdobju potrebno računati z možnostjo določenih konjunkturalnih nihanj na jugoslovanskem in na zunanjih trgih, kar je tudi v preteklosti pogosto onemogočalo polno izrabo gospodarskih potencialov.

Povezano s problemi prilagajanja gospodarstva novim pogojem poslovanja, uveljavljenimi z valutno reformo in programom stabilizacije, pričakujemo v letih 1972 in 1973 nekoliko počasnejšo gospodarsko rast in postopno povečanje dinamike ob koncu planskega razdobja. V celotnem razdobju pa bi se realni družbeni proizvod predvidoma povečal za okoli 41% nasproti letu 1970.

	Stopnja rasti realna	nominalna
1961—1965	8,2	20,7
1966—1970	7,3	16,3
1971—1975	7,1	16,4
v tem: 1973—1975	6,7	12,0

Rast nominalnega družbenega proizvoda bo v celotnem razdobju povprečno za okoli 8,7 poena višja od pričakovane letne rasti družbenega proizvoda po stalnih cenah. To predvidevanje upošteva premike v cenah v letu 1971 ter dogovorjeno politiko, da bo v naslednjih letih uspelo zadržati gibanje splošne ravni cen v Jugoslaviji v glavnem v mejah pričakovane rasti cen v državah z razvitim trgom — naših najvažnejših zunanjetrgovinskih partnerjev.

2. V letu 1975 bi ob sedanjih cenah dosegli okoli 20.100 din družbenega proizvoda na prebivalca. Ob takšnem povečanju družbenega proizvoda bo SR Slovenija dosegla stopnjo gospodarske razvitosti, ki jo imajo sedaj nekatere srednje razvite evropske dežele.

Višja raven gospodarske razvitosti SR Slovenije bo omogočila širše materialne okvire za povečevanje življenjskega standarda ter reševanje nekaterih socialnoekonomskih problemov, nakopičenih v dosedanjem razvoju. Hkrati pa bo prehajanje na višjo raven razvitosti terjalo intenzivne kvalitativne spremembe v gospodarstvu in tudi strukturne premike.

Sekundarni sektor, zlasti razvoj industrije, bo še naprej imel odločilno vlogo pri povečevanju družbe-

nega proizvoda. V osnovni strukturi gospodarstva se bo še nadalje zmanjševala udeležba primarnega sektorja in postopno povečevala udeležba terciarnega sektorja. Delež družbenega sektorja gospodarstva v celotnem družbenem proizvodu bo v letu 1975 znašal okoli 89,8% nasproti 88,8% v letu 1970.

Na podlagi predvidene rasti družbenega proizvoda in pričakovanih sprememb v strukturi investicijskih naložb bo dinamika rasti po osnovnih gospodarskih sektorjih predvidoma naslednja:

	Struktura			Realne stopnje rasti 1971—1975
	1965	1970	1975	
Primarni sektor	16,8	11,0	8,9	2,6
Sekundarni sektor	57,9	55,8	56,7	7,5
Terciarni sektor	25,3	33,2	34,4	7,9
Skupaj	100	100	100	7,1
v tem:				
— družbeni sektor	87,4	88,8	89,5	7,4
— zasebni sektor	12,6	11,2	10,5	5,1

3. Tudi v strukturi končne porabe bo prišlo do določenih premikov, povezanih z izvajanjem predvidene razvojne politike in stabiliziranjem trga. Delež prejemkov prebivalstva v družbenem proizvodu bo ostal v glavnem nespremenjen, udeležba osebne potrošnje pa se bo postopoma nekoliko zmanjševala ob večjih izdatkih za družbeni standard in ob večjem deležu varčevanja v naslednjih letih ter prelivanju teh sredstev v razširjeno reprodukcijo. Odstotek sredstev za skupno porabo in družbeni standard bo povečan. Prav tako se bo povečal delež celotnih vlaganj v osnovna sredstva. Naslednja tabela prikazuje spremembe po posameznih kategorijah porabe:

	1967—1968	1969—1970	1971—1975
Družbeni proizvod	100,0	100,0	100,0
Osebna potrošnja	53,4	50,6	47,2
Vlaganja v gospodarstvo			
— v osnovna sredstva	15,6	17,8	18,5
— zaloge	4,2	8,6	6,5
Vlaganja v družbeni standard in drugo	5,8	5,9	7,6
Materialni izdatki skupne in splošne porabe	8,6	8,4	8,9
Financiranje federacije	10,4	8,3	5,4
Prispevki in obvezna posojila za druge SR ¹	1,2	0,9	2,4
Drugo ²	0,8	—0,5	3,5

4. Kolikor se bodo uresničila predvidevanja tega plana o povečani vlogi kvalitetnih dejavnikov rasti ter se bo uspešno izvajal koncept razvojne politike, bo v SR Sloveniji mogoče v letih 1971—1975 doseči podobne dinamične značilnosti družbenega in ekonomskega razvoja, kot se z družbenim planom Jugoslavije predvidevajo v merilu države. To nakazujejo naslednji primerjalni podatki:

¹ Prispevki za obnovo Skopja, Bosanske Krajine, prispevki iz OD po mestu stalnega bivališča in v letih 1971—1975 se posojila za manj razvite republike.

² Finančna prelivanja v odnosih s tujino in republikami, nerazporejena sredstva, računski odstopanja in drugo.

	— stopnje rasti — v stalnih cenah	SFRJ	SRS
Družbeni proizvod		7,5	7,1
Zaposlenost v družbenem sektorju		3	2,9
Produktivnost dela		5	4,6
Realni osebni dohodki na zaposlenega		5	3,2
Gospodarske naložbe v osnovna sredstva		8	9,5
Osebná potrošnja		6,5	5,1
Izvoz blaga in storitev		12	13—15

Inflacijski pogoji razvoja v letih 1971—1972 so zmanjšali vpliv kvalitativnih dejavnikov rasti. To se je v SR Sloveniji zlasti odrazilo v nezadovoljivi rasti produktivnosti, realnih osebnih dohodkov na zaposlenega ter ekstenziviranju zaposlovanja. Taka gibanja se bodo nujno odrazila tudi na rezultatih za celo petletje, čeprav je za naslednja leta predviden hitrejši porast produktivnosti dela in skladnejše gibanje osebnih dohodkov, povezano s stabiliziranjem gospodarskih tokov. Določene razlike v gospodarskih gibanjih, ki izstopajo ob nakazanih primerjavah pogosto predvsem večji delež investicijskih vlaganj v družbenem proizvodu v drugih območjih Jugoslavije ter drugačna razmerja v delitvi dohodka za osebno potrošnjo.

3. Položaj gospodarstva v delitvi dohodka

Z izvajanjem družbenih planov v preteklem petletju je bila le delno uresničena usmeritev družbeno-ekonomske reforme na povečanje udeležbe organizacij združenega dela v delitvi družbenega proizvoda. To in pa neizgrajenost sistema razširjene reprodukcije je vplivalo na prepočasno izboljšanje strukture sredstev gospodarstva ter ni omogočalo bistvenega zboljšanja deleža samofinanciranja razvoja organizacij združenega dela. Takšen položaj je oviral hitrejšo napredovanje pri razvijanju samoupravnega sistema, hkrati pa je bil eden od pomembnih vzrokov nestabilnih gibanj v preteklih letih in nezadostne konkurenčne sposobnosti gospodarstva v gospodarskih odnosih s tujino.

Analize nakazujejo, da se bo v prihodnjih letih ob predvideni politiki delitve sredstev družbene produkcije v merilu federacije in v republiki ter s predvidenimi spremembami sistema družbenih obveznosti in sistema financiranja splošne in skupne porabe izboljšal položaj in bistveno povečal vpliv organizacij združenega dela na delitev dohodka. Predvsem se bo z uveljavljanjem ustavnih dopolnil bistveno spremenil značaj družbenih obveznosti. Medtem ko so se sredstva v letu 1970 za velik del skupne in splošne porabe, za sklád za kreditiranje gospodarskega razvoja manj razvitih republik in avtonomne pokrajine Kosovo, za sklade skupnih rezerv in za del izvenproračunske bilance federacije, zagotavljala na podlagi zakonskih obveznosti gospodarstva, se je hkrati z znižanjem nekaterih zakonskih obveznosti pričel v letih 1971 in 1972 proces preoblikovanja posameznih dajatev v obvezna posojila, nadalje del dajatev v samoupravno dogovorjene obveznosti organizacij združenega dela, del dajatev pa bo v prihodnje nadomeščen s samoupravno dogovorjenimi prispevki iz bruto osebnega dohodka delovnih ljudi. S tem bo uresničeno ustavno načelo, da delavci samoupravno določajo prispevke iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela in iz svojih dohodkov za zadovoljitev svojih potreb v samoupravnih interesnih skupnostih in prispevajo sredstva za splošno porabo.

Ocena bilance delitve bruto dohodka družbenega sektorja gospodarstva kaže, da se bo ne glede na premike v delitvi, povezane s spremembo sistema in značaja družbenih dajatev, z znižanjem družbenih obveznosti iz dohodka organizacij združenega dela povečal delež bruto dohodka, ki ostaja v gospodarstvu, za okoli 5 %-nih poenov v letu 1975 nasproti deležu sredstev v letu 1970. Efektivni delež sredstev gospodarstva, ki vključuje tudi prelivanje na podlagi obveznih posojil iz raznih oblik gospodarskih intervencij družbenopolitičnih skupnosti, pa bi se predvidoma povečal za okoli 7 %-nih poenov. Uresničitev takih razmerij bo treba dosledno upoštevati pri vsakoletnem opredeljevanju smernic tekoče politike družbenoekonomskega razvoja.

	1970	1971 stari sistem	1975 novi sistem ¹	Struktura v % 1975
Bruto dohodek				
(Dohodek in amortizacija)	100,0	100,0	100,0	100,0
Zakonske obveznosti	23,6	19,2	3,8	3,5
Samoupravno dogovorjene obveznosti	—	—	5,4	5,1
Delež gospodarstva v tem:	76,4	80,8	90,8	91,4
— odstopljen del stanovanjskega prispevka	0,7	0,6	0,6	1,1
— pogodbene obveznosti	6,9	6,9	6,9	7,3
— osebni dohodki	37,3	37,1	47,1	47,1
— amortizacija in skladi v tem: obvezna posojila-saldo	31,5	36,2	36,2	35,9
	2,2	2,8	2,8	2,2

Položaj gospodarstva v delitvi prav gotovo ne bo odvisen le od predvidenega obsega dajatev za financiranje drugih področij družbene produkcije. Izreden pomen bodo imeli kvalitetni procesi znotraj samega gospodarstva. V tem okviru bo zlasti pomembna uspešna realizacija ekspanzivnih poslovnih konceptov organizacij združenega dela, zasnovanih na možnostih domačega in tujega tržišča, intenzivnejši porabi razpoložljivih domačih in tujih virov ter tehnoloških dosežkov in seveda razviti samoupravni odnosi, sodobna organizacija dela ter smotrna politika notranje delitve dohodka v organizacijah združenega dela, ki nenehno upošteva razvojne potrebe in spodbuja interes ter iniciativo delovnih ljudi za izboljšanje poslovnih rezultatov.

4. Oblikovanje sredstev za razširjeno reprodukcijo

1. Oblikovanje potrebnega obsega in ustrezne strukture sredstev za razširjeno reprodukcijo sodi med temeljne pogoje za uresničitev predvidene razvojne politike. Zato bodo v skladu z izhodišči in cilji razvojne politike glede zagotavljanja ustreznih virov sredstev v prihodnjem razdobju uresničevane naslednje usmeritve:

— doseči stabilnost razmerij v globalni delitvi dohodka gospodarstva in v tem okviru oblikovanja sredstev za enostavno in razširjeno reprodukcijo v obsegu z ekonomsko amortizacijo osnovnih sredstev in v skladu z rastjo dohodka;

¹ Za leto 1971 so upoštevane stopnje obremenitev z družbenimi obveznostmi kot so bile uveljavljene v letu 1972.

— pritegnitev dodatnih domačih sredstev za razširjeno reprodukcijo iz denarnega varčevanja prebivalstva;

— večja pritegnitev inozemskih sredstev za financiranje razvoja na osnovi intenzivnejšega gospodarskega povezovanja s tujino.

Povečanje deleža lastnih sredstev organizacij združenega dela in združevanje družbenih sredstev v domeni upravljanja delovnih ljudi bo osnova tako večjega deleža samofinanciranja razvojnih programov organizacij združenega dela kakor tudi financiranja skupnih programov, v katere bodo organizacije združenega dela vlagale sredstva na osnovi samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov. Predvsem na teh osnovah bo potrebno v prihodnje zagotoviti:

— intenzivnejše združevanje sredstev na podlagi raznih oblik skupnih naložb;

— potrebno oblikovanje dolgoročnih sredstev za naložbe, ki so infrastrukturnega pomena za razvoj gospodarstva;

— povečanje sredstev za razširjeno reprodukcijo na področjih družbenega standarda in družbenih služb, ki imajo prioritetni pomen za uresničitev predvidene gospodarske in socialne politike.

2. Usmeritev na zmanjševanje družbenih obveznosti gospodarstva, širše uveljavljanje ekonomske amortizacije in predvidena politika delitve osebnih dohodkov bodo vplivali na povečanje deleža podjetniške akumulacije (skladi in amortizacija) v bruto dohodku organizacij združenega dela nasproti predhodnemu planskemu razdobju. Akumulacija sredstev gospodarstva za razširjeno reprodukcijo bi se tako po ocenah do leta 1975 v realnih merilih povečala za okoli 58 % nasproti letu 1970. Takšna rast akumulacije gospodarstva bo zagotavljala okoli 64 % skupno predvidenih sredstev za materialne naložbe v družbenem sektorju gospodarstva, kar pa bi omogočalo le okoli 4,7 % letno rast družbenega proizvoda. Za predvideno 7,4 % rast družbenega proizvoda bo treba zato pritegniti še dodatne vire sredstev za razširjeno reprodukcijo, predvsem sredstva denarnega varčevanja prebivalstva ter sredstva iz tujih virov.

Denarno varčevanje prebivalstva postaja z rastjo življenjskega standarda potencialno vse pomembnejši vir sredstev razširjene reprodukcije. Kljub nerazvosti institucionalnih oblik so bila sredstva iz varčevanja prebivalstva že doslej udeležena z okoli 6 % v vseh poslovnih sredstvih, ki jih uporablja družbeni sektor gospodarstva. Razen tega pa je udeleženo denarno varčevanje tudi pri financiranju celotne stanovanjske izgradnje z okoli 20 %. Na ta način se vrši resocializacija prostih sredstev iz osebnega dohodka, ki dobivajo postopoma vse bolj pomembno ekonomsko funkcijo in razvojni pomen.

V prihodnjih letih je ob večji stabilnosti tržišča mogoče računati s povečanjem interesa občanov za varčevanje. Pomemben pogoj za to pa je doseganje skladnejšega razmerja med obrestno mero in gibanjem življenjskih stroškov ter uveljavljanje spodbudnejših oblik varčevanja. V celotnem načrtovanem razdobju bodo ob navedenih pogojih sredstva denarnega varčevanja udeležena v tekočih gospodarskih naložbah družbenega sektorja z okoli 14 %.

Sredstva samoupravnih namenskih skladov bodo predvidoma znašala okoli 7,3 % celotnih razpoložljivih

sredstev za materialne naložbe v družbenem sektorju gospodarstva nasproti 6,1 % v razdobju 1966—1970. Poleg teh sredstev pa bodo posredno vplivala na oblikovanje investicijskega potenciala v gospodarstvu tudi sredstva proračunov družbenopolitičnih skupnosti, predvsem prek prelivanja sredstev na podlagi dogovorjenih ukrepov za spodbujanje in usmerjanje tokov razširjene reprodukcije na posameznih področjih.

Pomemben vir za povečanje sredstev razširjene reprodukcije bodo inozemska sredstva. Ob pričakovani povečani menjavi s tujino, zlasti s konvertibilnim področjem, ter z uveljavitvijo sprememb v sistemu finančnega poslovanja s tujino, ki bo omogočal krepitev lastnih deviznih sredstev gospodarstva (retencijska kvota in devizni del amortizacije) in postopno uveljavljanje devizno medbančno tržišče, bo upoštevanje omejitev zadolževanja, predvidene v družbenem planu Jugoslavije, mogoče pritegniti inozemske kredite v obsegu okoli 7,4 % skupno predvidenih gospodarskih naložb v tem planu. Ob upoštevanju v tem razdobju dospelih odplačil tujih kreditov bo tako znašal neto delež inozemskih sredstev okoli 2,7 %. Z intenzivnejšo usmeritvijo gospodarstva na sovlaganja s tujimi partnerji pa bodo ob predvidenih pogojih deviznega sistema povečane tudi možnosti pritegnitve tujih sredstev za trajnejše naložbe v razširjeno reprodukcijo. Za skupne naložbe bi morali pritegniti tuja sredstva vsaj v obsegu 3—3,5 % skupno predvidenih sredstev za gospodarske naložbe v tem razdobju.

3. Zaradi visoke centralizacije sredstev pri družbenopolitičnih skupnostih in bankah in sistema investiranja pretežno na kreditni osnovi v preteklih razdobjih je okoli četrtina razpoložljivih sredstev organizacij združenega dela obremenjena z odplačili kreditov za osnovna in trajna obratna sredstva, vendar pa se v zadnjih letih delež samofinanciranja postopoma povečuje. Zato bo povečevanje lastnih sredstev v strukturi virov organizacij združenega dela ena od pomembnih usmeritev politike razširjene reprodukcije. To bo prispevalo k stabilizaciji tokov družbene reprodukcije, povečalo konkurenčno sposobnost in ustvarilo možnosti intenzivnejšega vključevanja organizacij združenega dela v tehnološki in tehnični napredek v svetu.

Na uresničevanje nakazane politike povečevanja deleža samofinanciranja organizacij združenega dela bodo razen relativno manjših družbenih dajatev gospodarstva in ustrezne politike notranje delitve dohodka vplivali urejanje odnosov v finančnem poslovanju gospodarstva ter ukrepi na področju kreditnega sistema, ki bodo terjali povečanje lastnih sredstev pri naložbah za razširjeno reprodukcijo. Pomemben vpliv na položaj organizacij združenega dela pa bodo imele tudi spremembe v bančnem sistemu, ki bodo krepile vlogo organizacij združenega dela pri upravljanju bank in usmerjanju njihove kreditne politike ter omogočale udeležbo na dohodku iz bančnega poslovanja. Okrepljena vloga gospodarstva se bo odražala tudi v predvidenem prenosu anonimnega dela kreditnega sklada bank na družbenopravne osebe, ki so združile sredstva v banki.

* V razdobju 1971—1975 bo struktura oblikovanja sredstev in financiranja materialnih naložb v družbenem sektorju gospodarstva, to je naložb v osnovna sredstva in povečanje zalog, predvidoma naslednja:

	Oblikovanja sredstev	Financiranje naložb
	1971-1975	
1. Razpoložljiva akumulacija gospodarstva	63,5	42,7
2. Banke	14,2	33,5
v tem:		
— odplačila posojil	—	13,8
— depoziti gospodarstva	—	5,5
— neto depoziti prebivalstva	14,2	14,2
3. Inozemska sredstva	10,6	10,6
4. Samoupravni skladi	7,3	8,3
5. Sredstva proračunov za intervencije	4,4	4,9
Skupaj	100,0	100,0

4. V zvezi z zagotavljanjem ustrezne strukture sredstev za razširjeno reprodukcijo bo v prihodnjem razdobju poseben problem oblikovanje potrebnega obsega sredstev za dolgoročne naložbe. Problem bo toliko ostrejši, ker so poslovne banke že doslej sorazmerno visoko udeležene pri dolgoročnih naložbah in zato ker sorazmerno opada delež dolgoročnih depozitov, ki bi bankam omogočili večjo udeležbo v tovrstnem kreditiranju. Gre predvsem za naložbe v infrastrukturne objekte in druge kapitalno intenzivne gospodarske investicije.

V skladu s sprejetimi načeli za nadaljnji razvoj našega družbenoekonomskega sistema bo moralo v prihodnje razreševanje problemov v zvezi z oblikovanjem ustreznih kvalitativnih sredstev ter financiranjem dolgoročnih naložb po posameznih področjih infrastrukture in še posebej na področjih, kjer je bolj prisoten poslovni interes, temeljiti predvsem na združevanju sredstev na podlagi samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov in to prek širšega poslovnega združevanja gospodarstva, v okviru samoupravnih interesnih skupnosti in prek drugih oblik združevanja sredstev za vlaganja, ki so skupnega ali širšega razvojnega pomena. Obvezno združevanje bo zato lahko uveljavljeno le v primerih, ko samoupravno sporazumevanje in družbeno dogovarjanje ni zagotovilo uresničevanja sprejete politike razvoja. V načrtovanem razdobju pa bodo k razreševanju nakazanih problemov prispevala tudi sredstva SR Slovenije za prelivanja in izravnave v gospodarstvu, zlasti sredstva iz likvidacije državnega kapitala, ki bodo v skladu z že sprejetimi predpisi usmerjena tudi za spodbujanje združevanja sredstev za nekatere dolgoročne naložbe in za usmerjanje tokov razširjene reprodukcije na področjih, ki so pomembna za skladen razvoj. V tej smeri bo delovala tudi davčna politika.

Zaradi krepitve kreditne sposobnosti poslovnih bank za dolgoročne naložbe se bodo morale delovne organizacije, ki združujejo sredstva v bankah, prizadevati za povečanje deleža dolgoročnih depozitov gospodarstva in dolgoročnega varčevanja občanov, pri čemer bo krepitev bančnih sredstev s pritegnitvijo prostih sredstev iz življenjskega zavarovanja in drugih zavarovalnih skladov še posebej pomembna.

Pomembna oblika zbiranja in združevanja sredstev bo razpisovanje obveznic in promet vrednostnih papirjev, zlasti ko bo vzpostavljena večja gospodarska stabilnost.

V prihodnjem razdobju bo tudi nujno v večjem obsegu izkoristiti možnosti za pritegnitev tujega dolgoročnega kapitala, kot so dolgoročni finančni krediti

mednarodnih finančnih korporacij in državna posojila, ter izboljšati strukturo drugih kreditnih zadolžitev v tujini. Za razreševanje problema dolgoročnih in kapitalno intenzivnih naložb bo treba zlasti povečati obseg skupnih naložb domačih in tujih partnerjev, ki zagotavljajo trajnejše vključevanje v tehnološki razvoj in mednarodno tržišče.

Uspešno uresničevanje nakazane politike bo v veliki meri odvisno od pravočasno in kvalitetno pripravljenih projektov, ki bodo omogočali solidno oceno rentabilnosti projektov in optimalne uporabe proizvodnih dejavnikov ter bodo tako predstavljali privlačno osnovo za združevanje sredstev organizacij združenega dela ter za pritegnitev tujih virov sredstev.

5. Predvidoma bodo v naslednjih letih v okviru skupnih sredstev, razpoložljivih za materialne naložbe gospodarstva, hitreje naraščala sredstva za naložbe v osnovna sredstva. Hkrati pa se bodo, odvisno od stabilizacije tržišča, zmanjševale potrebe po vlaganjih v zaloge. Z ukrepi za odpravo vzrokov nelikvidnosti pa se bodo postopoma sproščala sredstva, ki so prekomerno vezana v terjatvah. Vse to bo omogočilo boljše likvidnost in večjo udeležbo lastnih obratnih sredstev v sredstvih organizacij združenega dela, ki bodo nujna zaradi restriktivnejše kreditne monetarne politike, pa tudi zaradi vse večjih potreb kreditiranja serijske opreme in predmetov trajnejše uporabne vrednosti na domačem in tujih tržiščih.

Celotna sredstva, ki bodo razpoložljiva za materialne naložbe v družbenem in zasebnem sektorju gospodarstva, bodo po ocenah znašala v razdobju 1971 do 1975 nominalno okoli 54,5 milijarde dinarjev. To je povprečno okoli 25 % družbenega proizvoda v načrtovanem razdobju, nasproti 23,8 % v razdobju 1966 do 1970.

6. V preteklem petletnem razdobju je nasproti predreformnim letom realni obseg investicij v družbeni standard stagniral. Investicije v družbenem sektorju so se celo zmanjšale. V letih 1961—1965 je znašala udeležba negospodarskih investicij v skupnih investicijah v osnovna sredstva družbenega sektorja okoli 35 %, medtem ko se je v razdobju 1966—1970 znižala na 26 %, kar je znatno pod predvidevanji in smernicami preteklega srednjeročnega plana.

V skladu z usmeritvami tega družbenega plana je v tem petletju pričakovati občutno izboljšanje deleža investicij za družbeni standard. To nakazujejo programi občinskih skupščin in interesnih skupnosti za posamezna področja družbenih služb, referendumski za samoprispevek občanov in dogovori, ki jih sklepajo te skupnosti z gospodarstvom na posameznih območjih, kakor tudi v tem planu predvideno sodelovanje republike pri nekaterih pomembnejših programih. Na izboljšanje dinamike vlaganj pa bo pomembno vplivalo tudi izvajanje resolucije o nadaljnjem razvoju stanovanjskega gospodarstva. Struktura družbenih virov financiranja negospodarskih investicij bo po ocenah v tem planskem razdobju naslednja:

	Struktura	
	1966-1970	1971-1975
Amortizacija in skladi negospodarstva	39,2	40,5
Sredstva gospodarstva	38,7	41,4
Sredstva proračunov in skladov	17,8	12,5
Stanovanjsko varčevanje občanov pri bankah	2,9	3,4
Samoprispevki	1,4	2,2
Skupaj	100,0	100,0

Delež družbenih in zasebnih sredstev za negospodarske investicije v družbenem proizvodu se bo predvidoma povečal od 6 % v razdobju 1966—1970 na 7,6 % v letih 1971—1975.

7. Skupna sredstva za gospodarske in negospodarske investicije bodo v razdobju 1972—1975 po realnem obsegu predvidoma naraščala za okoli 6,9 % letno, nominalno pa za okoli 13,8 %. Struktura celotnih razpoložljivih sredstev za materialne naložbe bo predvidoma naslednja:

	1970	Struktura	
		1975	1971-1975
Skupaj	100,0	100,0	100,0
Sredstva za gospodarske naložbe	81,7	76,4	76,8
— infrastruktura	8,3	13,7	13,0
— ostala področja	45,9	50,8	43,8
— prirast sredstev v zalogah	27,5	11,9	20,0
Sredstva za negospodarske naložbe	18,3	23,6	23,2
— stanovanjsko-komunalna dejavnost	12,8	15,9	16,2
— izobraževanje, znanost, kultura	1,9	3,2	3,4
— socialno in zdravstveno varstvo	1,5	2,0	2,2
— drugo	2,1	1,5	1,4

Z nakazano strukturo bodo vzpostavljena ugodnejša razmerja med gospodarskimi investicijami in investicijami v družbeni standard. V tem okviru pa bodo dobila pomembnejše mesto področja, ki so širšega družbenega pomena in ki hkrati zagotavljajo predvideni dinamični družbenoekonomski razvoj.

5. Smeri gospodarskega razvoja

1. Dolgoročni gospodarski trendi, še posebej v reformnem razdobju, ter programi razvoja organizacij združenega dela kažejo, da je tudi v tem petletnem razdobju pričakovati nadaljevanje značilnih dinamičnih sprememb v gospodarski strukturi SR Slovenije. V strukturi in razporeditvi poslovnih sredstev po posameznih področjih in dejavnostih gospodarstva je opazno postopno povečevanje udeležbe terciarnega področja. Primarne dejavnosti zaostajajo za splošno dinamiko razvoja, medtem ko druga področja v strukturi zadržujejo svoj narodno gospodarski pomen. V strukturi industrije je opazno sorazmerno hitro povečanje udeležbe dejavnosti z višjo stopnjo predelave in v tem okviru zlasti kovinske in elektro industrije ter kemične industrije. Te tendence še zlasti potrjujejo prelivanje novoustvarjenega družbenega kapitala, premiki v strukturi aktivnega prebivalstva in zaposlenosti ter premiki v strukturi družbenega proizvoda po področjih in dejavnostih.

Razen nakazanih strukturnih sprememb bodo v prihodnjem razdobju še bolj zaznavne spremembe po obsežjih, ki izražajo kvalitativne elemente razvoja. Te spremembe nastajajo kot posledica različne stopnje tehničnega in tehnološkega napredka, produktivnosti, uspešnosti poslovanja in učinkovitosti naložb v posameznih dejavnostih ter v zvezi s tem različne konkurenčne sposobnosti delovnih organizacij na domačem in tujem tržišču. Predvidoma bodo ti procesi, ki so sicer v zadnjih letih v izrazito inflacijskih razmerah oslabili, z doslednim izvajanjem stabilizacijske politike močno pridobili na infenzivnosti. Na to bo vplivala tudi predvidena usmeritev na vzdrževanje relativno stabilnega tečaja dinarja, ki med drugim predpostav-

lja postopno odpravljanje disparitet v cenah, monopolnih položajev na notranjem trgu ter smotrnejšo politiko carinske zaščite. V takšnih razmerah bodo na strukturo gospodarstva vplivali zlasti zaostreni pogoji poslovanja v tistih dejavnostih, kjer je na jugoslovanskem tržnem prostoru prišlo do kopičenja zmogljivosti, ki presegajo pričakovano rast povpraševanja. Močan vpliv pa bodo imele tudi prizadevanja za odpravo deficita plačilne bilance, za povečanje izvoza in substitucijo uvoza ter v zvezi s tem tudi prizadevanje za pospešitev domače proizvodnje surovin in drugega reprodukcijskega materiala.

2. V skladu z nadaljnjim razvojem družbenoekonomskega sistema bodo ob popolnejšem uveljavljanju funkcij trga in tržnih zakonitosti poslovna aktivnost in samoupravno planiranje ter sporazumevanje delovnih organizacij in njihovih združenj vse pomembnejši dejavniki usklajevanja razvojnih tokov gospodarstva. Usmerjanje gospodarskega razvoja na ravni federacije je v novih pogojih osredotočeno na urejanje vprašanj, ki naj zagotovijo enotnost in stabilnost jugoslovanskega tržišča ter na skupno dogovorjeno razvojno politiko v okviru gospodarskega sistema, za katerega je pristojna po ustavnih spremembah. Usmerjanje razvoja na ravni republike, občin in interesnih skupnosti pa je opredeljeno predvsem z dogovarjanjem in ukrepi za spodbujanje tistih kvalitativnih in strukturnih družbenoekonomskih sprememb, ki jih tržišče samo ne more dovolj učinkovito in skladno razreševati. V tem smislu daje ta družbeni plan ob upoštevanju sedanjih družbenoekonomskih razmer in razvojnih potreb smernice ter na posameznih področjih predvideva ukrepe, ki naj poleg širših družbenih dejavnikov razvoja, kot so kadri, raziskave in socialna varnost, zagotovijo ugodnejše pogoje gospodarskega razvoja, zlasti z:

- uravnavanjem pogojev za učinkovitejše delovanje blagovnega in denarnega trga;

- krepitevijo reprodukcijske sposobnosti gospodarstva, povečanjem obratnih sredstev in likvidnosti, izboljšanjem strukture in učinkovitosti naložb in bolj-šim izkoriščanjem obstoječih zmogljivosti;

- pospeševanjem menjave in drugih oblik gospodarskega sodelovanja s tujino ob izboljšanju regionalne strukture;

- intenzivnim razvijanjem in vključevanjem v kooperantska razmerja na celotnem jugoslovanskem prostoru ter združevanjem delovnih organizacij na podlagi skupnih razvojnih programov, predvsem zaradi optimalizacije proizvodnje, kompletiranja ponudbe in nastopanja z ustreznimi količinami na velikih tujih tržiščih;

- razvijanjem proizvodnje za izboljšanje oskrbe gospodarstva z domačimi surovinami in reprodukcijskim materialom;

- spodbujanjem modernizacije na področju gospodarstva, ki zaostajajo za potrebami razvoja;

- pospeševanjem razvoja gospodarske infrastrukture;

- uveljavljanjem načela policentričnega razvoja in smotrne alokacije proizvodnih sil predvsem s pospeševanjem razvoja na manj razvitih območjih in intenzivnejšo rekonstrukcijo tako imenovane stare industrije.

Take usmeritve predstavljajo hkrati s politiko, dogovorjeno v zveznem družbenem planu, skupno izhodišče za programiranje razvoja v organizacijah združenega dela, poslovnih bankah in drugih asocia-

cijah združenega dela, izhodišče za samoupravne sporazume in družbene dogovore ter vsebinski okvir za srednjeročne in tekoče ukrepe, ki se podrobneje opredeljeni v poglavju tega družbenega plana o smernicah za ukrepe SR Slovenije pri usmerjanju družbenoekonomskega razvoja.

3. Predvidena dinamika in smeri razvoja po posameznih gospodarskih področjih in dejavnostih upoštevajo nakazane splošne pogoje gospodarjenja, srednjeročne programe delovnih organizacij ter vpliv ukrepov družbenopolitičnih skupnosti. Na teh osnovah je ocenjena struktura vlaganj v osnovna sredstva po posameznih gospodarskih dejavnostih družbenega sektorja, ki bo v letih 1971—1975 predvidoma naslednja:

	Struktura akumulacije v letih 1968-1971	Struktura investicij v osnovna sredstva v %		
	1968-1971	1968-1970	1970	1971-1975
Industrija	49,7	46,3	45,4	48,5
Kmetijstvo	3,9	7,0	4,6	5,3
Gozdarstvo	1,3	1,7	1,6	1,4
Gradbeništvo	6,9	4,7	6,1	5,2
Promet	10,6	12,2	11,3	10,4
Trgovina	21,8	17,3	18,8	16,2
Gostinstvo in turizem	2,0	7,7	9,0	9,3
Obrt	3,8	3,1	3,2	3,7
Skupaj (brez infrastrukture)	100,0	100,0	100,0	100,0

Po ocenah na podlagi programov organizacij združenega dela, investicij, ki so v teku, in kreditnih zahtevkov pri bankah, angažirajo doslej že sprejete investicijske odločitve oziroma konkretnije usmeritve organizacij združenega dela in drugih nosilcev pretežni del v letih 1971—1975 skupno razpoložljivih sredstev za vlaganje v osnovna sredstva.

Osnovna usmeritev programov organizacij združenega dela je na modernizaciji in rekonstrukciji obratov, kar ustreza družbenoekonomskim ciljem za prihodnje razdobje. Predviden je intenzivni proces zamenjave zastarele opreme z najmodnejšo in s tem nadaljevanje prizadevanj za izboljšanje tehnične opremljenosti organizacij združenega dela, ki so bila tudi v zadnjih letih v gospodarskih usmeritvah močno prisotna.

Ob navedenih elementih, učinkovitosti investicij in tendencah v gibanju produktivnosti dela je pričakovati naslednjo dinamiko ter premike v strukturi družbenega proizvoda po posameznih področjih družbenega in zasebnega sektorja gospodarstva:

	— v stalnih cenah		
	Struktura v %	Stopnje rasti 1971-1975	
	1970	1975	
Skupaj gospodarstvo	100,0	100,0	7,1
Industrija	43,4	43,9	7,4
v tem: predelovalna industrija	35,8	38,2	8,5
Kmetijstvo	8,3	6,8	2,9
Gozdarstvo	1,3	1,1	2,5
Gradbeništvo	11,3	11,4	7,4
Promet	7,6	7,6	7,1
Trgovina	20,8	21,7	8,1
Gostinstvo	2,8	3,0	8,7
Obrt in ostalo	4,5	4,5	7,5

4. Razvojne težnje v okviru industrije kažejo, da se bodo posebno intenzivno razvijale elektroindustrija s poudarkom na industriji žilkega toka in

proizvodnji gospodinjskih aparatov, kemična industrija, predvsem predelovalna in gumarska industrija. Nadporečen pa bo tudi razvoj kovinskopredelovalne industrije, zlasti motorne industrije, proizvodnje raznih specialnih vozil ter kooperantske industrije raznih sestavnih delov in polizdelkov. Hiter razvoj teh panog omogoča stalno izboljševanje strukture industrijske proizvodnje v smeri proizvodnje zahtevnejših izdelkov.

S potrebami ožjega tržišča bo usklajen razvoj tiste industrije, ki je v pretežni meri vezana na pokrivanje lokalnih potreb, kot so zlasti industrija gradbenega materiala in v tem okviru proizvodnja cementa ter grafična industrija. Spremembe v strukturi prehrane prebivalstva in povečanje življenjskega standarda ter hiter porast turizma pa bodo omogočali tudi intenziven razvoj živilske industrije.

S podpoprečno stopnjo rasti celotne industrije bo po ocenah naraščala proizvodnja v drugi predelovalni industriji, kot so papirna, tekstilna in usnjarska industrija, katerih delež je bil v proizvodnji države v preteklosti zelo visok in je v največji meri pokrival potrebe širšega tržišča, na katerem pa z izgradnjo novih kapacitet prihaja do večje zasičenosti. Tako je njihov razvoj odvisen predvsem od uspešnega prilagajanja zahtevnejšim potrebam tržišča in izvoza, zato bo dan v teh panogah poseben poudarek modernizaciji proizvodnje ter izboljšanju kvalitete in izbire izdelkov. Poseben problem predstavlja s svojim reproduktivnim vplivom na celotno gospodarstvo metalurgija, ki je v razvoju zaostala in več let poslovala na robu rentabilnosti in celo z izgubo. Zato ji bo treba posvetiti posebno pozornost. Z realizacijo razvojnega programa Združenega podjetja slovenske železarnice bo dosežena optimizacija proizvodnih kapacitet. V tem okviru se bo z lastnimi sredstvi, sovlaganji in domačimi ter tujimi krediti gradil obrat hladne valjarne, s čimer bo izboljšana oskrba kovinskopredelovalne industrije. S predvideno rekonstrukcijo elektrolize aluminija se bo uvedel sodobnejši tehnološki postopek z racionalnejšo porabo električne energije in povečanjem zmogljivosti na obseg, ki bo usklajen s proizvodnjo glinice; v rudnikih živega srebra in svinca bodo pospešena raziskovalna dela in odprta nova rudišča; opuščeno proizvodnjo cinka v Celju pa bo zamenjala nova kemična industrija (TiO_2).

Nakazana gibanja ponazarja naslednja tabela strukture in rasti fizičnega obsega industrijske proizvodnje.

	Stopnje rasti				
	1965	1970	1975	1968-1970	1971-1975
Industrija					
skupaj	100,00	100,0	100,0	7,3	7,8
Energetika	11,6	10,0	8,3	4,0	4,9
Metalurgija	9,4	6,5	6,1	4,9	6,7
Kovinska in elektroindustrija	32,8	35,3	38,5	9,7	10,1
Kemična industrija	3,8	7,7	9,8	18,8	15,0
Industrija gradbenega materiala in nekovin	6,0	5,4	5,4	7,1	8,3
Lesna in papirna industrija	14,6	10,6	9,7	4,2	6,5
Druga predelovalna industrija	21,8	24,5	22,2	6,3	6,3

K nakazani rasti industrijske proizvodnje, ocenjeni na podlagi srednjeročnih programov organizacij združenega dela, tendenc in pričakovanih splošnih pogojev razvoja, bo poleg obsežnejših rekonstrukcij in modernizacije v znatni meri prispevala tudi izgradnja nekaterih večjih novih objektov, ki so bodisi že zgrajeni ali se že gradijo, ali pa se njihova izgradnja pripravlja kot so: termoelektrarna Šoštanj, tovarna za titanovo belilo (25.000 t), cementarni v Trbovljah in Anhovem (780.000 t), novi obrat za vodikov peroksid (7.000 t preračunano na 100 %), novi obrat za formaldehid (64.000 t), novi obrat za polivinilacetat (10.000 t), tovarne za iverke (190.000 m³), tovarna za valoviti karton (25.000 t), obrati za higienske papirje (14.000 t), specialne lepenke (9.000 t), oplemeniteni karton (7.000 t), celulozo (70.000 t), novi obrat za ekspandirano glino (65.000 t), nove predilnice za česano volneno prejo (900 t), obrat za predelavo krompirja (8.000 t), novi obrat za male gospodinjske aparate (700.000 kosov) in še nekateri drugi. Obratovanje nekaterih prikazanih zmogljivosti se bo, odvisno od ustreznih finančnih rešitev in sklenitve pogodb, verjetno začelo po letu 1975.

Večje rekonstrukcije pa bodo omogočile tudi znatnejše povečanje obstoječih zmogljivosti in s tem tudi pomembno povečanje proizvodnje:

v 000 t	1970	1975	1970	1975
Surovo jeklo	640	800	Radijski in televizijski sprejemniki tisoč	
Aluminij	42	60	kosov	93 280
Polizidélki			Telefonske centrale, tisoč priključkov	106 400
aluminija	30	40	Opeka, mil. enot NF	343 500
Aparati za gospodinjstvo	53	100	Pohištvo, tisoč garnitur	80 220
Elektromotorji	4.1	11	Obutev iz usnja, milj. parov	5.8 10
Transformatorji	5	12	Pivo, 000 hl	970 1300
Zdravila in farmacevtske surovine	2.1	5.6	Mineralna voda, tisoč hl	1910 3900
Kozmetični izdelki	2	7.7		
Plastične mase	14.1	38		
Detergenti	17	36		
Premazna sredstva	23	46		
Hidratizirano apno	200	300		
Pnevmatika	15.2	25		
Konzervirana in polpripravljena jedila	15	32		

5. Gradbena proizvodnja se bo ob pričakovanem obsegu in strukturi investicij gibala v skladu s splošno dinamiko razvoja. Hitreje pa se bo povečala dejavnost gradbeništva na drugih območjih države in na tujih trgih.

	Struktura v %		Stopnja rasti proizvodnje v stalnih cenah 1971-1975 %
	1970	1975	
Projektiranje	3.5	3.2	6
Visoka gradnja	56.6	55.3	7
Nizka gradnja	6.1	5.7	6
Montažna gradnja in drugo	18.2	18.9	8.5
Dejavnost izven meja republike	15.6	16.9	9
Skupno gradbena proizvodnja	100.0	100.0	7.5

V srednjeročnih programih gradbenih organizacij združenega dela je predvideno občutno izboljšanje njihove tehnične opremljenosti, ki jo narekuje osvajanje sodobnih tehnoloških postopkov, pa tudi stalno pomanjkanje delovne sile.

Osnovna usmeritev, predvsem večjih organizacij združenega dela, je na industrializaciji gradenj, zasnovani na uporabi tipiziranih predfabrikatov in elementov ter na kooperaciji specializiranih podjetij v okviru poslovnih združenj. Večji napredek v tej smeri bo dosežen zlasti pri stanovanjski izgradnji in objektih družbenega standarda, kjer bo s srednjeročnimi programi občinskih skupščin podana osnova za programiranje gradbenih del na daljši rok.

Zaradi skrajševanja rokov gradnje in izboljšanja drugih elementov učinkovitosti in ekonomičnosti gradbeništva pa bo treba poleg navedenih usmeritev zlasti intenzivirati prizadevanja gradbenih organizacij združenega dela in njihovih združenj za povečanje zmogljivosti specializiranih obratov za zaključna dela v lastni režiji in v poslovnem sodelovanju z družbenim in zasebnim sektorjem gradbene obrti. V poslovni usmeritvi gradbenih organizacij združenega dela bo večji poudarek na integraciji ter tudi na organizaciji lastne proizvodnje gradbenih elementov in na poslovnem sodelovanju z industrijo zaradi izboljšanja oskrbe in osvajanja sodobnega reprodukcijskega materiala za potrebe gradbeništva. V tej smeri bodo morala biti aktivna zlasti poslovna združenja, ki bi na podlagi ustreznih bilanc gradbenega reprodukcijskega materiala spodbujala ustrezno proizvodnjo in v ta namen organizirala združevanje potrebnih sredstev.

Vse večji vpliv na sodoben razvoj gradbene proizvodnje bodo imele tudi usmeritve nekaterih delovnih organizacij, ki nakazujejo razvoj velikoserijske industrijske proizvodnje različnih tipskih stanovanjskih hiš za potrebe jugoslovanskega in tujih tržišč.

6. Ob predvidenem razvoju proizvodnje v SR Sloveniji kot tudi v merilu države je pričakovati, da se bo položaj v oskrbi gospodarstva z domačimi industrijskimi surovinami, reprodukcijskim materialom ter drugo primarno proizvodnjo pomembno izboljšal. S tem se bo tudi izboljšala struktura proizvodnje v smeri bolj uravnotežene blagovne menjave s tujino. To bo spodbudilo nadaljnjo ekspanzijo predelovalne industrije in povečanje izvoza. Za uvoz surovin in reprodukcijskega materiala bo po ocenah ob koncu tega petletja uporabljeno okoli 62 % skupnih deviznih dohodkov, doseženih v SR Sloveniji, nasproti 79 % v letu 1970.

Po srednjeročnih programih organizacij združenega dela bodo predvideni novi industrijski objekti pretežno namenjeni pokrivanju potreb po reprodukcijskem materialu.

V črni metalurgiji bo realizacija razvojnih programov jugoslovanskih železarn, zlasti pa novi obrat za hladno valjane trakove na Jesenicah po dovrstitvi pretežno pokrili potrebe hitro razvijajoče se industrije gospodinjskih aparatov. Povečane bodo tudi livarske zmogljivosti za potrebe strojne industrije in stopnja finalizacije metalurških polizdelkov. Vse to, bo sicer olajšalo oskrbo kovinsko predelovalne in elektroindustrije, vendar pa je razvoj kovinsko predelovalne industrije premalo usmerjen na tako proizvodnjo, ki bi temeljila na večji porabi kvalitetnejših in plemenitih jekel, s katerimi bi jih lahko zadovoljivo oskrbovale domače železarnice, ki jim le taka usmeritev zagotavlja

uspešen razvoj. V tej smeri bo v prihodnje potrebno aktivnejše medsebojno usklajevanje programov.

V lesni industriji bo občutno povečana proizvodnja tvoriv za pohištveno industrijo, v papirni industriji proizvodnja celuloze, osvojeni pa bodo tudi novi izdelki (valovita lepenka, premazni tiskovni papir), ki bodo nadomestili dosežani uvoz teh proizvodov za grafično industrijo. Oskrbo grafične industrije bo izboljšala tudi nova proizvodnja tiskarskih barv in cinkovih plošč.

Oskrbo industrije s kemijskimi surovinami bodo v veliki meri izboljšali novi kemični obrati za titanovo belilo, vodikov peroksid in perborate, formaldehid, polivinilacetat ter razna pomožna sredstva. Zaostajajo pa v razvoju nekatere večje anorganske bazne kemije, zlasti proizvodnje žveplene kisline, ki se bo po pričetku obratovanja novega obrata za titanovo belilo v pretežni meri porabila v sami cinkarni, tako da bo nastal občuten primanjkljaj za vse ostale dosežane potrošnike. Že sedaj se znatno zmanjšuje proizvodnja fosfornih gnojil in aluminijevega sulfata, ki so veliki potrošniki kisline. Pričakovani primanjkljaj okoli 45 tisoč ton v letu 1975 bo zato treba čim prej začeti razreševati z dogovori v okviru zainteresiranega gospodarstva v SR Sloveniji in drugih republikah.

Farmacevtska industrija predvideva osvojitve proizvodnje večjega sortimenta farmacevtskih surovin, s povečanim izvozom pa si bo zagotovila potrebno oskrbo z aktivnimi substancami na podlagi številnih kooperacij s tujimi firmami. Podobno usmeritev ima tudi industrija premaznih sredstev.

Kovinska in elektroindustrija, zlasti še motorna industrija, programirajo velikoserijsko proizvodnjo polizdelkov in sestavnih delov na podlagi dolgoročne kooperacije z inozemskimi partnerji. S tem si bodo zagotovile tudi hiter nadaljnji razvoj finalne proizvodnje.

Razvoj živilske industrije se tudi usmerja na boljše izkoriščanje domačih surovin, kot je npr. izgradnja novega obrata za predelavo krompirja, povečevanje predelave sadja in vrtnin, vendar je še veliko neizkoriščenih možnosti (jabolka, pivovarski ječmen, sladkor na pesa in dr.), ki pa se šele proučujejo in pripravljajo ustrezni projekti. Zboljšanje oskrbe bi se lahko še pospešilo z večjim sovlaganjem sredstev industrije v kmetijski proizvodnjo in z razvijanjem dolgoročne proizvodne kooperacije. Industrija pristopa tudi k lastni organizaciji kmetijske proizvodnje, zlasti raznih nasadov, vendar so te in podobne oblike povezovanja še premalo razvite.

V industriji gradbenega materiala bodo nove zmogljivosti cementarn in drugi obrati v tem razdobju krili potrebe po osnovnih materialih in omogočili intenzivnejše uvajanje sodobnih tehnoloških procesov v gradnjo.

Večje še neizkoriščene možnosti so na področju nekovin, kjer so na razpolago razne surovine, katerih nahajališča se še raziskujejo, proučuje pa se tudi tehnologija njihove predelave, kar bo lahko osnova za pripravo ustreznih proizvodnih programov.

Tudi programi industrijskega razvoja v drugih republikah, kjer je dan poudarek razvoju bazične kemije, pridobivanju osnovnih kovin in drugih surovin ter reprodukcijskega materiala, bodo omogočili pomembno izboljšanje oskrbe. Izboljšano oskrbo gospodarstva bodo omogočile zlasti povečane zmogljivosti koksarn, povečana proizvodnja barvnih kovin (cink, baker, aluminij, ferolegure) in ognjestalnih materialov. Predvidene so tudi pomembne nove zmogljivosti za sinte-

tični kavčuk in sintetična vlakna ter za razne vrste plastičnih mas, glede katerih je bilo jugoslovansko gospodarstvo skoraj v celoti odvisno od uvoza. V interesu delovnih organizacij bo, da si zagotavljajo stabilnejšo oskrbo s surovinami in reprodukcijskim materialom na jugoslovanskem tržišču, pa tudi na drugih tržiščih, na podlagi dolgoročnega poslovnega sodelovanja in sovlaganj.

Zaradi pomembnosti nadaljnjega povečanja lastne surovinske osnove bo treba intenzivirati tudi raziskave prirodnega bogastva. Ozemlje SR Slovenije geološko še ni dovolj raziskano. Splošne in regionalne raziskave, ki služijo kot osnova za sistematike geološke raziskave na ožjih področjih (kartiranje, inženirsko-geološke, hidrogeološke in druge raziskave), še niso v celoti končane. Sistematične in detaljnije raziskave so omejene predvsem na že znana mineralna nahajališča in komaj zadovoljujejo potrebe sedanje eksploatacije teh mineralov. Večja stopnja raziskanosti je pri premogu, kjer je ugotovljeno, da so zadostne zaloge za daljšo in rentabilno eksploatacijo le na področju Zasavja, Velenja in Kanižarice.

Po programu bo geološko kartiranje SR Slovenije v glavnem končano do leta 1975 in bo mogoče začeti tudi s tiskanjem osnovne geološke karte. Tudi regionalne hidrogeološke in važnejše inženirsko-geološke raziskave bodo predvidoma končane do leta 1975 in se bo pričelo z izdelavo ustreznih kart. S tem bodo dani osnovni pogoji tudi za realnejše regionalno in prostorsko planiranje.

Zaradi povečanja rezerv živosrebrne in svinčeno-cinkove rude bo nujno razširiti raziskovalno področje na tiste lokacije, ki imajo enake ali podobne geološke značilnosti kot že poznana rudna nahajališča. To je območje Uršlje gore in Jazbine za svinčenocinkovo rudo in območje Srebelje-Orehok-Jesenice za živosrebrno rudo. Tudi raziskave nahajališča uranove rude pri Zirovskem vrhu bo treba izvajati na širšem področju z namenom ugotavljanja rudonosnih zemeljskih plasti, obenem pa nadaljevati z dodatnimi geološkimi raziskovanji na ožjem področju, predvidenem za eksploatacijo.

Glede na ugodne naravne pogoje za razvoj nekovinske industrije bodo intenzivirane geološke raziskave za zagotovitev zadostnih količin nekovinskih surovin. Raziskati bo potrebno predvsem rezerve kvalitetnega kremenca, glin in okrasnega kamna za nadaljnji razvoj obstoječe industrije kot tudi druge surovine za osvajanje nove proizvodnje. Raziskave se bodo nadaljevale na Dolenjskem (kremen), v okolici rudnika Globoko (glina, kremen) ter v širši okolici Sežane (okrasni kamen).

Nadaljevale se bodo tudi hidrogeološke raziskave mineralnih in termalnih voda (Radenci, okolica Ptuja, v okolici Čateških toplic v Dolenjskih in Šmarjeških toplicah). V sodelovanju z vodnim gospodarstvom pa se bodo pospešile raziskave za odkrivanje novih virov pitne in tehnološke vode.

Po programu geoloških raziskav do leta 1975 se bodo v okviru razpoložljivih sredstev izvajale še druge geološke raziskave, zlasti pri Cerknem (baker), Puharjih (svinčenocinkova ruda), Prekmurju (kremen) in na Pohorju (kremen, kaolin, lojevec) in tudi na drugih mestih ob večji udeležbi zainteresiranih delovnih organizacij in družbenopolitičnih skupnosti. Pod takimi pogoji bo možno razširiti tudi hidrogeološke raziskave, mineralnih in termalnih voda v Bušeh vasi ter Kostanjevici, v Rimskih toplicah in v Laškem.

Za izvajanje predvidenega programa geoloških raziskav bo treba v okviru republiških sredstev za raziskave zagotoviti dodatna sredstva, ki bi nadomestila dosedanje financiranje iz zveznih skladov.

Zaradi boljšega izkoriščanja prirodnih in drugih pogojev oziroma povečanja surovinske osnove, povečanja izvoza ter kritja naraščajočih potreb široke potrošnje bo treba posebno družbeno skrb posvečati kmetijski in gozdarski proizvodnji.

V kmetijstvu bo še nadalje poudarek na razvijanju živinoreje, predvsem na intenzivnem pitanju govedi in večji ter bolj specializirani proizvodnji mleka, povezani z nadaljnjim razvojem in modernizacijo mlekarke industrije. Predvidoma se bo še nadalje občutno povečala tudi prašičereja in perutninarstvo. V rastlinski proizvodnji se bo intenzivirala in povečala proizvodnja krme in hmelja ter proizvodnja kvalitetnega sadja in vin.

	Struktura		Indeks povečanja 1971-1975
	1970	1975	
Živinorejska proizvodnja	43,2	45,4	121
Rastlinska proizvodnja	50,0	47,8	110
Ostalo	6,8	6,8	113
Skupaj	100,0	100,0	114

Pospeseni razvoj govedoreje in povečanje njene rentabilnosti zahtevata hitrejšo intenziviranje rabe travinja, predvsem s pašnokošnim koriščenjem. Premajhna in kvalitetno slaba proizvodnja osnovne krme omejujejo razvoj živinoreje, sili v dokup beljakovinske krme in krmnih žit ter povzroča nihanje proizvodnje in stroškov. Zato bo možno doseči stabilnejšo proizvodnjo mleka in govejega mesa le s hitrim povečanjem pridelkov na travnikih, na njivah pa še posebno z večjim pridelovanjem koruze. Dani so realni pogoji, da bi s povečanim pridelkom koruze v znatno večji meri krili domače potrebe. Zato bodo Gospodarska zbornica in kmetijska združenja izdelala poseben program in koordinirala aktivnost za intenziviranje pridelovanja koruze.

Na področjih, kjer so že bila izvršena regulacijska dela, bodo z melioracijami pridobljene nove poljedelske površine in s tem aktivirana znatna vlaganja v regulacije.

Nadaljnji razvoj kmetijske proizvodnje terja usmeritev na obnovo in modernizacijo vsega kmetijstva, v tej smeri pa bodo delovali tudi družbeni stimulativni ukrepi. Politika razvoja na tem področju obsega predvsem:

— konsolidacijo in modernizacijo kmetijskih združenj in drugih proizvodnih skupnosti ter kombinatov, še posebno družbenih posestev in predelovalnih obratov;

— splošno modernizacijo in intenzifikacijo proizvodnje na osnovi dolgoročnih kooperacijskih odnosov in v zvezi s tem;

— preusmerjanje ter specializacijo kmečkih gospodarstev.

Predvideno povečanje blagovne proizvodnje v družbenem in zasebnem kmetijstvu zahteva tudi rekonstrukcije in povečanje zmogljivosti v predelovalni industriji. Pri tem bo treba težiti h koncentraciji zmogljivosti, saj obstoječa razdrobljenost ne zagotavlja dovolj ekonomičnih predelovalnih postopkov.

Po srednjeročnem programu gozdarstva se bo sečnja do leta 1975 predvidoma povečala od 2,9 milj.

bto m³ v letu 1970 na 3,5 milijona. Pri tem se bo povečal delež sečnje glede na prirastek lesne mase od 71 % na 81 %. Poleg povečanega izkoriščanja proizvodnega potenciala se bo sečnja povečala tudi za del napadle lesne mase na površinah, predvidenih za melioracije.

V okviru načrtovane sečnje se bo povečala predvsem tržna proizvodnja lesa, ki bo predvidoma naslednja:

	— v 000 neto m ³			
	1965	1970	1975	Indeks 1975-1970
Tržna proizvodnja	2.010	2.020	2.500	124
— les za meh.				
predelavo	1.050	1.270	1.260	99
— les za kem. predelavo in plošče	420	230	730	317
Skupaj les za industrijsko predelavo	1.470	1.500	1.990	133
— les za neposredno tehnično uporabo	280	280	310	111
— drva	260	240	200	84

Kljub občutnemu povečanju proizvodnje za industrijsko predelavo lesa pa ponudba ne bo krila pričakovane porabe v letu 1975. Predvidena proizvodnja lesa za industrijsko predelavo bi v glavnem zadoščala za doseženo raven porabe in za lesnopredelovalne zmogljivosti, ki so v izgradnji ali so v teku investicijske priprave (razen lesa za furnirje). Nadaljnje pomembnejše povečanje predelovalnih zmogljivosti bo zato pogojeno z intenzivnejšim sodelovanjem z gozdnimi gospodarstvi iz drugih območij države ter s povečanim oskrbovanjem iz uvoza. Ker bo lesna surovina vse bolj omejitveni faktor za realizacijo razvojnih programov lesno predelovalne in celulozne industrije, bo nujen družbeni dogovor med proizvajalci in porabniki lesne surovine, s katerim bi usklajevali proizvodnjo in porabo ter zagotovili pogoje za hitrejšo reprodukcijo gozdov.

Za zagotovitev predvidene povečane eksploatacije ob hkratni krepitvi proizvodnega potenciala gozdov bo po srednjeročnem programu gozdarstva na področju gojenja gozdov potrebno letno: pogozdovanje na 100 ha, nega mladja na 250.000 ha in redčenje na 50.000 ha. Poleg tega bo treba letno zgraditi oziroma rekonstruirati 320—360 km gozdnih cest. Za povečanje surovinske osnove pa je predvideno snovanje 8200 ha plantaž ter intenzivnih nasadov, s čimer se bo obseg doslej osnovanih plantacij več kot podvojil.

Uveljavitev območnih gozdnogospodarskih načrtov kot instrumenta družbenega usmerjanja razvoja gozdarstva ter zagotovitev gozdnobiološke reprodukcije v obsegu, ki jo pogojuje predvideno izkoriščanje gozdov, bosta bistvenega pomena za uspešno realizacijo nakazane gozdnogospodarske politike.

7. Razvoj terciarnih dejavnosti bo v celoti nekoliko hitrejši od predvidene splošne stopnje gospodarskega razvoja. To nakazujejo srednjeročni programi organizacij združenega dela pa tudi ukrepi družbenopolitičnih skupnosti za pospeševanje razvoja nekaterih od teh dejavnosti. Povečanje deleža terciarnih dejavnosti v strukturi slovenskega gospodarstva bo ugodno vplivalo na pogoje in razvojne možnosti celotnega gospodarstva.

Na področju prometa in zvez bo predvideni razvoj gospodarstva v SR Sloveniji in v merilu države zahteval v letu 1975 za 40 % večje in tudi kvalitetnejše

prometne storitve kot v letu 1970. V naslednjih letih po predvidevanjih prometnih organizacij zaradi neza-
dovoljive tehnične usposobljenosti in obstoječih mož-
nosti mednarodnega prometa še ni pričakovati hitrej-
šega razvoja železniškega prometa. Na obseg pomor-
skega prometa pa bo vplivalo nihanje pomorskih tarif
v prosti plovbi in zaostrena konkurenca v linijski plo-
vbi ter bo le z boljšim poslovanjem in smotrnim kori-
ščenjem ladjevja mogoče doseči povečanje obsega sto-
ritev. Druge prometne dejavnosti se bodo razvijale
hitreje, zlasti zračni promet in letalske storitve. Raz-
voj cestnega prometa bo sicer nekoliko bolj umirjen
kot v preteklem obdobju, vendar še vedno dokaj inten-
ziven, pri čemer bo po ocenah hitreje naraščal javni
cestni promet, delež režijskega in tudi zasebnega pa
bo vse manjši. Ob takšnem razvoju prometa bo hitreje
naraščal notranji promet, vendar pa bo še vedno več
kot 10% od celotnega prevoza blaga odpadlo na
mednarodni in tranzitni promet, kar bo omogočalo še
naprej pomemben devizni priliv. Gibanje obsega in
strukture prometnih storitev bo predvidoma naslednje:

	Struktura v %		Stopnje rasti 1971-1975
	1970	1975	
Potniški promet	11,9	12,1	7,2
Blagovni promet	76,4	74,1	6,2
Luški promet	7,3	8,8	12,5
Ptt promet	4,4	5,0	9,7
Promet skupaj	100,0	100,0	7,0

V naslednjem razdobju bo nujno nadaljevati z
modernizacijo celotne prometne dejavnosti in zlasti
razvijati organizacijo prometa z uvajanjem integralnega
prevoza blaga ter prilagajevati razvoj nakladalnih in
razkladalnih naprav uporabnikov transportnih storitev
razvoju mobilnih sredstev transportne dejavnosti (spe-
cialna prevozna sredstva, kontejnerji, palete in dr.).
Organizacije združenega dela predvidevajo v svojih
razvojnih programih v tej smeri: zamenjavo dotrajanih
prevoznih sredstev in povečanje njihovih zmogljivosti
z nabavo električnih in motornih lokomotiv in vago-
nov (zlasti specialnih), s čimer bodo zamenjale pred-
vsem nerentabilno parno vleko in za sodobni prevoz
neprimerne vagone, nabavo modernjših ladij (pove-
čanje bruto nosilnosti za okoli 70%) in avionov (po-
večanje bruto nosilnosti za okoli 50%), razširitev in
modernizacijo pristaniških in skladiščnih zmogljivosti v
luki Koper (povečanje luških storitev za okoli 80%)
in na letališču Brnik (povečanje letalskih storitev za
okoli 150%) (za petletno obdobje), ter razširitev in
avtomatizacijo telekomunikacijskega omrežja, s čimer
bo med drugim doseženo v letu 1975 že 6,4 telefonskih
naročnikov in 11,5 telefonskih aparatov na 100 pre-
bivalcev in omogočen hitrejši razvoj sodobne teleko-
munikacijske dejavnosti.

Ena od posebnih nalog prometne politike v tem
razdobju bodo prizadevanja za formiranje poslovnega
združenja, ki bi integriralo interese za razvijanje kom-
biniranega transporta, v tem okviru pa zlasti take
oblike kontejnerizacije, ki bi ustrezale sedanjim možno-
stim in potrebam. V prvi fazi, ko še ni realno računati
na redne čezoceanske kontejnerske linije do luk v se-
vernem Jadranu, bo treba iskati ustrezne rešitve pred-
vsem v organizaciji pomorskega prevoza kontejnerjev
od Kopra v druge mediteranske luke, ki so že vključene
v takšne linije. V luki Koper je v glavnem že končana
izgradnja specialnega kontejnerskega terminala. Po-

trebno si bo tudi prizadevati za gradnjo kontinentalnih
transportnih centrov na primernih križiščih v SR Slo-
veniji.

Razvoj integralnega prometa, ki mora smotrno
vključiti in organsko povezati vse prometne dejavnosti,
ima dolgoročnejši pomen in zahteva, da SR Slovenija
na osnovi rezultatov raziskav in razvojnih projekcij
v naslednjih letih oblikuje ustrezno prometno politiko.
To bo osnova za sprejemanje potrebnih samoupravnih
sporazumov in družbenih dogovorov, kjer se bo iz na-
rodno gospodarskih razlogov pokazalo kot smotrno, pa
tudi predpisov, zlasti na področju urejanja odnosov
med železniškim in cestnim prometom. Ob tem je treba
upoštevati nujnost povezovanja v velike prometne si-
steme v okviru SFR Jugoslavije in tudi v mednarod-
nem merilu. Inicijativo in koordinacijo dela pri uskla-
jevanju medsebojnih interesov in iskanju skupnih re-
šitev bo imela Gospodarska zbornica SR Slovenije ob
sodelovanju znanstvenih institucij in organizacij zdru-
ženega dela v prometu, ki bodo tako sprejeti skupni
prometni politiki prilagojevale tudi svoje razvojne pro-
grame.

Razvojna politika SR Slovenije bo na področju
prometa usmerjena na izboljšanje reproduktivne spo-
sobnosti posameznih prometnih dejavnosti in sklad-
nejše tržne pogoje gospodarjenja, zlasti pa na pospe-
ševanje razvoja prometne infrastrukture. SR Slovenija
se bo v okviru družbenega in medrepubliškega dogo-
varjanja zavzemala, da se zagotovi prosto oblikovanje
tistih cen prometnih storitev, za katere bodo ustvarjeni
ustrezni tržni pogoji. Za storitve, ki bodo ostale pod
neposredno družbeno kontrolo, pa naj bi raven cen
zagotovila pogoje za normalno poslovanje in razvoj
dejavnosti. V ta namen bodo dogovorjena merila in
elementi strukture cene za njihovo občasno usklaje-
vanje s splošnim gibanjem cen na domačem trgu. Za
dosego skladnejših pogojev poslovanja med železniškim
in javnim cestnim prometom bo še zlasti pomembno
zagotoviti izenačevanje režima oblikovanja prevoznih
cen teh dejavnosti in njihovega skladnejšega obreme-
njevanja s stroški infrastrukture.

Z opredelitvijo vloge in položaja trgovine ob
družbenoekonomski reformi kot glavne nosilke pro-
metnega procesa, so bili ustvarjeni pogoji za njen hiter
razvoj v preteklem razdobju. Ob doslednejšem izva-
janju predvidene usmeritve v merilu vse države na
razvijanje tržnega sistema ter stabilizacijo cen in trži-
šča, obstajajo tudi v prihodnje realne možnosti za
uresničevanje razvojnih programov trgovinskih delov-
nih organizacij. Predvidoma se bo v tem petletju po-
večal realni družbeni proizvod, ustvarjen v trgovini za
48%.

V nadaljnjem razvoju se bo, v skladu z ustavnimi
amandmaji, težišče ekonomskih odnosov med proiz-
vodnimi organizacijami združenega dela in organiza-
cijami, ki se ukvarjajo z blagovnim prometom še
hitreje preoblikovalo od odnosov, ki temeljijo na na-
čelu kupoprodaje k odnosom, ki temeljijo na združe-
vanju dela in sredstev, na dolgoročnem poslovnem
sodelovanju, na medsebojnem prevzemanju rizika in
sodelovanju pri skupnem poslovnem uspehu. S tem
pa bo blagovni promet postajal vsebolj tudi neločljiva
sestavina proizvodnega in reprodukcijskega procesa,
delo v blagovnem prometu pa sestavni del proizvod-
nega dela prek katerega se realizirajo proizvedene
dobre, kot družbena vrednost.

Prizadevanja za učinkovitejšo gospodarjenje in
znižanje stroškov v celotnem gospodarstvu bodo zahte-

vali hitrejšje aktiviranje notranjih rezerv gospodarstva. Te so zlasti občutne v čezmerni vezavi sredstev v zalogah. Predvidena širša vključitev trgovine v blagovni promet, ki omogoča občutno hitrejšje obračanje zalog in s tem manjšo vezavo obratnih sredstev, bo zato prispevala k izboljšanju strukture stroškov gospodarstva. Ob taki usmeritvi trgovine in poslovnih bank je pričakovati, da se bo delež trgovine v skupnih zalogah gospodarstva do leta 1975 povečal na okoli 36 % nasproti 28 % v letu 1971.

Širše vključevanje trgovine v blagovni promet bo zahtevalo od delovnih organizacij s področja trgovine večja vlaganja v trajna obratna sredstva ter v izgradnjo in modernizacijo skladišč v skladu z razvojem sodobnih transportnih sredstev; širše poslovno povezovanje s proizvodnjo in drugimi dejavnostmi gospodarstva z namenom boljše delitve dela, ki naj bi v večji meri temeljila na dogovorih o skupni poslovni politiki, skupnih vlaganjih ter prevzemanju rizika in delitvi dohodka, doseženega na teh osnovah; ter širjenja malo-prodajnega omrežja s sodobnimi oblikami prodaje, zlasti za promet proizvodov trajnejše porabe, ter nadaljnje povečanje zmogljivosti servisnih dejavnosti.

Ob nakazani usmerjenosti poslovne in investicijske politike trgovine je računati z nadaljnjimi integracijskimi procesi, ki so že doslej prispevali k oblikovanju ekonomsko močnih organizacij z razvejano dejavnostjo na celotnem območju države. Take organizacije, ki lahko ob širšem vključevanju strokovnih kadrov uveljavljajo sodobno organizacijo dela, bodo nosilci razvoja trgovine. S prisotnostjo na drugih območjih države pa bo trgovina ustvarjala tudi pogoje za hitrejši razvoj proizvodnje.

Ob nadaljnjih integracijskih procesih v trgovini in širšem vključevanju visoko strokovnih kadrov v službe za raziskavo tržišča bo še nadalje pomemben delež trgovine tudi pri povečanju izvoza. To velja predvsem za tista področja proizvodnje, kjer je širše vključevanje trgovine v izvoz racionalno predvsem zaradi širšega sortimenta blaga.

Hiter razvoj turizma in gostinstva bo še nadalje med osnovnimi komponentami gospodarske usmeritve. To zahtevajo predvsem potrebe po hitrejšem vključevanju gospodarstva v mednarodno tržišče, po drugi strani pa to omogočajo ugodni naravni pogoji in geografska lega. Pomembna osnova za hitrejši razvoj na tem področju so že zgrajene zmogljivosti kot tudi izboljšana organizacijska in konkurenčna usposobljenost turističnega gospodarstva.

V nadaljnjem razvoju turističnega gospodarstva bo še naprej poudarek na ustvarjanju pogojev za pospešeno rast inozemskega turističnega prometa, predvsem stacionarnega kot tudi izletniškega, tranzitnega in drugih oblik sodobnega turizma, na katere bo vplival hiter razvoj turizma v drugih delih Jugoslavije, modernizacija cestnega omrežja in pa bližina večjih urbanskih aglomeracij v sosednjih državah. Pomembna osnova za politiko nadaljnjega razvoja turističnega gospodarstva pa bo tudi vključitev dela SR Slovenije v širši projekti razvoja območja zgornjega Jadrana.

Vzporredno z rastjo življenjske ravni se bo hitreje razvijal domači turizem, kjer se bodo poleg tradicionalnih razvijale nove oblike, povezane z vse večjimi potrebami delovnih ljudi po aktivni rekreaciji. V tem okviru bo treba posvečati večjo skrb tudi nadaljnjemu razvoju počitniških domov delovnih organizacij in rekreacijskih zmogljivosti za otroke in mladino.

V skladu z dolgoročnim konceptom turističnega gospodarstva in načelom koncentrirane graditve zmogljivosti ostaja še naprej poudarek na dograjevanju obstoječih turističnih središč, predvsem na obali, v gorskih območjih in naravnih zdraviliščih ter na območjih, ki povečujejo donosnost tranzitnega in še posebej maloobmejnega prometa in tujega izletniškega turizma. Po programih gostinskih in turističnih organizacij so na teh območjih v načrtu pomembnejša vlaganja. Poleg tega pa je pričakovati večja vlaganja tudi v zasebno gostinstvo in kmečki turizem.

Skupno se bodo turistične zmogljivosti predvidoma povečale za okoli 9500 novih ležišč v obratih komercialnega gostinstva in za okoli 7000 v komplementarnih zmogljivostih, hkrati z drugimi turističnimi objekti kot so smučišča, žičnice, bazeni in podobno ter ožjo turistično infrastrukturo.

Število prenočitev bo v tem petletnem razdobju po oceni, raslo po letni stopnji 9,2 %, v tem domačih gostov po 7,3 % in tujih 11,2 %. Devizni dohodek bi se do leta 1975 povečal na okoli 230 milijonov \$ nasproti 95 milijonom \$ v letu 1970, oziroma za povprečno 19 % letno.

Uresničenje nakazanih prizadevanj je v veliki meri povezano z nadaljevanjem politike pospeševanja turizma s strani republike, občin in drugih dejavnikov ter z večjo poslovnostjo in iniciativnostjo gostinskih, turističnih in drugih delovnih organizacij. Te organizacije se bodo morale hitreje prilagajati spremembam domačega in inozemskega popraševanja, predvsem z boljšo organizacijo in kvaliteto ponudbe ter z vsestranskim medsebojnim poslovnim in tehničnim sodelovanjem.

8. V okviru politike pospeševanja gospodarskega razvoja ter postopnega odpravljanja neskladnosti v njegovi strukturi bodo imela v prihodnjih letih poudarjeno mesto tudi prizadevanja za pospešitev razvoja tako imenovanega »malega gospodarstva«, ki obsega razvejana področja proizvodnje in storitev obrti in malih obratov družbenega sektorja ter obratov združenega dela z osebnim delom in zasebnimi sredstvi. Navzlic hitrejšemu razvoju v zadnjem razdobju je malo gospodarstvo v strukturi slovenskega gospodarstva še vedno sorazmerno slabo zastopano in tudi močno zaostaja za udeležbo v drugih ekonomijah na podobni ali višji stopnji razvitosti. Posledica tega je pogosto pomanjkanje določenih vrst blaga in storitev na trgu ter oblikovanje ravni cen, ki je v občutnem nesorazmerju s cenami na drugih področjih gospodarstva.

Uvajanje velikoserijske proizvodnje in sodobne tehnologije v produkcijske procese industrije, kar je pogoj za uveljavitev v mednarodni delitvi dela, nenehno izloča iz produkcijskih programov velikih organizacij določen asortiment polizdelkov in sestavnih delov, ki se izdelujejo v manjših količinah ali po individualnih naročilih. Ob takih težnjah v razvoju predelovalne industrije in ob ekspanziji potrošnje kakovostnih in trajnih dobrin pa se nenehno porajajo potrebe tudi po novih, dopolnilnih in pomožnih dejavnostih za dopolnitev industrijske proizvodnje in popestritev trga, blaga in storitev, v kar se lahko uspešno usmerja malo gospodarstvo. Usmeritev družbenega plana na pospeševanje razvoja tega področja zato pomeni krepitev celotnega gospodarskega potenciala, bogatitev trga ter preprečevanje monopolnih teženj in hkrati politiko, ki odpira možnosti hitrejšega povečanja produktivnosti in konkurenčne sposobnosti sodobnih družbenih industrijskih in drugih dejavnosti.

Perspektive malega gospodarstva so v njegovi dopolnilni vlogi k veliki družbeni proizvodnji. Zato daje družbeni plan poudarek predvsem razvijanju takšnih institucionalnih oblik in usmerjenosti malih proizvodnih in zlasti storitvenih obratov, ki bodo vodile k trajnejši delitvi dela in pogodbenemu sodelovanju z nosilci družbene reprodukcije v industriji, gradbeništvu, prometu, trgovini in drugih dejavnostih. V ta namen bodo uveljavljeni tudi ustrezni sistemski pogoji, ki bodo spodbujali rast družbenega sektorja malega gospodarstva ter stimulatивно vplivali na združevanje osebnega dela in zasebnih sredstev v posebnih organizacijah združenega dela.

Hitrejši razvoj malih gospodarstev proizvodnih in storitvenih dejavnosti bo pomemben tudi z vidika politike zaposlovanja, saj bo omogočal večje približevanje delovnih mest domicilu delovnega prebivalstva in s tem ugodno vplival na zmanjšanje dnevne migracije in tudi na hitrejši razvoj manj razvitih območij v SR Sloveniji. To bo tudi ena izmed osnov politike vračanja delavcev, zaposlenih v tujini.

V okviru nakazane gospodarske usmeritve bo treba tudi ustrezno pravno urediti položaj osebnega dela z zasebnimi sredstvi tako, da bi uskladili proizvodne odnose na tem področju s cilji razvoja samoupravnega sistema ter omogočili njegovo vključevanje v procese družbene reprodukcije.

9. Stevilni podatki kažejo, da se bodo v naslednjem razdobju v Evropi še stopnjevali procesi tehnološko-tehničnega napredka ter koncentracije ekonomske moči velikih podjetij in grupacij. S tem se bodo zaostrovali konkurenčni pogoji za razvoj in ekspanzijo našega gospodarstva na tujih tržiščih. Prav tako se bodo ob že prisotnih integracijskih procesih na drugih območjih Jugoslavije zaostriili pogoji poslovanja tudi na domačem tržišču.

V takšne pogoje razvoja se bodo uspešno vključevale organizacije združenega dela, ki bodo po sredstvih, kadrih, organizaciji, razvojno-aplikativni sposobnosti in širini svojih poslovnih konceptov lahko nosilci kooperacije in integracije v naši močno diverzificirani gospodarski strukturi ter poslovno enakopravni partnerji tujih firm.

Zlasti v zadnjih letih se v SR Sloveniji intenzivneje razvija poslovno povezovanje in integracija v nekaterih organizacijah združenega dela in grupacijah na podlagi sorodnega proizvodnega programa, medsebojne povezave trgovskih, proizvodnih in storitvenih organizacij, formiranja kapitalno močnih združenih organizacij združenega dela z usklajenim dolgoročnejšim razvojnim programom kot tudi s tesnejšimi povezavami in integracijami z organizacijami združenega dela iz drugih republik. To je pospešilo specializacijo proizvodnje, omogočilo večjo učinkovitost in hitrejšo aktivizacijo investicij, boljšo organizacijo pri realizaciji proizvodnje in storitev ter premoščanje raznih ovir, ki se javljajo na enotnem tržišču.

Uresničevanje ciljev plana in v tem okviru še zlasti razreševanje nekaterih širših proizvodnih, poslovnih in strukturnih razvojnih usmeritev bo terjalo v naslednjih letih še intenzivnejša integracijska gibanja in večjo raznovrstnost njihovih oblik.

Velik del odgovornosti za izvajanje tega plana prevzamejo delovne organizacije in grupacije, ki imajo pogoje, da se oblikujejo v izrazitejšo nosilce razvoja v gospodarskem in v regionalnem smislu. Pri presojanju razvojnih možnosti z vidika obsega akumulacije je v

SR Sloveniji vsaj 25 do 30 organizacij združenega dela, ki se že ali se postopno oblikujejo v izrazitejšo nosilce razvoja z ugodnimi možnostmi. Pri tem pa bo bistvenega pomena njihova kadrovska in organizacijska krepitev, povezana s sistematičnim in širokopoteznim usposabljanjem kadra, ne samo doma, temveč tudi v ustreznih specializiranih izobraževalnih in razvojnih centrih v tujini, ter pritegnitev strokovnega kadra, začasno zaposlenega v tujini. Z nastajanjem večjih nosilcev kooperacije in integracije v gospodarstvu in pri intenzivnem povezovanju na vsem jugoslovanskem prostoru bo za SR Slovenijo značilna diverzificirana struktura proizvodnje ob nadaljnji specializaciji podjetij in obratov ter s tem optimalizaciji proizvodnje pomenila celo določeno prednost v razvoju.

10. Usmeritev na zunanja tržišča kakor tudi širjenje prodaje na celotni jugoslovanski trg postaja vse bolj odločilen faktor trajne in dinamične rasti gospodarstva SR Slovenije. Hkrati odpira usmeritev na mednarodno tržišče možnosti razvoja optimalnejših kapacitet, njihove boljše izkoriščenosti, pa tudi hitrejšo osvajanje zahtevnejših kriterijev v proizvodnji in prodaji. Pričakovati je, da bo delež izvoza blaga in storitev v skupni vrednosti proizvodnje v naslednjih letih še nadalje naraščal. Delež izvoza blaga in storitev v družbenem proizvodu se bo predvidoma povečal od 24 % v letu 1970 na okoli 30 % v letu 1975.

Pod vplivi zunanjetrgovinskega in deviznega sistema v zadnjih letih in ob konjunkturi ter inflaciji na domačem trgu je bilo gospodarstvo močno usmerjeno v osvajanje finalnih faz proizvodnje. Hkrati s tem je rasla odvisnost od uvoza in niso bile dovolj izkoriščene možnosti domače proizvodnje surovin in polizdelkov. V naslednjih letih lahko predvidevamo določeno dopolnjevanje proizvodne strukture in širjenje kroga domačih kooperantov — dobaviteljev surovin in polproizvodov. Pričakovati je, da bo v tej smeri potekalo usklajevanje programov in planov na vseh nivojih, od temeljnih organizacij združenega dela prek raznih oblik združevanja in povezovanja v gospodarstvu.

Spremembe deviznega sistema bodo povečale odgovornost organizacij združenega dela za večje lastno pokrivanje deviznih potreb oziroma za usklajevanje ponudbe in povpraševanja deviz v okviru poslovnih bank ter medbančnega deviznega trga. Takšna aktivna usmeritev in z njo povezano usklajeno zadolževanje v tujini z možnostmi odplačil, hkrati z zboljšanjem strukture in pogojev tujih kreditov, bo vodila k uravnoteženju deviznih dohodkov in izdatkov v merilu SR Slovenije.

V skladu z razvojno politiko ter cilji in nalogami razvoja ekonomskih odnosov s tujino bodo v naslednjih letih pomembne zlasti naslednje usmeritve:

- s hitrejšim povečanjem izvoza od proizvodnje in uvoza ter z visoko stopnjo rasti neblagovnih deviznih dohodkov je treba doseči v naslednjih letih skladnejša razmerja v ekonomskih odnosih SR Slovenije s tujino;

- pospešeno razvijanje dejavnosti, kjer smo v menjavi s tujino konkurenčni in dosegamo večje čiste devizne učinke;

- z razvijanjem surovinskih zmogljivosti in širšim osvajanjem tehnoloških procesov doseči zmanjšanje odvisnosti gospodarstva od uvoza surovin in polproizvodov, s poslovnim povezovanjem in razvijanjem kooperantske proizvodnje v Jugoslaviji in v tujini pa doseči stabilnejše odnose v menjavi in velikoserijsko proizvodnjo;

- razširiti zunanja tržišča in zboljšati regionalno strukturo menjave. V tem okviru bo treba še zlasti

intenzivirati gospodarsko sodelovanje z deželami v razvoju;

— v okviru gospodarskega sodelovanja z obmejnimi območji doseči še intenzivnejše povezovanje ne le v blagovni menjavi, temveč tudi z razvijanjem poslovno-tehničnega in industrijskega sodelovanja. Posebno pozornost je posvetiti srednjeročnim in dolgoročnim programom razvoja sosednjih obmejnih območij ter prek medsebojnega sodelovanja doseči usklajevanje razvojnih nalog, zlasti bo treba pospešiti dogovarjanje glede medsebojnih cestnih, železniških in drugih povezav;

— ob sodelovanju bank doseči večjo organiziranost pri zadolževanju v tujini, da bi izboljšali pogoje kreditiranja in v večji meri izkoristili možnosti za skupna vlaganja;

— nadaljevati bo potrebno s prizadevanji, da se najdejo rešitve za razvijanje gospodarske, zlasti industrijske dejavnosti v prostih carinskih conah.

Ob teh usmeritvah je pričakovati, da se bo nadaljeval proces modernizacije in usposabljanja gospodarstva in da bo v naslednjih letih prišlo do oblikovanja izvoznih količin blaga in storitev, ki omogočajo racionalnejše vključevanje v mednarodno menjavo, večjo poslovno koncentracijo na posameznih tržiščih in izboljšanje regionalne strukture.

V zvezi z izboljšanjem regionalne strukture menjave in gospodarskega sodelovanja z deželami v razvoju bo treba v okviru gospodarske zbornice pripraviti širši program sodelovanja z deželami v razvoju, ki mora izhajati iz dolgoročnih ekonomskih interesov našega gospodarstva v okviru politike ekonomskega sodelovanja Jugoslavije s temi deželami. Tak program bo osnova združevanja in sodelovanja zainteresiranega gospodarstva zaradi trajnejših poslovnih povezav, kooperacije in sodelovanja pri posameznih razvojnih projektih. Program mora predvideti tudi možnost skupnega nastopanja z drugimi nosilci v Jugoslaviji in v tujini. Pri tem bo treba upoštevati možnosti, ki jih nudi geografski položaj Slovenije za razvijanje transportnih povezav z deželami v razvoju in za razvoj dejavnosti, ki omogočajo tem deželam enakopravnejši nastop na evropskih tržiščih.

SR Slovenija bo pospeševala in usmerjala razvoj izvozne dejavnosti, kot tudi tiste gospodarske dejavnosti, ki omogočajo večjo usklajenost menjave s tujino. Ob predvidenem povečanju izvoza blaga in neblagovnega deviznega pritoka za 13—15% letno in ob sorazmerno počasnejši rasti uvoza se bo bistveno izboljšala bilanca ekonomskih odnosov s tujino.

Težišče blagovnega izvoza bo tudi v naslednjih letih v prodaji industrijskega blaga, na področju storitev pa predvsem na inozemskem turizmu.

	1970	Struktura v %	1975	Struktura v %	Stopnje rasti	
					1968-1970	1971-1975
Izvoz blaga in storitev	494	100,0	969	100,0	15,2	14,4
Izvoz blaga	296	59,9	526	54,3	9,9	12,2
— Industrija	265	53,6	475	49,0	12,1	12,3
— Kmetijstvo in gozdarstvo	31	6,3	51	5,3	-2,5	10,5
Neblagovni dohodki	198	40,1	443	45,7	27,4	17,5

Ekspanzija industrijskega izvoza, ki bo približno dvakrat hitrejša od rasti proizvodnje, bo odvisna predvsem od krepitve deleža izvoza nekaterih gospodarskih skupin, ki so se tudi že doslej uspešno uveljavljale na zunanjih tržiščih.

	v milijonih dolarjev		
	1970	1975	Stopnje rasti 1971-1975
Industrija v celoti	285	475	12,3
v tem:			
— elektroindustrija	25	88	28,5
— kovinska industrija (prevozna sredstva)	17	40	18,6
— kemična industrija	21	39	13,3
— lesna industrija	43	77	12,5
Skupaj	106	244	18,1

V sklopu teh panog se bo najintenzivnejše povečal izvoz naslednjih proizvodov: elektrostrojne opreme, trajnih potrošniških dobrin, cestnih prevoznih sredstev in sestavnih delov, stanovanjskih prikolice, zdravil, lesnih polproizvodov, pohištva, premaznih sredstev kot tudi avto- in velopneumatik. Pomembnejši položaj bi v bodoči izvozni strukturi tako pripadal proizvodom kovinske in elektroindustrije in v tem okviru tudi investicijski opremi, prek katere je mogoče realizirati več ustvarjalnega dela, zlasti z gradnjo in opremljanjem kompletnih objektov za tuje naročnike. Delež opreme v celotnem industrijskem izvozu bo predvidoma porasel od 8,7% v letu 1970 na 13,3% v letu 1975. S tem se bo naša izvozna struktura postopno bolj prilagajala

tendencam razvoja svetovne trgovine, ki je na tem področju najbolj ekspanzivna. K izboljšanju izvozne strukture pa bo prispeval tudi razvoj storitvenih dejavnosti, zlasti turizma, kjer ima Slovenija še znatne možnosti razvoja. Povezovanje s tujino pa se ne bo odrazilo le v pospešenem razvoju posameznih gospodarskih področij, temveč bo vplivalo tudi na raven in kvaliteto preobrazbo celotnega gospodarstva.

6. Reševanje razvojnih problemov infrastrukturnega pomena

1. V preteklih letih je SR Slovenija na področju infrastrukture zaostajala za splošno dinamiko razvoja, zlasti zaradi prioritete, ki je bila v ekonomski politiki dana razvoju ostalih področij. Ob prenehanju v razvitejšo gospodarsko strukturo bi se ta razkorak v odsotnosti odločnejših posegov še povečal in predstavljal resno oviro celotnemu razvoju. V tem planu so zato predvideni intenzivnejši programi na infrastrukturnem področju, s katerimi bi razreševali nastala neskladja ter ustvarili pogoje za kontinuirano izvajanje nalog, ki izhajajo iz dolgoročnega programa razvoja SR Slovenije.

Za razvoj gospodarske infrastrukture (proizvodni in prenosni objekti energetike, gradbeni objekti prometne infrastrukture in vodnega gospodarstva) je značilna vrsta specifičnosti, ki jih razvojna politika mora ustrezno upoštevati. Predvsem so to finančno zelo zahtevna vlaganja, ki terjajo po obsegu in časovno veliko koncentracijo sredstev. Rentabilnost objektov se izraža skozi daljše razdobje in to v veliki meri s posrednim vplivanjem na učinkovitost gospodarjenja in oblikova-

nje dohodka širokih področij gospodarstva. Ob velikih potrebah po modernizaciji proizvodnje in možnostih za poslovne naložbe s hitrimi ekonomskimi učinki med delovnimi organizacijami v glavnem še ni zadostnega interesa za neposredna prelivanja sredstev na področje infrastrukture. Zato bo na tem področju še naprej potrebna aktivna vloga predvsem republike, da bi z razpoložljivimi namenskimi sredstvi ter samoupravnim združevanjem zagotovili potrebne splošne pogoje za skladen družbenoekonomski razvoj.

Poleg hitrejšega razvijanja gospodarske infrastrukture bo v prihodnjih letih nujno zagotoviti hitrejša urejanja še nekaterih drugih vprašanj, ki so širšega in dolgoročnejšega razvojnega pomena in ki zaradi njihovega značaja terjajo usklajeno družbeno akcijo. V okviru teh vprašanj spadajo zlasti dolgoročno zasnovano regionalno prostorsko planiranje, komunalno urejanje ter zaščita naravnega okolja.

Za posamezna področja infrastrukture so že sprejeti, pripravljeni ali pa v končni fazi izdelave konkretni programi ustreznih samoupravnih in drugih skupnosti, od katerih so za opredelitev razvojne politike družbenega plana do leta 1975 zlasti pomembni: dolgoročni program razvoja energetike, program razvoja hitrih cest, program razvoja cestne mreže, srednjeročni program združenega železniškega transportnega podjetja Ljubljana ter program razvoja luke Koper.

2. Gospodarstvo SR Slovenije prehaja glede lastnih virov energije v položaj vse večje deficitarnosti. Leta 1975 bo ob pričakovani gospodarski rasti in sorazmerno večji porabi primanjkovalo prek polovice potrebne primarne energije, kar pomeni že veliko odvisnost v oskrbovanju SR Slovenije z energijo, zlasti z vidika zanesljivosti, stabilnosti in ekonomičnosti oskrbe. Ob vse bolj intenzivnem usmerjanju našega gospodarstva na nove sodobnejše strukture energetskih virov bo poleg pomanjkanja električne energije vse bolj izstopal tudi problem redne in ekonomičnejše oskrbe s tekočimi in plinastimi gorivi. Zato bo nujno intenzivnejše ukrepanje v tem in naslednjih razdobjih na področjih energetskega gospodarstva.

Poseben razvojni problem predstavlja pokrivanje pričakovanega primanjkljaja v električni energiji iz lastnih virov ob koncu tega petletnega razdobja, ki bi pri predvideni porabi okoli 7000 GWh znašal okoli 600 GWh. V zvezi s tem bo treba z rekonstrukcijami in dogradnjami povečati zmogljivost obstoječih elektrarn in jih usposobiti za nemoteno obratovanje ob maksimalnem izkoriščanju njihovih zmogljivosti ter s pravočasnim sklepanjem pogodb zagotoviti nabavo potrebnih količin električne energije iz drugih republik in iz uvoza. V letih, ko bo nastopil večji primanjkljaj v električni energiji, bo treba tudi izdelovati podrobne elektroenergetske bilance za kritične mesece in jih dosledno izvajati. Porabniki električne energije pa bodo morali svoje potrebe v tem času usklajevati z razmerami in možnostmi elektroenergetskega sistema.

Po letu 1975 bi se primanjkljaj električne energije progresivno povečeval in bo zato nujno pravočasno zagotoviti izgradnjo novih elektroenergetskih objektov. Rezultati optimizacije izbora bodočih elektroenergetskih objektov v okviru dolgoročne projekcije so pokazali, da bo za pokrivanje potreb po osnovni energiji v letih 1975—1978 razen že dokončane TE Šoštanj III, nujno zgraditi termoelektrarno Šoštanj IV z zmogljivostjo 300 MW in nuklearno elektrarno. Po sporazumu med SR Slovenijo in SR Hrvatsko bo ob enakem deležu sofinanciranja ter zgrajena za potrebe širšega gospodarskega prostora skupna NE zmogljivost 600 MW, ker

je gradnja večje kapacitete ekonomičnejša. Za pokrivanje potreb po električni energiji in moči v teh letih pa bo potrebno graditi še dopolnilne proizvodne zmogljivosti elektrarn, upoštevajoč pri tem tudi hidroenergetske izvore. Razen tega bo nujno za redno in zanesljivo obratovanje slovenskega elektroenergetskega sistema ta sistem kot sestavni del enotnega jugoslovanskega elektroenergetskega sistema usposobiti za paralelno obratovanje z obstoječim sistemom v sosednjih državah. Ob upoštevanju te naloge bo za prenos potrebnih količin kvalitetne električne energije potrebno dograditi in izpopolniti prenosno omrežje tudi v SR Sloveniji in v zvezi z razvojem jugoslovanskega elektroenergetskega sistema začeti tudi z gradnjo prenosnih objektov napetosti 380 kilovoltov.

Zaradi deficitarnosti v primarni energiji bo treba povečati tudi proizvodnjo v premogovništvu. V tem razdobju bodo zaradi izčrpanosti rezerv prenehali z obratovanjem ali občutno zmanjšali proizvodnjo rudniki rjavega premoga v Kočevju, Laškem, Senovem in Zabuškovi in Zagorju. Istočasno povečanje porabe premoga v termoelektarnah bo zato zahtevalo večjo proizvodnjo v drugih premogovnikih, kar bo možno doseči le z razvojem in modernizacijo predvsem Zasavskih premogovnikov in rudnika lignita Velenje. Poraba premoga na drugih področjih se bo morala zmanjšati in nadomestiti z drugimi gorivi.

Skladno z gradnjo nuklearne elektrarne bo treba tudi pripravljati eksploatacijo rudišča uranove rude na Žirovskem vrhu in zgraditi obrat za oplemenjevanje te rude.

Skupna vlaganja za proizvodne in prenosne elektroenergetske zmogljivosti ter za zagotovitev ustreznih virov primarne energije bodo v letih 1971—1975 znašala predvidoma okoli 4379 milijonov dinarjev (po ocenah leta 1972). V tej vsoti so zajeta vlaganja v objekte, ki bodo začeli obratovati že v tem razdobju, kakor tudi sredstva, ki so potrebna zaradi kontinuitete v izgradnji elektroenergetskih zmogljivosti za pokrivanje potreb po letu 1975. Financiranje teh zahtevnih naložb bo terjalo postopno krepitev lastne reprodukcijske sposobnosti elektrogospodarstva, pritegnitev domačih in tujih kreditnih virov ter združevanje sredstev gospodarstva in drugih porabnikov električne energije na samoupravnih osnovah.

Sodobno gospodarstvo v vse večji meri uporablja kvalitetna goriva, med katerim je naravni plin za nekatere porabnike na prvem mestu. Ker SR Slovenija nima lastnih virov te energije, je treba intenzivirati napore in pripravljati projekte za povezavo s plinovodno mrežo zunaj meja, od koder bi z ustreznimi plinovodi dovajali potrebne količine naravnega plina do potrošniških centrov.

Poraba tekočih goriv in drugih derivatov nafte v SR Sloveniji hitro narašča in bo v letu 1975 že preseгла 2 milijona ton. Zmogljivosti predelave nafte v Lendavi pa se bodo v tem razdobju povečale po predvidevanjih le na okoli 600 tisoč ton. Hitro naraščanje porabe in primanjkljaja v tekočih gorivih ekonomsko tako že utemeljuje priprave za izgradnjo novih zmogljivosti, zlasti še ob upoštevanju neugodnih pogojev oskrbovanja iz oddaljenih virov. Zato bo nujno, da zainteresirano gospodarstvo še v tem razdobju sprejme ustrezne odločitve za razvoj naftnega gospodarstva, da bi zagotovili ekonomično oskrbo gospodarstva v naslednjem razdobju.

3. Prometna infrastruktura je zastarela in pomanjkljiva ter že predstavlja resno oviro za nadaljnji razvoj slovenskega gospodarstva. To velja zlasti za želez-

niški in cestni promet. Pri železniški infrastrukturi je del železniških prog dotrajan, progovna oprema in manipulacijske naprave pa so pomanjkljive, kar se odraža v slabi kakovosti in zlasti v premajhni hitrosti prevoznih storitev celo na nekaterih važnejših progah. V celotni cestni mreži je bilo v letu 1970 le 27 % cest z moderniziranim cestiščem (asfaltno, betonsko in kockasto), na republiških cestah pa je bilo še vedno okoli 42 % cest z makadamskim cestiščem. Osnovni pritisk nad 8 ton prenese le okoli 10 % vseh slovenskih cest. Takšno stanje prometne infrastrukture negativno vpliva na ekonomiko prometa in celotnega gospodarstva ter predstavlja oviro za hitrejšo integracijo posameznih območij v enoten gospodarski prostor v okviru predvidenega policentričnega razvoja SR Slovenije.

V naslednjih letih bo potrebno dokončati modernizacijo železniške proge Jesenice—Dobova in nadaljevati z rekonstrukcijo in elektrifikacijo prog Zidani most—Sentilj, Divača—Koper ter omenjene glavne proge opremiti z ustreznimi signalno-varnostnimi in telekomunikacijskimi napravami. S tem bodo do leta 1975 v glavnem končana dela na modernizaciji železniškega prometnega križa, kar bo omogočilo racionalnejše poslovanje na celotni železniški mreži ter ugodno vplivalo tudi na razvoj tranzitnega prometa prek ozemlja SR Slovenije.

Že doseženi in predvideni razvoj prometa v Luki Koper zahteva povečanje zmogljivosti pristanišča in skladiščnega prostora. Za obvladovanje prometa bo po sprejetem programu razvoja luke treba širiti tudi objekte luške infrastrukture z dogradnjo operativne obale in drugih spremljajočih objektov ter poglobiti luški bazen za pristajanje ladij večje tonaže. S tem in ob zboljšani povezavi luke z zaledjem bodo ustvarjeni tudi pogoji za hitrejši razvoj luško industrijskega kompleksa.

Za pospešitev modernizacije železniške in izgradnjo luške infrastrukture je republika že sprejela ukrepe in bo v te namene redno zagotavljala potrebna sredstva za regresiranje obrestne mere ter konverzijo v preteklem razdobju odobrenih kreditov za gradnjo, modernizacijo in elektrifikacijo železnice, kakor tudi za predvideno dokončanje programa modernizacije in elektrifikacije železniških prog Jesenice—Dobova, Zidani most—Sentilj in Divača—Koper po programu železniško-transportnega podjetja Ljubljana ter za regresiranje obrestne mere in konverzijo kreditov za izgradnjo luške infrastrukture po sprejetem programu luke Koper.

Za uresničitev nakazanih programov pa bodo potrebna še nadaljnja prizadevanja za zagotovitev dolgoročnejših kreditnih sredstev.

Na področju cestnega omrežja bodo po že sprejetem programu razvoja avtocest dokončani odseki Vrhnika—Postojna—Razdrto v štiripasovni izvedbi in Hoče—Leveč v dvopasovni izvedbi z osnovnimi elementi štiripasovne ceste na magistralni smeri Sentilj—Ljubljana—Razdrto—Nova Gorica—Sežana—Koper, ki se navezuje na veliko južno evropsko magistralno smer zahod—vzhod. V letu 1972 bo tudi dokončana magistralna cesta Ptuj—Macelj, ki bo povezovala vzhodni del SR Slovenije s sosednjo SR Hrvatsko. Med magistralnimi cestami se v zasnovi srednjeročnega programa interesne skupnosti za ceste SRS predvideva tudi prva etapa rekonstrukcije in modernizacije obalne ceste. Gradnja ceste, ki bo povezovala novi mejni prehod v Vrtojbi pri Novi Gorici z obstoječo Vipavsko cesto ter začetna dela na obvoznici avtocesti pri Ljubljani koncem tega petletnega razdobja.

V okviru razpoložljivih namenskih sredstev bo treba izvajati rekonstrukcijo in modernizacijo obstoječih regionalnih cest ter jih usposabljalati za obvladovanje hitro naraščajočega domačega in mednarodnega prometa. Predvidoma bo na območju SR Slovenije ob upoštevanju v letu 1972 povečanih namenskih sredstev mogoče modernizirati 386 km in zgraditi 92 km novih modernih cest tako, da bi ob koncu tega petletja v celotni cestni mreži imeli že več kot 30 % cest s sodobnim cestiščem. V zvezi z novo kategorizacijo cest v SR Sloveniji je bila izvršena preporazdelitev namenskih virov sredstev za ceste. S tem bodo podani ugodnejši pogoji za modernizacijo tudi lokalnega omrežja.

— V letu 1972 bo sprejet srednjeročni program interesne skupnosti za ceste SR Slovenije, ki bo podrobneje opredelil razvoj cestnega omrežja ob upoštevanju prometnih obremenitev regionalnih cest in boljše povezave med regijami, še posebno med gospodarsko manj in bolj razvitimi območji.

— Proučene bodo možnosti zagotovitve dodatnih sredstev za te namene v drugem delu razdobja tega plana, zlasti še možnosti prerazdelitve prometnega davka od prodaje tekočih goriv in pritegnitve dodatnih inozemskih sredstev. S tem so pogojene tudi možnosti pričetka razreševanja financiranja nekaterih perečih prometno razvojnih vprašanj kot so gorenjska magistrala, predor skozi Karavanke, pospešeno reševanje priobalne cestne povezave, začetna dela za nadaljevanje programa avtoceste in drugo.

Uvajanje vse večjih in hitrejših avionov ter povečanje prometa v domačem in zlasti mednarodnem zračnem potniškem in blagovnem prometu narekuje razširitev in rekonstrukcijo pristaniške stavbe, podaljšanje vzletno-pristajalne steze, povečanje ploščadi za sprejem in odpravo letal in drugih spremljajočih objektov na letališču Brnik. Tudi z vidika razvoja turizma bo nujno, da se letališče Brnik oprepi za sprejem letal večjih zmogljivosti. Predviden je tudi začetek gradnje sekundarnega letališča pri Mariboru kot letališča B razreda za javni potniški in tovorni promet ter dograjevanje obstoječih športnih letališč v terciarna letališča, s čimer bo omogočen razvoj športno-turistične in STOL-aviacije. V letu 1973 bo:

— sprejet dolgoročni koncept in program razvoja celotne aerodromske mreže v SR Sloveniji ter na tej osnovi pripravljeni ukrepi za regionalno-prostorsko urejanje in drugi ukrepi za skladen razvoj letalskega prometa in izgradnje letališč na območju SR Slovenije.

V skladu s programom razvoja PTT prometa bodo povečane zmogljivosti in izboljšane telefonske in telegrafске zveze v notranjem in mednarodnem prometu. V okviru objektov infrastrukturnega pomena bodo povečana vlaganja zlasti za gradnjo novih telefonskih in telegrafskih tranzitnih postaj z odgovarjajočim kablovskim omrežjem. V okviru razreševanja problematike razvoja prometne infrastrukture bo nujno proučiti sedanji sistem razširjene reprodukcije. Ta naloga je povezana z zagotavljanjem sredstev za nemoteno odvijanje procesa reprodukcije s politiko cen in s samoupravnim združevanjem sredstev za te namene.

4. Na področju vodnega gospodarstva se bodo v skladu s srednjeročnim programom interesne skupnosti za vode SR Slovenije nadaljevala in intenzivirala zlasti dela: za zaščito pred škodljivim delovanjem voda (regulacija, Ščavnice, akumulacija na Sotli, manjše intervencije na porečjih Mure, Save in Soče); za varstvo obstoječih vodnih zalog in za zagotovitev novih virov pitne in tehnološke vode (gradnja zbiralnikov na Savinji, v Halozah in Prekmurju, raziskave podtalnih vo-

da, zlasti v Savinjski dolini, na Kraškem polju in na Krasu); za varstvo kakovosti voda (izgradnja čistilnega bazena na Notranjski reki in glavnih zbiralnikov onesnažene vode na slovenski obali, izgradnja čistilnih naprav na Savi, Dravi, Muri in Soči ter njihovih pritokih predvsem za večje urbane sredine).

Poplave na območju Drave in Mure v letu 1972 so močno prizadele vodnogospodarske objekte in naravne struge teh rek in njenih pritokov ter napravile veliko gospodarsko škodo. Zato je nujno, da se že v toku leta 1973 in v naslednjih letih pospešeno obnovijo porušeni ali močneje poškodovani vodnogospodarski objekti, uredijo naravne struge vodotokov ter gradijo novi varstveni objekti in sistemi, s čimer bo zagotovljena znatno večja varnost pred škodljivim delovanjem visokih voda na hidrografskem območju Drave in Mure. Z republiko Avstrijo bo urejeno tudi vprašanje skupnih zavarovalnih del na Muri pri Gornji Radgoni. Interesne skupnosti za vode bodo za te namene potrebovale dodatna sredstva, ki bodo zbrana na osnovi z zakonom določenega vodnega prispevka in na osnovi družbenih in samoupravnih dogovorov vodnih interesnih skupnosti z neposrednimi interesenti.

5. Izvajanje nakazanih programov razvoja infrastrukture bo terjalo občutno povečanje vlaganj za te namene nasproti preteklemu razdobju in povečanje deleža teh investicij v strukturi gospodarskih investicij. Povečal se bo tudi njihov delež v strukturi porabe družbenega proizvoda:

Delež infrastrukturnih investicij (v %)	1961-1965	1966-1970	1971-1975
— v gospodarskih investicijah			
v osnovna sredstva	19,1	18,4	29,2
— v družbenem proizvodu	3,67	3,08	5,6

Do leta 1975 bodo skupno potrebne investicije za te namene po ocenah na podlagi cen koncem leta 1971 znašale okoli 9255 milijonov dinarjev, od tega 40 % za naložbe v energetiko in 56 % na prometno infrastrukturo.

Predvideno povečanje dolgoročnih razvojnih naložb v strukturi gospodarskih investicij bo občutno obremenjevalo razpoložljive gospodarske vire SR Slovenije v prihodnjih letih ter prehodno vplivalo tudi na določeno poslabšanje globalnega kapitalnega koeficienta. Zato bo nujno zagotoviti pomembnejšo udeležbo inozemskih sredstev ter poleg že zaključenih zagotoviti še dodatna posojila, zlasti za področje energetike in prometa.

6. Prostor postaja v sodobnih razmerah izrazita ekonomska kategorija, dolgoročno zasnovano gospodarjenje s prostorom pa eno pomembnih pogojev za skladnejši in učinkovitejši družbenoekonomski razvoj. Zato se je SR Slovenija z že sprejetimi predpisi, zlasti na področju regionalnega prostorskega in urbanističnega planiranja odločila svoj prostor urejati kompleksno s ciljem usklajenega ekonomskega socialnega razvoja republike. Na ta način bo preprečena nesmotrna izraba razpoložljivega prostora ob vedno večji urbanizaciji, industrializaciji, razvoju infrastrukture in drugih dejavnosti ter hkrati usklajeni različni interesi za prostor.

V okviru dolgoročnih nalog na področju prostorskega planiranja bo SR Slovenija v prihodnjih letih ukrepala zlasti v naslednjih smereh:

— v prvi polovici leta 1973 bo sprejela regionalni prostorski plan za območje SR Slovenije ter ga kontinuirano dopolnjevala z rešitvami na podlagi nadaljnjih sistematičnih raziskav;

— sodelovala bo pri usklajevanju prostorskega planiranja s SR Hrvatsko in sosednjimi deželami Avstrije, Italije in Madžarske;

— spodbujala izdelavo prostorskih planov širših območij z medobčinskim sodelovanjem in poskrbela za izdelavo regionalnih prostorskih planov območij s posebnim namenom;

— pospeševala znanstveno raziskovalno delo, povezano z regionalnim prostorskim planiranjem, in po posebnem programu sofinancirala kontinuirano regionalno prostorsko planiranje območja SR Slovenije s podarkom na izdelavi inventarizacije in valorizacije prostora;

— poleg upravnega zavoda za regionalno prostorsko planiranje ustanovila še prostorsko dokumentacijski center SR Slovenije ter skrbela za dolgoročno izpopolnjevanje prostorske dokumentacije na podlagi sodobne avtomatske obdelave podatkov.

Pri usmerjanju urbanizacije, ki bo v tem razdobju zajela že okoli 45 % prebivalstva, bo treba izhajati iz načel policentričnega razvoja, sprejetih z resolucijo o dolgoročnem razvoju SR Slovenije. Razvijanje policentričnega urbanega sistema bo vplivalo na postopno oblikovanje učinkovitejše funkcionalne povezanosti med območji in skladnejši regionalni ekonomsko-socialni razvoj, hkrati pa omogočalo zmanjševanje razlik v življenjskih pogojih mestnega in nemestnega prebivalstva. V skladu s temi načeli

— bodo občinske skupščine z medobčinskimi dogovori opredelile razvojna središča ter uskladile urbanistične programe z regionalnim prostorskim planom republike;

— bo SR Slovenija izvajala politiko razvoja infrastrukture, politiko razvoja izobraževanja in kulture ter zdravstvenega in socialnega varstva, pospeševala razvoj manj razvitih območij; na skladnejši regionalni razvoj pa bodo vplivale tudi spremembe in nadaljnji razvoj sistema družbenih obveznosti ter ukrepi za pospeševanje nekaterih gospodarskih dejavnosti;

— bodo republika in občine zemljiško politiko usklajevale s potrebnimi smotnega urejanja prostora in usmerjanja urbanizacije.

Zelo pomanjkljivo je stanje geodetskih podlog. To povzroča gospodarsko škodo, hkrati pa otežuje sistematično prostorsko urejanje in urbanistično planiranje. Zato bo treba do leta 1975 zagotoviti izvedbe zlasti naslednjih nalog: nadaljevati izdelavo osnovne državne karte, nadaljevati z izmero in izdelavo topografsko-katastrskih načrtov, pričeti z obnovo katastrske klasiifikacije in bonitiranjem zemljišč, izpopolniti zemljiški kataster, nadaljevati z izdelavo katastra komunalnih naprav, izdelati urbansko-geodetsko dokumentacijo za večja mesta in regionalno-geodetsko dokumentacijo vseh občin ter zagotoviti izdajo kart v merilih 1 : 25.000 do 1 : 750.000. Podrobneje te naloge opredeljuje srednjeročni program geodetskih del za območje SR Slovenije.

7. Komunalno gospodarstvo, ki je sestavni del širše infrastrukturne urejenosti prostora in pomemben element življenjskega standarda, zaostaja za razvojem gospodarstva, kar še posebno negativno vpliva na proces razvijajoče se urbanizacije zaradi povečanih potreb pri oskrbi s komunalnimi proizvodi in storitvami. Tako je le 55 % prebivalcev v Sloveniji oskrbljenih z ustrezno pitno vodo, komaj 31 % odpadne vode iz naselij se odliva v kanalizacijske sisteme, mnoga naselja pa nimajo urejenega zbiranja odpadkov.

Temeljne smernice za razvoj komunalnega gospodarstva so že opredeljene v sklepkih in priporočilih o

ukrepov in nalogah za nadaljnji razvoj komunalnega gospodarstva v SR Sloveniji, ki jih je sprejela skupščina SR Slovenije v letu 1970, določeni pa so tudi naloge teh ukrepov.

Večji del smernic in priporočil se že uresničuje, sprejete pa so tudi že nekatere pomembne spremembe in dopolnitve predpisov, ki neposredno ali posredno urejajo to področje. Pri nadaljnjem urejanju problemov komunalnega gospodarstva bodo v skladu s sprejetimi smernicami pomembne zlasti naslednje naloge:

— razvijati je treba organizacijske oblike, ki ustrezajo materialnim in tehničnim pogojem ter zahtevam samoupravljanja v komunalnih organizacijah posebnega družbenega pomena, da bi dosegli učinkovitejšo programiranje in urejanje ter vzdrževanje komunalnih objektov in naprav za individualno ter kolektivno komunalno potrošnjo;

— usklajeno s politiko življenjskega standarda in razvojnim programi komunalnih organizacij zagotavljati ustrezno materialno osnovo za komunalno urejanje in vzdrževanje objektov in naprav na podlagi postopnega uveljavljanja stroškovnih cen in primerne politike oblikovanja dodatnih sredstev za razširjeno reprodukcijo iz namenskih sredstev družbenopolitičnih skupnosti, samoprispevkov delovnih ljudi in kreditov;

— pospeševati izgradnjo primarnih komunalnih objektov in naprav, ki imajo širši regionalni pomen in za te namene še nadalje uporabljati sredstva odpravljenega republiškega stanovanjskega sklada;

— za območja, kjer je oskrba s komunalnimi proizvodi in storitvami naravno in tehnološko pogojena s širšimi prostorskimi potezami, se bodo občine v okviru medobčinskega sodelovanja dogovarjale o ustreznih racionalnih rešitvah.

8. Reševanje problemov zaščite okolja in varstva narave vse bolj dobiva širši in dolgoročnejši infrastrukturni pomen. Dosedanja premalo načrtna izraba prostora ter hiter gospodarski in tehnološki razvoj so povzročili slabšanje naravnega okolja in biofizičnih pogojev za življenje. Kvarjenje zraka, vode in tal ter ropot že ogrožajo zdravje človeka. Ti problemi se bodo v nadaljnjem razvoju še stopnjevali. Zato je nujno pravočasno sprejeti ukrepe za zavarovanje naravnega okolja in izboljšanje biofizičnih pogojev življenja.

Podlaga za organizacijo varstva okolja in varstva narave bodo regionalni prostorski plani SR Slovenije, prostorski plan ožjih območij in urbanistični plani, ki bodo urejevali poleg uporabe prostora tudi varstvo naravnega okolja v naseljenih krajih in izven njih ter zaščitili prirodne in krajinske značilnosti. Republiška in občinske skupščine bodo sprejele tudi posebne srednjeročne in dolgoročne programe ukrepov za zaščito okolja ter varstva narave. Za izvajanje teh programov so potrebna velika materialna sredstva, zato bo v okviru materialnih možnosti v tem srednjeročnem razdobju pri reševanju problemov poudarek na prednostnih nalogah. V ta namen bo potrebno že v tem srednjeročnem obdobju pri odobravanju projektov in lokacij za nove objekte ter pri rekonstrukciji obstoječih objektov upoštevati zahteve varstva okolja in pri tem vztrajati na taki izbiri projektov in tehnologije, ki ne bo povzročila motenj in škod v okolju preko dopustnih meril.

Za hitrejšo in celovito razreševanje problemov varstva okolja bo ustanovljena tudi posebna republiška upravska služba.

Za zboljšanje stanja onesnaženega zraka bodo v srednjeročnem razdobju prednostne naslednje naloge:

— opredeliti območja SR Slovenije glede na stanje onesnaženja zraka in organizirati stalno republiško službo za varstvo oziroma kontrolo onesnaženja zraka, zlasti še v mestih in industrijskih okoljih;

— sprejeti ukrepe za omejevanje onesnaženja zraka, predvsem za prepoved oziroma omejitev novih emisij v krajih, ki so že močnejše prizadeti, nadalje za zmanjšanje uporabe goriv z visokim deležem žvepla, za izločitev iz prometa vozil, ki izpuščajo dim nad dovoljeno črtno in v zazidalnih načrtih za nova naselja v ogroženih območjih predvideti skupno centralno ogrevanje; v najbolj akutnih okoljih, kot so Trbovlje, Ravne, Jesenice, Črna, Celje in Ljubljana, kjer sta že ogrožena zdravje prebivalstva in normalno življenje ter delo, je treba že v naslednjih letih uveljaviti ukrepe za zmanjšanje emisije.

V zvezi z varstvom kakovosti voda bo poudarek:

— v doslednem izvajanju priporočil, sprejetih v resolucijah zvezne in republiške skupščine;

— zagotoviti zaščito voda v rezervatih pitne vode in varčevanju z vodno zalogo. To je še zlasti nujno na najbolj ogroženih območjih z večjimi zalogami pitne vode, kot so Sorško, Ljubljansko, Dravsko in Krško-Brežiško polje ter na vodotokih Reka na Krasu in Savinji, kjer je treba sprejeti učinkovite ukrepe za odpravo onesnaževanja zaloga pitne vode. Republika bo v sodelovanju z občinami zavarovala tudi večje žive vodne vire kot so zlasti zgornji tokovi Soče, Save in Krke;

— preprečevanju nadaljnjega naraščanja onesnaženja voda, načrti gradnji čistilnih naprav za industrijske in mestne odplake, nadalje ukrepov za uravnavanje rečnih pretokov in za oskrbo industrije s tehnološko vodo ter ukrepov za zaščito čistote morja.

Na področju varstva tal bo treba predvsem dopolniti in sprejeti nove ukrepe za smotno rabo ter zavarovanje tal pred degradacijskimi procesi v zvezi z gradnjami, gospodarsko izrabo tal v kmetijstvu, gozdarstvu in rudarstvu ter površinskim in globinskim onesnaževanjem tal.

Ob pričakovanem naraščanju energetske, industrijske ter druge porabe radioaktivnih snovi bo treba sproti dopolnjevati že uveljavljene ukrepe za zaščito zraka, voda in tal pred radioaktivnim žarčenjem ob upoštevanju znanstvenih spoznanj ter tehnološkega razvoja.

Zaradi zaščite gozdnih in drugih površin bodo sprejeti na vseh ogroženih območjih dodatni ukrepi proti požaru.

Sprejeti bodo tudi ukrepi za omejevanje hrupa pri čemer bo poudarek na ustreznih politikah na področju razvoja prometa in prometnih sredstev ter določanju lokacij za razvoj industrije, ki povzroča večji hrup.

V varstvo okolja bo treba pritegniti tako delovne organizacije kot občinske skupščine in samoupravne interesne skupnosti; poleg tega pa z raznimi oblikami vzgoje tudi celotno prebivalstvo.

Financiranje zaščitnih ukrepov, ki bodo sprejeti na podlagi konkretnih programov, bo temeljilo predvsem na obveznostih onesnaževalcev zraka, voda in tal. Zagotoviti pa bo treba tudi sredstva za sistematičnejše raziskave s področja varstva okolja.

7. Kadri in znanje — temeljni dejavniki v prihodnjem razvoju

1. Dinamične in kompleksne spremembe, ki v svetu potekajo na vseh področjih ekonomskega in družbenega življenja in ki jih potrjujejo številne znanstvene raziskave bodočega razvoja, kažejo, da so razvite

države že intenzivno zajeli procesi nove industrijske revolucije, ki so ji osnova množični znanstveni, tehnični, tehnološki in organizacijski dosežki ob hitrem porastu obsega, kvalitete, specializacije in koncentracije strokovnih in znanstvenih kadrov. Razvoj znanosti, izobraževanja in sploh aktiviranje kvalitetnih dejavnikov razvoja postaja vse bolj odločilen in neposreden faktor v tekmi, kjer očitno dobivajo prednost ekonomije, kjer se te komponente kumulirajo. Za planirani družbenoekonomski razvoj SR Slovenije v prihodnjem razdobju so zato pomembni obseg, kvaliteta ter stopnja zaposlenosti prebivalstva in aktiviranja delovnih ljudi kot osnovnih dejavnikov razvoja in v zvezi s tem tudi naloge, ki jih je na tem področju potrebno uresničevati, da bi zagotovili dinamične pogoje družbene reprodukcije.

2. Na področju zaposlovanja prehaja SR Slovenija v naslednjem razdobju v kvalitetno nov položaj, ki je pogojen z demografskimi elementi in strukturami kot tudi z značilnostmi razvitejši faze družbenoekonomskega razvoja. Ob dosedanjem dinamičnem družbenoekonomskem razvoju je SR Slovenija dosegla stanje sorazmerno visoke zaposlenosti prebivalstva, ne glede na to, da obstajajo še vedno nekateri specifični problemi, povezani z regionalnimi razlikami in profesionalno strukturo aktivnega prebivalstva. Pri tem nakazuje projekcije aktivnega prebivalstva relativno hitro zmanjšanje delovnih rezerv. Ta tendenca je ob izrazitejših konjunkturalnih gibanjih bila že doslej močno prisotna, še močnejše pa se bo, tudi ob zmernem naraščanju zaposlenosti, izrazila proti koncu petletnega razdobja.

Letna stopnja naravnega prirasta aktivnega prebivalstva SR Slovenije je v preteklem petletju znašala 0,7 %, v razdobju 1971—1975 bo znašala predvidoma 0,6 %, po letu 1975 pa že okrog 0,5 %. V prilivu mladih generacij v aktivno prebivalstvo se že kažejo znaki tako relativnega kot absolutnega zmanjševanja in to v glavnem v generacijah mladine z osnovno izobrazbo, ki se bo pod vplivom specifičnih demografskih faktorjev v tem petletju še nadalje zmanjšala za okoli 15 %. To pa se bo odrazilo tudi na generacijah s srednjo in višjo izobrazbo, čeprav z določenim časovnim odlogom.

Poleg manjšega naravnega priliva v aktivno prebivalstvo so se zaradi intenzivnega transfera v preteklosti močno zmanjšale tudi delovne rezerve v celotnem kmečkem prebivalstvu. Na to kaže med drugim občutno zmanjševanje deleža mlajšega aktivnega kmečkega prebivalstva, ki se je v razdobju petnajstih let znižal na polovico. Tudi v ženskem prebivalstvu ni večjih rezerv, saj znaša dosežena stopnja aktivizacije žena v starosti med 15—65 let že okoli 70 % in je znatno višja od stopnje v industrijsko razvitih državah.

Na obseg in strukturo zaposlenosti v SR Sloveniji bodo vplivali tudi migracijski tokovi, ki potekajo v smeri jugo-severo-zahodna Evropa, s katerimi je v relativno manjšem obsegu potrebno računati tudi v prihodnjih letih. Po letu 1965 se je v tujini začelo ali trajno zaposliti nad 50.000 naših delavcev. Od tega številca se je ob koncu leta 1970 v tujini nahajalo še vedno okoli 40.000 oseb, v tem okrog 50 % strokovno usposobljenih delavcev. V takšnih pogojih se delovne organizacije intenzivno usmerjajo na zaposlovanje iz drugih območij Jugoslavije, kjer pa so možnosti omejene, zlasti glede pritegnitve poklicno usposobljenih delavcev.

3. V razdobju 1971—1975 se bo v SR Sloveniji celoten priliv mladine v aktivno prebivalstvo gibal med

120.000—125.000 oseb. To bi poleg nadomestitve pričakovanega naravnega izpada v aktivnem prebivalstvu omogočalo povečanje zaposlenosti v celotnem družbenem in zasebnem, nekmetijskem sektorju za okoli 8,9 %. Pri tem je v zvezi z usmeritvami v tem planu predpostavljeno bistveno zmanjšanje salda migracije s tujino nasproti preteklemu razdobju ter nadaljnje zmanjševanje aktivnega prebivalstva v kmetijstvu.

Nakazano povečanje razpoložljive delovne sile bo ob možnostih dodatnega zaposlovanja delavcev iz drugih republik zadoščalo za uresničitev potreb po zaposlovanju, ki izhajajo iz predvidene dinamike družbenoekonomskega razvoja. V celem petletnem razdobju bi se tako skupna zaposlenost v nekmetijskih dejavnostih predvidoma povečala za 15,5 % oziroma za okoli 3 % povprečno letno.

Skupni porast zaposlenih
— v 000 oseb — v indeksih

1961—1965	81,8	116,9
1966—1970	43,1	107,7
1971—1975	95,7	115,5

Po razmeroma visoki rasti zaposlenosti v letih 1971 do 1972 je v naslednjih letih pričakovati, ob upoštevanju stabilizacijske usmeritve in zaostrenih pogojev gospodarjenja, povprečno letno povečanje zaposlitev za okoli 2 %. Počasnejša rast zaposlovanja bo predvidoma zlasti v sekundarnih dejavnostih in še posebej v industriji. Sorazmerno intenzivnejše zaposlovanje je pričakovati v terciarnem sektorju, predvsem v tistih storitvenih dejavnostih, ki zaostajajo za potrebami tržišča. V primarnih dejavnostih pa se bo nadaljevala tendenca postopnega zmanjševanja zaposlenosti, predvsem aktivnega prebivalstva v zasebnem kmetijstvu.

4. Ker postajajo demografski viri v SR Sloveniji vse bolj omejitveni faktor razvoja, mora biti racionalno zaposlovanje ena od bistvenih smeri razvojne politike, ki bi jo morali upoštevati gospodarstvo, interesne skupnosti in družbenopolitične skupnosti v svojih razvojnih programih ter pri konkretnih odločitvah. V skladu s temeljnimi smernicami tega plana bodo potrebni predvsem:

— usmeritev razvojnih programov delovnih organizacij, zlasti v industriji in transportu, na znatno večjo opremljenost delovnih mest, modernizacijo tehnologije, avtomatizacijo proizvodnih postopkov ter s tem na hitrejšo povečevanje dohodka na zaposlenega. Takšna usmeritev je edini realni ekonomski pristop k razreševanju perečega problema odliva strokovnega kadra in znanja v tujino kot najpomembnejšega dejavnika prihodnjega razvoja;

— ustvarjanje materialnih in drugih pogojev, ki bodo omogočali večjo mobilnost delavcev ter uveljavljanje sistemskih pogojev, ki bodo naložbe v delovno intenzivno proizvodnjo spodbujali v večji meri v tistih regijah SR Slovenije, kjer že obstaja agrarna prenaseljenost;

— organizirano prizadevanje delovnih organizacij ter občinskih in regionalnih dejavnikov pri ustvarjanju pogojev za zaposlitev delavcev, ki so na delu v tujini ter za zaposlovanje delavcev iz drugih republik v SR Sloveniji in posvetiti večjo skrb pri zaposlovanju delavcev, ki imajo zaradi omejenih delovnih sposobnosti težje pogoje za zaposlitev;

— zagotavljanje večje socialne varnosti začasno nezaposlenim ter ustvarjanje potrebnih pogojev za njihovo poklicno usposobitev in hitrejšo vključevanje v delo.

5. V okviru politike aktiviranja razpoložljivih ljudskih virov so kvalitetne spremembe izobrazbene strukture aktivnega prebivalstva in zaposlenih nujen pogoj za doseganje še naprej dinamičnega družbeno-ekonomskega razvoja, ki bi temeljil predvsem na porastu družbene produktivnosti dela.

SR Slovenija zaostaja za razvitimi deželami, tako po izobrazbeni strukturi zaposlenih, še posebej pa pri posameznih kategorijah zaposlenih. V strukturi zaposlenih je še vedno okoli 60 % oseb brez ustrezne šolske poklicne izobrazbe, od tega dve tretjini z nepopolno osnovno šolo. Tudi v tekočem prilivu mladine med zaposlene, je še vedno okoli 47 % mladine brez strokovne usposobljenosti. Izrazito zaostajamo pri kadrih s srednjo strokovno izobrazbo, ki so v strukturi zaposlenih udeleženi le z 10 % nasproti 15–20 % v razvitejših državah. Tudi delež kadrov z višjo in visoko strokovno izobrazbo zaostaja za potrebami družbeno-ekonomskega razvoja. Primanjkljaj teh kadrov je toliko občutnejši, ker je v strukturi zaposlenih povsem neustrezno razmerje med kadri s srednjo ter višjo in visoko strokovno izobrazbo, ki pogojuje obstoječo neracionalno razporeditev visokošolskih kadrov na delovnih mestih in povzroča neracionalno izkoriščanje strokovnega znanja.

V preteklem petletju niso bile uresničene smernice družbenega plana za izboljšanje kadrovske strukture zaposlenih. Določeni rezultati so bili doseženi pri povečanju obsega izobraževanja in to predvsem pri višjem in visokem šolstvu, medtem ko sta obseg izobraževanja v srednjem strokovnem in poklicnem šolstvu ter dopolnilno izobraževanje že zaposlenih močno zaostajala za potrebami. Zato se bolj zaostreje primanjkljaj strokovnega kadra v celoti in še zlasti po posameznih poklicnih skupinah.

Iz ocenjenih potreb po strokovnih kadrih, ki so jih na podlagi svojih srednjeročnih programov nakazale delovne organizacije, sledi, da bi potrebovali v naslednjih letih iz poklicnih šol največ delavcev kovinske, strojne in elektro stroke, zlasti še strojne ključavničarje, strojnike, avtomehanike, elektroinštalaterje, elektromonterje, vodovodne inštalaterje. V okviru gradbene in lesne stroke primanjkuje predvsem zidarjev, tesarjev, mizarjev, dokaj visoke potrebe pa se kažejo tudi pri poklicih trgovske, gostinske in administrativne stroke. Visoko je popraševanje tudi po delavcih, ki jih izobražujejo srednje tehnične in druge strokovne srednje šole.

Največje potrebe se kažejo po strojnih tehnikih, nadalje po elektro tehnikih ter tehnikih gradbene, lesne in tekstilne stroke ter delavcev za specializirane poklice v računalništvu. Tudi v naslednjih letih bo močno primanjkovalo medicinskih sester in vzgojiteljic. Visoko je popraševanje po ekonomskih, komercialnih in administrativnih tehnikih.

V strukturi potreb po kadrih z višjo in visoko izobrazbo se kažejo podobne težnje kot pri kadrih s srednjo strokovno izobrazbo. Velike potrebe so po strojnih inženirjih, primanjkuje pa tudi gradbenih in elektro inženirjev, kemijskih tehnologov in nekaterih drugih tehničnih strokovnjakov. Med poklici s področja naravoslovnih ved bo še nadalje močno naraščalo popraševanje po tehničnih matematikih in fizikih. Zelo primanjkuje vsega pedagoškega kadra, posebno še razrednih učiteljev, učiteljev matematike in fizike, defektologov, slavistov, učiteljev telesne vzgoje, glasbe ter andragogov v zvezi z razširjanjem izobraževanja odraslih. Velike potrebe so po višjem in visokem zdrav-

stvenem kadru, po sociologih in psihologih, ter nadalje po bibliotekarjih in dokumentaristih, ki jih bo zahteval sodobni razvoj informatike. Izredno visoko je popraševanje, predvsem v gospodarstvu, po višjih in visoko izobraženih kadrih iz ekonomskega področja ter pravniki, kar pa je v nesorazmerju z obsegom popraševanja po tehničnih strokovnjakih, ki jih bo nujno terjati prihodnji intenziven tehnični in tehnološki razvoj.

Poleg potreb po kadrih, ki jih v rednem sistemu izobražuje strokovno šolstvo, bodo še bolj izrazite potrebe po specialistih vseh izobraževalnih stopenj in strok. V tem okviru bo v naslednjih letih zlasti primanjkovalo kadra za operacijske raziskave in ekonometrijo kadra s področja računalniške tehnike, strojne in elektro stroke, posebno elektronike, nadalje specialistov za marketing, za področje prometa, profilov za vodstveni in poslovni kader z interdisciplinarno izobrazbo in raziskovalnega kadra, zlasti v tehničnih vedah.

6. Sedanja struktura kadrov ter pritok strokovno izobražene mladine ne zagotavlja uresničevanja kvalitetnih ciljev razvojne politike. Zato je treba razviti široko zasnovano družbeno akcijo vseh nosilcev razvoja od delovnih organizacij do družbenopolitičnih skupnosti za povečanje strokovnega izobraževanja. V tem okviru bo zlasti nujno:

- občutno povečati obseg izobraževanja kadrov s srednjo strokovno in poklicno izobrazbo in še nadalje povečevati priliv kadrov z višjo in visoko izobrazbo zlasti tehnične smeri;

- dosledno izvajati resolucijo republiške skupščine o kadrovske politiki na vseh ravneh in v zvezi s tem zlasti programiranje potreb po kadrih in ustvarjanje potrebnih materialnih in organizacijskih pogojev v delovnih organizacijah za povečanje strokovne usposobljenosti, kvalifikacije in prekvalifikacije zaposlenih. Potrebna je izpopolnitev tudi sistema nagrajevanja v delovnih organizacijah, ki bo spodbujal te težnje. Družbena skupnost bo spodbujala večja vlaganja sredstev delovnih organizacij za te namene z davčnimi olajšavami;

- hkrati z večjimi prizadevanji za usposabljanje in stalno strokovno izobraževanje zaposlenih v okviru delovne organizacije je treba doseči neposrednejše samoupravno povezovanje interesov delovnih organizacij, nosilcev izobraževanja in družbenopolitičnih skupnosti za masovnejše in načrtno strokovno usposabljanje zaposlenih ter za njihovo oblikovanje kot aktivnih nosilcev samoupravnih socialističnih proizvodnih odnosov. Na teh osnovah bo treba doseči tudi intenzivnejše samoupravno združevanje sredstev;

- vsi za izobraževanje zainteresirani družbeni dejavniki so dolžni spodbujati vso mladino k načrtnemu izobraževanju;

- na ravni republike je treba organizirati kontinuirano in celovito programiranje potreb in izobraževanja strokovnih kadrov pri republiški skupnosti za zaposlovanje, republiški izobraževalni skupnosti in gospodarski zbornici ter pri republiškem sekretariatu za delo organizirati službo in koordinacijsko komisijo, v kateri bodo poleg navedenih sodelovale še družbenopolitične organizacije, raziskovalna skupnost in drugi zainteresirani dejavniki.

V skladu z nalogami, ki izhajajo iz resolucije o dolgoročnem družbenoekonomskem razvoju, ter na podlagi potreb predvidenega srednjeročnega družbenoekonomskega razvoja bo v naslednjih letih potrebno zagotoviti materialne in organizacijske pogoje za hitro povečevanje števila strokovnih kadrov. V razdobju do leta 1975

je realno mogoče računati z naslednjim prilivom kadrov iz rednih šol:

Izobrazbena raven:	Priliv med za- poslene 1971-1975 (v 000 oseb)	Struktura zaposlenih ¹	
		1970	1975
Osnovne šole	38	60,0	53,1
Poklicne šole	47	24,6	28,3
Srednje tehnične in druge šole	18	9,7	11,5
Višje in visoke šole	12	5,7	7,1
Skupaj	115	100,0	100,0

V skladu z nakazanim programom bo v tem petletju možno usposobiti skupno okoli 80.000 mladine v rednih poklicnih šolah in centrih, srednjih strokovnih šolah in višjih ter visokih šolah. Hkrati s tem izobraževanjem pa bo nujno zagotoviti intenzivnejše izobraževanje že zaposlenih delavcev in to od 20.000 do 30.000 oseb na področju poklicnega izobraževanja, okoli 6000 do 7000 v srednjem in 4000 do 5000 v višjem in visokem šolstvu. Z uresničitvijo tega programa bo tako že v tem razdobju dosežen pomemben premik v izobrazbeni strukturi zaposlenih.

V rednem izobraževanju bo nakazani program okvirno terjati zajetje naslednjega števila in odstotke starostnih generacij:

	Zajeto v varstvu in šolah (000 oseb)		Delež generacij v šolah (v %)	
	1970	1975	1970	1975
Fredšolska vzgoja ²	10	19	12	22
Mala šola	17	29	60	100
Osnovna šola	222	217	100	100
Poklicne šole	31	41	40	55
Srednje tehnične in druge šole	30	36		
Višje in visoke šole	13	17	9,6	12
Skupaj	323	359		

7. V prihodnjih letih bo intenzivirano delo na izpopolnjevanju vzgojnoizobraževalnega sistema, ki naj njegov razvoj in vlogo v celotni družbeni reprodukciji uskladi s potrebami in cilji družbenega, ekonomskega, kulturnega in socialnega razvoja. Izobraževalni sistem mora zagotoviti vzgojo strokovno in družbeno razgledanih novih generacij — nosilcev nadaljnega samoupravnega socialističnega razvoja. Vzgojnoizobraževalno delo v šolah mora izhajati iz znanstvenih temeljev marksizma kot filozofske teorije in ideologije delavskega razreda ter naše samoupravne socialistične družbe in iz materialističnega odnosa do stvarnosti in dialektične metode kot kritične analize te stvarnosti.

Osnovne smernice so opredeljene v stališčih 19. seje in zaključkih 30. seje CK ZK Slovenije, v stališčih SZDL in resoluciji o dolgoročnem razvoju SR Slovenije. Sprožena je vsestranska aktivnost in pritegnjen širok krog dejavnikov za izdelavo ustreznih programov in ukrepov za uresničitev sprejetih stališč. Izvajanje posameznih nalog glede na njihov dolgoročni značaj presega razdobje tega plana in bo zato v tem razdobju mogoče uresničiti le nekatere osnovne materialne, organizacijske in druge pogoje. Zato je nujno za prihodnja leta določiti prednostne cilje in naloge, ki bodo v skladu s predvidenimi neodložljivimi potrebami po obsegu in kvaliteti kadrov naslednji:

— povečati učinkovitost celotnega šolstva in ga prilagajati potrebam družbenoekonomskega razvoja;

— razvijati odprtost izobraževalnega sistema, ki bo omogočal mladini in zaposlenim pridobitev in dopolnjevanje znanja na vseh stopnjah in oblikah izobraževanja;

— bistveno razširiti dopolnilno specializirano in stalno izobraževanje zaposlenih;

— občutno izboljšati opremljenost izobraževalnih ustanov;

— razširiti izobraževalne zmogljivosti, predvsem srednjih strokovnih in poklicnih šol, ter pospešeno razvijati sodobne izobraževalne centre s potrebnimi internatskimi zmogljivostmi;

— zagotoviti potrebne pogoje za povečanje števila in izboljšanje kvalifikacijske strukture pedagoškega kadra, zlasti v deficitarnih strokah;

— nuditi družbeno pomoč socialno šibkim nadarjenim učencem za študij v srednjem in visokem šolstvu;

— programsko je treba opredeliti srednjeročne naloge pri usposabljanju otrok in mladostnikov z motnjami v telesnem in duševnem razvoju.

Podrobnejše usmeritve in naloge bodo opredeljene v srednjeročnih programih republiške izobraževalne skupnosti in drugih nosilcev aktivnosti na vzgojnem in izobraževalnem področju.

V naslednjih letih bo po ocenah možno postopno povečati stopnjo uspešnosti izobraževanja³ v osnovnem šolstvu na 75 %, v srednjem šolstvu na 78 % in v višjih ter visokih šolah na 45 %. V ta namen morajo republiška izobraževalna skupnost, zavod za šolstvo SR Slovenije in republiški sekretariat za prosveto in kulturo pripraviti posebne časovno opredeljene programe in ukrepe, zlasti za povečanje izobraževanja pedagoškega kadra, za posodobitve pedagoških metod in učnih programov, za hitrejši razvoj omrežja posebnega šolstva, za boljše organizirano poklicno usmerjanje, nadalje za občutno povečanje opremljenosti izobraževalnih ustanov s sodobnimi tehničnimi sredstvi za nazor in praktični pouk ter za modernizacijo šolskega prostora, za podaljšano bivanje v šolah ipd.

Povečanje števila in izboljšanje izobrazbene sestave pedagoškega kadra, še posebej v strokovnem šolstvu in deficitarnih strokah sodi med temeljne pogoje za predvideni razvoj izobraževanja. V zvezi s tem bo

¹ Po šolski izobrazbi.

² Otroci stari od 3–5 let.

³ Odstotek učencev od vpisane generacije, ki v rednem roku zaključijo osemletko.

treba razviti sistematično kadrovanje za pedagoške poklice, prizadevati si za večjo pritegnitev strokovnih delavcev iz prakse, hkrati z njihovo usposobitvijo za pedagoško delo, organizirati stalno idejnopolitično in strokovno dopolnjevanje znanja pedagoških delavcev, zagotoviti nujno povečanje šolskega prostora in hitrejšo modernizacijo opreme in učil ter pridobitev novih prostorov za kadrovske šole in domove. Z izboljšanjem materialnih razmer, zlasti s štipendiranjem in hitrejšim reševanjem stanovanjskih problemov, ustvarjati spodbudne pogoje za pedagoški poklic. Uspešno izvajanje tega pa bo odvisno predvsem od intenzivnega sodelovanja občinskih skupščin in delovnih organizacij.

Velik pomen za izboljšanje učinkovitosti vzgoje in izobraževanja bo imelo uspešno izvajanje srednjeročnih planov občin, ki so si jih zastavile s programi izgradnje in modernizacije osnovnega šolstva in otroškega varstva.

Velik del mladine, ki živi v nerazvitem okolju, dejansko nima enakih možnosti za izobraževanje kot mladina v razvitejšem, zlasti urbaniziranem okolju. Sociološke raziskave so pokazale, da skoraj polovica umsko nadpovprečno nadarjenih otrok, zlasti na podeželju, ne nadaljuje šolanja niti na srednji stopnji. Iz tega izhaja tudi povsem neustrezna socialna in regionalna struktura dijaške in študentske mladine. Zato bo ena od pomembnih nalog nudenje posebne družbene pomoči šolstvu na nerazvitem območju, socialno šibkim, nadarjenim učencem za študij na srednjih in visokih šolah.

Posebna skrb bo v naslednjih letih posvečena srednjemu šolstvu, kjer je zaostajanje največje, hkrati pa tudi največji primanjkljaj v kadrih. Poleg povečanega obsega izobraževanja v rednem šolstvu bo nujno doseči pomembnejšo dopolnitev sistema izobraževanja, zlasti z razvijanjem specializiranih organizacij za izobraževanje odraslih ter njihovo kadrovsko in materialno krepitvijo. Ti izobraževalni centri, kakor tudi delavske univerze in ustrezne službe v delovnih organizacijah naj bi omogočili zaposlenim in mladini pridobitev osnovne, splošne in poklicne izobrazbe ter prekvalifikacijo delavcev, ki jih sprošča tehnološki razvoj in tistih, ki zapuščajo kmetijstvo. Tudi zaposlenim z nedokončano osnovno šolo bo potrebno omogočiti izobraževanje za določene poklice. V okviru takega poklicnega izobraževanja bo možno v sorazmerno krajši učni dobi poklicno usposobiti ali prekvalificirati predvidoma mnogo več aktivnega prebivalstva kot doslej.

Tudi v sistemu rednega poklicnega izobraževanja bo treba v delu učne dobe omogočiti ožjo specializacijo za raznovrstne poklice. To bo zlasti omogočeno s postopnim uveljavljanjem koncepta odprtega sistema v poklicnem in drugem srednješolskem izobraževanju, ki bo bolj prilagojen potrebam organizacij združenega dela in hkrati nudil širše možnosti učencem za pridobitev višje stopnje strokovne izobrazbe. Določene bo načela reforme srednjega šolstva opredelila skupščina SR Slovenije z resolucijo o razvoju vzgoje in izobraževanja v SR Sloveniji.

Vse prepočasno se uveljavlja prepotrebno permanentno izobraževanje tako strokovnega kadra iz delovnih organizacij kot tudi pedagoškega kadra samega. V tej vrsti izobraževanja bo treba zlasti v okviru visokošolskih zavodov doseči bistven napredek z organizacijo dopolnilnih programov študija za potrebe prakse. V večji meri bo treba koristiti tudi možnosti dopolnilnega izobraževanja v drugih republikah in v tujini, pred-

vsem za stroke in specializacije, za katere pri nas ni ustreznih šol.

Pri oblikovanju strokovnjakov morajo imeti vodilno vlogo univerzitetne ustanove in združenja visokih ter višjih šol, ki se morajo razvijati v okviru enotnih načel. Od njih se pričakuje, da bodo s posodobitvijo učnega procesa in programov, s sistematičnim dopolnjevanjem znanja učiteljev, večjo spojitvijo pedagoškega in raziskovalnega dela ter organizacijskimi in drugimi ukrepi (interdisciplinarni študij, širša izbira slušateljev, večji pritok pedagogov iz prakse) dosegle bistveni napredek že v tem petletju. To bo ob potrebni racionalizaciji pedagoškega procesa, bolj neposrednem sodelovanju učiteljev s slušatelji, povečanih materialnih možnostih za raziskovalno delo slušateljev in ob programskem sodelovanju raziskovalnih zavodov z univerzitetnimi ustanovami omogočilo zvišanje stopnje diplomiranja, vzgojo novih poklicev in povečanje števila magistrstov in doktorjev znanosti. Nujno bo tudi aktivno sodelovanje univerzitetnih ustanov in združenj visokih ter višjih šol pri programiranju obsega in strukture izobraževanja visokega in višjega strokovnega kadra ter usklajevanje s potrebami gospodarstva in drugih dejavnosti. To sodelovanje mora biti zasnovano na odprtosti in neposrednem sodelovanju s kmetijskimi organizacijami združenega dela.

V tem planskem obdobju bodo pospešeno potekale priprave in izvedbe za razvoj visokega šolstva v Mariboru. Pri tem gre za razvoj določenih znanstvenih disciplin na visokošolski in podiplomski stopnji ter za povezovanje teh z univerzo. V skladu s tem razvojnim programom bodo potekali naporji za sklepanje samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov ter za zasnovo zakonskih predpisov, s katerimi bo tudi pravno reguliran enakopravni razvoj mariborskega visokega šolstva.

Razvoj celotne izobraževalne mreže, zlasti še strokovnega šolstva, bo temeljil na ustrezni usklajenosti s policentričnim razvojem; pri tem bodo upoštevani racionalni koncepti organizacij izobraževanja, specializacija in delitev dela in razvojne potrebe posameznih regionalnih območij.

8. Po smernicah resolucije o dolgoročnem razvoju SR Slovenije je treba v prihodnjem razdobju za potrebe vzgoje in izobraževanja zagotoviti hitrejšo naraščanje sredstev od rasti družbenega proizvoda. V skladu s predvidenim povečanjem obsega in kvalitete izobraževanja bo nujno do leta 1975 za osnovno in razširjeno dejavnost vzgoje, in izobraževanja povečati odstotek sredstev v družbenem proizvodu na okoli 5,6 % nasproti 4,9 % v letu 1970.

V preteklem razdobju je bila izvajana sanacija šolstva, predvsem v smeri izenačenja osebnih dohodkov pedagoškega kadra z drugimi področji. V tem petletju pa bo poudarek predvsem na povečanju materialnih vlaganj, in to za izboljšanje opremljenosti izobraževalnih ustanov ter povečanje izobraževalnih in internetskih zmogljivosti.

V skladu s predvidenimi spremembami sistema družbenih obveznosti bodo sredstva za osnovno dejavnost zagotovljena iz obveznih virov, in to pri osnovnem izobraževanju s solidarnostnimi prispevki delovnih ljudi in s prometnimi davki, pri strokovnem šolstvu pa s prispevki delovnih organizacij in tudi s prometnimi davki. Struktura in dinamika naraščanja sredstev za osnovno in razširjeno dejavnost izobraževanja bo po ocenah v tem petletju naslednja:

	1970	1975	— v milijonih din. nominalno	
			Stopnje rasti 1971-1972	1973-1975
Osnovna dejavnost	1106	2331	17,5	15
Štipendije in posojila	40	115	21,2	25
Investicije	114	630	78,4	20
Skupna sredstva za izobraževanje	1260	3076	24,5	16,3
Razmerje sredstev za izobraževanje do družbenega proizvoda v %	4,9	5,6		

Za razširjeno dejavnost in povečanje zmogljivosti bo nujno poleg rednih virov v čim večji meri zagotoviti neposredno udeležbo zainteresiranih delovnih organizacij, občanov in družbenopolitičnih skupnosti. To načelo je že uveljavljeno na področju osnovnega šolstva, kjer je precejšnje število občinskih skupščin, zlasti z referendumski o samoprispevku občanov ter z dogovori z delovnimi organizacijami, že doslej zagotovilo večji del potrebnih sredstev za izgradnjo in modernizacijo osnovnih šol. Na področju strokovnega šolstva pa bodo razreševanje problemov razširjene reprodukcije poleg sredstev družbenopolitičnih skupnosti zlasti omogočale sistemske rešitve za samoupravno združevanje sredstev ter predvideno ustanavljanje posebnih izobraževalnih skupnosti, prek katerih se bodo interesi delovnih organizacij iz proizvodnje in drugih področij družbenega dela neposredneje usklajevali z vzgojo in izobraževanjem.

Na področju osnovnega šolstva je s programi občinskih skupščin v letih 1971—1975 predvidena gradnja 131 šol ter številne dozidave in adaptacije za povečanje in modernizacijo zmogljivosti, s čimer bodo po ocenah v tem razdobju povečane šolske površine za okoli 290 tisoč m². V tem okviru je na manj razvitih območjih, kjer glede razvitosti osnovnega šolstva močnejše zaostajajo in kjer bo zato še naprej potrebna pomoč širše družbene skupnosti, predvideno povečanje šolskih površin za 82 tisoč m². V tem obdobju bo treba dopolnjevati mrežo osnovnih šol in proučiti možnosti za ureditev domov za učence teh šol.

V okviru celotnih izobraževalnih zmogljivosti najbolj zaostajajo za potrebami zmogljivosti v rednem srednjetechničnem in poklicnem izobraževanju ter v izobraževalnih centrih delovnih organizacij. Zato sodi razširitev teh zmogljivosti med prednostne naloge v prihodnjih letih.

Na podlagi ocene realno možnega fizičnega obsega investicij do leta 1975 bo možno v vsem petletju pridobiti 10.200 sedežev v rednem srednjem šolstvu in izobraževalnih centrih in okoli 3000 internatskih ležišč ter pospešiti sanacijo starih domov. S tem seveda, še ne bo odpravljeno občutno pomanjkanje zmogljivosti v tem šolstvu. Zato bo treba razviti široko družbeno aktivnost, da bi pospešili gradnjo. K temu bo pripomogel tudi dolgoročni program smotrnega razvoja omrežja srednjega strokovnega šolstva, ki ga pripravlja republiška izobraževalna skupnost.

Na področju višjega in visokega šolstva je v programih predvidena predvsem dograditev visokošolskih internatskih zmogljivosti in novogradnje medicinske fakultete in ekonomske fakultete v Ljubljani, visoke ekonomske komercialne šole v Mariboru in kapacitet za šolanje pedagoških kadrov.

Glede na onsejane finančne možnosti zaradi izvajanja programa stabilizacije, bo republika v naslednjih letih s svojimi sredstvi sodelovala le pri investicijah, ki jih plan prednostno obravnava, in to:

— s 50 % sofinanciranjem investicij v osnovno šolstvo na manj razvitih območjih preko republiške izobraževalne skupnosti;

— s povprečno 30 % soudeležbo pri investicijah v srednje strokovno šolstvo, izobraževalne centre in domove do uveljavitve sistema samoupravnega združevanja sredstev za razširjeno reprodukcijo v srednjem strokovnem šolstvu;

— z izvajanjem programa razvoja višjega in visokega šolstva ob sodelovanju zainteresiranih delovnih organizacij, bank in družbenopolitičnih skupnosti.

9. V okviru predvidene razvojne politike, ki mora v večji meri sloneti na izkoriščanju kvalitativnih faktorjev razvoja, sodi uresničevanje pogojev za povečanje ustvarjalnosti na vseh področjih družbenega dela med temeljne naloge tega in dolgoročnega programa razvoja. V sodobnih pogojih bi usmeritev le na uvoz tehničnih in tehnoloških ter drugih dosežkov znanosti ob nezadostnih prizadevanjih za njihovo nadaljnje razvijanje prav gotovo vodila k nenehnemu zaostajanju in preveliki odvisnosti od razvitega sveta. Možnosti uspešnega približevanja razvitim ekonomijam so zato pogojene z razvito in učinkovito organizirano raziskovalno dejavnostjo, ki mora večji del aplikativnih in razvojnih raziskav povezati in uskladiti s povečanim uvozom tehničnih in tehnoloških dosežkov. Nujne so tudi sistemske rešitve, ki bodo spodbujale raziskovalno dejavnost.

Sedanjí raziskovalni potencial v SR Sloveniji po nekaterih kvantitativnih kazalcih (število raziskovalcev, odstotek družbenega proizvoda, uporabljenega za raziskave) ne zaostaja močnejše za nekaterimi evropskimi državami. Občutno pa zaostajamo po učinkovitosti in rezultatih raziskovalnega dela. Na to med drugim opozarjajo podatki o številu registriranih patentov, ki je močno nesorazmerno s številom raziskovalcev in sredstvi, porabljenimi za raziskave. Gotovo so med poglavitnimi vzroki za tako nizko produktivnost poleg premajhne integriranosti in specializiranosti gospodarskih organizacij in njihove inovacijske motiviranosti predvsem v nezadovoljivi kvalifikacijski strukturi raziskovalnega kadra, slabi opremljenosti raziskovalnih organizacij in raziskovalnih enot v gospodarstvu, v sorazmerno majhnem deležu razvojnih raziskav, v premalo vzpodbudnem sistemu nagrajevanja za rezultate raziskav idr.

Da bi v skladu z osnovnimi cilji tega plana uresničili pogoje za povečanje učinkovitosti in vpliva znanstveno raziskovalnega dela na celotna družbenoekonomska gibanja, vključuje razvojna politika na tem področju za prihodnja leta naslednje smernice in prednostne naloge:

— doseči hitrejše naraščanje vlaganj v raziskovalno dejavnost v primerjavi z rastjo družbenega proizvoda. V tem okviru bo potrebno znatno večjo skrb posvetiti tehničnemu opremljanju raziskovalnega dela in vlaganjem v izobraževanje ter specializacijo raz-

iskovalnega kadra. Vlaganja za te namene bodo uživala davčne, raziskovalna oprema pa še carinske olajšave;

- v okviru samoupravnega sporazumevanja in z družbenim dogovarjanjem si bo treba prizadevati, da bodo delovne organizacije združevale v republiški interesni skupnosti za raziskovalno dejavnost po letu 1973 svoja sredstva najmanj v taki višini in s porastom kot to zagotavljajo sedaj veljavni predpisi;

- v okviru raziskovalne skupnosti razviti učinkovitejše neposredno samoupravno povezovanje interesov gospodarstva in drugih družbenih dejavnosti ter raziskovalnih organizacij zaradi usklajevanja raziskovalnih programov in projektov z razvojnimi potrebami. Na teh osnovah bo mogoče zagotoviti tudi dodatno samoupravno združevanje sredstev;

- z družbenim dogovarjanjem in samoupravnim sporazumevanjem doseči racionalno nabavo in odprtost pri uporabi velike raziskovalne opreme;

- posebno skrb bo potrebno posvetiti racionalnemu uvajanju računalništva v raziskovalno delo in razvijanju sistema informatike ter vzgoji ustreznega specializiranega kadra;

- doseči bo potrebno povečanje udeležbe razvojnih raziskav in v ta namen hitreje razvijati razvojne enote pri organizacijah združenega dela in integrirane enote pri njihovih združenjih ter doseči večjo kadrovsko mobilnost in delovno povezavo med temi enotami, samostojnimi raziskovalnimi organizacijami ter visokošolskimi zavodi;

- uveljaviti spodbudne sisteme nagrajevanja v delovnih organizacijah po uspešnosti raziskav ter sprejeti ukrepe za spodbujanje tudi individualne izumiteljske dejavnosti in racionalizatorskih pobud v delovnih kolektivih;

- krepiti poslovni značaj raziskovalne dejavnosti v institutih in drugih raziskovalnih organizacijah z večjim poudarkom na rentabilnosti in tržni valorizaciji rezultatov raziskovanj.

10. Glavni delež raziskav bodo kot doslej neposredno financirale same delovne organizacije in njihove asociacije. Pričakovati je, da bodo ob vse zahtevnejših pogojih na tržiščih še naprej hitro povečevale vlaganja v raziskave. Tudi sredstva za raziskave, ki jih neposredno zagotavlja republika, so se po decentralizaciji funkcij federacije občutneje povečala. Pritegniti pa bo treba še druge vire, zlasti bančna sredstva, ter si prizadevati, da bi se skupni delež sredstev za raziskave v družbenem proizvodu povečal od 1,3% v letu 1970 na okoli 2% v letu 1975, kot je to tudi predpostavljeno v zveznem družbenem planu, pri čemer je doseči višjo raven integriranih sredstev na osnovi samoupravnega združevanja.

Republiška skupščina bo ob potrjevanju vsakoletnih programov raziskovalne skupnosti Slovenije vplivala na oblikovanje ustrezne strukture raziskav, ki se financirajo iz družbenih sredstev, zbranih v skladu Borisa Kidriča. Pri tem bodo prednostno obravnavane raziskave, ki so širšega družbenega in razvojnega pomena in kjer ni neposrednega poslovnega interesa, pa tudi raziskave potencialno poslovnega značaja, kjer je potrebna pobuda za inicialni razvoj raziskovalnega dela. Ob tem bo podpirala medrepubliško in mednarodno znanstveno sodelovanje.

Raziskovalna skupnost Slovenije bo še v letu 1973 pripravila in sprejela srednjeročni program ter v njem ob sodelovanju SAZU, raziskovalnih delovnih organizacij, visokošolskih zavodov, gospodarske zbornice in drugih činiteljev konkretnije opredelila razvoj in

prednostne naloge na posameznih področjih raziskovalnega dela.

Posebna skrb bo posvečena spodbujanju izumiteljske in racionalizatorske dejavnosti. V tem smislu bo izpopolnjena patentna in druga zakonodaja ter pospešene priprave in sprejemanje ustreznih samoupravnih aktov o tehničnih izboljšavah in izumih v delovnih organizacijah, ki tega doslej niso storile. Pripravljen bo tudi poseben akcijski program za izvajanje številnih ukrepov in nalog, katerih nosilci bodo predvsem upravni organi, raziskovalna skupnost Slovenije in gospodarska zbornica SRS.

11. Uveljavljanje razvite samoupravne družbe, polne iniciative in ustvarjalnosti, predpostavlja poleg stalnega strokovnega izobraževanja in izpopolnjevanja razvijanje kulturno razgibane, svobodne in humane ter moralno osveščene osebnosti delovnih ljudi socialistične družbe. V tem smislu je pospeševanje kulturnih dejavnosti ter posredovanje kulturnih dobrin in storitev delovnim ljudem neločljivi del kompleksnega socialnega in ekonomskega programiranja.

V skladu z resolucijo o dolgoročnem razvoju SR Slovenije in s potrebami družbenega razvoja v tem petletnem razdobju bodo osnovne smernice in poudarki politike razvoja kulturnih dejavnosti predvsem v:

- doslednem konstituiranju kulture kot samostojnega področja združenega dela v okviru samoupravnih družbenih odnosov s socialistično in humanistično vsebino ter v medsebojnem povezovanju kulturnih ustvarjalcev, organizacij in institucij s socialno bazo delavskega razreda in njegovo napredno ideologijo;

- prizadevanju za hitrejšo širjenje kulturnih dejavnosti in oblik posredovanja kulture, ki omogočajo zajetje najširšega kroga prebivalstva in ki lahko zaradi svoje dostopnosti močno vplivajo na kulturno rast in vzgojo občanov, to so predvsem kvalitetne knjige in tisk, programi radia ter televizije. Pri tem pa imajo še zlasti tisk in radiotelevizija veliko družbeno odgovornost za širjenje moralno-etičnih vrednot in socialistične zavesti;

- razvijanju množičnega aktivnega kulturnega udejstvovanja na raznih področjih kulture, ob sodelovanju kulturnih ustanov in tudi drugih družbenih dejavnikov;

- načrtnem pospeševanju kulturnih akcij, ki bodo pripomogle k zmanjševanju razlik v kulturnem življenju med razvitimi in manj razvitimi območji SR Slovenije;

- izgradnji osnovnih kulturnih zmogljivosti, zlasti na podeželju, na podlagi družbenega dogovarjanja in samoupravnega sporazumevanja;

- pospeševanju vrhunskih kulturnih stvaritev in posredovanja le-teh delovnim ljudem;

- varovanju kulturne dediščine in obnovi kulturnih spomenikov ter njihovi usposobitvi za širše kulturne in turistične namene;

- podpiranju kulturne izmenjave, stikov in sodelovanja z drugimi republikami in tujino. V smislu enotnega slovenskega kulturnega prostora bo posvečena posebna skrb razvijanju kulturnih vezi z zamejskimi slovenskimi manjšinami, izseljenci in zaposlenimi v tujini.

Hkrati s spodbujanjem kakovosti na vseh področjih kulturnega in umetniškega ustvarjanja bo potrebna tudi sistematična kulturna vzgoja delovnih ljudi ter preprečevanje raznih škodljivih vplivov na mladino. Potrebno bo tudi tesnejše sodelovanje med kul-

turnimi skupnostmi, izobraževalnimi ustanovami in drugimi dejavniki pri estetski vzgoji delovnih ljudi, zlasti mladine in uveljavljati estetska merila v vsem človekovem udejstvovanju in življenjskem okolju. Več mladine je potrebno zajeti v redne in amaterske oblike izobraževanja na raznih področjih umetnosti.

V okviru posameznih kulturnih dejavnosti bo v tem razdobju pomembno usmeriti družbena prizadevanja na ureditve zlasti naslednjih nalog:

V gledališki umetnosti si bo treba prizadevati zlasti za okrepitev delovanja poklicnih dramskih in opernih gledališč. Za večjo kulturno razgibanost v bolj oddaljenih krajih od kulturnih središč pa bo potrebno omogočiti gostovanja poklicnih gledališč in podpirati tudi razvoj nepoklicnih gledaliških skupin. S predvidenimi pogostejšimi gostovanji ter s povečano gledališko vzgojo, zlasti šolske mladine, se lahko pričakuje, da se bo število obiskovalcev pomembno povečalo.

Za večjo popularizacijo in uveljavitev glasbene umetnosti bo treba ustvariti boljše možnosti za kvalitetno delo simfoničnih in komornih ansamblov, glasbeno umetnost pa bodo poživili tudi številčnejši nastopi solistov, komornih skupin, poklicnih in amaterskih ansamblov zunaj kulturnih središč. Ob tem je potrebno posvetiti večjo družbeno skrb tudi amaterski glasbeni dejavnosti. Z nadaljnjim razvijanjem glasbenih šol pa moramo ustvariti tudi širše možnosti glasbene vzgoje mladine.

V muzejski dejavnosti bo potrebno predvsem preoblikovati organizacijo mreže v smislu vsebinsko in teritorialno zaokroženih muzejskih kompleksov. Večjo skrb bo treba posvetiti pridobivanju in urejanju muzejskih prostorov. Z večjo publiciteto in s sodobnimi postavitvami razstav, ter predvsem še z občasnimi razstavami in z gostovanji zunaj kulturnih središč, bi morali širiti krog obiskovalcev.

Družbena prizadevanja na področju arhivske dejavnosti bodo usmerjena predvsem v pridobitev in v nadaljnjo razširitev primernih prostorov ter v izboljšanje opremljenosti.

Na področju varstva kulturnih spomenikov bo izvedena registracija kulturnih spomenikov vseh vrst in opravljena selekcija glede na njihovo kulturno vrednost in pomen. Veliko število pomembnih kulturnih spomenikov nacionalne in mednarodne veljave terja večja vlaganja sredstev v konzervatorska in restavratorska dela, za kar bo razen sredstev družbenopolitičnih skupnosti treba pritegniti tudi sredstva zainteresiranega gospodarstva.

V razvoju kinematografije v naslednjih letih se bo intenzivneje nadaljevalo z modernizacijo in adaptacijami kinodvoran, k izboljšanju poslovanja pa bo pripomogla tudi večja povezanost in sodelovanje med dejavnostmi proizvodnje, distribucije in predvajanja filmov. Večjo pozornost bo potrebno posvetiti kvaliteti predvajanih filmov in v ta namen bolj zaostri merila kvalitete pri uvozu filmov. Domača filmska proizvodnja bo predvidoma ustvarila letno 3—5 celovečernih in 20 kratkih filmov.

Z izpopolnitvijo oddajnega in prenosnega omrežja bo do leta 1975 dosegljiv radijski in televizijski program vsemu prebivalstvu SR Slovenije. Zavod RTV Ljubljana predvideva v svojem razvojnem programu dokončanje novega centra, kar bo še nadalje materialno in tehnično okrepilo to dejavnost. Radijski in televizijski program, ki ga že spremlja veliko število prebivalstva, bo po obsegu razširjen in kvalitetno izboljšan ob tvornejšem sodelovanju zainteresiranih kultur-

nih, izobraževalnih, znanstvenih, strokovnih ustanov in drugih samoupravnih ter političnih dejavnikov.

12. Področje knjižničarstva in založništva bo treba širše interdisciplinarno zasnovati in doseči koordinirano in skupno dejavnost področij kulture, znanosti in izobraževanja, ki bo močnejše vključevala interese delovnih organizacij, še posebej na področju dokumentacije in informatike.

V knjižničarstvu bo potrebno razvijati sodobno organizacijo javnih knjižnic v skladu s sprejetim konceptom razvoja knjižnične mreže v Sloveniji. Ob tem bo treba v družbenopolitičnih skupnostih težiti, da bi čimprej uresničili že sprejete predpise o organizaciji matične službe in knjižničarske mreže. Prav tako bo treba organizacijsko preurediti tudi šolske, univerzitetne in znanstvene knjižnice ter v slednjih usposobiti informacijsko službo, da se bodo mogle povezati v mednarodni sistem informiranja in dokumentacije. Pri tem je treba zasnovati delo na sodobnih metodah in tehnikah znanstvene in tehnične informatike in dokumentacije, ki omogočajo hitro in precizno seznanjanje uporabnikov z novimi dosežki. Posebej bo treba v ta namen intenzivneje izrabiti razpoložljive računalniške kapacitete.

Sklad knjig v knjižnicah bo treba hitreje povečevati in težiti za tem, da bi dosegli do leta 1975 4,6 knjige na enega prebivalca. Pri sestavi knjižnega sklada v knjižnicah je treba upoštevati tudi posebnosti posameznih območij in krajev. Nujno bo hitreje razreševati pereč problem prostorov, kadrov in sodobnejše opremljenosti knjižnic. Predvidoma bo že v tem razdobju rešeno vprašanje razširitve prostorov za narodno univerzitetno knjižnico in se pričelo z novogradnjo centralne tehnične knjižnice.

V založništvu se bo pomembneje povečala izdaja knjig tako, da bi predvidoma dosegli povečanje izdaje knjig na prebivalca od sedanjih 3,8 na 4,8 v letu 1975. K temu bo zlasti pripomoglo tesnejše medsebojno sodelovanje kulturnih, izobraževalnih in raziskovalne skupnosti ter založniških organizacij in usklajevanje njihovih programov, usposobitev prodajne mreže, sistematično analiziranje stanja trga in njegovih potreb ter širša popularizacija knjige. Z usklajevanjem programov v založništvu je treba doseči ustrezna razmerja pri izdaji znanstvenih, strokovnih in leposlovnih knjig ter revij. Tej dejavnosti bo še naprej zagotovljena gnotna podpora kulturne, izobraževalne in raziskovalne skupnosti SR Slovenije in kreditne ugodnosti. Zlasti bo treba podpreti izdajanje kvalitetnega vzgojnega, otroškega in mladinskega tiska.

13. Republiška kulturna skupnost in temeljne kulturne skupnosti bodo sprejele srednjeročne programe, ki bodo podrobneje opredelili politiko in naloge na posameznih področjih kulture v skladu z nakazanimi osnovnimi smernicami družbenega plana, programi kulturnih organizacij in konkretnimi potrebami na posameznih območjih. S temi programi bodo tudi konkretnije opredeljena investicijska vlaganja v nadaljnjo razširitev materialne osnove kulturnih dejavnosti na posameznih območjih SR Slovenije.

Programiranje in izvajanje kulturne politike bo temeljilo na družbenih in samoupravnih dogovorih, s katerimi bosta zagotovljena potreben obseg in namenska uporaba sredstev ter urejena medsebojna razmerja med nosilci kulturnih dejavnosti in z drugimi zainteresiranimi družbenimi dejavniki. V tem okviru bo tudi republika opredelila svoje sodelovanje pri iz-

gradnji kulturnih objektov, ki so širšega kulturnega pomena.

Sredstva za delo in razvoj kulturnih dejavnosti bodo naraščala hitreje od družbenega proizvoda tako, da se bo po ocenah povečal delež teh sredstev v družbenem proizvodu od 1,16 % v letu 1971 na okoli 1,34 % v letu 1975. Na takšen porast materialne osnove kulturnih dejavnosti bo vplivalo pričakovano povečanje izvirnih dohodkov in sredstev družbenopolitičnih skupnosti ter povečanje sredstev iz osebne potrošnje občanov.

14. Telesna kultura ima pomemben delež pri oblikovanju in razvijanju vsestranske človekove osebnosti. Današnje razmere v njej pa niso ugodne. To dejstvo in potrebe človeka, povezane z načinom proizvodnje in porastom življenjskega standarda, narekuje večjo skrb za telesno kulturo.

S posebnim srednjeročnim programom so predvidena izhodišča, nosilci, splošni pogoji in materialna osnova telesne kulture. Predvideno je, da bi do leta 1975 za eno tretjino povečali število aktivno vključenega prebivalstva v telesno-kulturno dejavnost. Vse šole naj bi imele šolska športna društva, ki jih naj bi vodili strokovnjaki. S samoupravnim sporazumevanjem in družbenim dogovarjanjem je treba težiti k izgradnji novih objektov, da bi se povečale koristne površine od 2,2 m² na 3 m².

Za uresničitev posebnega srednjeročnega programa razvoja telesne kulture je pomembno predvsem naslednje:

- razvoj telesne kulture v varstvenih in vzgojno-izobraževalnih ustanovah, kjer je treba že od varstva in začetka šolanja zbuditi trajen interes in navade za aktivnost v posameznih oblikah telesne kulture ter pri tem razviti aktivnejšo vlogo učencev, dijakov in študentov v telesno vzgojni dejavnosti;

- ob sodelovanju delovnih organizacij in družbenopolitičnih skupnosti z organizacijami za telesno vzgojo ter drugimi nosilci telesno-kulturne dejavnosti doseči množičnejšo aktivnost v telesni kulturi;

- podpirati vrhunsko dejavnost v posameznih športnih zvrsteh;

- odločno povečati obseg izobraževanja strokovnega kadra za delo na šolah, v delovnih organizacijah, telesnovzgojnih in drugih organizacijah ter razviti znanstveno-raziskovalno delo.

Temeljne in republiške telesnokulturne skupnosti bodo na podlagi družbenih dogovorov in srednjeročnih programov usmerjale sredstva, ki jih bodo prispevali udeleženci družbenega dogovora in druga namenska sredstva.

Zagotovljen bo stabilen vir financiranja telesnokulturnih skupnosti, pri tem bodo tudi v prihodnje pomembni lastni dohodki organizacij za telesno kulturo, sredstva delovnih organizacij in druga namenska sredstva. Z naraščanjem življenjske ravni pa bodo poleg teh sredstev pomembno naraščali tudi izdatki samih občanov za aktivnost v telesni kulturi.

8. Življenjski standard in osnovne smeri socialne politike

1. Rast življenjskega standarda prebivalstva je trajni cilj razvoja naše socialistične samoupravne družbe. Zboljšani bodo delovni in življenjski pogoji ter povečana materialna in socialna varnost občanov. Poleg zboljšanja materialnih pogojev življenja delovnih ljudi bo tudi nadaljnji razvoj dejavnosti s pod-

ročja družbenega standarda in razširitev njihove materialne osnove pomemben dejavnik rasti življenjskega standarda, hkrati pa odraz socialne solidarnosti in osnov za zmanjševanje socialnih razlik. V tem okviru bo pomembna zlasti razširitev zdravstvenega varstva ter razširitev pravic iz invalidsko pokojninskega zavarovanja, zboljšanje socialnega varstva otrok, povečanje možnosti izobraževanja mladine in zaposlenih, hitrejši razvoj manj razvitih območij, stanovanjska izgradnja in politika, ki bo upoštevala gmotni položaj delovnih ljudi, pravičnejša porazdelitev družbenih obveznosti in drugo. Celovito razreševanje vprašanj življenjskega standarda in oblikovanje socialnih razmerij, ki ustrezajo sedanji stopnji razvoja in naši samoupravni družbeni ureditvi, bo temeljilo na programih socialne politike.

Vse te usmeritve bo mogoče uspešno uresničevati le ob dinamični gospodarski rasti in v stabilnejših pogojih. Le tako bo mogoče preprečevati nesorazmerno rast življenjskih stroškov, poglobljanje socialnih razlik in še drugih deformacij, ki jih povzroča inflacija. Družbena gibanja, zlasti v zadnjih letih, očitno kažejo na vse večjo povezanost in medsebojno zavisnost politične, ekonomske in socialne stabilnosti.

Ob predvideni gospodarski rasti in produktivnosti dela lahko računamo z okoli 6 % rastjo realnega življenjskega standarda. Rast družbenega standarda bo znatno intenzivnejša in bo predvidoma znašala okoli 10 % letno.

2. V prihodnjem razvoju bo nujno zagotoviti rast realnih osebnih dohodkov zaposlenih v skladu z rastjo produktivnosti dela. V razdobju stabilizacije bo sicer potrebna nekoliko nižja realna rast poprečnih osebnih dohodkov, vendar pa je perspektiva le v usmeritvi na skladno rast osebnih dohodkov z rastjo produktivnosti dela in doseženim dohodkom. Takšna usmeritev hkrati pomeni postopno zmanjševanje razlik v dohodkih in življenjskem standardu nasproti razvitejšim gospodarstvom in je zato pomemben pogoj za zmanjševanje migracije v tujino.

Na področju delitve dohodka in osebnih dohodkov bodo potrebne zlasti naslednje usmeritve:

- v konkretni delitveni politiki zagotoviti zadostno materialno spodbudo za produktivnost dela, kvaliteto in ustvarjalno delo;

- nadalje izpopolniti sistem samoupravnih sporazumov o delitvi dohodka in osebnih dohodkov s ciljem, da se doseže večja skladnost dohodkov za enako delo in podobne delovne pogoje, hkrati pa v sistemu delitve krepi stimulacijo za proizvodne in poslovne uspehe;

- v cilju izvajanja politike uravnoteženega gospodarskega razvoja tudi z družbenim dogovarjanjem in samoupravnim sporazumevanjem o delitvi in s politiko davkov obvladovati globalna razmerja v gibanju dohodka, osebnih dohodkov in reprodukcije družbenih sredstev;

- z nadaljnjimi spremembami sistema družbenih obveznosti in obračuna osebnih dohodkov zaposlenih dejansko uveljaviti sistem bruto osebnih dohodkov, da bi tudi tako zagotovili vpliv in spodbudili interes delovnih ljudi za politiko skupne porabe;

- voditi našim razmeram ustrezno politiko najnižjih in najvišjih osebnih dohodkov, odpravljati nekatere negativne pojave v oblikovanju prejemkov zaposlenih in izvajati sprotno valorizacijo družbeno dogovorjene spodnje meje osebnih dohodkov;

- razviti analitično spremljanje oblikovanja in porabe dohodkov občanov s posebnim ozirom na polo-

začaj značilnih socialnih kategorij glede na njihov dohodek, strukturo potrošnje, njihove družbene obveznosti, socialne ugodnosti ipd.

Predvidoma bodo realni osebni dohodki na zaposlenega v prihodnjih letih naraščali poprečno za okoli 3,6% letno, v vsem petletnem razdobju pa za 3,2% letno. Upoštevajoč valorizacijo dohodkov za porast življenjskih stroškov v naslednjih letih za okoli 6% letno bi po grobi oceni porasli poprečni nominalni mesečni osebni dohodki po zaposlenem nasproti letu 1970 za okoli 80%.

Predvidoma bodo prejemki prebivalstva na osnovi socialnega zavarovanja rastli v globalu nekoliko hitreje od rasti družbenega proizvoda, zlasti prejemki od pokojninskega zavarovanja, socialne pomoči in otroški dodatki.

3. Na oblikovanje razpoložljivih prejemkov prebivalstva bodo vplivale predvidene spremembe v sistemu družbenih obveznosti temeljnih organizacij združenega dela, zasebne dejavnosti ter sistema obveznosti delovnih ljudi iz dohodkov od dela in drugih dajatev občanov. Delovni ljudje bodo iz svojih osebnih dohodkov s prispevki pokrivali obveznosti za skupne potrebe, ki jih bodo na samoupravnih podlagi opredeljevali v okviru samoupravnih interesnih skupnosti, dalje za določene potrebe, ki jih bodo uresničevali v krajevnih skupnostih in z davki za splošne družbene potrebe.

Po predhodni oceni vpliva sprememb sistema družbenih obveznosti bodo občani sodelovali v pokrivanju družbenih potreb takole:

	tekoče cene		
	1970 nov sistem ¹	1975	Stopnja rasti 1971-1975
Prejemki prebivalstva	100	100	16,0
Skupne obveznosti ²	15,8	16,6	17,1
Razpoložljivi prejemki prebivalstva	84,2	83,4	15,8

Obsorazmerno uravnoteženih gospodarskih gibanjih v naslednjih letih je mogoče predvidevati, da se bo v okviru porabe skupnih prejemkov prebivalstva še nadalje povečeval delež izdatkov občanov za stanovanjsko izgradnjo in druge neproizvodne investicije ter delež varčevanja. Osnovna struktura porabe razpoložljivih prejemkov prebivalstva bo predvidoma naslednja:

	— tekoče cene			
	1965	1970	1975	Stopnje rasti v % 1971-1975
Razpoložljivi prejemki prebivalstva	100	100	100	15,8
pri tem:				
— osebna potrošnja ³	94,5	89,3	86,7	15,2
— investicije in varčevanje občanov	5,5	10,7	13,3	20,9

4. Ob predvideni rasti realne osebne potrošnje za okoli 5% letno se bo v tem petletju celotna osebna potrošnja povečala za nekaj več kot eno četrtino in poprečno na prebivalca za okoli eno petino.

¹ Podatki za leto 1970 so zaradi primerljivosti z letom 1975 preračunani na predvideni sistem obveznosti iz bruto osebnega dohodka.

² V tem okviru niso računani prometni davki od blaga in storitev.

³ V osebno potrošnjo so vključeni tudi izdatki za neproizvodne storitve z najemno vred.

Pričakovati je, da se bodo tudi v naslednjih letih nadaljevale spremembe v strukturi popraševanja po potrošnih dobrinah. Tendence v svetu in pri nas kažejo, da bo popraševanje po potrošnih dobrinah kratkoročne rabe počasneje naraščalo, večje pa bodo zahteve glede kvalitete. Popraševanje po potrošnih dobrinah trajnejše rabe začnjenja v manj razvitih državah svoj vzpon, medtem ko se v visoko razvitih državah bliža stopnji zasičenosti; popraševanje po raznovrstnih storitvah pa doživlja v razvitih državah začetek najbolj intenzivnega naraščanja.

To so globalne tendence, ki imajo pomemben vpliv na naše odločitve o usmeritvi proizvodnje za domači trg in izvoz.

Slovenija je po višini družbenega proizvoda na prebivalca in po notranji kupni moči danes na spodnji meji razvitejših držav. Ker pa je močno odprta vplivom razvitih držav, se struktura popraševanja že sedaj naglo bliža vzorcu potrošnje teh dežel, čeprav po višini družbenega proizvoda na prebivalca še zaostaja za njimi. To velja predvsem za hitro rast popraševanja po industrijskih proizvodih trajnejše rabe. Tako se bo npr. število televizorjev na 1000 prebivalcev povečalo predvidoma od 132 v letu 1970 na okoli 200 ob koncu tega petletja, število radioaparatorov od 290 na 300, telefonov od 60 na 100 in avtomobilov od 87 na 160. Po številu televizorjev, radioaparatorov in nekaterih gospodinskih strojev na prebivalca že dohitavamo sosednje razvite dežele.

Usmerjenost k sorazmerno hitrejšemu naraščanju potrošnje trajnih dobrin vpliva med drugim na manj zadovoljivo strukturo potrošnje hrane, ki je sicer kalorično zadostna, po svoji biološki sestavi pa ne ustreza, ker vsebuje premalo kvalitetnih živil. S potrošnjo 39 kg mesa v letu 1970 na prebivalca, 175 litri mleka in mlečnih izdelkov (preračunanih na mleko) in 140 jajci je doseženo le okoli polovice do tretje četrtine te potrošnje na prebivalca v razvitih deželah. Manjša je tudi potrošnja sadja in zelenjave.

Ob predvidenem porastu osebnih dohodkov in tendencah v strukturi potrošnje je pričakovati naslednje premike v strukturi potrošnje:

	1966	1970	1975
Hrana, pijača, tobak	43,3	41	36
Obleka, obutev, stanovanje in oprema	31,1	32	35
Kultura, razvedrilo, šport	10,9	11	11
Prevozna sredstva in ptt	8,3	10	12
Higijena, kozmetika in drugo	6,4	6	6
Skupaj osebna potrošnja	100,0	100,0	100,0

Spremembe v strukturi osebne potrošnje bodo v znatni meri odvisne od usklajene ponudbe in popraševanja, od založenosti tržišča z bogatejšo izbiro blaga ter od nadaljnjega izboljšanja oskrbovalne mreže. Tudi oblikovanja normalnejših razmerij v cenah, zaščita potrošnika glede kvalitete in zdravstvene neoporečnosti blaga ter glede boljšega zagotavljanja servisa za trajne dobrine in zaščita pred monopoli na trgu bodo prvine vse bolj razvitega tržišča in hkrati izboljšanja položaja občanov kot potrošnikov.

5. Ob stabilnejšem razvoju se bo povečal interes prebivalstva za denarno varčevanje. Ob taki predpostavki obstajajo možnosti, da se bodo v razdobju do leta 1975 hranilne vloge nominalno več kot podvojile, vse oblike varčevanja pa bi dosegle okoli

13% letnih razpoložljivih prejemkov prebivalstva. Takšen razvoj varčevanja bo prispeval ne le k večji socialni varnosti občanov in smotrnejši porabi njihovih dohodkov, ampak tudi k večjim možnostim raznovrstnega kreditiranja potreb občanov in kreditiranja družbenih dejavnosti ter gospodarstva. Zato bo treba spodbujati razne oblike varčevanja, med drugim z izdajanjem obveznic raznih namenskih posojil, raznovrstne oblike življenjskega zavarovanja in širše uvajati poslovanje prek tekočih računov ter čekovnega plačevanja. K temu bo pripomogla tudi smotrna širitev mreže varčevalnih služb, zlasti še hranilno-kreditnih služb pri delovnih organizacijah.

6. Na področju stanovanjske izgradnje je bil v razdobju po reformi dosežen pomemben premik, ki se kaže v povečanem interesu občanov, da tudi sami aktivneje rešujejo svoje stanovanjske probleme. Se vedno pa je zaostajala stanovanjska izgradnja za hitro rastočimi potrebami, zlasti še cenejših standardnih stanovanj. V preteklem petletju je bilo od predvidenih 50.000 stanovanj zgrajenih 46.500. Okoli 25.000 stanovanj pa je bilo ob koncu leta 1970 nedokončanih, kar bo pomembno vplivalo na obseg stanovanjske izgradnje v tem razdobju. Se vedno pa bo obstajal sorazmerno velik primanjkljaj stanovanj, zlasti še v mestnih območjih.

Med mnogimi vzroki zaostajanja stanovanjske izgradnje za hitro rastočimi potrebami so zlasti: intenzivna migracija prebivalstva in še zlasti intenziven pritok v mestna področja, rast cen in pomanjkanje gradbenega materiala, prepočasno reševanje zemljiških, urbanističnih in komunalnih problemov, slabosti kreditiranja in še vedno prepočasen razvoj stanovanjskega varčevanja. Na stanovanjsko gospodarstvo je vplivalo tudi nerazvito samoupravljanje in nerešeni ekonomski ter socialni problemi v stanovanjski politiki.

Politika na področju stanovanjskega gospodarstva bo še naprej izhajala iz načela, da delovni ljudje in občani rešujejo svoja stanovanjska vprašanja v svojih delovnih organizacijah in družbenopolitičnih skupnostih ter samoupravnih stanovanjskih skupnostih na temelju lastnih dohodkov in varčevanja ter solidarnosti.

V nadaljnjem razvijanju samoupravnega sistema na področju stanovanjskega gospodarstva in v procesu socializacije razmerij na tem področju, bodo ob polnem priznavanju razpoložljive pravice preneseni elementi gospodarjenja in upravljanja, ki so v skupnem interesu na samoupravne stanovanjske skupnosti.

Odločilni dejavnik pri vodenju in usmerjanju stanovanjske politike je občina, ki v sodelovanju z organizacijami združenega dela in krajevnimi skupnostmi ter na temelju njihovih programov pripravlja večletne programe stanovanjske graditve ter omogoča čimbolj ugodne pogoje, da bi lahko delovni ljudje lažje uresničevali svoje stanovanjske potrebe. Za načrtno in celovito reševanje stanovanjske graditve bosta pomembna oblikovanje občinskih solidarnostnih skladov in združevanja sredstev organizacij združenega dela v bankah na osnovi družbenih dogovorov.

Temeljna načela politike razvoja stanovanjskega gospodarstva so opredeljena z resolucijo in predpisi o programiranju in financiranju graditve stanovanj ter družbeni pomoči v stanovanjskem gospodarstvu. V skladu s tem bodo naloge na tem področju zlasti naslednje:

— ustvariti pogoje, ki bodo vplivali na povečanje obsega stanovanjske gradnje in omogočali vsem de-

lovnim ljudem široke in enake možnosti, da si pridobijo stanovanje v last ali najem;

— ob predvidenem povečanju sredstev za stanovanjsko gradnjo bo treba z ukrepi ekonomske politike preprečiti negativne vplive na gibanje cen predvsem s spodbujanjem hitrejšega naraščanja proizvodnje deficitarnega gradbenega materiala ter v okviru samoupravnega združevanja in povezovanja zagotoviti sistematično uresničevanje smernic predvidenih v tem planu za razvoj gradbeništva;

— v večji meri spodbujati iniciativo občanov in povečati njihov vpliv kot kupcev, graditeljev in porabnikov stanovanja ter pritegniti še večja zasebna sredstva v stanovanjsko gradnjo;

— nadalje razviti stanovanjsko varčevanje in z inflacijskim popravkom, vključenim tako v varčevalnih kot v kreditnih pogodbah, spodbujati varčevanje in realno vrednotiti nove stanovanjske kredite v primeru inflacijskih gibanj. Razvijati tudi druge oblike spodbujanja stanovanjskega varčevanja;

— uveljaviti socialne kriterije v stanovanjski politiki ob postopnem prehajanju na stroškovne stanarine in hkrati zagotoviti subvencioniranje stanarin družinam z nizkimi dohodki;

— doseči je treba boljše izkoriščanje stanovanjskega sklada prek sistema prometa s stanovanji, ki naj omogoča in spodbuja izbor velikosti in standarda stanovanj, ki ustreza dejanskim potrebam gospodinjstev, in temu prilagajati sistem davčnih olajšav v prometu s stanovanji, davek na premoženje in politiko stanarin. V okviru gradnje najemnih stanovanj je treba krepiti delež cenejših standardnih stanovanj;

— okrepiti stanovanjsko samoupravo in vlogo hišnih svetov ter tako doseči neposrednejši vpliv stanovalcev tudi v okviru stanovanjskih podjetij;

— občine bi morale kot osnovni nosilci stanovanjske in zemljiške politike učinkovito vplivati na porenitev stavbnih zemljišč in skrbeti za hitrejšo urbanistično in komunalno urejanje širših zazidalnih območij;

— zasnovati in uveljaviti takšno politiko do stavbnih zemljišč, da bo v prometu in uporabi teh zemljišč prišlo do veljave načela, da pripada presežna vrednost zemljišča, ki izvira iz komunalne opremljenosti in urbane lege, družbenopolitični skupnosti.

Do leta 1975 bo po ocenah zgrajeno 55.000 stanovanj. Z uresničitvijo takega obsega izgradnje pa še ne bo mogoče bistveno zmanjšati stanovanjskega primanjkljaja. Zato bodo potrebna prizadevanja za večje oblikovanje stanovanjskih sredstev, da bi presegli predvideni obseg izgradnje.

	1966-1970		1971-1975	
Število stanovanj				
— skupaj	46.513	100	55.000	100
pri tem:				
— družbena najemna	13.000	28	19.000	34,5
— v lasti občanov				
— etažna	11.826	25	17.000	31
— individualna	21.687	47	19.000 ¹	34,5

V okviru bistveno povečanega obsega gradnje družbenih najemnih stanovanj bo treba v skladu z načrtano politiko reševati še zlasti stanovanjske razmere

¹ V letu 1970 je znašalo število nedokončanih stanovanj 18.500.

za delavce z nižjimi osebnimi dohodki, za mlade družine pa tudi z dodelitvijo najemnega stanovanja za določeno dobo, po kateri bodo s svojimi sredstvi, bančnimi krediti in ob pomoči delovne organizacije rešili svoj stanovanjski problem.

Z realizacijo predvidenega obsega stanovanjske izgradnje bodo doseženi naslednji premiki na področju stanovanjskega standarda:

	Stanovanjske investicije v družbenem proizvodu %	Število stanovanj na tisoč prebivalcev	
		stanje	novih
1960	4,6	258	5,1
1965	5,1	267	4,9
1970	4,5	280	5,4
1975	4,8	300	6,7

7. V okviru socialne politike je pokojninsko in invalidsko zavarovanje področje, ki odločilno vpliva na oblikovanje življenjske ravni precejšnjega števila prebivalstva in odraža eno izmed najpomembnejših pravic delovnih ljudi iz minulega dela, hkrati pa je tudi pomemben element v delitvi družbenega proizvoda. Na položaj in politiko na tem področju močno vpliva dejstvo, da ima SR Slovenija glede na jugoslovansko poprečje visok delež upokojujencev nasproti številu aktivnih zavarovancev. Do leta 1975 se bo zaradi višje stopnje rasti upokojevanja od rasti zaposlovanja predvidoma povečalo število upokojujencev na 100 aktivnih zavarovancev od 30 v letu 1970 na okoli 32,5 v letu 1975. Poprečna letna rast upokojujencev je v preteklem petletnem razdobju znašala 5,1 %, v razdobju 1971—1975 pa bo rastle število upokojujencev predvidoma okoli 4,5 % letno. V tej rasti je upoštevan tudi vpliv na upokojevanje, ki bo predvidoma povzročen s spremembami v sistemu zavarovanja v drugi polovici tega razdobja.

Znatni porast invalidnosti v preteklem razdobju predstavlja pomembno socialno in ekonomsko vprašanje. Število invalidskih pokojnin se je zaradi raznih bolezni in nesreč povečalo v minulem petletju od 32 tisoč na okoli 45 tisoč, oziroma od 6,1 na 7,3 invalidskih upokojujencev na 100 aktivno zaposlenih. V obdobju do leta 1975 bi morali z izboljšanjem pogojev dela in varnosti pri delu bistveno zmanjšati število nesreč pri delu, katerih je bilo samo v letu 1970 okoli 50.000.

V letu 1972 bo sprejet republiški zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, s katerim se bo na ravni republike kompleksno uredil sistem pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Nadaljnje razvijanje samouprave na tem področju pa bo v krepitvi in širjenju pristojnosti skupnosti invalidsko pokojninskega zavarovanja, ki bo bolj neposredno usklajevala interese aktivnih zavarovancev, upokojujencev in delovnih organizacij.

Pomembna pridobitev v sistemu zavarovanja in socialne varnosti delovnih ljudi je uveljavljeno starostno zavarovanje kmetov, ki bo osnova za postopno prehajanje na polnejše zavarovanje za starost in invalidnost kmetov. Ta proces bo pogojen z nadaljnjo krepitvijo ekonomske sposobnosti kmetov-zavarovancev in z materialnimi možnostmi družbe. Sredstva za te namene bodo prispevali zavarovanci v višini 50 %, republika 33,3 % in občinske skupščine 16,7 %.

Na področju invalidsko pokojninskega zavarovanja se bodo izvajale zlasti naslednje usmeritve:

— uveljaviti tak način ugotavljanja pokojninske osnove, ki bo zagotavljal, da bo pokojninska osnova sorazmerna ne le prispevku zavarovancev v dobi njegovega zavarovanja, temveč tudi njegovemu skupnemu prispevku k splošnemu družbenemu razvoju;

— zagotoviti usklajevanje pokojnin v zvezi z gibanjem življenjskih stroškov v teznji, da se ohrani realna vrednost pokojnin. Prav tako je težiti k usklajevanju pokojnin s porastom družbene produktivnosti dela in z družbenimi dogovori, opredeliti izhodišča, osnove in merila, s čemer se bodo dosledneje odrazile pravice delovnih ljudi iz minulega dela. Postopno je odpravljati tudi razlike, ki nastajajo med pokojninami, uveljavljenimi v različnih časovnih razdobjih;

— zagotoviti sredstva za invalidsko pokojninsko zavarovanje in zavarovalnih prispevkov delovnih ljudi sorazmerno od njihovega dohodka od dela ter s prispevki delovnih organizacij. Pri tem je treba poskrbeti za oblikovanje ustreznih rezerv;

— zmanjšati visoko stopnjo priliva invalidskih upokojujencev, predvsem z odločno usmeritvijo delovnih organizacij na zagotovitev varnosti pri delu, na izboljšanje delovnih in življenjskih pogojev delavcev in z nadaljnjo aktivnostjo skupnosti invalidsko pokojninskega zavarovanja za širitev možnosti rehabilitacije in zaposlovanja invalidov.

Skupna sredstva invalidskega in pokojninskega zavarovanja bodo v razdobju 1973—1975 predvidoma narasčala nominalno z letno stopnjo okoli 13 %.

Tudi v prihodnje bodo iz sredstev federacije in republik zagotovljena skladom povračila za beneficiiranje pravic iz invalidsko pokojninskega zavarovanja.

V skladu s predvidenimi spremembami sistema družbenih obveznosti bodo prispevale temeljne organizacije združenega dela sredstva za kritje izdatkov za invalidske pokojnine, za stroške profesionalne rehabilitacije in za usklajevanje pokojnin, zavarovanci pa bodo plačevali prispevek za osnovno invalidsko pokojninsko zavarovanje od svojih bruto osebnih dohodkov.

8. Na področju socialnega varstva bodo krajevne skupnosti in občinske skupščine kot osnovni nosilci politike socialnega varstva oblikovale v naslednjem razdobju temeljne interesne skupnosti, le-te pa bodo skupaj z drugimi interesnimi skupnostmi, delovnimi in drugimi organizacijami ter ob sodelovanju občanov oblikovale konkretne programe in akcije.

Izvajanje ukrepov socialnega varstva in raznih oblik socialne pomoči bo tudi v prihodnje slonelo na socialnih službah v delovnih organizacijah in občinah. Socialne službe so še razmeroma slabo organizirane in kadrovsko šibko zasedene, zato jih je treba kadrovske in materialno okrepiti, strokovno usposabljanje, jih specializirati ter usmeriti predvsem v preventivo.

Z družbenimi dogovori bo opredeljena politika družbenih denarnih pomoči za socialno ogrožene občane ter zagotovljena sredstva za njihovo izvajanje.

V prihodnjem petletnem razdobju bo treba posvetiti večjo skrb invalidnim in prizadetim osebam in sicer predvsem s tem, da bodo do leta 1975 sanirane obstoječe ter razširjene zavodske kapacitete za varstvo, rehabilitacijo in zaposlovanje teh oseb. Več pozornosti bo treba tudi posvetiti socialnim problemom, ki nastajajo v zvezi z migracijo prebivalstva, zlasti socialnim problemom delavcev, ki prihajajo s podeželja, in iz drugih republik ter problemom družin zdomcev.

V razdobju do leta 1975 bo treba povečati obseg in oblike varstva starih ljudi s hitrejšo izgradnjo novih in s sanacijo obstoječih domov, z izgradnjo primernih stanovanj, z ustanavljanjem in razvijanjem raznih služb in pomoči, z razvijanjem raznih oblik sožitja in aktivnosti starejših ljudi v okolju, kjer živijo, in podobno. Do leta 1975 bodo povečane zmogljivosti domov za stare in onemogle za okoli 500 mest letno. Za ta namen bodo razpoložljiva sredstva skupnosti invalidskega in pokojninskega zavarovanja v obdobju 1971—1975 znašala predvidoma okoli 240 milijonov dinarjev, pritegniti pa bo treba še druga sredstva. Izgradnja teh domov mora biti sestavni del stanovanjske politike občin in delovnih organizacij, hkrati pa tudi način za racionalnejše izkoriščanje stanovanjskega prostora.

9. Podatki kažejo, da se v Sloveniji rodi manj otrok, kot bi jih starši želeli predvsem zaradi stanovanjske stiske in pomanjkanja otroškovarstvenih ustanov. Prav tako je občutno število splavov še vedno oster socialno zdravstveni problem.

Z ukrepi na področju prosvete, zdravstva, socialnega varstva, stanovanjskega gospodarstva, otroškega varstva in pokojninskega zavarovanja je treba staršem omogočiti svobodno odločanje o številu otrok in razmakih med rojstvi ter jim pomagati pri zagotavljanju pogojev za to, da bodo lahko skrbeli za otroke v družini in v družbenih ustanovah. Se posebej pa je treba v okviru sistema socialne varnosti povečati predporodno in poporodno varstvo mater ter tudi tako omogočiti zaželeno materinstvo. K temu bodo prispevale tudi druge aktivnosti, od zaščite mater do raznih oblik skupnega, družbenega varstva otrok.

10. Na področju otroškega varstva so se uveljavila družbena spoznanja o nujnosti pravočasne in načrtovanega ustvarjanja pogojev za razvoj vseh otrok. Na tem področju so občinske skupščine in drugi dejavniki že dosegli zgledno dejavnost tako v programiranju kot tudi glede zagotavljanja materialnih pogojev otroškega varstva.

Z namenom kompleksnega izvajanja politike otroškega varstva bodo republiška in temeljne skupnosti otroškega varstva v sodelovanju z republiško in temeljnimi izobraževalnimi skupnostmi sprejele programske usmeritve za izvajanje družbenih nalog na področju zdravstvenega in socialnega varstva ter vzgoje in izobraževanja otrok.

S programi morajo biti uresničevane predvsem naslednje osnovne smernice:

- doseči hitrejšo povečanje varstveno vzgojnih zmogljivosti, zlasti z racionalno tipizirano in industrijsko graditvijo, ter optimalno izkoristiti zmogljivosti tako, da bi do leta 1975 v republiki zajeli v varstvo najmanj 20 % otrok;

- zagotoviti vsem otrokom pred vstopom v šolo obiskovanje »male šole« s celotnim vzgojnim programom;

- ustvariti pogoje za podaljšano bivanje na osnovni šoli za najmanj 15 % šoloobveznih otrok; mlečno šolsko malico zagotoviti vsem šolarjem, kosilo pa v skladu s potrebami, predvsem pa tistim šolarjem, ki bodo podaljšano bivali v šoli, in tistim, ki se v šolo vozijo;

- v okviru obveznih oblik zdravstvenega varstva otrok izvajati sistematične zdravstvene preglede vseh otrok, starih tri leta in pred njihovim vstopom v šolo, ter izvajati ukrepe za sanacijo njihovega zdravstvenega stanja;

- pravočasno odkrivati pojave razvojne motenosti otrok in zagotoviti učinkovite metode njihove rehabilitacije v rednem zdravstvenem in vzgojno izobraževalnem sistemu;

- zagotoviti denarne dajatve za pomoč pri vzdrževanju otrok vsem družinam, vključno kmečkim, ki s svojim dohodkom na družinskega člana ne dosegajo dogovorjenega poprečja;

- povečati zmogljivosti vzgojiteljskih in medicinskih šol, da bodo z rednim šolanjem in usposabljanjem na delovnem mestu zagotovile dovolj strokovnih delavcev za delo z otroki.

Z družbenimi dogovori in samoupravnimi sporazumi bo treba zagotoviti ustrezno materialno osnovo otroškemu varstvu, zlasti z združevanjem sredstev delovnih organizacij in s samoprispevki občanov, ter z razvijanjem samoupravnih odnosov povečati vpliv delovnih ljudi in staršev povsod, kjer se oblikujejo in sprejemajo odločitve o družbeni skrbi za otroke.

Družbeno skrb za otroka na različnih področjih bo treba še bolj usklajevati tako, da bi se učinki zdravstvenega in socialnega varstva ter vzgojno izobraževalnega dela medsebojno krepili in da bi prispevali k zmanjševanju socialnih razlik med otroki. Skrb za razvoj otrok se mora izražati tudi v drugih ukrepih družbe, kot je urbanistično načrtovanje, stanovanjska in davčna politika ipd. Skrbeti bo treba tudi za urejanje stanovanjskih razmer za matere, ki same vzdržujejo otroke, in za zboljšanje njihove zaščite, zlasti v prvem letu otrokove starosti.

Intenzivnejše družbeno prizadevanje za uresničevanje nalog s področja otroškega varstva se je pričelo zlasti v letu 1972 in je pričakovati, da bodo celotna razpoložljiva sredstva za otroško varstvo v petletnem razdobju naraščala poprečno letno s stopnjo nominalno 21,5 %.

Za investicije v objekte otroškega varstva bo predvidoma vloženo v obdobju 1971—1975 okoli 690 milijonov dinarjev, s čimer bo pridobljenih okoli 28.000 mest v vzgojno varstvenih zavodih.

11. Družbena skrb za zdravstveno varstvo sodi med pomembne elemente socialne politike in življenjske ravni ter je važen dejavnik produktivnosti dela. Zato se mora zdravstveno varstvo kot dejavnik širšega pomena urejati po načelih samoupravnega sporazumevanja in družbenega dogovarjanja in morajo programi na tem področju služiti kot podlaga v načrtovanju in financiranju družbene aktivnosti za kompleksno zdravstveno varstvo vsega prebivalstva. Nadaljnji razvoj sistema zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja mora zagotoviti, da bodo uporabniki in izvajalci zdravstvenega varstva neposredno samoupravno odločali o vrstah in obsegu zdravstvenega varstva ter o materialnih pogojih. S tem bodo ustvarjene možnosti za neposrednejši vpliv zavarovalcev na izvajanje zdravstvene politike. Z družbenimi dogovori v republiki pa bodo uresničena načela enotnosti zdravstvenega varstva in zdravstvene dejavnosti.

V okviru izpopolnjevanja sistema socialne varnosti kmečkega prebivalstva pomeni boljše zdravstveno varstvo pomemben element socialne politike razvoja kmetijstva. Že začeti proces združevanja zdravstvenega zavarovanja kmetov in delavcev v letu 1972 odpira možnosti, da preidemo na izenačenje pravic zdravstvenega varstva na osnovi vzajemnosti in solidarnosti v okviru posameznih skupnosti zdravstvenega zavarovanja.

Po obsegu zdravstvenega varstva, standardu zdravstvenih storitev ter razsežnosti zdravstvenega zavarovanja je SR Slovenija že dosegla raven razvitih evropskih dežel. Kljub takemu stanju pa še vedno ne zadoščajo zmogljivosti zdravstvene dejavnosti, zlasti še bolnišnične. Obseg in zahtevnost zdravstvenih storitev nezadržno raste, temu pa v preteklih letih niso sledili kadrovski in materialni pogoji zdravstvenega varstva.

Nadalje bo treba krepiti funkcionalno povezanost med osnovno, specialistično in bolnišnično zdravstveno dejavnostjo ter doseči ustrezno delitev dela med njimi. Z izboljšano organizacijo dela in večjo odgovornostjo za strokovno uspešnost ter z izboljšanjem odnosa do porabnikov zdravstvenih storitev bosta povečani učinkovitost in kvaliteta zdravstvenega varstva.

Takšen progresiven razvoj pa je v mnogočem povezan z ustreznimi dopolnitvami samouprave in notranje organizacije v zdravstveni dejavnosti, zlasti z uveljavljanjem realnega oblikovanja cen zdravstvenih storitev, z uveljavljanjem načela dohodka ter na tem temelječe notranje delitve. V tej zvezi bo treba proučiti tudi možnosti uveljavljanja neposrednega plačila porabnikov pri nekaterih vrstah zdravstvenih storitev ob določenem povračilu iz sredstev zdravstvenega zavarovanja. Dopolnitve v tej smeri bi povečale možnosti za stimulativno nagrajevanje po delu, vodile k krepitvi samoupravnih odnosov v zdravstvenih ustanovah in k izboljšanju kvalitete storitev ter odnosov zdravstvenega osebja do porabnikov zdravstvenih storitev.

Treba bo izpopolniti osnovno zdravstveno varstvo, izboljšati razmere in opremljenost zdravstvenih domov, zlasti pa z gradnjo in razširitvijo zdravstvenih domov in njihovih teritorialnih enot izboljšati in povečati obseg zdravstvenega varstva na področjih, kjer je zdravstvena služba še nezadostno razvita. Okrepiti bo treba tudi patronažno službo in dejavnost nege bolnika na domu, izboljšati reševalno in urgentno službo, v učinkovito obvezno zobozdravstveno varstvo pa zajeti vse otroke in mladino.

Po sprejetih stališčih skupščine SR Slovenije bo v naslednjem razdobju pri investicijah v zdravstvu imela prednost izgradnja bolnišničnih zmogljivosti. Zato je treba v naslednjih letih dati prednost bolnišničnim centrom v Ljubljani, ki vključuje tudi onkološki inštitut, in v Mariboru ter bolnišnicam v Kopru, Novi Gorici in Murski Soboti. Funkcionalno je treba usposobiti tudi druge bolnišnice, da bodo lahko zagotovile ambulantno specialistično zdravstveno varstvo zunanjih bolnikov in izpolnile verifikacijske pogoje. Ta program bo republika podpirala s svojimi sredstvi po naslednjih merilih:

- s 40 % deležem pri izgradnji bolnišničnih objektov, ki so učna in raziskovalna baza medicinske fakultete univerze v Ljubljani in imajo status klinične bolnice;

- z 20 % deležem pri izgradnji bolnišnic, ki imajo gravitacijsko območje najmanj 300.000 prebivalcev in imajo bolniške enote za vse specialistične veje;

- do 20 % pa bo sodelovala tudi pri izgradnji objektov drugih bolnišnic, če raven bolnišničnega zdravstva na določenem območju ne dosega ravni tega varstva v SR Sloveniji in če območje, na katerem bolnišnica deluje, zaradi relativne nerazvitosti ali zaradi drugih posebnih okoliščin ne more iz lastnih virov zagotoviti celotnih sredstev.

Z uresničitvijo tega programa se bo število standardnih postelj povečalo na 12.500, s čimer bo zagotovljeno v letu 1975 7 standardnih postelj na 1.000 prebivalcev nasproti 6,4 v letu 1970. Obremenjenost bolnišnic bodo ublažili predvideni hitrejši razvoj dispanserskega načina dela ter izdatnejša strokovna in laična nega bolnika na domu, razširitev zmogljivosti domov za starejše in onemogle osebe, pa tudi obsežnejša preventivna dejavnost.

Ob predvidenem razvoju zdravstvene dejavnosti se bo še zaostrial problem primanjkljaja zdravstvenega kadra. Ze sedaj primanjkuje okoli 300 zdravnikov in 1.500 drugih zdravstvenih delavcev, do leta 1975 pa bi morali zaposliti skupaj okoli 3.000 zdravstvenih delavcev vseh profilov. Zato bo nujno povečati zmogljivosti zdravstvenih šol vseh stopenj in posvetiti večjo skrb vzgoji in strokovni ter organizacijski povezavi zdravstvenih kadrov.

Tudi socialno-medicinsko in higiensko epidemiološko dejavnost bo treba razširiti s številnejšimi kadri in jima dati boljše materialne pogoje. Le tako bomo lahko posvetili potrebno pozornost programiranju in urejanju zdravstvenega varstva ter sistematičnemu sanitarnemu urejanju ožjega in širšega okolja človeka.

Dohodki skladov zdravstvenega zavarovanja delavcev bodo v razdobju tega plana nominalno naraščali povprečno letno s stopnjo okoli 21 %. Na sorazmerno visoko poprečno letno rast vplivajo predvsem že izvedeni ukrepi sanacije materialnega položaja zdravstva v letih 1971—1972. Ta stopnja rasti sredstev zdravstvenega zavarovanja pa bo zaradi predvidenega združevanja kmečkega in delavskega zavarovanja nekoliko večja. Postopno se bo tudi povečevala neposredna udeležba zavarovancev pri plačilu zdravstvenih storitev.

Skupne investicije v zdravstvenem varstvu bodo znašale v razdobju do leta 1975 po ocepah okoli 960 milijonov dinarjev, v tem okviru pa bo predvidoma iz skladov zdravstvenega zavarovanja vloženo okoli 388 milijonov dinarjev.

9. Pospeševanje razvoja manj razvitih območij v SR Sloveniji

1. Precejšnja neenakomernost v regionalnem razvoju je ena izmed značilnosti preteklega družbeno-ekonomskega razvoja SR Slovenije. V daljšem razdobju so se gospodarsko krepila predvsem centralna območja in nekateri regionalni centri, kjer je prišlo do sorazmerno visoke stopnje razvitosti in koncentracije gospodarskih ter drugih dejavnosti in tudi do večje infrastrukturne opremljenosti. Hkrati so zaostajala nekatera območja, zlasti v obrobni predelih SR Slovenije, za katera je še vedno značilna pretežno agrarna struktura in nezadostna prometna povezanost z gospodarsko razvitejšimi območji. Ob takih razvojnih tendencah so prisotni problemi socialne diferenciacije vse bolj dobili tudi regionalna obeležja.

Zaostajanje za splošnim družbenoekonomskim razvojem ni bilo enakomerno po posameznih območjih SR Slovenije. Največje je na območjih 11 občin, ki so v skladu z zakonom o ukrepih za pospeševanje razvoja manj razvitih območij v SR Sloveniji posebej opredeljene kot manj razvite. To so občine Gornja Radgona, Lenart, Lendava, Ljutomer, Murska Sobota, Ormož, Sentjur pri Celju, Smarje pri Jelšah, Trebnje, Črnomelj in Ptuj. Z vidika prometne povezanosti in razvitosti vodnega gospodarstva je treba k navede-

nim območjem šteti še geografska območja Kozjanskega, Brkinov in Bele Krajine. Ob upoštevanju specifičnih pogojev družbenoekonomskega razvoja, zlasti glede razvitosti vzgoje in izobraževanja, socialnega in zdravstvenega varstva, pa so utemeljene tudi širše opredelitve manj razvitih območij.

Izkušnje na področju politike pospeševanja razvoja manj razvitih območij so pokazale, da je probleme nerazvitosti mogoče uspešno razreševati le z razvejano pospeševalno dejavnostjo na vseh področjih družbenega dela. Pri tem so poleg širše družbene pomoči bistvenega pomena razgibana lokalna iniciativa, zlasti občinskih skupščin ter gospodarskih in drugih nosilcev razvoja, ob čim večji pritegnitvi in racionalnem izkoriščanju lastnih gospodarskih virov in drugih razvojnih faktorjev.

Manj razvita območja v SR Sloveniji so teritorialno skoraj v celoti povezana, vendar ekonomsko gravitirajo k različnim širšim razvitejšim regijam in razvojnim centrom. Zato so možnosti njihovega hitrejšega razvoja predvsem v pospešeni integraciji v širši gospodarski prostor SR Slovenije. V skladu s konceptom policentričnega razvoja bo treba razvijati gravitacijska jedra tam, kjer obstajajo regionalni pogoji, in hkrati krepiti sosednje gospodarske centre, h katerim ta območja gravitirajo. Ob takšni razvojni politiki se povečujejo možnosti za ekonomsko aktiviranje prebivalstva manj razvitih območij tudi z dnevno migracijo.

Ob upoštevanju razlik v stopnji gospodarske razvitosti in drugih družbenih pogojev razvoja predvideva ta družbeni plan diferencirano ukrepanje SR Slovenije pri pospeševanju razvoja manj razvitih območij. Ukrepi za pospeševanje bodo imeli predvsem dopolnilni značaj. Z že ustanovljeno posebno komisijo pri izvršnem svetu skupščine SR Slovenije pa bo zagotovljena tudi potrebna koordinacija pri izvajanju te politike.

Osnovne smeri pospeševalnih ukrepov na ravni republike bodo:

- spodbujanje gospodarskih vlaganj in poslovnega sodelovanja med delovnimi organizacijami;
- razvijanje prometne infrastrukture in vodnega gospodarstva ter
- izenačevanje pogojev izobraževanja in vzgoje in izboljšanje socialnega in zdravstvenega varstva na manj razvitih območjih.

V te namene bodo zagotovljena sredstva v okviru republiškega proračuna ter v finančnih programih samoupravnih interesnih skupnosti.

2. Možnosti hitrejšega gospodarskega razvoja manj razvitih območij so zlasti v razvoju industrije, terciarnih dejavnosti in raznih obratov malega gospodarstva ter v sodobnejši kmetijski proizvodnji.

Na posameznih območjih že obstajajo manjši industrijski centri ali pa zametki industrije. Ob širšem poslovnem sodelovanju in tudi integraciji te industrije z večjimi gospodarskimi organizacijami iz razvitejših območij bo možno doseči nadaljnjo širitev industrijskih zmogljivosti. Večje možnosti zaposlovanja bodo lahko pri tem pomemben motiv za poslovno sodelovanje. Poslovne iniciative številnih delovnih organizacij že kažejo na precejšen interes za ustanavljanje predvsem takih obratov, ki zahtevajo manj kvalificirano delo oziroma omogočajo hitro priučevanje delavcev. Določeno prednost za razvoj industrije daje tudi mož-

nost, da se lahko vsaj v prvi fazi industrijski obrati razvijajo brez obsežnejših spremljajočih investicij v objekte družbenega standarda, zlasti v stanovanjsko izgradnjo.

H gospodarskemu aktiviranju manj razvitih območij bo prispeval tudi razvoj terciarnih dejavnosti. Večje možnosti so zlasti na področju turizma zaradi ugodnih pogojev, ki jih dajejo termalni in mineralni vrelci ter ugodna geografska lega za razvoj izletniškega turizma in zdraviliškega turizma.

Poleg večje industrializacije in hitrejšega razvoja terciarnih dejavnosti pa bo razvoj kmetijske proizvodnje in predelave še naprej med najpomembnejšimi usmeritvami teh območij, na kar vplivajo tudi ugodni prirodni pogoji.

Pri pospeševanju gospodarskega razvoja manj razvitih območij bo morala imeti aktivno vlogo gospodarska zbornica SR Slovenije, ki naj bi povezovala poslovne pobude delovnih organizacij in drugih dejavnikov in ob sodelovanju poslovnih bank vplivala na njihovo hitrejšo realizacijo.

SR Slovenija bo sodelovala predvsem s spodbujanjem poslovnih naložb na območju občin, opredeljenih v skladu z zakonom. V ta namen bo:

- beneficirala obrestno mero za gospodarske naložbe in dajala časovno omejene davčne olajšave za na novo ustvarjena delovna mesta;
- v okviru posameznih pospeševalnih ukrepov v kmetijstvu in turizmu dajala manj razvitim območjem ugodnejše pogoje;
- sofinancirala izdelavo investicijskih in razvojnih programov in projektov, pomembnih za gospodarski in socialni razvoj.

Poseben problem je razvoj obmejnih predelov, zlasti še na manj razvitih območjih kjer se zaradi kmetijske nerazvitosti in oddaljenosti gospodarskih središč in večjih urbanskih aglomeracij bodisi zmanjšuje poselitev prostora ali pa močno povečuje dnevna migracija prek meje in s tem povečuje gospodarsko odvisnost obmejnega prebivalstva od središč v sosednjih deželah. Zato bi morale občinske skupščine celovito proučiti to problematiko, pripraviti konkretne programe in na tej podlagi ob sodelovanju delovnih organizacij in interesnih skupnosti zagotoviti aktivnejše reševanje razvojnih problemov obmejnih predelov. Razreševanju teh problemov bo treba posvetiti posebno pozornost tudi v okviru ukrepov republike za pospeševanje razvoja manj razvitih območij in za pospeševanje kmetijske proizvodnje.

3. Večja ovira za hitrejši razvoj manj razvitih območij je predvsem slabo razvita prometna infrastruktura. Prav v to smer bo morala biti prvenstveno usmerjeno širša družbena akcija, saj primeri iz preteklega razvoja SR Slovenije očitno kažejo ugodne učinke sodobnejših cestnih povezav pri ekonomskem aktiviranju posameznih območij. Zato bo v politiki modernizacije cestnega omrežja SR Slovenije v prihodnje med osnovnimi kriteriji upoštevan tudi vpliv cestne povezave na bodoči razvoj manj razvitih območij.

Pri modernizaciji in rekonstrukciji cest na manj razvitih območjih bo v skladu z zakonom upoštevan širši teritorialni kriterij, ki bo razen enajstih občin vključeval še celotna geografska območja Kozjanskega, Brkinov in Bele Krajine. Prednost bodo imele:

— ceste, ki povezujejo ta območja z bližnjimi močnejšimi gospodarskimi središči;

— cestne povezave, ki imajo večji pomen za razvoj turizma.

Za realizacijo takšne politike bo republiška skupnost za ceste v srednjeročnem programu razvoja cestnega omrežja v okviru sredstev za modernizacijo in vzdrževanje magistralnega in regionalnega omrežja SR Slovenije za te namene predvidela okoli 23 do 25 % sredstev.

4. V okvir prizadevanj za hitrejši razvoj manj razvitih območij spada tudi hitrejše reševanje problemov vodnega gospodarstva na teh območjih. Gre predvsem za izboljšanje vodnega režima, ki je na teh območjih zaradi specifičnih prirodnih pogojev posebno pereče. Prav tako so potrebni tudi učinkoviti ukrepi za izboljšanje oskrbe z vodo.

Vodni sklad SR Slovenije bo za nakazane namene v svojem srednjeročnem in letnih programih predvidel potrebna sredstva. Manj razvita območja bo obravnaval po širšem kriteriju, ki poleg 11 manj razvitih občin vključuje še geografska območja Kozjanskega, Brkinov in Bele Krajine. Pri pospeševanju razvoja vodnega gospodarstva na teh območjih bo vodni sklad SR Slovenije:

— zagotovil sredstva za redno vzdrževanje in izboljšanje vodnega režima na območju posameznih vodnih skupnosti po enotnih kriterijih, ne glede na udeležbo pri oblikovanju sredstev; po enotnih kriterijih bo tudi pri varstvu vodnih virov in pri izgradnji regionalnih vodovodnih objektov na vododeficitarnih območjih zagotovil sodelovanje;

— za vodnogospodarska investicijska dela bo zagotovil še dodatna sredstva v obliki dotacije, ki bodo znašale okoli 40 % od skupnih sredstev vodnega sklada za investicije;

— prednost bodo imeli tisti vodnogospodarski projekti in rešitve, ki v minulem srednjeročnem programu zaradi pomanjkanja sredstev niso bili zajeti;

— manj razvitim območjem bo dodeljen tudi večji del sredstev, ki so predvidena za pospešeno urejanje vodotokov na s poplavi prizadetem območju Mure in Drave.

5. Zaradi agrarne prenaseljenosti je treba na teh območjih še naprej računati z določenimi presežki delovne sile, od katere bo velik del iskal zaposlitev predvsem v lokalnih in sosednjih močnejših gospodarskih središčih ali pa v tujini. Kvalifikacijska sestava teh delavcev pa je zelo neugodna. To narekuje poleg pospeševanja gospodarskega razvoja tudi odločnejše ukrepe na področju vzgoje, izobraževanja, kulture in socialnega varstva.

Osnovna smer razvojne politike na področju vzgoje in izobraževanja v manj razvitih območjih bo postopno izenačevanje pogojev in možnosti izobraževanja ter otroškega varstva z drugimi regionalnimi območji SR Slovenije. Glede na nezadovoljivo stanje na tem področju bo treba na manj razvitih območjih prednostno uresničevati ustrezne smernice in naloge, predvidene v tem planu za področje vzgoje in izobraževanja v skladu z modernizacijo in povečanjem osnovnošolskih zmogljivosti, z izboljšanjem kvalifikacijske sestave učnega osebja, zmanjšanjem osipa ter ustvarjanjem pogojev za enakopravnejše vključevanje mladine v nadaljnje šolanje in delo. Če v tem razdobju bo potrebno občutno povečati zajetje mladine iz teh območij v srednjem, poklicnem, višjem in visokem šolstvu.

Za izvajanje te politike bo treba v prihodnjih letih na ravni republike usmeriti organizacijske napore in poskrbeti zlasti za:

— takšen porast dopolnilnih sredstev za osnovno dejavnost šol, ki bi do leta 1975 omogočil enako raven šolanja na vseh območjih SR Slovenije;

— sodelovati s 50-odstotno udeležbo pri investicijah v osnovnošolske zmogljivosti v manj razvitih občinah in hkrati izpolniti doslej sprejete obveznosti o sodelovanju pri investicijah na širših območjih občin, ki na tem področju izraziteje zaostajajo. Poskrbeti bo treba tudi za učinkovito izkoriščanje stimulativnih ukrepov, predvidenih v tem planu za spodbujanje razvoja srednjega strokovnega in poklicnega šolstva;

— skrbeti za izboljšanje strukture in kvalitete kadrov na šolah v manj razvitih območjih;

— zagotoviti hitrejšo modernizacijo pouka in učnih sredstev;

— omogočiti hitrejšo vključevanje otrok v celodnevno bivanje v šoli in zagotoviti dotacije za izboljšanje šolske prehrane;

— zaradi večjega vključevanja mladine iz manj razvitih območij v višje izobraževalne stopnje pa bo treba izboljšati materialne pogoje še v zvezi z vrsto drugih nalog, kot so: pomoč pri kritju stroškov prevoza, pri izgradnji internatskih zmogljivosti srednjih šol, povečanju štipendij, poklicnem usmerjanju ipd.

Republiška izobraževalna skupnost bo nakazane smernice uvrstila med temeljne naloge svojega srednjeročnega programa.

Na področju otroškega varstva bo v zvezi z izvajanjem smernic in nalog, predvidenih za to dejavnost v tem planu, na manj razvitih območjih potrebna širša družbena pomoč. Ta pomoč bo usmerjena tako, da bo spodbujala aktivnost interesnih skupnosti, delovnih organizacij, organov družbenopolitičnih skupnosti in drugih dejavnikov pri iskanju in sprejemanju ustreznih rešitev. Namen širše družbene pomoči je zagotoviti otrokom predvsem zdravstveno in socialno varnost, v predšolski dobi in ustvariti pogoje za uspešno izobraževanje v šolski dobi. V ta namen bo republiška skupnost otroškega varstva v okviru svojega srednjeročnega programa:

— zagotovila 60-odstotno udeležbo pri vlaganjih v vzgojno-varstvene objekte;

— sodelovala pri ustvarjanju pogojev za polno zajetje predšolskih otrok v mali šoli;

— podpirala hitrejši razvoj zdravstvenega varstva otrok;

— dodeljevala dopolnilna sredstva za redno dejavnost, vzgojno-varstvene dejavnosti za predšolske in šolske otroke, še posebej pri urejanju šolske prehrane;

— spodbujala izboljšanje kadrovske strukture v vzgojno-varstvenih ustanovah z nagradami in štipendijami za strokovno izpopolnjevanje vzgojiteljev in zdravstvenih delavcev.

Republiška skupnost otroškega varstva bo za svoje posege na podlagi posebnih meril opredelila teritorialni obseg manj razvitih območij in pri tem diferencirala oblike in intenzivnost pomoči ožjim in širšim manj razvitim območjem.

Pri pospeševanju razvoja manj razvitih območij bo imelo pomembno mesto tudi razvijanje kulturnih dejavnosti, pri čemer bo imela pomembno vlogo kulturna skupnost SR Slovenije. V izdelavi je program kul-

turne skupnosti in v tem okviru bo za pospeševanje rasti kulturne ravni prebivalstva na manj razvitih območjih predvideno sofinanciranje gostovanj, kulturnih prireditev in razstav. Kulturna skupnost SR Slovenije bo finančno podpirala posameznih žarišč kulture na teh območjih in prireditve širšega regionalnega pomena. Poleg gnotne pomoči bo kulturna skupnost bogatila lokalne knjižnice in zbirke s knjigami ter umetniškimi in zgodovinskimi eksponati. Sodelovala pa bo tudi pri obnovi in vzdrževanju kulturnozgodovinskih spomenikov.

Politika pospeševanja razvoja na manj razvitih območjih bo prisotna tudi v srednjeročnem programu raziskav raziskovalne skupnosti SR Slovenije.

V zvezi z reševanjem socialnih problemov na manj razvitih območjih, ki so še posebej posledica neugodne starostne strukture kmetijskega prebivalstva, bo republika z dotacijami iz republiškega proračuna izboljševala možnosti manj razvitih občin za dodeljevanje raznih oblik socialnih podpor, predvsem starejšim nepreskrbljenim ali delno preskrbljenim osebam ter še naprej odstopala davek iz osebnega dohodka od kmetijske dejavnosti združenim skupnostin. zdravstvenega zavarovanja delavcev in kmetov. Prav tako bo republika v naslednjih letih ob upoštevanju stopnje razvitosti posameznih občin dodeljevala dopolnilna sredstva za priznavalnine borcev NOB in za zdravstveno zavarovanje socialno ogroženih kmetov. Republika bo tudi sofinancirala izgradnjo bolnišničnih kapacitet v skladu z že sprejetimi stališči skupščine SR Slovenije in merili sprejetega družbenega dogovora.

10. Program razreševanja problemov agrarne strukture

1. Zaostajanje za razvojem posameznih širših območij v SR Sloveniji je v veliki meri povezano z vse bolj težavnim socialno-ekonomskim položajem na področju zasebnega kmetijstva. Socialni problemi, ki se zlasti na teh območjih stopnjujejo, postajajo tudi vse večje ekonomsko breme družbe. Ob tem pa ostaja neizkoriščen, tudi v razmerah razvitejše industrijske družbe še vedno pomemben proizvodni faktor.

Z industrializacijo ter sorazmerno velikimi vlaganji v družbene obrate in kmetijske pospeševalne organizacije v preteklih razdobjih je bila ustvarjena pomembna družbena ter kadrovska, tehnična in tehnološka osnova, ki bo ob predvideni nadaljnji krepitvi družbenega sektorja omogočala širše in intenzivnejše procese preobrazbe zasebnega kmetijstva. To tudi omogoča opredelitev širše zasnove programa nalog, ki jih bodo delovne organizacije, združna zveza in drugi samoupravni nosilci ter družbenopolitične skupnosti uresničevali pri razreševanju specifičnih ekonomskih in socialnih problemov zasebnega kmetijstva.

2. Drobnoposestna struktura in slaba tehnična opremljenost kmečkih gospodarstev ter vse bolj neugodna starostna struktura in nizka izobrazbena raven aktivnega kmečkega prebivalstva so temeljna značilnost in vzrok obstoječih socialnih in ekonomskih problemov zasebnega kmetijstva. V takšnih razmerah ustvarja okoli 26 % aktivnega prebivalstva v kmetijski proizvodnji (v letu 1970) komaj 6,9 % narodnega dohodka (v letu 1970). Osební dohodki v tej dejavnosti ne dosegajo polovice povprečnega osebnega dohodka zaposlenih v nekmetijskih dejavnostih. Ob zaposlitvenih možnostih, ki jih je ustvarila industrializacija, se je zato že 54 % kmetij preobrazilo v mešana gospodar-

stva, v katerih nudi kmetijska dejavnost le dopolnilno zaposlitev in dopolnilni dohodek družinskim članom. Povprečni denarni dohodek na družinskega člana v čistih kmečkih gospodarstvih je že za tretjino nižji od dohodka v mešanih gospodarstvih. Produktivnost dela in tehnična opremljenost zasebnega kmetijstva je, kljub določenemu napredku v zadnjih letih, občutno nižja od ravni v sosednjih državah. Fizični obseg zasebne kmetijske proizvodnje je v preteklem razdobju nenehno upadal in ga je komaj nadomeščala povečana proizvodnja v družbenem sektorju.

Po ocenah bo delež aktivnega kmečkega prebivalstva v skupnem aktivnem prebivalstvu še naprej hitro upadal. V tem okviru se bo zmanjšal predvsem delež aktivnega prebivalstva na čistih kmečkih gospodarstvih od 19,8 % v letu 1970 na okoli 16 % v letu 1975. S tem pa se bodo še zaostriili nekateri neugodni faktori, ki opredeljujejo sedanjo proizvodno raven zasebnega kmetijstva.

Nadaljnje spreminjanje dela kmečkih gospodarstev v mešana pomeni vsekakor eno od prehodnih, realnih oblik razreševanja agrarnega vprašanja. Hkrati s tem pa je nujno pospešiti procese modernizacije, intenzifikacije in preusmerjanja zasebnega kmetijstva, ki zagotavlja še vedno 84 % vse proizvodnje in 70 % vseh tržnih viškov kmetijskih proizvodov v SR Sloveniji. Takšno usmeritev narekujejo potrebe po konkurenčnem usposabljanju celotnega kmetijstva na domačem in tujih trgih, politika življenjskega standarda, racionalna izraba razpoložljivega kmetijskega prostora in tudi politika pospeševanja ekonomskega razvoja na manj razvitih območjih.

3. Z resolucijo o dolgoročnem razvoju SR Slovenije ter sklepi družbenopolitičnih organizacij so že opredeljena osnovna izhodišča pri opredeljevanju oblik in smeri pospeševanja modernizacije ter socialistične preobrazbe zasebnega kmetijstva. Ustvariti je treba pogoje, da bo modernizacija in intenzifikacija proizvodnje zajela čim širši krog proizvajalcev, vključno tudi tistih, ki jim je kmetijstvo dopolnilna dejavnost. Ta proces mora voditi h kompleksnejši preusmeritvi kmetijam na specializirano tržno proizvodnjo, ki jim bo v okviru kooperacije z družbenim gospodarstvom omogočena tudi potrebna ekonomska stabilnost in perspektiva. Dosedanja prizadevanja v tej smeri so že dala spodbudne ekonomske rezultate. Vsi ti naporí pa morajo hkrati voditi v nadaljnjo krepitev samoupravnega položaja kmetov, na ta način pa tudi k njihovega polnemu družbenemu uveljavljanju.

V zvezi z modernizacijo in preusmerjanjem kmetijstva bo nujna nenehna razvejana pospeševalna aktivnost, v kateri bodo sodelovali številni družbeni dejavniki, vključno odgovorni organi in organizacije republike. V ta namen bo ob sodelovanju kmetijskih organizacij pripravljen tudi poseben program, ki bo predstavljal eno od bistvenih osnov bodoče aktivnosti združne zveze.

V razreševanju socialnoekonomskih problemov na območju posameznih občin, zlasti še na manj razvitih, v hribovitih in v obmejnih predelih, se bodo morale intenzivneje vključiti predvsem občinske skupščine in krajevne skupnosti, ki bodo s svojo aktivnostjo in ukrepi lahko pomembno prispevale k celovitejšemu urejanju teh problemov. V ta okvir sodi tudi izvajanje zakona o kmetijskih zemljiščih ter nove dedne zakonodaje, na podlagi katerih bo v naslednjih letih mogoče pričeti s postopnim zmanjševanjem zem-

ljiške razdrobljenosti, kar bo znatno prispevalo k povečevanju storilnosti dela, povečevanju dohodka kmečkega prebivalstva in večanju osnove za tržno proizvodnjo hrane. Druženopolitične skupnosti bodo podpirale iniciativno proizvajalcev za oblikovanjem in politiko občinskih zemljiških skladov ter z materialnimi spodbudami in davčno politiko pospeševale zložbo zemljišč in njihovo zaokroževanje, zakupne odnose na podlagi kooperacije ter skupno obdelovanje zemljišč. V ta namen bodo občine in krajevne skupnosti opredelile svojo dejavnost v konkretnih programih.

Osnova za nakazani razvoj zasebnega sektorja bo konsolidacija in nadaljnji razvoj družbenih kmetijskih organizacij, združevanja kmetov v kmetijskih organizacijah, in raznih proizvodnih skupnostih ter razvoj vseh tistih dejavnosti, ki so pogoj za uveljavljanje tehnološkega napredka in vključevanja v sodobno organizirano tržišče. Pomembna bo tudi aktivnejša pobuda velikih preskrbovalnih organizacij in predelovalne industrije, da bi s trajnejšimi pogodbenimi odnosi zagotovili pogoje za specializirano proizvodnjo večjega obsega. Tudi hitrejši razvijanje serijske proizvodnje kmetijske opreme bo pospeševalo modernizacijo in preusmerjanje zasebnega kmetijstva.

4. Na obseg modernizacije in oblike preusmerjanja zasebnega kmetijstva bo vplivalo več faktorjev, zlasti še značilnosti in proizvodne možnosti posameznih kmetijskih območij, posestna struktura, materialne in druge možnosti kmetijskih proizvajalcev in njihovih organizacij, položaj na tržišču ipd. Ekološki in drugi proizvodni pogoji v SR Sloveniji omogočajo več specializiranih ali smotrno kombiniranih proizvodnih usmeritev, oziroma tipov kmetij, kot so: v hribovitim in goratem svetu na pašnokošnem sistemu zasnovana mlečna proizvodnja ali vzreja in paitanje govedi, povezana z dejavnostjo v gozdarstvu in turizmu; kmetije z večjo specializirano rejo govedi in prašičev ter perutninarsko proizvodnjo; kmetije z intenzivnimi nasadi vinske trte, sadja, hmelja, jagodičevja, in ponekod zelenjave, ter poljedelsko živinorejsko usmerjene kmetije v ravninskih predelih, kjer so pogoji za racionalno skupno porabo produktivnejše mehanizacije.

Predvidoma se bo do leta 1975 prek kooperacije organizirano ukvarjalo s proizvodnjo pomembnejših kmetijskih proizvodov za trg (predvsem mleka, mesa, piščancev, jagodičevja, hmelja itd.) že okoli 50.000 zasebnih gospodarstev, ki bodo postopoma zajeta v vse bolj celovite preusmeritve.

Predvideno povečanje zasebne kmetijske proizvodnje za 13 % do leta 1975 v celoti temelji na uresničitvi predvidenega programa modernizacije in preusmerjanja kmetijstva. To je hkrati osnovni pogoj za predvideno 2,7 odstotno poprečno letno rast celotne kmetijske proizvodnje v tem petletju. Najpomembnejši rezultat takšne razvojne politike pa bo v povečanju dohodka in zboljšanju življenjskega standarda proizvajalcev, kar bo med drugim olajšalo tudi izvajanje smernic socialne politike, zlasti na področju zdravstvenega in starostnega zavarovanja.

Izvajanje nakazanega programa, ki predpostavlja med drugim občutno povečanje specializirane kmetijske opreme, ureditev hlevov, nabavo osnovne črede, ureditev trajnih nasadov in uvajanje sodobne tehnologije, bo terjalo v tem razdobju širšo pritegnitev sredstev za investicijske naložbe. Skupna investicijska vlaganja v letih 1972—1975 bodo po ocenah znašala okoli 1.200 milijonov dinarjev. V tem okviru bo zna-

šala udeležba kmetov in hranilno kreditne službe predvidoma med 50—60 %. Poleg tega pa bodo na podlagi vsakoletnih sporazumov med poslovnimi bankami, hranilno kreditno službo pri zadružni zvezi ter družbenimi kmetijskimi organizacijami ustvarjeni pogoji za večja vlaganja bančnih sredstev v kmetijstvo.

Skupščina SR Slovenije je že sprejela potrebne ukrepe, s katerimi bo vzpodbujen razvoj v nakazani smeri, in ki jih bo po potrebi dopolnila v skladu z usmeritvami tega plana. Prav tako bodo občinske skupščine sprejele spodbudne ukrepe v skladu z njihovimi konkretnimi možnostmi in potrebami.

III. SMERNICE ZA UKREPE SR SLOVENIJE PRI USMERJANJU DRUŽBENO-EKONOMSKEGA RAZVOJA

Z ustavnimi spremembami je prenešen večji del odgovornosti za razvojno politiko iz federacije na republike, avtonomni pokrajini in občine ter samoupravne nosilce razvoja, hkrati s tem pa so prenešene v veliki meri tudi pristojnosti za oblikovanje gospodarskega sistema, sprejemanje razvojnih ukrepov in odločitev ter v tem okviru tudi za politiko delitve družbenega proizvoda kot najpomembnejšega načina usmerjanja družbenoekonomskega razvoja. Prav tako je povečana vloga in odgovornost predvsem republike za oblikovanje in izvajanje skupne politike oziroma ekonomskih funkcij na ravni federacije. S tem so podane osnove za celovitejšo razvojno politiko SR Slovenije, ki mora obsegati oblikovanje osnovnih pogojev za razvoj vseh področij družbene reprodukcije v skladu s specifičnimi razmerami in potrebami prihodnjega razvoja.

Med prenešenimi pristojnostmi so z vidika usmerjanja razvoja pomembni zlasti samostojna vloga SR Slovenije pri oblikovanju družbenih obveznosti, pristojnost republike pri oblikovanju skupne emisijske politike narodne banke Jugoslavije in možnost za samostojne kreditno-monetarne ukrepe z določanjem reeskontne politike republiške narodne banke. Nadalje so pomembne naloge v zvezi s prenosom sredstev in obveznosti izvenproračunske bilance federacije na republiko, kar povečuje odgovornost republike in samoupravnih interesnih skupnosti gospodarstva zlasti pri usmerjanju razvoja infrastrukture. Pomembna je tudi pristojnost SR Slovenije za razpisovanje javnih posojil, za usmerjanje nekaterih mednarodnih kreditov in za sprejemanje ukrepov, ki bodo spodbujali združevanje sredstev gospodarstva na podlagi skupnih dolgoročnih interesov.

Povečane možnosti bodo SR Sloveniji omogočale, da bo lahko celoviteje razvijala samoupravne odnose ter uspešneje uresničevala naloge razvojne politike. V ta namen bo republika z vsakoletnimi družbeno-ekonomskimi in bilančnimi izhodišči v skladu z usmeritvami in okviri tega plana opredeljevala potrebne ukrepe tekoče in razvojne politike.

1. Globalni okviri skupne in splošne porabe

1. Politika oblikovanja sredstev za skupne in splošne družbene potrebe bo izhajala iz osnovnih usmeritev tega družbenega plana, ki predvidevajo:

— krepitev reprodukcijske sposobnosti gospodarstva;

— postopno uskladitev rasti realnih osebnih dohodkov z rastjo družbene produktivnosti na vseh področjih družbenega dela glede na doseženo stabilizacijo;
— hitrejšo rast družbenega standarda od osebne potrebnosti.

2. SR Slovenija bo uveljavljala sistem družbenih obveznosti občanov in delovnih organizacij na načelih, ki jih opredeljujejo ustava in drugi politični dokumenti z odločno usmeritvijo na uresničevanje socialno političnih ciljev in usklajevanje ekonomskega razvoja. Sistem družbenih obveznosti bo zagotavljal neposrednejšo samoupravno povezanost med interesnimi skupnostmi ter delovnimi ljudmi in organizacijami z družbenega dela kot neposredno zainteresiranimi za racionalni obseg in kvaliteto dejavnosti družbenih služb. Takšna, na obojestranskem interesu temelječa soodvisnost, bo lahko uspešno nadomestila sedanje, na proračunskih načelih temelječe odnose.

Postopno bo izvršen prenos dela družbenih obveznosti iz organizacij združenega dela na dohodke in potrošnje občanov, kar bo vplivalo na zniževanje stroškov poslovanja. Razbremenitev družbenih obveznosti dela gospodarstva bo dosežena tudi prek sistema davčnih olajšav v skladu s predvideno razvojno politiko. Prav tako bo v sistemu družbenih obveznosti izvršena razmejitev na prispevke, ki bodo glede višine in namena opredeljeni s samoupravnimi sporazumi, in na davke, ki bodo določeni z davčno zakonodajo.

Razvijanje sistema družbenih obveznosti v nakazani smeri je pogojeno z dejansko uveljavitvijo načela bruto osebnih dohodkov ter z jasno razmejitvijo družbenih obveznosti na del, ki je neposredno povezan s pokrivanjem potreb na področju družbenega standarda in ki bi ga zagotavljali iz svojih dohodkov delovni ljudje po načelu solidarnosti, ter na del, ki je namenjen uresničevanju širših skupnih pogojev razvoja, kot so strokovno izobraževanje, znanost, socialne pravice iz minulega dela ipd., ki bi ga delovni ljudje zagotavljali iz delitve dohodka temeljnih organizacij združenega dela. Poleg tega pa bodo občani in delovne organizacije zagotavljali sredstva tudi za kritje splošnih družbenih potreb, povezanih z izvajanjem funkcij družbenopolitičnih skupnosti pri usmerjanju gospodarskega in družbenega razvoja, ter z opravljanjem državnih, pravnosodnih in upravnih funkcij. Z uveljavitvijo teh načel bodo tako velik del dosedanjih obveznosti delovnih organizacij za družbeni standard zagotavljali neposredno iz svojih bruto osebnih dohodkov delovni ljudje sami in bo tudi nadaljnje povečevanje teh obveznosti odvisno od njihovih odločitev.

3. Prispevki samoupravnim interesnim skupnostim se bodo oblikovali na osnovi samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov, s čimer bo postopno odpravljeno sedanje, v glavnem na predpisih temelječe določanje obveznosti in razdeljevanje sredstev interesnim skupnostim. Osnova za oblikovanje sredstev za posamezne interesne skupnosti bodo njihovi delovni programi, ki bodo usklajeni v postopku sporazumevanja oziroma družbenega dogovarjanja, s tem pa bo tudi odpravljena sedanja precejšnja odtujenost njihovega dela od delovnih ljudi in organizacij združenega dela.

Izvirni dohodki samoupravnih skupnosti v družbenih dejavnostih bodo po ocenah rasli hitreje od rasti družbenega proizvoda, da bi zagotovili uresničevanje predvidene politike razvoja posameznih družbenih dejavnosti:

	— v milijonih din, nominalno			
	1971	%	1975	%
Prispevki samoupravnim interesnim skupnostim:				
— iz dohodka organizacij združenega dela	4.323	83,3	2.809	29,8
— iz osebnih dohodkov delovnih ljudi	540	10,5	6.079	64,4
— iz obdavčitve potrošnje	292	5,7	545	5,8
Skupaj	5.155	100,0	9.433	100,0

4. Davke bodo plačevali občani glede na dosežene skupne dohodke od dela in dohodek od premoženja ter prometne davke pri potrošnji dobrin. Temeljne organizacije združenega dela pa bodo plačevale davke sorazmerno z doseženim poslovnim uspehom. Z davčno politiko bodo republika in občine zagotavljale potrebna sredstva za splošne družbene potrebe, hkrati pa bodo z davčnimi ukrepi izvajale socialno politične cilje in vplivale na ekonomske odnose, usmerjanje razvoja ter urejanje razmer na trgu.

Predvidoma bodo skupna sredstva, zbrana z davki, v naslednjih letih naraščala v skladu z rastjo družbenega proizvoda, v tem okviru pa bodo hitreje rastle davčne obveznosti občanov, medtem ko se bodo davčne obveznosti delovnih organizacij relativno zmanjševale.

	— v milijonih din, nominalno			
	1971	%	1975	%
Davki družbenopolitičnim skupnostim:				
— iz dohodka organizacij združenega dela ¹	1.166	28,6	1.549	22,2
— iz dohodkov od dela in od premoženja	307	7,5	639	9,2
— iz obdavčitve potrošnje	2.606	63,9	4.781	68,6
Skupaj	4.079	100,0	6.969	100,0

5. Ob nakazanem oblikovanju izvirnih sredstev za skupne in splošne družbene potrebe bodo v letu 1975 skupna sredstva za te namene po obsegu in strukturi predvidoma naslednja:

	— v milijonih din, nominalno			
	1971 ¹	1975		
Izvirna sredstva skupaj ²	9.234	100,0	16.402	100,0
v tem iz:				
— dohodka del. organizacij ³	5.490	59,5	4.358	26,6
— dohodka in potrošnje prebivalstva	3.744	40,5	12.044	73,4

¹ Podatek za leto 1971 vključuje prispevke iz osebnega dohodka za proračune in davek od sredstev skupne porabe, v letu 1975 pa davek od poslovnega uspeha.

² Brez dohodkov cestne in vodne skupnosti SRS.

³ Zajete delovne organizacije v gospodarstvu in negospodarstvu.

Prikazana struktura izvirnih sredstev odraža predvsem spremembe, ki jih bo povzročila predvidena reforma sistema družbenih obveznosti in v zvezi s tem dosledna uveljavitev načela bruto osebnih dohodkov. V okviru tako spremenjenega sistema bodo v letih 1973—1975 naraščale družbene obveznosti gospodarstva nekoliko počasneje od pričakovane rasti bruto dohodka delovnih organizacij, sorazmerno hitreje pa bodo naraščale obveznosti prebivalstva.

Celotna izvirna sredstva za skupno in splošno porabo bodo v letih 1973—1975 nominalno naraščala predvidoma po stopnji 13,8 % letno, tj. nekoliko hitreje od predvidene stopnje rasti nominalnega družbenega proizvoda. V tem okviru bodo naraščala sredstva za proračunsko porabo v SR Sloveniji po stopnji 11,9 % letno, sredstva za samoupravne interesne skupnosti pa po stopnji 14,6 %. Ker bo povečano oblikovanje sredstev za družbeni standard doseženo predvsem s prispevki in davki delovnih ljudi, to je iz že razdeljenega družbenega proizvoda, namenjenega potrošnji, je predvidena politika oblikovanja sredstev v skladu s stabilizacijsko usmeritvijo tega družbenega plana. V tej smeri bodo delovale predvidene spremembe v sistemu družbenih obveznosti.

6. Po posameznih samoupravnih interesnih skupnostih se bodo izvirni dohodki okvirno gibal tako:

	— v milijonih din, stopnje rasti		1971-1973	1973-1975
	1971	1975		
Invalidsko pokojninsko zavarovanje	2.112	3.819	17,3	12,9
Zdravstveno zavarovanje	1.249	2.336	34,4	12,8
Otroško varstvo	282	528	25,9	13,4
Izobraževanje	1.322	2.265	21,9	13,2
Znanost	96	203	...	20,7
Kultura	60	119	...	17,9
Fizkultura	—	106	—	—
Zaposlovanje	34	57	21,7	12,5
Izvirna sredstva kolektivne porabe — skupaj	5.155	9.433	25,6	14,6
Razmerje do družbenega proizvoda v %	16,0	17,2	—	—
Stopnja rasti družbenega proizvoda v %	—	—	23,4	12,0

Prikazane stopnje rasti izvirnih dohodkov interesnih skupnosti na posameznih področjih odražajo gibanja, ocenjena na podlagi razvojnih potreb, ki jih nakazuje ta družbeni plan, in predstavljajo zato verjeten okvir samoupravnih odločitev v naslednjih letih.

7. Politika proračunske porabe na ravni republike bo izhajala iz načela, da je treba omejiti gibanje proračunskih izdatkov na stopnjo, ki bo počasnejša od

naraščanja nominalnega družbenega proizvoda, razen izdatkov za izvajanje socialne politike. To bo hkrati z že izvedenimi omejitvami v letih 1971 in 1972 prispevalo k splošnim naporom za stabilizacijo gospodarskih gibanj.

V okviru tako opredeljene politike skupne proračunske porabe bo republika zaposlenim v predstavniških, pravosodnih in upravnih organih v skladu s sprejetim družbenim dogovorom in samoupravnimi sporazumi povečevala osebne dohodke vzporedno z rastjo osebnih dohodkov v gospodarstvu. Zagotovljena bodo tudi sredstva za izboljšanje kadrovske strukture, reševanje stanovanjskih problemov in za izboljšanje opremljenosti dela s sodobnimi tehničnimi sredstvi na podlagi posebnega programa, ki bo kompleksneje opredelil razreševanje problemov uprave.

Sredstva za izvajanje nalog s področja socialne politike se bodo povečevala hitreje kot skupna proračunska poraba.

Za naloge s področja splošnega ljudskega odpora, ki so v pristojnosti republike, bodo zagotovljena sredstva v okviru programov republiških organov, štaba za splošni ljudski odpor in družbenopolitičnih organizacij. Po programu priprav za splošni ljudski odpor bodo dana sredstva posebno za sodobnejšo oborožitev, opremo in pouk partizanskih enot, vojne priprave republiških organov, vojne zveze, civilno zaščito, obrambno vzgojo in republiške materialne rezerve. Poleg tega bodo tudi občine, delovne in druge organizacije skrbjele za priprave za splošni ljudski odpor v okviru svoje pristojnosti.

Sredstva republiških skupnosti za znanost in kulturo se bodo v prihodnje v skladu s spremembami sistema družbenih obveznosti oblikovala neposredno s prispevkom iz dohodka organizacij združenega dela in iz dajatev prebivalstva. Proračunska sredstva za te namene se bodo zato ustrezno znižala in bodo zagotovljena le za tiste naloge, ki ne bodo prenešene na te samoupravne skupnosti.

Sredstva za negospodarske investicije bo SR Slovenija zagotovila v republiškem proračunu v obsegu že sprejetih obveznosti, dodatna sredstva za te namene pa bodo zagotovljena predvsem za namene, ki imajo v skladu z razvojno politiko v tem planu prednost.

Predvideni obseg sredstev za usmerjanje gospodarskega razvoja je pogojen s preneženimi in že prevzetimi obveznostmi republike ter z nekaterimi nujnimi novimi intervencijami. Republika si bo prizadevala, da bo sistem intervencij v čimvečji meri nadomeščen s samoupravnimi sporazumevanjem in družbenimi dogovori.

V skladu z ustavnimi načeli ter zakonom o financiranju funkcij federacije bo republika sorazmerno z njeno udeležbo v skupnem družbenem proizvodu Jugoslavije zagotavljala sredstva za zvezni proračun. V tem planu je na podlagi zveznih srednjeročnih projekcij predpostavljeno, da bo prispevek republike za zvezni proračun v naslednjih letih naraščal nominalno po stopnji za okoli 13 % letno, kar presega predvideno rast družbenega proizvoda SRS za 1 poen.

Republika bo prek svojih organov in organizacij za opravljanje svojih funkcij in za izvajanje prevzetih obveznosti od federacije ter za financiranje funkcij in nalog federacije oblikovala potrebna sredstva z davki in jih predvidoma usmerjala takole:

	v milijonih din. nominalno		
	1971 ¹	1975	Stopnja rasti 1973-1975
Izvirna sredstva na ravni republike	2985,9	5143	13,0
Poraba:			
1. Prispevek federaciji	1800,0	2975	13,0
2. Republiški proračun (brez prenosov)	981,5	1309	11,3
— dejavnost republiških organov in organizacij	407,9	683	11,4
— socialna politika	466,0	770	13,9
v tem: sredstva iz zveznega proračuna	74,6	484	
znanost, kultura in prosveta	20,7	45	11,4
— negospodarske investicije	96,1	236	8,4
— ostali nameni	65,4	59	11,3
Skupaj splošna poraba	2781,5	4284	12,5
3. Prenos na račun za gospodarske posege (vključno presežki)	204,4	859	15,7

8. Ob nakazanih okvirih družbenoekonomskih in bilančnih izhodišč za oblikovanje politike skupne in splošne porabe bo mogoče v celotnem petletnem razdobju doseči zmanjšanje družbenih obveznosti gospodarstva v obsegu poprečno letno okoli 5,0% bruto dohodka² gospodarstva nasproti letu 1970. Skupna obremenitev, ki vključuje poleg družbenih dajatev tudi prelivanja na podlagi obveznih posojil ter raznih oblik gospodarskih intervencij, pa bi se predvidoma zmanjšala za okoli 7% poenov, kar bo okrepilo reprodukcijsko sposobnost gospodarstva.

S predvidenimi spremembami sistema družbenih obveznosti bo postopoma uveljavljeno načelo, po katerem bo nadaljnje povečevanje družbenega standarda bremenilo osebne dohodke in osebno potrošnjo delovnih ljudi. To bo po ocenah v naslednjih letih vplivalo na zmanjšanje rasti za tekočo potrošnjo razpoložljivih prejemkov prebivalstva do 1%.

Za uresničitev nakazanih razmerij bo pomembno, da bodo tudi občinske skupščine v svojih družbenih planih uveljavile usmeritve, ki bodo skladne s cilji tega plana. Ocenjeno oblikovanje davčnih sredstev kaže na možnost rasti proračunske porabe občin v letih 1973—1975 po stopnji okoli 12,4% letno.

2. Samoupravno usmerjanje gospodarskega razvoja

Nadaljnje poglobljanje samoupravnih razmerij, ki ga narekujejo sprejete ustavne spremembe in razvijanje tržnega gospodarstva, bo vplivalo in omogočalo, da bo posamezne širše probleme in zahteve razvojne politike v vse večji meri razreševalo gospodarstvo samo na temelju medsebojnega sodelovanja in skupnih interesov. Samoupravni sporazumi in družbeni dogovori bodo tako vedno bolj osnova prizadevanj za skladen družbenoekonomski razvoj. S tem bo na mnogih področjih postopoma odpadla potreba po ukrepih družbenopolitičnih skupnosti. V tem planu opredeljena vloga republike pri usmerjanju družbenoekonomskega razvoja izhaja in upošteva že uveljavljene in nove samoupravne sporazume in družbene dogovore, ki so pomembni za urejanje posameznih širših vprašanj politike razvoja.

¹ Zaradi primerljivosti je proračunska poraba republike v letu 1971 zmanjšana za tiste izdatke, ki bodo v bodočem sistemu predvidoma zagotovljeni prek samoupravnih skupnosti (sklad Borisa Kidriča, republiška kulturna skupnost, fizikalne skupnosti).

² Doseženi dohodek in obračunana amortizacija.

1. Z družbenimi dogovori in samoupravnimi sporazumi o delitvi dohodka in osebnih dohodkov ter njihovim nadaljnjim izpopolnjevanjem bo doseženo doslednejše uveljavljanje načela delitve osebnih dohodkov po rezultatih dela, odpravljena bodo nekatera neupravičena nesorazmerja med področji družbenega dela ter omogočeno učinkovitejša usklajevanje porabe z gospodarskimi gibanji. S tem se bo hkrati na samoupravni osnovi razreševalo in usmerjalo tudi globalna razmerja v delitvi med tekočo uporabo in razširjeno reprodukcijo, ki so pomemben element uresničevanja razvojne in stabilizacijske politike.

2. Na področju energetike, ki je pomemben pogoj stabilnega in dinamičnega gospodarskega razvoja in je zato njen razvoj v najširšem skupnem interesu, je sklenjen družbeni dogovor o ureditvi vprašanj posebnega družbenega pomena na področju elektrogospodarstva. Prav tako so s samoupravnim sporazumom elektrogospodarska podjetja osnovala združeno podjetje, ki daje osnovo za enotnost elektroenergetskega sistema v SR Sloveniji in ki bo omogočal tudi združevanje sredstev elektroenergetskih organizacij za razširjeno reprodukcijo.

Zaradi samoupravnega povezovanja interesov porabnikov električne energije in elektrogospodarstva ter učinkovitejšega razreševanja problemov razširjene reprodukcije na tem kapitalno intenzivnem področju bodo organizacije združenega dela v gospodarstvu in drugi porabniki električne energije oblikovali samoupravno interesno skupnost, v kateri bodo na podlagi samoupravnega sporazumevanja usklajevali svoje medsebojne in skupne interese in s pogodbenimi odnosi urejali medsebojna razmerja z združenim podjetjem elektrogospodarstva. Na teh osnovah bo v prihodnje zagotovljeno združevanje sredstev za zagotovitev potrebnih energetskih virov ter s tem nadomeščene dosežane oblike obveznega združevanja sredstev za te namene. V zvezi z oblikovanjem virov sredstev za vlaganja v energetske objekte pa bo pomembna tudi politika izboljšanja reprodukcijske sposobnosti elektrogospodarstva na podlagi postopnega povečanja cen za električno energijo v skladu s politiko popravljanja disparitetnih razmerij in oblikovanja ravnih cen na stroškovnem načelu in ustrezni tarifni politiki. Pomemben del sredstev bo zagotovljen tudi s krediti domačih in tujih bank.

Ob nakazanih izhodiščih bo treba predvidoma oblikovati po posameznih virih naslednja sredstva za investicije v energetiko:

	— v milijonih din	
	1971-1972	1973-1975
— združena sredstva elektro-gospodarstva in ostalega gospodarstva ¹	455	2331
— ocenjeni krediti domačih in tujih bank	—	1594
Skupaj	455	3925

3. Izpopolnjenost in dosledneje bo uveljavljeno načelo neposrednejših samoupravnih odnosov pri upravljanju sredstev cestne in vodne interesne skupnosti na ravni republike. Poleg zbiranja in združevanja sredstev bodo tako interesne skupnosti dejavnik samoupravnega razreševanja problemov in usklajevanja interesov na teh področjih, ki so širšega razvojnega pomena.

Izvirni dohodki skladov teh skupnosti se bodo oblikovali iz prispevkov in davkov organizacij združenega dela ter občanov. Sredstva za cestno gospodarstvo bodo oblikovana iz razlike v ceni in dela prometnega davka od porabe pogonskih goriv ter iz cestnih taks. Del sredstev za modernizacijo cestnega omrežja bo zagotovljen tudi iz proračunskih sredstev republike. Sredstva vodnega gospodarstva pa bodo oblikovana iz prispevkov uporabnikov vode.

	— v milijonih din, nominalno		
	1971	1973	1971-1975
Izvirna sredstva cestne skupnosti SRS	330	848	3270
v tem:			
— od porabe goriv	298	785	3006
— od cestnih taks	32	63	264
Izvirna sredstva vodne skupnosti SRS	56	138	503

Oblikovanje sredstev in njihova poraba bodo podrobneje opredeljeni s srednjeročnimi programi in z vsakoletnimi finančnimi načrti interesnih skupnosti, ki bodo odražali širše družbene razvojne interese na teh področjih.

4. Pomembno vlogo pri razreševanju problemov gospodarskega razvoja bodo tudi v prihodnje imele skupne rezerve gospodarskih organizacij kot institucija samoorganiziranega gospodarstva. Organizacije združenega dela bodo na podlagi samoupravnih sporazumov združevale sredstva, da bi solidarno premagovale objektivne težave, ki se pojavljajo v zaostrenih pogojih na tržišču. V ta namen bodo skupne rezerve gospodarskih organizacij s sredstvi, ki so jih družbenopolitične skupnosti prenesle na njih, ter z združenimi sredstvi gospodarstva spodbujale in sodelovale pri sanacijskih ukrepih skupaj z zainteresiranimi gospodarskimi organizacijami, bankami in družbenopolitičnimi skupnostmi.

Predvidoma bodo delovne organizacije tudi v naslednjih letih združevale v poprečju dosedanja odstotek dohodka za te namene, vendar vsakoletno v obsegu, ki ga bodo narekovali sprejeti programi sanacij. Dotok sredstev v skupne rezerve bi bil tako predvidoma naslednji:

¹ Vključena so sredstva zbrana na podlagi obveznih posojil in depozitov do uveljavitve sprememb v sistemu financiranja na samoupravnih osnovah ter prispevek odjemalcev električne energije iz 0,4 KV omrežja.

	— v milijonih din, nominalno		
	1971	1973	1971-1975
Na ravni republike v tem:	180	177	1084
— združena sredstva gospodarstva	111	18 ¹	549
— druga likvidna sredstva ¹	69	159	535
Na ravni občin	72	14 ¹	366
Skupaj	252	191	1450

5. S samoupravnimi dogovori bodo delovne organizacije razvijale še druge skupne finančne sklade, da bi uresničevale določene dolgoročne skupne interese in da bi uspešneje premagovale različna nihanja na domačem in tujih tržiščih. To velja zlasti za sklade kot so: sklad za izvoz opreme na kredit in za zavarovanje rizika v poslovanju s tujino, skladi za pospeševanje proizvodnje in izravnavo rizikov v živinoreji in druga podobna združenja sredstev gospodarstva.

S posebnimi družbenimi dogovori in sporazumi bo zainteresirano gospodarstvo urejalo medsebojna razmerja pri razvijanju ekonomskih odnosov z deželami v razvoju, pri zagotavljanju lesnih in drugih surovin-skih osnov, v nekaterih infrastrukturnih dejavnostih transporta in na drugih področjih skupnega interesa.

Gospodarska zbornica SRS in druga združenja gospodarstva bodo morala imeti kot mesto dogovarjanja delovnih organizacij aktivnejšo vlogo pri spodbujanju samoupravnih povezovanj in pri nastajanju ter oblikovanju samoupravnih sporazumov, družbenih dogovorov in pri formiranju samoupravnih interesnih skupnosti, da bi uspešneje premagovali posamezne skupne probleme razvoja.

S samoupravnimi sporazumi in družbenimi dogovori bodo organizacije združenega dela zagotavljale še razreševanje drugih razvojnih potreb širšega skupnega interesa. V ta okvir spada tudi celotno področje družbenih dejavnosti, kjer se bo gospodarstvo vključevalo v interesne skupnosti in prek njih zagotavljalo uresničevanje skupnih interesov, zlasti na področju izobraževanja, raziskovalne dejavnosti in izvajanja socialnega varstva ter zavarovanja.

6. Spremembe na področju bančnega in kreditnega sistema, ki opredeljujejo banke kot posebne organizacije združenega dela, ustanovljene na podlagi samoupravnega sporazuma, ustvarjajo pogoje, da se bodo poslovne banke celoviteje vključevale v razreševanje problemov razvojne politike, dogovorjene s samoupravnimi ter družbenimi dogovori in z družbenimi plani. V okviru svoje dejavnosti bodo banke v interesu vlagateljev sredstev razvijale svojo specifično vlogo finančnostrokovnega organizatorja in pospeševalca cirkulacije družbenih sredstev med organizacijami združenega dela, kot temeljnimi nosilci družbenih sredstev.

Bistveno bo spremenjen položaj vlagateljev pri upravljanju poslovnih bank. Odločujoči vpliv samoupravno organiziranega gospodarstva na oblikovanje poslovne politike bank bo omogočal uspešnejše uresničevanje skupnih razvojnih in poslovnih potreb gospodarstva in tudi intenzivnejšo vključitev bank v prizadevanja za odpravljanje številnih vzrokov ne-likvidnosti v gospodarstvu in temu ustrezno prilago-

¹ Zmanjšano za odplačila združenih sredstev.

ditev politike kreditiranja ob vzdrževanju lastne polne likvidnosti.

Potrebe gospodarstva bodo terjale tudi nadaljnji razvoj notranje organizacije poslovnih bank in krepitev nekaterih posebnih področij depozitno-kreditnega poslovanja, zlasti za stanovanjsko komunalno gospodarstvo.

Tudi pri drugih finančnih ustanovah, reeksporterjih, organizacijah zunanje trgovine in trgovine na veliko ter zavarovalnicah bo uveljavljen odločujoč vpliv proizvodnih in drugih delovnih organizacij, ki se z njimi poslovno povezujejo, da bi preprečili odtujevanje rezultatov dela in zagotovili pravice do soodločanja v njihovi poslovni politiki in upravljanju s skupnimi sredstvi.

3. Smernice za ukrepe ekonomske politike

V skladu s svojimi pristojnostmi in odgovornostjo za izvajanje razvojne in tekoče ekonomske politike bo SR Slovenija poleg svojega aktivnega delovanja v organih federacije in razvijanja iniciativ za samoupravno in družbeno dogovarjanje, vplivala na skladen družbenoekonomski razvoj tudi z ekonomskimi ukrepi, zlasti s finančnimi intervencijami, kreditno-monetarno in davčno politiko.

1. Finančne intervencije SR Slovenije se bodo pretežno nanašale na prevzete obveznosti od federacije in na izvajanje že sprejetih odločitev na ravni republike. Pričakovani obseg in struktura intervencij bodo predvidoma naslednji:

	— v milijonih din
	1971-1975
Prevzete obveznosti za odplačila inozemskih in notranjih zadolžitev federacije	1624
Prenešene ekonomske intervencije iz federacije na republiko	1528
Že sprejete obveznosti SR Slovenije	1876
Ocenjena razpoložljiva sredstva za nove posege	240
Skupaj	5268

Velik obseg prevzetih obveznosti in finančnih intervencij republike je predvsem odraz prehodnega razdobja, v katerem je odpravljena obveznost federacije za neposredno usklajevanje ekonomskega razvoja in so obveznosti prenešene na republiko, hkrati pa je nov sistem razširjene reprodukcije, ki bo temeljil predvsem na samoupravnem usklajevanju in združevanju sredstev zaradi uresničevanja skupnih interesov gospodarstva, še ne dovolj razvit. Zato bo treba nakazano, z že sprejetimi predpisi opredeljeno usmerjevalno vlogo republike, bistveno zmanjševati, čim bodo razmere na tržišču in samoorganiziranje gospodarstva to omogočalo. Samoupravno združevanje sredstev in samoupravni način razreševanja širših razvojnih potreb bo treba uveljavljati na čim širšem področju dosedanjih intervencij, vključno na področjih infrastrukture.

Sredstva, razpoložljiva za nove posege v gospodarstvu, ki bodo po ocenah priliva sredstev iz likvidacije izvenproračunske bilance federacije ter priliva drugih virov v letih 1971-1975 znašala okoli 240 milijonov dinarjev bodo predvidoma predstavljala le okoli 4,5% skupnih finančnih sredstev. Tako bodo dosegala

komaj raven potrebnih rezerv posebnega računa SR Slovenije za prelivanja in izravnave v gospodarstvu.

Za nove posege v gospodarstvu bo zato treba ob sprejemanju konkretnih ukrepov upoštevati materialne možnosti republike v posameznih letih tega plana. To bo zagotovilo potrebno ravnoesje sprejetih obveznosti in razpoložljivih sredstev.

2. Že sprejete oziroma prevzete obveznosti SR Slovenije za gospodarske posege na posameznih področjih bodo v razdobju tega plana naslednje:

	— v milijonih din
	1971-1975
Promet	814
Kmetijstvo in gozdarstvo	1042
Turizem	1051
Manj razvita področja	140
Izvoz	220
Ostalo	137
Skupaj	3404

Posegi republike na področju prometa s sredstvi za prelivanje in izravnave v gospodarstvu so osredotočeni v izvajanje že sprejetih odločitev, ki se predvsem nanašajo: v železniškem prometu na povračilo obresti za najete investicijske kredite za modernizacijo železniške proge Jesenice-Dobova, Zidani most-Sentilj in Koper-Prešnica, na soudeležbo pri financiranju in na konverzijo bančnih kreditov, najetih za progo Koper-Prešnica in Zidani most-Sentilj ter za pokrivanje izgub na nerentabilnih progah. V cestnem prometu bo sofinanciran projekt izgradnje hitrih cest v obsegu, kot ga opredeljujejo že sprejeti republiški predpisi. Spremembe v teku izgradnje zaradi morebitnih podražitev in več del bodo pokrite s povečanimi izvirnimi dohodki cestnega sklada ter s krediti in ne bodo bremenile sredstev za gospodarske posege republike. V zvezi z izgradnjo luško-industrijskega kompleksa v Kopru bo iz sredstev posebnega računa omogočena konverzija in delno povračilo obresti bančnih kreditov, najetih za financiranje luške superstrukture. Izvršene bodo že sprejete obveznosti za delno odplačilo bančnih kreditov za letališče Brnik. Za Adriaavio-promet in za meteorološko opremo letališča Brnik bodo izvršene že sprejete obveznosti.

V kmetijstvu obsegajo že sprejete odločitve subvencioniranja proizvodnje, zlasti prek samoupravnega stabilizacijskega sklada za živinorejo, premiranje mleka in regresiranje umetnih gnojil ter sofinanciranje kmetijsko-pospeševalne službe. Republika bo spodbujala nekatere investicije v obliki nadomestil dela obresti za investicijske in kratkoročne kredite; prispevala bo del sredstev za odplačilo anuitet nekaterih investicijskih kreditov in zagotavljala dodatne obresti za kredite hranilno kreditnih služb. S posebnim zakonom pa se je SR Slovenija zavzela, da bo razen nadomestil za obresti zagotovila tudi soudeležbo pri naložbah za kmetijsko mehanizacijo, plemensko živino, nasade ter za preureditev živinorejskih proizvodnih objektov in razširitev obdelovalnih površin. Udeležba bo zagotovljena prek poslovnih bank in hranilno kreditnih služb družbenemu sektorju in tistim zasebnim kmetijskim proizvajalcem, ki so s pogodbami o kooperaciji vključeni v preusmerjanje proizvodnje. Udeležba se bo gibal med 10-25% predračunske vrednosti investicije. V okviru premij za mleko pa bo izločeno v posebni

fond pri združenju hranilno kreditnih služb okoli 30 % predvidenih sredstev za premije, ki bodo namenjena pospeševanju proizvodnje in predelave mleka.

Turističnemu gospodarstvu bo zagotovljeno povračilo dela obresti bančnih kreditov po že sprejetih predpisih republike in po pravicah do povračila dela obresti, pridobljenih na osnovi zveznih predpisov, katerih izvajanje je SR Slovenija prevzela z likvidacijo izvenproračunske bilance. Republika bo tudi sofinancirala turistično propagando.

Iz sredstev posebnega računa bodo spodbujane gospodarske naložbe na manj razvitih območjih SR Slovenije v obliki povračila dela obresti. Posebne ugodnosti bodo zagotovljene pri naložbah v kmetijstvu in turizmu; sofinancirana pa bo tudi izdelava programov in projektov.

Na podlagi že sprejetih predpisov bo republika vršila še nekatere druge posege v breme sredstev računa za izravnave in prelivanja. Zagotovljeno bo nadomestilo za del obresti pri kreditih za izvoz blaga in za zaloge blaga pripravljenega za izvoz, zagotovljena bo tudi delna konverzija investicijskega kredita za časopisno založniško podjetje »Delo«; sofinancirala bo pogozdovanje Krasa ter geodetska dela po že sprejetem programu in še nekateri drugi posegi.

V skladu s politiko razvoja in cilji tega plana bo SR Slovenija sprejela še naslednje ukrepe:

Zaradi izboljšanja oskrbljenosti kovinske in elektro industrije s proizvodi črne metalurgije bo sodelovala z združenimi železarnami pri realizaciji programa optimizacije metalurških zmogljivosti tako, da bo železarnam odločila odplačevanje dospelih anuitet po kreditih, ki so bili v preteklosti odobreni železarnam iz družbenih investicijskih skladov. Z odložitvijo obveznosti bo železarnam omogočeno bistveno povečanje lastnega deleža v predvideni investiciji v obrat lastne valjarne. SR Slovenija bo omogočila v času izgradnje tega objekta odložitve navedenih obveznosti potem, ko bo zagotovljeno tudi združevanje ostalega dela potrebnih sredstev zainteresiranega gospodarstva v obsegu in rokih, ki bodo zagotavljali racionalen potek predvidenih naložb.

Na področju gozdarstva bo republika v skladu z družbenim dogovorom o ureditvi vprašanj splošnega družbenega pomena na področju gozdnega in lesnega gospodarstva, ki bo sklenjen med proizvajalci in porabniki lesa ter gospodarsko zbornico in izvršnim svetom skupščine SR Slovenije, zagotovila del finančnih sredstev za razširitev lesno surovinne osnove.

Na področju prometa bo zagotovljeno nadomestilo za del obresti od kreditov za razširitev zmogljivosti letališča Brnik.

SR Slovenija bo z ukrepi ekonomske in finančne politike spodbujala tudi k skupnim vlaganjem na območju drugih republik, da bi zagotovili izboljšanje oskrbe s surovinami in reprodukcijskim materialom ter povečanje deviznega priliva.

3. Materialni okvir SR Slovenije za finančne intervencije v gospodarstvu, ki se bodo izvajale prek posebnega računa za prelivanje in izravnave v gospodarstvu, bodo opredeljevala predvsem:

— Sredstva iz likvidacije izvenproračunske bilance federacije, ki bodo v celoti uporabljena za poravnave prevzetih obveznosti v zvezi z inozemskimi in notranjimi zadolžitvami federacije. Na osnovi medrepubliško dogovorjenih razmerij o prevzemu pravic in

obveznosti po izvenproračunski bilanci federacije bodo gibanja teh sredstev in obveznosti v razdobju 1971—1975 predvidoma naslednja:

— v milijonih din				
	Skupaj 1971-1972	1973-1975	po 1975	
Vsa sredstva	2915	624	950	1341
Vse obveznosti	2625	878	746	1001
Prosta sredstva	290	—	204	340
Primanjkljaj	—	254	—	—

— Fiskalno zbrana sredstva na ravni republike, ki se izločajo iz republiškega proračuna v korist posebnega računa SR Slovenije za prelivanja in izravnave v gospodarstvu. Njihov obseg je opredeljen z že sprejetimi ukrepi, s katerimi bodo davčna sredstva vrnjena gospodarstvu na podlagi navedenih selektivnih finančnih posegov v zvezi z izvajanjem prenešenih intervencij federacije na republiko in drugih že navedenih intervencij SR Slovenije.

— Poleg teh virov bodo za gospodarske posege uporabljena še likvidna sredstva odpravljenih investicijskih skladov republike in okrajev, obresti narodne banke Slovenije in morebitni presežki republiškega proračuna.

Celotna sredstva za finančne intervencije v gospodarstvu bodo po ocenah naslednja:

		— v milijonih din	
		1971-1975	
Sredstva iz likvidacije izvenproračunske bilance federacije		1574	
Izločena sredstva iz republiškega proračuna		2764	
Likvidna sredstva odpravljenih investicijskih skladov		223	
Obresti narodne banke SRS		417	
Drugi viri sredstev		290	
Skupaj		5268	

4. SR Slovenija je v novih pogojih soodgovorna za oblikovanje in izvajanje kreditno-monetarne politike na ravni federacije. Pri tem bo izhajala iz načela, da je treba kreditne intervencije narodnih bank omejevati na najnujnejši obseg in s tem sproščati kreditni potencial poslovnih bank za kreditiranje, na tržnih pobudah slonečih odločitve gospodarstva. Hkrati si bo prizadevala za največji možni prenos pristojnosti in odgovornosti na republike in pokrajini. Pri opredeljevanju reeskontne politike si bo prizadevala zlasti za stabilnost pogojev kreditiranja izvoza, za razširitev in diferenciranje kreditnih pogojev ter za povečanje reeskontnega potenciala za namene izvoza blaga in storitev. Glede izvoza opreme bo SR Slovenija podpirala prizadevanja, da se prek oblik samoorganiziranja gospodarstva prenese težišče kreditiranja izvoza opreme in ladij na kredit neposredno na izvoznike in njihove kooperante ter poslovne banke.

V skladu s potrebami in z možnostmi bo republika krepila potencial republiške narodne banke s tem, da bo prenesla na republiško narodno banko nekatere svoje depozite, sredstva hranilnih vlog poštne hranilnice in dinarsko protivrednost tujih kreditov, ki jih bo narodna banka Jugoslavije najemala za krepitev devizne likvidnosti. S projekcijami bo za krajša razdobja opredeljevala kreditno-monetarno politiko republiške narodne banke ob uporabi kriterijev, ki bodo spodbujali samoupravno in tržno razreševanje na-

log v skladu s predvideno razvojno in tekočo ekonomsko politiko.

Osnovna usmeritev reeskontne politike v SR Sloveniji bo v fleksibilnem vplivanju na kreditne tokove zaradi pospeševanja gospodarske aktivnosti in zagotavljanja pogojev za skladnejši razvoj. V okviru danih možnosti bo v naslednjih letih reeskontna politika v SR Sloveniji usmerjena predvsem na naslednje:

— spodbujala bo izvozno usmeritev gospodarstva z reeskontom kreditov za izvoz in za pripravo izvoza. S pogoji reeskonta pa bo spodbujala tudi hitrejši vnos deviz in izboljšanje regionalne strukture izvoza. V tem okviru bo tudi sodelovala pri financiranju konkretnih programov razvijanja ekonomskih odnosov z deželami v razvoju;

— z reeskontnimi krediti se bo spodbujalo poslovne banke za kreditiranje deleža organizacij združenega dela v skupnih naložbah zlasti s tujimi partnerji, s katerimi se delovne organizacije vključujejo v mednarodno tržišče ali zmanjšujejo uvoz;

— spodbujala se bo proizvodnja gradbenih materialov in izdelkov, ki primanjkujejo na tržišču in se zato uvažajo;

— reeskontni krediti bodo namenjeni tudi za pogodbeno večletno specializirano kmetijsko proizvodnjo in za oblikovanje tržnih blagovnih rezerv najpomembnejših kmetijskih prehrabnih proizvodov in živilske krme. Kreditna sredstva bodo oblikovana postopoma do obsega, ki bo zagotavljal najnujnejše količine tržnih rezerv za stabilno preskrbo tržišča. Prav tako bo zagotovljen reeskont kreditov za sezonske zaloge prehrabnih proizvodov turističnemu gospodarstvu. Višina reeskonta kreditov poslovnih bank za navedene namene bo določena v skladu s konkretnimi tržnimi razmerami;

— z reeskontnimi krediti republiške narodne banke bodo spodbujane tudi nekatere druge razvojno pomembne usmeritve gospodarstva, zlasti pa: zagotavljanje najnujnejših obratnih sredstev za razširitev proizvodnje na manj razvitih območjih SR Slovenije; reeskontiranje kreditov zaradi pospeševanja aplikacije raziskovalnih dosežkov v gospodarstvu; omogočen bo reeskont kreditov za modernizacijo ptt omrežja ter za proizvodnjo in prodajo serijske opreme na kredit na domačem trgu.

5. Povečane pristojnosti SR Slovenije pri oblikovanju sistema družbenih obveznosti omogočajo republiki in občinam, da tudi z ukrepi davčne politike vplivajo na usklajevanje družbenoekonomskega razvoja. Uveljavljen bo nov davčni sistem, ki bo davčne obveznosti delovnih organizacij opredeljeval sorazmerno z doseženim poslovnim uspehom, s čimer bo odpravljen dosedanj stroškovni značaj prispevkov za proračune. Z opredelitvijo poslovnega uspeha kot davčne osnove bodo tudi ustrezneje porazdeljene davčne obveznosti med delovnimi organizacijami. S sistemom davčnih olajšav in oprostitvev pa bo mogoče precizneje zagotoviti družbenoekonomske cilje davčne politike.

V skladu s cilji in skupno politiko razvoja, predvideno v tem družbenem planu, bodo v okviru davčnega sistema predvidoma uveljavljeni ukrepi za pospeševanje razvoja zlasti na naslednjih področjih:

— Davčne olajšave bodo priznane delovnim organizacijam za izdatke, namenjene izboljšanju strokovne usposobljenosti in prekvalifikaciji zaposlenih ter

za štipendiranje strokovnih kadrov. Nadalje bodo priznane davčne olajšave za naložbe v raziskave in raziskovalno opremo in za vlaganja v izobraževalne in socialnovarstvene zmogljivosti.

— Novim proizvodom in storitvenim obratom, ki jih ustanavljajo delovne organizacije ali druge družbenopravne osebe, bodo omogočene časovno omejene davčne olajšave. Delovne organizacije na manj razvitih območjih pa bodo uživale še dodatne časovno omejene olajšave za vsa novo ustvarjena delovna mesta.

— Za delovne organizacije, ki poslujejo s tujimi partnerji na osnovi dolgoročnega proizvodnotehničnega sodelovanja, zasnovanega na skupnih vlaganjih, bodo uveljavljene davčne olajšave.

— Turistično gospodarstvo bo uživalo davčne olajšave sorazmerno z doseženim deviznim prilivom in za naložbe lastnih sredstev v turistično infrastrukturo. Posebne davčne olajšave bodo določene za delovne organizacije s področja zdraviliškega turizma.

— Uveljavljene bodo davčne olajšave kmetijskim organizacijam glede obdavčitve dohodka, ki izvira iz kooperacije z zasebnimi kmetijskimi proizvajalci in za kmetijske organizacije na manj razvitih področjih. Z davčnimi ukrepi občinskih skupščin pa bodo uveljavljene olajšave v skladu s specifičnimi razmerami na njihovih območjih in politiko razvoja kmetijstva. Pri tem bo pomembna politika olajšav za višinska kmečka gospodarstva ter časovno omejene olajšave kmetijam, ki v okviru kooperacije z vlaganji intenzivirajo svojo proizvodnjo ali sodelujejo s skupnimi naložbami v proizvodnih in strojnih skupnostih.

— V skladu z razvojno politiko občinskih skupščin bodo za pospeševanje razvoja osebnega dela z zasebnimi sredstvi in zaradi večje pritegnitve zasebnih sredstev v produktivne naložbe uveljavljeni stimulativni davčni ukrepi. Pri tem bodo pomembne zlasti časovno omejene davčne olajšave pri naložbah za urejanje poslovnih prostorov in za nabavo opreme. V davčnem pogledu se bodo na tem področju v osnovi izenačevali pogoji gospodarjenja z organizacijami združenega dela.

V sistemu davčnih obveznosti prebivalstva bo dobival vse pomembnejše mesto davek od skupnega dohodka občanov, ki omogoča celovitejšo izvajanje načel socialne politike, s tem da sorazmerno bolj obremenjuje občane z večjimi dohodki, da upošteva socialni položaj družin in da s progresijo davčnih stopenj preprečuje nesorazmerne socialne razlike. Ta davčna oblika omogoča tudi enostavno in objektivno ugotavljanje socialnega položaja družin kot osnove za pridobitev socialnih ugodnosti kot so regresiranje stanovanjskih najemnin, otroški dodatki in olajšave pri stroških otroškega varstva, štipendiranje ipd.

Poleg družinskih davčnih olajšav bodo uveljavljene tudi olajšave za plačane samoprispevke, javna posojila in za druge dajatve občanov, ki so širšega družbenega interesa.

Zaostrena in dosledneje bo izvajana davčna politika glede neupravičenega bogatenja na osnovi dohodkov, ki imajo značaj rente oziroma izvirajo iz špekulativnih preprodaj.

S samoupravnim delavskim in družbenim nadzorstvom bo treba onemogočiti pridobivanje dohodka brez dela in pojave prisvajanja družbenega premoženja. Predvsem pa je treba okrepiti davčne in inšpekcijske službe in druge nadzorstvene organe ter jih kadrovske, strokovno in tehnično usposobiti, hkrati

pa razviti sistem notranje kontrole v organizacijah združenega dela.

IV

S tem družbenim planom kot najširšim družbenim dogovorom prevzemajo vsi nosilci družbene in gospodarske aktivnosti odgovornost, da v okviru svoje dejavnosti v interesnih in družbenopolitičnih skupnostih zagotavljajo uresničenje temeljnih ciljev in nalog tega plana.

Samoupravni nosilci politike razvoja na posameznih področjih bodo usklajevali svojo aktivnost in razvojne programe z osnovnimi smernicami tega plana in v njih zagotovili potrebno konkretizacijo in skladnost nalog in akcij. Nadalje je treba razvijati planiranje kot nujni element učinkovitega samoupravljanja na vseh področjih združenega dela, zlasti tam, kjer nosilci še nimajo izdelanih programov, in na teh osnovah krepiti zavestno usmeritev naporov delovnih ljudi k uresničevanju njihovih lastnih in širših, dogovorjenih ciljev razvoja.

Nosilci družbene in gospodarske aktivnosti morajo zagotoviti stalno spremljanje in obveščanje o izvajanju družbenega plana SR Slovenije, družbenih planov občinskih skupščin, srednjeročnih programov samoupravnih interesnih skupnosti in drugih razvojnih programov, da bi omogočili pravočasno sprejemanje potrebnih ukrepov in skladno uresničevanje politike razvoja.

Izvršni svet skupščine SR Slovenije bo občasno obveščal republiško skupščino in javnost o izvajanju tega družbenega plana in predlagal v okviru vsakoletnih projekcij ekonomske politike morebitne dopolnitve ali spremembe plana ter ukrepe, ki jih bodo terjale zlasti naloge stabilizacije, dogovorjene usmeritve v merilu Jugoslavije in konkretne gospodarske razmere.

St. 30-34/73

Ljubljana, dne 24. januarja 1973.

Skupščina
Socialistične republike Slovenije

Predsednik

Sergej Kraigher l. r.

PREDPISI OBČINSKIH SKUPŠČIN

SKUPŠČINA OBČINE BREŽICE

44.

Na podlagi 64. člena zakona o financiranju družbenopolitičnih skupnosti v SR Sloveniji (Uradni list SRS, št. 36/64) ter 97. in 125. člena statuta občine Brežice (Uradni list SRS, št. 27/70) je skupščina občine Brežice na seji občinskega zbora in zbora delovnih skupnosti dne 25. januarja 1973 sprejela

ODLOK

o spremembi odloka o proračunu občine Brežice za leto 1972

24.

Na podlagi tretjega odstavka 27. člena zakona o sodiščih splošne pristojnosti (Uradni list SRS, št. 20-220/65) izdaja republiški sekretar za pravosodje in občo upravo

PRAVILNIK o spremembah pravilnika o stalnih sodnih tolmačih

1. člen

5. člen pravilnika o stalnih sodnih tolmačih (Uradni list SRS, št. 1-1/68) se spremeni tako, da se glasi:

»Pred postavitvijo stalnega sodnega tolmača lahko republiški sekretar priskrbi o predlagani osebi potrebna mnenja zlasti od predsednikov sodišč, od Društva znanstvenih in tehničnih prevajalcev Slovenije pa mnenje o njenem jezikovnem znanju.«

2. člen

19. člen pravilnika se spremeni tako, da se glasi:
»Stalni sodni tolmač ima pravico do nagrade za svoje delo in sicer:

1. za prevod listine iz tujega jezika 1.20 din za vrstico (62-63 tiskarskih znakov), vendar najmanj 24 dinarjev za posamezno listino;

2. za prevod listine iz uradnega v tuj jezik 1.80 din za vrstico vendar najmanj 36 din za posamezno listino;

3. za prevod listine iz tujega v tuj jezik 2.40 din za vrstico, vendar najmanj 48 din za posamezno listino.

Za vsak nadaljnji izvod prevoda ima stalni sodni tolmač pravico do nagrade v višini 10 % od postavk iz prejšnjega odstavka.«

3. člen

Prvi odstavek 21. člena pravilnika se spremeni tako, da se glasi:

»Za ustno prevajanje pred sodišči oziroma državnimi organi gre stalnemu sodnemu tolmaču nagrada v znesku najmanj 25 din za vsako začeto uro.«

4. člen

Ta pravilnik začne veljati osmi dan po objavi v uradnem listu SRS.

Št. P 74/A-1/70

Ljubljana, dne 11. januarja 1973.

Republiški sekretar
za pravosodje in občo upravo
Bojan Škrk l. r.

1. člen

Spremenita se prvi in drugi člen odloka o proračunu občine Brežice za leto 1972 (Uradni list SRS, št. 13-264/72).

2. člen

Prvi člen se spremeni tako, da glasi:
Proračun občine Brežice za leto 1972 obsega:

	din
— dohodke v znesku	17.273.405
— razporejene dohodke v znesku	16.986.419
— izločena sredstva davka iz OD nad 17 % v znesku	286.986

3. člen

Drugi člen se spremeni tako, da glasi:

Od skupnih dohodkov proračuna občine se razporedi:

	din
1. Temeljni kulturni skupnosti Brežice	
a) sredstva odstopljenega republiškega davka iz osebnega dohodka od avtorskih pravic, patentov in tehničnih izboljšav	75.335
b) sredstva odstopljenega republiškega davka od prometa blaga na drobno	496.915
2. Skladu za pospeševanje turizma — 100-odstotna turistična taksa	135.000
3. Skladu za negospodarske investicije in komunalno dejavnost — 100 % prispevek za uporabo mestnega zemljišča	166.000
4. Skladu za gasilstvo — 100 % sredstva od dela zavarovalnih premij	40.000
5. Za kritje proračunskih potreb	16.073,169

4. člen

Sprememba pregleda dohodkov in razporeda dohodkov proračuna občine Brežice za leto 1972 je sestavni del tega odloka.

5. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu SRS, uporablja pa se za leto 1972.

Št. 400-4/72-1

Brežice, dne 25. januarja 1973.

Predsednik
skupščine občine Brežice
Vinko Jurkas l. r.

45.

Na podlagi 6. člena ter 2. odstavka 12. člena zakona o urbanističnem planiranju (Uradni list SRS, št. 18-119/67) in 125. člena statuta občine Brežice (Uradni list SRS, št. 27/70) je skupščina občine Brežice na skupni seji občinskega zbora in zbora delovnih skupnosti dne 25. januarja 1973 sprejela

ODLOK

o urbanističnem programu občine Brežice

1. člen

S tem odlokom se sprejema urbanistični program občine Brežice (v nadaljnjem besedilu: urbanistični program), ki ga je izdelal in dopolnil »Region« projektivni biro Brežice, št. projekta 512/U-70 in ki predvideva gospodarski in družbeni razvoj občine za dobo 30 let.

Urbanistični program je osnova za urbanistični načrt, zazidalne načrte in urbanistični red.

2. člen

Urbanistični program vsebuje dokumentacijo o družbenem in ekonomskem razvoju občine ter bistvene elemente razvoja in območij v občini upoštevajoč

predvidene elemente regionalnega plana Socialistične republike Slovenije.

Skupščina občine Brežice usmerja v skladu z urbanističnim programom urbanistični razvoj in prostorsko ureditev z urbanističnim načrtom, zazidalnimi načrti in urbanističnim redom.

Urbanistični načrt, zazidalne načrte in urbanistični red sprejme, dopolnjuje, spreminja in usklajuje skupščina občine Brežice na predlog sveta za urbanizem, stanovanjske in komunalne zadeve skupščine občine Brežice.

3. člen

Urbanistični program obsega tekstualni in grafični del, ki sta sestavni del tega odloka.

Urbanistični program predvideva opremljenost vseh naselij in lokalnih središč za ustrezne dejavnosti in službe glede na funkcionalno vlogo in njihov značaj (trgovina, storitvena obrt, gostinstvo, kulturno prosvetna dejavnost). Pri izgradnji objektov za določeno namembnost je potrebno upoštevati smernice srednjeročnih programov razvoja občine.

4. člen

V skladu z urbanističnim programom se urejajo: 1. z urbanističnim načrtom in zazidalnimi načrti ureditveno območje mesta Brežice.

Meja ureditvenega območja mesta Brežice je prikazana na karti 1 : 5000.

2. V skladu s programskimi osnovami podanimi v urbanističnem programu občine Brežice in zazidalnimi načrti naselja Dobova in Bizeljsko.

3. a) Z urbanističnim redom, deloma zazidalnim načrtom in lokacijsko dokumentacijo naselja: Krška vas, Čatež, Cerklje, Pišce, Artiče, Velika Dolina, Jesenice, Globoko, Nova vas, Obrežje.

b) Z urbanističnim redom in lokacijsko dokumentacijo pa naselja Kapele in Sromlje.

V navedenih naseljih je zraven obnove obstoječih stanovanjskih in gospodarskih objektov možna tudi širitev naselja z novimi gradnjami.

4. Z urbanističnim redom sledeča naselja: Brežina, Arnova sela, Stara vas, Gregovci, Vel. Obrež, Loče, Mostec, Bukošek, Cundrovec, Skopice, Boršt, Račja vas, Župeča vas, Pirošica, Buševa vas, Brezje, Bagna, Sp. Pohanca, Dečna sela, Brežovica, Orešje, Bračna vas, Nova vas, Župelevec, Vrhje, Slogonsko, Jerslavec, Rakovec, Gazice, Rigonce, Mrzlava vas, Vel. Malence, Prilipe, Cerina.

Z urbanističnim redom se urejajo naselja in območja, za katera se ne izdelajo urbanistični načrti in zazidalni načrti ter območja, ki po tem odloku niso razglašena za zavarovalna območja določena za posebne namene.

V območjih, ki se urejajo z urbanističnim redom je dovoljena gradnja, obnova in nadomestne gradnje stanovanjskih in gospodarskih objektov v skladu z napotili odloka o urbanističnem redu. V primeru, da se določila urbanističnega reda in urbanističnega programa razhajajo, se uporabljajo določila urbanističnega programa.

Nove gradnje so dovoljene le v območju samega naselja, če je minimalno komunalno opremljeno z vodo, elektriko in primernim dostopom.

Za širša turistična območja se po potrebi izdelajo ureditveni načrti, katerih namen je določitev površin za posebne namene.

5. člen

Nezazidljiva so zaščitena območja vodnih lokalnih zajetij in vodnjakov, ki so določena v urbanističnem programu, prav tako območja, ki v programu niso posebej označena, vendar bi kakršnakoli gradnja ali ureditev ogrozila javno in zasebno preskrbo z vodo.

Nezazidljivi so tudi rezervati ob komunalizacijah, daljnovodih visoke napetosti in območja posebne zaščite, ki so prikazana v urbanističnem programu občine Brežice na karti namenske porazdelitve površin v merilu 1 : 50.000.

6. člen

Za odpiranje kamnolomov, gramoznic in peskokopov je potrebno lokacijsko dovoljenje.

7. člen

Območja predvidenih regionalnih objektov, ki so z ustreznimi rezervati določena in prikazana na kartah, se razglašajo za zavarovana območja za posebne namene, v okviru katerih je prepovedana gradnja kakršnihkoli objektov, razen tistih, za katere so rezervati namenjeni.

8. člen

Delovni ljudje in občani imajo pravico živeti in delati v zdravem okolju. Skladno z ustavnim amandmajem XXXII morajo: občina, krajevne skupnosti in organizacije združenega dela preprečevati zdravju škodljivih posledic, ki nastajajo v proizvodnji, porabi in prometu.

Krajinski rezervati, predmeti, objekti posebej značilni za naše območje, predeli za rekreacijo, reke, potoki, jezera, studenci in talna voda ter zrak, so pod posebnim družbenim varstvom.

9. člen

Postavljanje reklamnih objektov ob prometnicah in v naseljih na področju občine je dovoljeno samo s posebno urbanistično dokumentacijo.

10. člen

V naseljih, navedenih v 4. členu se lahko postavljajo novi objekti na območjih zazidalnih načrtov le po predhodni izdelavi zazidalnih načrtov in njihovi potrditvi.

Vrstni red izdelave zazidalnih načrtov, roki za izdelavo in območja o gradbeni zaporji bodo določeni v posebnem odloku.

V ostalih delih naselij veljajo za zazidavo pogoji, ki jih določa urbanistični red.

11. člen

Izven urbanističnih območij naselij je dovoljena obnova in adaptacija ter gradnja nadomestnih gradb. objektov (stanovanjskih in gospodarskih) le, če niso v mejah zavarovanih površin. Če pa so na zavarovanih površinah, je adaptacija in gradnja stanovanjskih objektov možna le na podlagi vseh potrebnih soglasij organov, ki določajo stopnjo varstva. Gradnja nadomestnih objektov je dovoljena le v mejah funkcionalnega prostora objekta, ki se bo porušil.

12. člen

Zaradi varstva značilnosti pokrajine, kulturnih spomenikov in načrtnega pospeševanja turizma se

razglasijo za zavarovane predeli južno od Save, predvsem pa tisti, ki so navedeni v urbanističnem programu v poglavju A — Prostorske osnove točka IV — Zavarovanje pokrajine in spomeniško varstvenih objektov (str. 15—17) ter točka V — Faktorji, ki omejujejo izkoriščanje prostora za poselitve, odstavki 1—5 (str. 17—18).

Na teh območjih so dovoljeni gradbeni posegi v skladu z določbami 11. člena tega odloka.

13. člen

Zavarovani so tile gospodarski predeli:

a) industrijski rezervati na širšem področju Brežic, v Dobovi in na Bizeljskem;

b) področja z nahajališči kremenčevega peska in gline, predvsem na črti Bizeljsko, Župelevec, Sela — del, Piršenbreg, Mali vrh, Sentlenart;

c) vinogradniško področje, ki je zajeto z obnovitvenimi programi;

č) kmetijske površine:

— južno od reg. ceste Brežice—Dobova

— področje Vrbine (topolovi nasadi)

med Savo, železniško progo Brežice—Krško in mestom Brežice.

Za gradnje v prejšnjem odstavku navedenih območij se uporabljajo določila 7. člena tega odloka.

14. člen

Na površinah, ki so v karti namenske porazdelitve površin označene kot kmetijske oz. gozdne, je prepovedana gradnja vseh objektov, razen tistih ki so namenjena za kmetijsko oz. gozdarsko dejavnost.

Ti objekti se lahko glede lokacije in oblikovanja grade pod posebnimi pogoji, ki jih določi pristojni organ občinske skupščine na podlagi mnenja pristojnega sveta za urbanizem, pooblaščen projektivne organizacije kot urbanista in organa za spomeniško varstvo.

15. člen

V posebej določenih turističnih, kmetijskih in gozdnih območjih je dovoljena gradnja počitniških hišic, turističnih in gostinskih objektov, vendar le na mestnih, ki niso vizualno izpostavljena in ne kvarijo izgleda pokrajine.

Vsi objekti na teh območjih morajo biti oblikovani v skladu z arhitektonskimi značilnostmi pokrajine v neposredni okolici.

Obvezna je uporaba naravnega gradbenega materiala.

16. člen

Podrobnejše meje zaščiteneh področij in stopnjo varstva v teh področjih bodo določene s posebnim odlokom.

17. člen

Za urbanizem strokovna delovna organizacija, pooblaščen od skupščine občine Brežice je dolžna opravljati strokovne zadeve s področja urbanističnega planiranja, zlasti pa:

1. spremlja gibanje urbanizacije ter proučuje probleme ureditve in razvoja naselij.

2. zagotavlja pravilno izvajanje smernic urbanističnega programa in predlaga morebitne spremembe in dopolnitve,

3. strokovno pomaga upravnemu organu občinske skupščine Brežice, pristojnemu za urbanizem,

4. arhivira in dokumentira urbanistično dokumentacijo,

5. izdeluje lokacijsko dokumentacijo,

6. zagotavlja stalen vpogled v vso urbanistično dokumentacijo.

18. člen

Urbanistični program se spremeni in dopolni po postopku, ki je predpisan za njegov sprejem.

Občinska skupščina mora najmanj vsakih pet let urbanistični program predelati in ga uskladiti s spremenjenimi gospodarskimi razmerami ter splošnimi družbeno koristnimi potrebami.

19. člen

Urbanistični program je stalno na vpogled pri referatu za urbanizem občinske skupščine.

20. člen

Z dnem, ko začne veljati ta odlok, neha veljati:

1. sklep o določitvi vplivnih območij v občini Brežice in o rokih za izdelavo urbanističnih projektov (Uradni vestnik Celje, št. 36/65)

Z obstoječimi veljavnimi predpisi je potrebno uskladiti te odloke:

1. odlok o urbanističnem projektu za vplivno območje mesta Brežice (Uradni vestnik Celje, št. 11/66),

2. odlok o urbanističnem programu in ožjem varstvenem območju, zdraviliško-turističnega kraja Čateške Toplice (Uradni vestnik Celje, št. 24/66).

3. odlok o zazidalnem načrtu stanovanjske soseske Hrastinca v Brežicah (Uradni vestnik Celje, št. 11/66),

4. odlok o zazidalnem načrtu za 8 weekend hišic na »Griču« (Uradni vestnik Celje, št. 24/66).

21. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu SRS.

Št. 350-1/73-1

Brežice, dne 25. januarja 1973.

Predsednik
skupščine občine Brežice
Vinko Jurkas l. r.

46.

Na podlagi 125. in 207. člena statuta občine Brežice (Uradni list SRS, št. 27/70) ter 4. člena zakona o referendumu (Uradni list SRS, št. 29/72) je skupščina občine Brežice na skupni seji občinskega zbora in zboru delovnih skupnosti dne 25. januarja 1973 sprejela

SKLEP

o razpisu referenduma o uvedbi krajevnega samopriskpevka za izgradnjo in obnovo zgradb osnovnega in posebnega šolstva, otroškega varstva ter za izgradnjo zdravstvenega doma v občini Brežice

1. člen

Razpisuje se referendum o uvedbi krajevnega samopriskpevka za sofinanciranje izgradnje in obnove zgradb osnovnega in posebnega šolstva, otroškega varstva ter za izgradnjo Zdravstvenega doma v občini Brežice.

2. člen

Referendum se razpisuje za celotno območje občine Brežice. Na referendumu imajo pravico glasovati občani, ki so vpisani v splošni volilni imenik naselij z območja občine Brežice in zaposleni občani, ki še nimajo volilne pravice za volitve v občinsko skupščino in še niso vpisani v splošni volilni imenik.

Odločitev na referendumu je sprejeta, če je zanjo glasovala večina občanov, ki imajo pravico glasovanja po prejšnjem odstavku.

Pri izidu glasovanja se ne štejejo tisti občani, za katere se uradno ugotovi, da se zaradi dela v tujini ali zaradi služenja vojaškega roka niso mogli udeležiti glasovanja.

Za uradno ugotovitev po prejšnjem odstavku tega člena je šteti obvestilo zavoda za zaposlovanje, obvestilo organizacije združenega dela ali pismeno izjavo svojcev odsotnega oziroma oddelka za narodno obrambo pristojne občinske skupščine.

3. člen

Referendum bo v nedeljo, dne 18. marca 1973 v času od 7. do 19. ure na glasovalnih mestih, ki jih določi občinska volilna komisija.

4. člen

Krajevni samopriskpevek bi bil predpisan za dobo 5 let, in sicer od 1. aprila 1973 do 31. marca 1978 in bi ga plačevali naslednji zavezanci, ki imajo stalno prebivališče na območju občine Brežice oziroma opravljajo obrtno dejavnost na območju občine Brežice:

— občani, ki imajo dohodek iz delovnega razmerja v višini 1% od neto osebnega dohodka in upokojenci od pokojnine

— kmetijski proizvajalci v višini 2% od katastrskega dohodka

— obrtniki, občani, ki opravljajo druge gospodarske dejavnosti in intelektualne storitve 3% od osnove za odmero davka oziroma v višini 10% od pavšalnega letnega prispevka iz osebnega dohodka.

Sredstva zbrana s krajevnim samopriskpevkom iz prejšnjega odstavka tega člena se uporabijo za name-

ne iz 1. člena tega sklepa tako, da se 50 % zbranih sredstev uporabi za izgradnjo in obnovo osnovnega in posebnega šolstva ter otroško varstvo, 50 % pa za izgradnjo zdravstvenega doma z lekarno.

5. člen

Krajevnega samoprispevka bi bili oproščeni:

— občani, ki imajo osebne dohodke iz delovnega razmerja ali pokojnine, ki ne presegajo znesek 1.000 dinarjev mesečno,

— občani, ki imajo osebni dohodek od kmetijske dejavnosti, če letni KD ne presega 1.000 din na gospodarstvo,

— občani, ki prejemajo dohodek za katere velja oprostitev po zakonu,

— učenci v gospodarstvu, dijaki in študentje od mesečnih nagrad oziroma štipendij,

— invalidi, katerih invalidnost presega 70 odstotkov.

Samoprispevek se tudi ne plača od socialnih podpor, priznavalnini, invalidnin in otroškega dodatka.

Občani, ki imajo dohodek iz več virov bi bili oproščeni plačevanja krajevnega samoprispevka, če vsota iz vseh teh virov ne presega 1.000 din.

6. člen

Ne referendumu glasujejo glasovalci neposredno in tajno z glasovnico.

Na glasovnici je naslednje besedilo:

Skupščina občine Brežice
Glasovnica za referendum
dne 18. marca 1973

o uvedbi krajevnega samoprispevka v denarju za sofinanciranje izgradnje in obnove zgradb osnovnega šolstva, posebnega šolstva in otroškega varstva in izgradnjo zdravstvenega doma v občini Brežice po stopnjah 1 odstotka od neto osebnega dohodka iz delovnega razmerja oziroma zneska pokojnine nad 1.000 din, 2 odstotka od katastrskega dohodka, 3 odstotka od osnove za odmero prispevka od samostojnega opravljanja obrti oziroma v višini 10 odstotkov od pavšalnega letnega prispevka iz osebnega dohodka, druge dejavnosti in intelektualnih uslug za dobo 5 let od 1/4-1973 do 31/3-1978

GLASUJEM

ZA

PROTI

Glasovalec izpolni glasovnico tako, da obkroži besedo »ZA«, če se strinja z uvedbo krajevnega samoprispevka, oziroma obkroži besedo »PROTI«, če se ne strinja z uvedbo krajevnega samoprispevka.

7. člen

Glasovnice morajo biti overjene s pečatom SOB Brežice.

8. člen

Za postopek o referendumu se smiselno uporabljajo določila zakona o referendumu in zakona o volitvah odbornikov občinskih skupščin.

Postopek vodi in ugotovi izid glasovanja občinska volilna komisija.

Glasovanje pri referendumu vodijo volilni odbori, ki jih imenuje komisija iz 2. odstavka tega člena.

9. člen

Samoprispevek zaposlenih obračunavajo organizacije združenega dela, zasebni delodajalci, od upokojenec pa zavodi za socialno zavarovanje mesečno ob vsakem izplačilu.

Kmetijski proizvajalci in obrtniki morajo svoje obveznosti izpolniti vsako leto najkasneje do 30. avgusta; za leto 1978 pa do 31. marca 1978.

Od zavezancev, ki ne izpolnijo obveznosti iz samoprispevka v določenem roku, se obveznosti prisilno izterjajo po predpisih, ki veljajo za izterjavo prispevkov in davkov občanov.

Denarna sredstva, ki se zberejo od krajevnega samoprispevka za šolstvo in otroško varstvo se stekajo na poseben račun temeljne izobraževalne skupnosti; del zbranih sredstev, ki se odvajajo za izgradnjo zdravstvenega doma v smislu 4. člena tega sklepa pa na poseben račun pri SDK Brežice — za izgradnjo Zdravstvenega doma Brežice.

Sredstva iz prejšnjega odstavka razporejata in pravljata ustrezne načrte posebna odbora, ki sta imenovana od skupščine občine Brežice.

Sredstva zbrana s krajevnim samoprispevkom se smejo uporabljati samo za namene iz 1. člena tega sklepa.

10. člen

Ta sklep se objavi v Uradnem listu SRS in velja osmi dan od dneva objave.

Št. 420-3/73-1

Brežice, dne 25. januarja 1973.

Predsednik
skupščine občine Brežice
Vinko Jurkas l. r.

47.

V skladu z določili 100. člena zakona o bankah ter o kreditnem in bančnem poslovanju (Uradni list SFRJ, št. 58/71) in na podlagi 125. člena statuta občine Brežice (Uradni list SRS, št. 27/70) je skupščina občine Brežice na skupni seji občinskega zbora in zbora delovnih skupnosti dne 25. januarja 1973 sprejela

SKLEP

o izločitvi sredstev bivšega družbenega investicijskega sklada občine Brežice, namensko določenih za pospeševanje kmetijstva, iz kreditnega sklada Ljubljanske banke, podružnice za kmetijstvo Celje

1

Sredstva bivšega družbenega investicijskega sklada občine Brežice, namensko določena za pospeševanje kmetijstva, ki so bila po sklepu skupščine občine Brežice prenesena v višini 342.284,08 dinarjev v kreditni sklad Ljubljanske banke, podružnice za kmetijstvo Celje, se izločijo iz kreditnega sklada banke.

2

Izločena sredstva iz 1. točke tega sklepa se združijo namensko za pospeševanje kmetijstva in prenesajo v medobčinski sklad za pospeševanje kmetijstva skupščin občin Celje, Brežice, Laško, Krško, Mozirje,

Sevnica, Slovenske Konjice, Smarje pri Jelšah, Sentjur, Velenje in Zalec.

V primeru, da pride do ukinitve medobčinskega sklada za pospeševanje kmetijstva s sedežem v Celju, v katerega so vložile svoja sredstva ukinjenih DIS skupščine občin iz prvega odstavka te točke, ali pa, da iz medobčinskega sklada izstopijo kmetijske delovne organizacije z območja občine Brežice, se sredstva, vložena v ta sklad, v celoti vrnejo občini Brežice.

3

Združena sredstva medobčinskega sklada za pospeševanje kmetijstva vodi Ljubljanska banka, podružnica za kmetijstvo Celje.

4

Ta sklep velja takoj.

Št. 402-1/73-1

Brežice, dne 25. januarja 1973.

Predsednik
skupščine občine Brežice
Vinko Jurkas l. r.

SKUPŠČINA OBČINE LOGATEC

48.

Na podlagi 96. člena statuta občine Logatec je skupščina občine Logatec na skupni seji občinskega zbora in zbora delovnih skupnosti dne 28. decembra 1972 sprejela

ODLOK

o obveznem zbiranju in odvozu smeti ter odpadkov in uporabi javnih odlagališč na območju naselja Logatec

SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Na območju naselja Logatec se uvede splošno obvezno zbiranje in odvažanje smeti in odpadkov iz gospodinjstev in poslovnih prostorov in odpadkov iz drugih virov ter obvezna uporaba javnih odlagališč.

2. člen

Smeti in odpadki po tem odloku so:

1. odpadki, ki nastanejo pri pripravi živil, pepel, odpadna embalaža in razni odsluženi predmeti, razen večjih trdnih predmetov, ki bi utegnili poškodovati smetnjake ali vozila za odvoz smeti;

2. za smeti se po tem odloku štejejo odpadni tekstil, papir, ogorki iz centralnih kurjav, odpadni premog, žagovina in drug material s kvarnim kemičnim ali mikrobiološkim svojstvom;

3. odpadni gradbeni material in odpadki iz kmečkih gospodarstev ter odpadki, ki nastajajo pri obrtni dejavnosti in v industrijski proizvodnji, ki jih ni moč šteti med odpadke našteje v 2. točki tega člena ter večji neuporabni predmeti, ki jih ni moč odlagati v smetnjake.

ZBIRANJE SMETI IN ODPADKOV

3. člen

Hišni sveti, zasebniki in ostali uporabniki stanovanjskih in poslovnih prostorov so dolžni zbirati odpadke navedene v 1. točki 2. člena tega odloka v standardne zaprte smetnjake, ki jih morajo sami nabaviti. Smetnjaki se namestijo praviloma v pritličju zgradb v bližini vhoda. Stanovanjski bloki in večje poslovne ter druge zgradbe, ki se bodo gradile po uveljavitvi tega odloka, morajo imeti zaprt in dostopen prostor za postavitev smetnjakov, ki je po možnosti v nivoju pločnika. Pri gradnji zasebnih stanovanjskih in drugih manjših objektov in prostorov se mora predvideti ustrezno mesto za smetnjake, ki ne smejo biti vidni s ceste. Smetnjaki morajo biti vedno zaprti, njihova okolica pa čista.

Pri praznjenju smetnjakov mora delovna organizacija, ki zbira in odvažajo odpadke, skrbeti, da se pri delu odpadki ne raztresajo v okolico; kolikor pa se to zgodi, mora smetarska ekipa okolico takoj očistiti.

4. člen

Uporabniki smetnjakov so dolžni odlagati gorljive odpadke po možnosti v sežganem stanju, da se tako zmanjša količina odpadkov.

5. člen

Delovna organizacija, ki zbira in odvažajo odpadke, mora imeti tole opremo:

1. zaprto tipizirano motorno vozilo za zbiranje in odvoz smeti in odpadkov,

2. potrebno število delovnih oblek in drugih ustreznih zaščitnih sredstev za varstvo zdravja zaposlenih.

Odvoz odpadkov se lahko organizira tudi z drugim motornim vozilom, kolikor se smetnjaki praznijo na odlagališču.

6. člen

Delovna organizacija, pooblaščenca za zbiranje in odvoz odpadkov, pobira in odvažajo odpadke v vseh predelih naselja, kjer je mogoč dostop s smetarskim vozilom, najmanj enkrat tedensko, v zimskem času pa takoj, ko to omogoča prevoznost cest in ulic.

Lastniki in uporabniki objektov, lociranih v takih predelih naselij, kjer ni mogoč dostop s smetarskim vozilom, morajo na dan odvoza dostaviti ob dovožno pot svoje smetnjake. Izjemoma se smejo v takih predelih urediti zidana ali druga higienska smetišča, ki jih praznijo uporabniki sami.

Po izpraznitvi se morajo smetnjaki najpozneje v 1 uri odstraniti s pločnikov in ulic.

7. člen

Smeti in odpadki iz 2. in 3. točke 2. člena tega odloka se morajo zbirati, odvažati in deponirati tako, da v higienskem in estetskem pogledu ne ogrožajo okolice. Za ustrezno zbiranje, pravočasen odvoz in pravilno deponiranje smeti in odpadkov so odgovorni lastniki poslovnih in drugih delovnih prostorov in dejavnosti, Komunalno stanovanjsko podjetje in delovne ter

druge organizacije in občani pri katerih ti odpadki tekom proizvodnje ali druge dejavnosti nastajajo. Odvoz smeti in odpadkov na javno odlagališče opravlja praviloma Komunalno stanovanjsko podjetje na stroške omenjenih fizičnih in pravnih oseb.

JAVNA ODLAGALIŠČA

8. člen

Javna odlagališča določi upravni organ pristojen za komunalne zadeve po predhodnem soglasju sanitarne inšpekcije in v soglasju s krajevno skupnostjo. Javno odlagališče vzdržuje in upravlja Komunalno stanovanjsko podjetje.

9. člen

Vsako odlaganje smeti in odpadkov iz gospodinjstev, gospodarstev, poslovnih in drugih prostorov ter dejavnosti v struge potokov, hudournikov, v brezna, vrtače, na javna mesta in podobno je prepovedano.

Z dovoljenjem upravnega organa pristojnega za komunalne zadeve in s predhodnim soglasjem sanitarne inšpekcije se sme odlagati odpadni gradbeni material in druge podobne neškodljive smeti in odpadke tudi izven javnih odlagališč z namenom zasipavanja terena in pridobivanja koristnega prostora.

10. člen

Prepovedano je zasmetiti javna mesta in prostore s papirjem, papirnato in drugo potrošno embalažo in s podobnimi odpadki, za katere so na javnih mestih postavljene ustrezne košare oziroma posode, kot tudi izlivi odpadne vode na pločnike, ulice in druga javna mesta.

11. člen

Prepovedano je izpuščati gnojnice in odpadne vode na cesto, v obcestne jaške in na druge javne površine.

12. člen

Lastniki zemljišč, na katerih se nedovoljeno odlagajo smeti in odpadki, so dolžni to preprečiti in poskrbeti, da se smeti in odpadki odpeljejo na javno odlagališče oziroma prekrijejo z zemljo.

Za odvoz smeti in odpadkov, ki se nedovoljeno odlagajo na javna mesta, poskrbi na stroške kršilcev tega odloka Komunalno stanovanjsko podjetje. Kolikor so kršilci nepoznani, odstrani smeti in odpadke z javnega mesta Komunalno stanovanjsko podjetje na lastne stroške.

13. člen

Vzdrževalec oziroma upravljalec javnega odlagališča mora vsak dan po končanem odvažanju oziroma deponiranju smeti in odpadkov zasuti celotno površino svežih smeti in odpadkov z najmanj 10 cm debelim slojem zemlje, pepela, žagovine ali podobnega materiala, ki prepreči dostop insektom do organskih odpadkov. Na odlagališču se mora v času splošne sistematizacije deratizacije opraviti deratizacija, v poletnih mesecih pa po potrebi tudi dezinfekcija.

14. člen

Organ za komunalne zadeve pri skupščini občine in občinska sanitarna inšpekcija lahko z odločbo od-

redi posamezne ukrepe za doseg ciljev tega odloka. V odločbi se določi tudi rok izvršitve.

KAZENSKKE DOLOČBE

15. člen

Z denarno kaznijo od 100 do 3.000 dinarjev se kaznuje pravno osebo za prekrške storjene po 3., 6., 7., 9., 11., 12., 13. in 14. členu tega odloka.

Z denarno kaznijo od 30 do 300 din se kaznuje za prekrške odgovorno osebo delovne ali druge organizacije in fizična oseba, ki ravna v nasprotju z določili členov naštetih v prvem odstavku.

Delavci milice in občinski stražar smejo na licu mesta izterjati denarno kazen v višini 10 din za prekrške storjene po 10. členu tega odloka.

16. člen

Predlog za uvedbo upravno-kazenskega postopka poda organ pristojen za komunalne zadeve ali sanitarno inšpekcijo pri skupščini občine, krajevnosti, komunalno stanovanjsko podjetje, delavci milice in občinski stražar.

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

17. člen

Komunalno stanovanjsko podjetje je dolžno nabaviti polivinilne vreče za odvoz smeti ter odpadkov do 28. februarja 1973.

18. člen

Ta odlok začne veljati 1. marca 1973.

Št. 010-30/72

Logatec, dne 28. decembra 1972.

Predsednik
skupščine občine Logatec
Vinko Haložan l. r.

49.

Na podlagi 7. člena zakona o imenih naselij in o označbi trgov, ulic in hiš (Uradni list LRS, št. 10/48 in 20/50), 6. člena pravilnika, o označevanju imen naselij, ulic in trgov ter o označevanju hiš (Uradni list LRS, št. 35/59), 2. točke odredbe o združitvi in o preime novanju nekaterih naselij v občinah Laško, Logatec in Trebnje (Uradni list SRS, št. 46/72) in 96. člena statuta občine Logatec (Uradni list SRS, št. 21/71) je skupščina občine Logatec na 32. skupni seji občinskega zbora in zbora delovnih skupnosti dne 28. decembra 1972 sprejela

ODLOK

o imenovanju ulic v naselju Logatec

1. člen

V naselju Logatec se na novo imenujejo:

1. Cesta, ki prične v logaškem drevoredu (glavna cesta) in poteka proti jugozahodu do prve hiše na Kalcah, se imenuje

Tržaška cesta

2. Cesta, ki se odcepi od Tržaške ceste (1) v križišču nasproti postaje milice ter poteka mimo kmetijske zadrage do železniške postaje in dalje ob progi do tovarne KLI, se imenuje

Tovarniška cesta

3. Cesta, ki se odcepi od Tržaške ceste (1) pri Krpanu in poteka proti jugu mimo pošte, otroškega vrtca, pokopališča, prečka potok Logaščico ter pelje skozi naselje dalje proti Lazam, se imenuje

Notranjska cesta

4. Cesta, ki se odcepi od Tržaške ceste (1) med Krpanom in bencinsko črpalko, pelje med bloki in vrstnimi hišami proti jugozahodu in se priključi na Potoško cesto (5), se imenuje

Prešernova ulica

5. Cesta, ki se odcepi od Tržaške ceste (1) pri hiši Kobal Edvarda in poteka proti jugu mimo hiše Tršar in Podkrajšek Jožeta, kjer se konča, se imenuje

Potoška cesta

6. Pot, ki se odcepi od Tržaške ceste (1) pri Puppis proti jugu s tokom potoka Logaščice, se imenuje

Planjave

7. Pot, ki se odcepi od Tržaške ceste (1) med hišo Puppis in hišo Rus proti Tičnici, se imenuje

Tičnica

8. Cesta, ki se odcepi od Tržaške ceste (1) pri postaji milice in pelje proti severu v Rovte, se imenuje

Rovtarska cesta

9. Cesta, ki prične med hišama Mihevc Ivana in Tollazzi ter pelje v vzponu mimo vodovodnega rezervoarja proti Košu, se imenuje

Vodovodna cesta

10. Cesta, ki se odcepi od Tržaške ceste (1) pri hiši Plečnik Janeza in poteka proti severu do hiše Nagode Ladislava, se imenuje

Titova ulica

11. Cesta, ki pelje od Tržaške ceste (1) pri Klamu, poteka proti severozahodu in se konča v stičišču s Pavšičevo ulico (44), se imenuje

Gubčeva ulica

12. Cesta, ki se odcepi od Tržaške ceste (1) pri hiši Horvat, pelje proti severu do hiše Urbas Franca (pri Martenjku), kjer se konča, se imenuje

Blekova vas

13. Pot, ki se odcepi od Tržaške ceste (1) pri hiši Ogrizek in pelje mimo hiše Jernejčič v Blekovo vas (12) do križišča, se imenuje

Pod Grintovcem

14. Pot, ki se odcepi od Tržaške ceste (1) pri hiši Oblak Alojzije in pelje proti severozahodu mimo novih hiš se imenuje

Dol

15. Nova cesta, ki se odcepi od Tržaške ceste (1) pri hiši Rupnik nasproti gostilne »Evropa«, se imenuje

Hrib

16. Cesta, ki se odcepi od Tržaške ceste (1) in pelje proti severu mimo hiše Zalaznik Marije ter prek njene vrta ob novih hišah, se imenuje

Zadružna pot

17. Pot, ki se odcepi od Tržaške ceste (1) nasproti mladinskega vzgajališča (Gradu), pelje proti severu v hrib proti peskokopu in zajame ves del strnjene naselja prek potoka Logaščice, se imenuje

Tabor

18. Cesta, ki se odcepi od Tržaške ceste (1) pri šoli in pelje mimo novih hiš proti Marekam, se imenuje

Gorenjska cesta

19. Cesta, ki se odcepi od Tovarniške ceste (2) v križišču pri kmetijski zadrugi, poteka proti jugozahodu po starem centru naselja in se v križišču pri otroškem vrtcu priključi na Notranjsko cesto (3), kjer se konča, se imenuje

Cankarjeva cesta

20. Pot, ki se odcepi od Tovarniške ceste (2) pri logarnici (GG), zajame strnjeni del naselja na griču okoli talovadnega doma in se priključi na Solsko pot (24), se imenuje

Grič

21. Cesta, ki se odcepi od Tovarniške ceste (2) med blokom in Puntarjevo hišo, poteka proti jugu mimo požiralnika Jačka, prečka bodoči priključek na avtocesto in se konča pri hiši Mesar Viktorja, se imenuje

Jačka

22. Cesta, ki se odcepi od Tovarniške ceste (2) v križišču pri kmetijski zadrugi, poteka proti severovzhodu do železniške proge, jo prečka in poteka dalje proti Vrhniku, se imenuje

Stara cesta

23. Pot, ki se odcepi od Tovarniške ceste (2) pri Petrovcu, poteka vzporedno z njo, zajame tudi del naselja v bregu in se konča pri Japljevi hiši, se imenuje

Stranska pot

24. Pot, ki se odcepi od Notranjske ceste (3) pri hiši De Gleria in poteka mimo cerkve za šolo do hiše Furlan-Lada, se imenuje

Solska pot

25. Pot, ki se odcepi od Notranjske ceste (3) nasproti hiše Fečur in poteka mimo hiše Puc Julijane do križišča pri hiši Mesar Viktorja ter dalje do Menarta, kjer se konča, se imenuje

Loka

26. Pot, ki se odcepi od Notranjske ceste (3) pri koritu ob hiši Modic Ivana, poteka vzporedno z njo in se nanjo priključi, se imenuje

Gozdna pot

27. Pot, ki se odcepi od Stare ceste (22) pri hiši Pivk Marjana, poteka proti vzhodu in se pri Japljevi hiši priključi na Tovarniško cesto (2), se imenuje

Jamnica

28. Pot, ki se odcepi od Stare ceste (22) pri koritu in poteka proti vzhodu do transformatorja, kjer se konča, se imenuje

Mandrge

29. Pot, ki se odcepi od Stare ceste (22) nasproti Mantovca (pri lipi), poteka po pobočju proti vzhodu in se priključi na Tovarniško cesto (2), se imenuje

Klanec

30. Pot, ki se odcepi od Stare ceste (22) nasproti hiše Semrov, poteka v smeri proti ukinjenemu železniškemu prehodu, kjer se konča, se imenuje
Stara pot

31. Pot, ki se odcepi od Stare ceste (22) in pelje med zadružno remizo in dvojčki do Jeršinove hiše, se imenuje

Vrtnarska pot

32. Pot, ki se odcepi od Jačke (21) pri hiši Arhar, pelje vzporedno proti jugu in se pri hiši Lukančič konča, se imenuje

Zelenica

33. Pot, ki prične v križišču pri hiši Mesar Viktorja in poteka proti jugu mimo hiše Molč do Notranjske ceste (3), kjer se nanjo priključi pri koritu, se imenuje

Ograde

34. Cesta, ki prične nasproti pošte pri hiši Jereb Antona in poteka proti jugozahodu do hiše Brus Leopolda, kjer se priključi na Potoško cesto (5), se imenuje

Poštni vrt

35. Cesta, ki se odcepi od Poštnega vrta (34) pri Marušiču in pelje mimo starega zdravstvenega doma ter se pri hiši Maček priključi na Notranjsko cesto (3), se imenuje

Nova vas

36. Zadnja cesta, ki se odcepi od Potoške ceste (5) proti severovzhodu in se priključi na Novo vas (35), se imenuje

Krpanova ulica

37. Cesta v gradnji, ki se odcepi od Potoške ceste (5) proti severovzhodu med nove hiše (druga cesta), se imenuje

Levstikova ulica

38. Cesta v gradnji, ki se odcepi od Potoške ceste (5) proti severovzhodu med nove hiše (prva cesta), se imenuje

Gregorčičeva ulica

39. Cesta, ki se odcepi od Potoške ceste (5) in pelje proti jugozahodu mimo Hrušice do mostu čez Logašico, se imenuje

Brod

40. Cesta, ki začne pri mostu na Brodu (39), zajame vse hiše na desni strani potoka, pelje mimo vojašnic in se priključi na Notranjsko cesto (3), se imenuje

Cesta talcev

41. Cesta, ki se odcepi od Rovtarske ceste (8) pri hiši Skrlj in pelje proti zahodu oziroma severu do hiše Urbas Franca, se imenuje

Naklo

42. Cesta, ki se odcepi od Rovtarske ceste (8) pri hiši Skrlj in pelje proti zahodu mimo cerkve do hiše Masle Jakoba, kjer se konča, se imenuje

Čevica

43. Cesta, ki poteka po bivši trasi železnice od Predora proti zahodu (za Narodnim domom), se imenuje

Partizanska ulica

44. Cesta, ki poteka od nedograjene hiše Puc Vlada proti zahodu, po severnem delu zazidalnega območja za Narodnim domom do Gubčeve ulice (11), kjer se konča, se imenuje po pokojnem medvojnem aktivistu

in strokovnjaku na področju veterine, ki je 15 let živel in deloval v Logatcu

Pavšičeva ulica

45. Cesta, ki se odcepi od Titove ulice (10) pri hiši Pfajfar Igorja in poteka proti zahodu do Kidričeve ulice (47), kjer se konča, se imenuje

Kraigherjeva ulica

46. Cesta, ki poteka od hiše Jerič Dimitrija, pravokotno prečka Titovo ulico (10) in se konča pri hiši Rudolf Marka, se imenuje

Vilharjeva ulica

47. Vezna cesta, ki se odcepi pri hiši Čibej od Partizanske ulice (43) in pelje proti severu do Pavšičeve ulice (44), kjer se konča, se imenuje

Kidričeva ulica

48. Cesta, ki se odcepi od Kidričeve ulice (47) pri hiši v gradnji Brataševca Borisa, poteka proti zahodu ter v loku zavije pravokotno proti severu na Pavšičevo ulico (44), se imenuje

Tomšičeva ulica

49. Vezna cesta, ki se odcepi od Partizanske ulice (43) vzhodno od hiše Čuk Karla in poteka proti severu do Pavšičeve ulice (44), se imenuje

Ulica OF

50. Vezna cesta, ki se odcepi od Partizanske ulice (43) zahodno od hiše Čuk Karla in poteka proti severu do Pavšičeve ulice (44), se imenuje

Nazorjeva ulica

51. Pot, ki se odcepi od Gozdne poti (26) pri hiši Čuk, pelje proti vzhodu prek polja, zavije proti jugu ter se konča v gozdu, se imenuje

Poljska pot

52. Pot, ki se odcepi od Gorenjske ceste (18) pri Andrejčku in pelje skozi naselje proti Kalcam, se imenuje

Režiška cesta

53. Pot, ki se odcepi od Režiške ceste (52) pri Ambrožiču in pelje po slemenu hriba do Mivška, se imenuje

Grajska pot

54. Pot, ki se odcepi od Režiške ceste (52) pri hiši Cepič Janeza ter poteka ob Črnem potoku do Groma, se imenuje

Strmica

55. Pot, ki se odcepi od Režiške ceste (52) pri Rupniku in pelje do žage Jeraj, se imenuje

Lipca

56. Pot, ki se odcepi od Režiške ceste (52) in pelje mimo pokopališča do Tržaške ceste (1), kjer se konča, se imenuje

Pokopališka pot

57. Železniške čuvajnice od meje z občino Vrhnika (sever) v železniškem telesu do meje s k. o. Laze (na jugu) ter vse stanovanjske hiše na vzhodni strani železniške proge Ljubljana—Postojna, se imenujejo

Za železnico

2. člen

Stroški za napisne table gredo v breme občine.

Napisne tablice s hišnimi številkami naroči skupščina občine Logatec in jih odda lastnikom hiš po nabavni ceni z dodatkom za manipulativne stroške.

3. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu SRS.

Št. 015-1/70

Logatec, dne 28. decembra 1972.

Predsednik
skupščine občine Logatec
Vinko Haložan l. r.

50.

Na podlagi 1., 4. in 31. člena zakona o upravnih taksah (Uradni list SRS, št. 7/72) in 96. člena statuta občine Logatec (Uradni list SRS, št. 21/71 in 14/72) je skupščina občine Logatec na seji občinskega zbora in zbora delovnih skupnosti dne 30. januarja 1973 sprejela

ODLOK**o dopolnitvi odloka o upravnih taksah**

1. člen

3. člen odloka o upravnih taksah (Uradni list SRS, št. 10/72) se spremeni in pravilno glasi:

»Distribucijo taksnih vrednotnic opravljajo na območju občine Logatec trgovsko podjetje Tobak Ljubljana, časopisno in grafično podjetje Delo Ljubljana in uprava skupščine občine Logatec.«

2. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu SRS.

Št. 010-3/72

Logatec, dne 30. januarja 1973.

Predsednik
skupščine občine Logatec
Vinko Haložan l. r.

51.

Na podlagi tretjega odstavka 30. člena zakona o javnih cestah (Uradni list SRS, št. 51/71) in 96. člena statuta občine Logatec (Uradni list SRS, št. 21/71 in 14/72) je skupščina občine Logatec na seji občinskega zbora in zbora delovnih skupnosti dne 30. januarja 1973 sprejela

ODLOK**o oprostitvi plačevanja cestne pristojbine za gasilne avtomobile ter kmetijske traktorje in njihove priklopnike**

1. člen

V občini Logatec so oproščeni plačevanja pristojbine za cestna motorna vozila (cestnina) gasilni avtomobili gasilskih društev.

2. člen

Poleg oprostitev po 1. členu tega odloka se cestnina ne plačuje za kmetijske traktorje in njihove priklopnike, če je lastnik občan ali kmetijska družbena organizacija.

Oprostitev iz 1. odstavka tega člena velja pod pogojem, da je občan osnovni poklic kmetijstvo ter da občan in kmetijska družbena organizacija ne opravljata nekmetijskih storitev.

Oprostitev velja tudi v primeru, če občani iz 1. odstavka tega člena s traktorji opravljajo zimsko službo in vlačijo les iz gozda.

3. člen

Za občane, ki jim je osnovni poklic kmetijstvo se štejejo po tem odloku vsi tisti, kateri se ob registraciji traktorjev izkažejo s potrdilom pristojne davčne uprave o osebnem zdravstvenem zavarovanju, kot zavarovanci kmetje.

4. člen

Oprostitev po 1. in 2. členu tega odloka začnejo veljati ob prvi registraciji oziroma ob prvem naslednjem podaljšanju registracije vozila.

5. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu SRS.

Št. 010-1/73

Logatec, dne 30. januarja 1973.

Predsednik
skupščine občine Logatec
Vinko Haložan l. r.

52.

Na podlagi 27., 28., 30. in 35. člena zakona o izobraževalnih skupnostih in o financiranju vzgoje in izobraževanja v SR Sloveniji (Uradni list SRS, št. 8/69) in 96. člena statuta občine Logatec (Uradni list SRS, št. 21/71) je skupščina občine Logatec na skupni seji obeh zborov dne 30. januarja 1973 sprejela

ODLOK**o začasnem financiranju vzgoje in izobraževanja v občini Logatec za I. trimesečje 1973**

1. člen

Dokler ne bodo v občini Logatec za leto 1973 dokončno določene nove stopnje prispevkov za izobraževanje, se bo financiranje vzgoje in izobraževanja v občini Logatec nadaljevalo po dosedanjem odloku o financiranju vzgoje in izobraževanja v občini Logatec za leto 1972 (Uradni list SRS, št. 10-8/72) po načelih, ki veljajo za začasno financiranje.

2. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu SRS, uporablja pa se od 1. januarja 1973.

Št. 010-3/73

Logatec, dne 30. januarja 1973.

Predsednik
skupščine občine Logatec
Vinko Haložan l. r.

53.

Skupščina občine Logatec je po 11. in 114. členu zakona o volitvah odbornikov občinskih skupščin (Uradni list SRS, št. 5-21/69) in 99. členu statuta skupščine občine Logatec (Uradni list SRS, št. 21/71) na seji zbora delovnih skupnosti dne 30. januarja 1973 sprejela

ODLOK

o razpisu nadomestnih volitev v zbor delovnih skupnosti skupščine občine Logatec

1. člen

A. Razpišejo se nadomestne volitve v zbor delovnih skupnosti skupščine občine Logatec v 11. volilni enoti, ki obsega: Gozdno gospodarstvo Ljubljana — obrat Logatec — delavci revirjev Dolenji Logatec in Ravnik, Železniška postaja Planina, Železniška postaja Logatec, Podjetje za vzdrževanje prog Postojna — progovni odsek Logatec, Železniško transportno podjetje Postojna — sekcija za vleko Logatec, Žito Ljubljana — Mlin Logatec, Istravino-Eksport Reka — Klet Logatec, Elektro Ljubljana okolica — delovna enota Logatec, Pošta Dol. Logatec, Trafika Dol. Logatec, Veletrgovina Mercator Ljubljana — poslovna enota Logatec: uprava, Samopostrežba Dol. Logatec, Blagovnica Dol. Logatec, Železnina Dol. Logatec, samopostrežba »Pod Naklom« Cevica, Delikatesa, Buřet Cevica, prodajalna Laze, podjetje »Borovo« — prodajalna Dol. Logatec, podjetje »Galant« Ljubljana — prodajalna »Pepelka«, Pekarna Dol. Logatec, Komunalna banka — ekspozitura Logatec.

V tej volilni enoti se voli en odbornik, ker je Franc Godina, dipl. inž. gozdarstva, ki je bil izvoljen v tej volilni enoti, odpovedal mandat zaradi odsotnosti v drugi republiki.

B. in v 23. volilni enoti, ki obsega:

uprava Skupščine občine Logatec, Postaja milice Logatec, Komunalni zavod za zaposlovanje — ekspozitura Logatec, Občinska konferenca ZKS Logatec, Občinska konferenca SZDL Logatec, Občinski sindikalni svet Logatec, Občinski komite ZMS Logatec, Občinski odbor RK Logatec, Zavarovalnica Sava Ljubljana — izpostava Logatec, oficirji in podoficirji JLA Logatec.

V tej volilni enoti se voli en odbornik, ker je Drago Debeljak, ki je bil izvoljen v tej volilni enoti, odpovedal mandat zaradi odhoda v drugo občino.

2. člen

Nadomestne volitve v volilnih enotah 11. in 23. za zbor delovnih skupnosti skupščine občine Logatec bodo v četrtek, dne 1. marca 1973.

3. člen

Ta odlok velja od dneva objave v Uradnem listu SRS.

Št. 013-1/68

Logatec, dne 30. januarja 1973.

Predsednik
zbora delovnih skupnosti
Anton Antičević, inž. I. r.

SKUPŠČINA OBČINE MOZIRJE

54.

Skupščina občine Mozirje je po 9. in 10. členu zakona o ureditvi nekaterih vprašanj družbene kontrole cen v SR Sloveniji (Uradni list SRS, št. 32/72), II. in III. točki odloka o natančnejših merilih, kriterijih in pogojih za oblikovanje cen kruha in drugih pekarskih izdelkov (Uradni list SRS, št. 43/72 in 54/72) in 128. členu statuta občine Mozirje (Uradni vestnik Celje, št. 12/68 in 17/69 in Uradni list SRS, št. 16/72) na seji občinskega zbora in zbora delovnih skupnosti dne 30. januarja 1973 sprejela

ODLOK

o najvišjih maloprodajnih cenah za kruh v občini Mozirje

1. člen

Najvišje maloprodajne cene za kruh v občini smejo znašati:

	Tipa din/kg	
— kruh iz moke vrsta B	400	3,30
	600	2,90
	800	2,70
	1000	2,50
— mešani pšenični z dodatkom 30% ržene moke		2,90

V maloprodajnih cenah za kruh so upoštevani stroški za dostavo kruha prodajalcem, marža trgovine in stroški minimalnega embalaranja pri prodaji kruha.

2. člen

Za vse druge vrste kruha in pekarske izdelke iz pšenične moke se oblikujejo cene po pogojih trga. Cene za te vrste izdelkov pa se morajo pet dni pred uveljavitvijo cene predložiti na vpogled in obvezno evidentiranje pri upravnem organu, ki je pristojen za cene skupščine občine.

3. člen

S tem odlokom preneha veljati odlok o spremembi odloka o najvišjih maloprodajnih cenah določenih prehrabnenih proizvodov in najvišjih odstotkih marž za prehrabnene proizvode (Uradni list SRS, št. 46/72).

4. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu SRS.

Št. 010-2/73-1/1

Mozirje, dne 30. januarja 1973.

Predsednik
skupščine občine Mozirje
Jože Deberšek I. r.

55.

Skupščina občine Mozirje je po 2. členu zakona o pogojih za prodajo stanovanjskih hiš in stanovanj v družbeni lastnini (Uradni list SRS, št. 20-129/71), pravilnika o enotni metodologiji za izračun revalorizirane vrednosti stanovanjske hiše oziroma stanovanja (Urad-

ni list SRS, št. 29-212/71) in 128. členu statuta občine Mozirje (Uradni vestnik Celje, št. 12/68 in 17/69 in Uradni list SRS, št. 16/72) na seji občinskega zbora in zbora delovnih skupnosti dne 30. januarja 1973 sprejela

ODLOK

o določitvi vrednosti posameznih elementov za izračun valorizirane vrednosti stanovanjske hiše oziroma stanovanja

1. člen

S tem odlokom se določa vrednost posameznih elementov za izračun valorizirane vrednosti stanovanjske hiše oziroma stanovanja po 2. členu zakona o pogojih za prodajo stanovanjskih hiš in stanovanj v družbeni lastnini (Uradni list SRS, št. 20/71) in po pravilniku o enotni metodologiji za izračun revalorizirane vrednosti stanovanjske hiše oziroma stanovanja (Uradni list SRS št. 23/71).

2. člen

Povprečna gradbena cena za en m² stanovanjske površine znaša za 1973. leto 3.000 din.

3. člen

Povprečni stroški za komunalno ureditev zemljišča znašajo od povprečne gradbene cene stanovanjske hiše ali stanovanja iz 2. člena tega odloka:

- za individualno komunalno potrošnjo 8 odstotkov,
- za kolektivno komunalno potrošnjo 15 odstotkov.

4. člen

Za izračun prometne vrednosti zemljišča in izrabljenosti hiše oziroma stanovanja veljajo določila pravilnika o enotni metodologiji za izračun revalorizirane vrednosti stanovanjske hiše oziroma stanovanja.

5. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu SRS.

Št. 010-4/73-1/1

Mozirje, dne 30. januarja 1973.

Predsednik
skupščine občine Mozirje
Jože Deberšek l. r.

56.

Na podlagi drugega odstavka 2. člena zakona o razpolaganju z nezazidanim stavbnim zemljiščem (Uradni list SRS, št. 27/72) in 128. členu statuta občine Mozirje (Uradni vestnik Celje, št. 12/68 in 17/69 in Uradni list SRS, št. 16/72) je skupščina občine Mozirje na seji občinskega zbora in zbora delovnih skupnosti dne 30. januarja 1973 sprejela

ODLOK

o določitvi pomožnih objektov ter meril, po katerih se določi zemljišče, namenjeno za normalno uporabo že zgrajenega objekta

1. člen

Pomožni objekti po drugem odstavku 2. člena zakona o razpolaganju z nezazidanim stavbnim zemljiščem so:

a) objekti, zgrajeni na zemljišču v uporabi organizacij združenega dela ali druge družbeno pravne osebe, če niso nujno potrebni za opravljanje dejavnosti, ki je vpisana kot poslovni predmet organizacije zgrajeni izven zaključnega kompleksa oziroma rezervata, predvidenega po urbanističnem dokumentu za perspektivni razvoj organizacije združenega dela ali druge družbene pravne osebe;

b) objekti, zgrajeni na zemljišču v državljanski lastnini izven zemljišča, določenega za normalno uporabo osnovnega stanovanjskega in poslovnega objekta:

- garaže,
- drvarnice,
- kopalni bazeni,
- kmetijski gospodarski objekti, ki se uporabljajo za druge namene in
- drugi podobni objekti.

2. člen

Zemljišče namenjeno za normalno uporabo že zgrajenih objektov v območjih, za katera so sprejeti zazidalni načrti, se določi v skladu z načrtom parcelacije zemljišč, ki je sestavni del zazidalnega načrta.

Če je zgrajen objekt v območju, za katerega ni izdelana in ni predvidena izdelava zazidalnega načrta, se določi zemljišče za normalno uporabo že zgrajenega objekta po naslednjih merilih:

— razmerje med dejansko tlorisno površino že zgrajenega objekta in dejansko nezazidano površino zemljišča,

— višina, velikost in namembnost že zgrajenega objekta,

— višina, velikost in namembnost objektov na sosednjih zemljiščih,

- gostota zazidave,
- konfiguracija terena,
- lastnost tal,

— eventualne potrebe po izgradnji dopolnilnih objektov,

— obstoječe in bodoče stanje komunalnih naprav,

— omejitve uporabe zemljišč po posebnih predpisih,

— urbanistične in druge veljavne normative,

— nadaljnjo urbanistično in prometno ureditev predela, v katerem se objekt nahaja oziroma elemente iz sprejetega urbanističnega programa, urbanističnega načrta in urbanističnega reda.

Na podlagi meril iz prejšnjega odstavka izdela strokovna organizacija, pooblaščenca za izdelovanje lokacijskih dokumentacij v smislu določil zakona o urbanističnem planiranju za lokacijo objektov v določenem območju, ustrezno dokumentacije in jo predloži upravnemu organu skupščine občine Mozirje, pristojnemu za premoženjsko pravne zadeve.

3. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu SRS.

Št. 010-5/73-1

Mozirje, dne 30. januarja 1973.

Predsednik
skupščine občine Mozirje
Jože Deberšek l. r.

SKUPŠČINA OBČINE VRHNİKA

57.

Na podlagi tretjega odstavka 2. člena zakona o pogojih za prodajo stanovanjskih hiš in stanovanj v družbeni lastnini (Uradni list SRS, št. 20/71), pravilnika o enotni metodologiji za izračun revalorizirane vrednosti stanovanjske hiše oziroma stanovanja (Uradni list SRS, št. 29/71) in 94. člena statuta občine Vrhnika (Uradni list SRS, št. 1/71), je skupščina občine Vrhnika na seji občinskega zbora in zbora delovnih skupnosti dne 7. decembra 1972 sprejela

ODLOK

o vrednosti posameznih elementov za izračun revalorizirane vrednosti stanovanjske hiše oziroma stanovanja v družbeni lastnini na območju občine Vrhnika

1. člen

Ta odlok določa za območje občine Vrhnika vrednost posameznih elementov za izračun revalorizirane vrednosti stanovanjske hiše oziroma stanovanja v družbeni lastnini, ki se prodaja občanom ali pravnim osebam.

2. člen

Elementi za izračun revalorizirane vrednosti stanovanjske hiše oziroma stanovanja, katerih vrednost se določa s tem odlokom, so:

- povprečna gradbena cena stanovanja oziroma stanovanjske hiše,
- povprečni stroški za komunalno urejanje gradbenih zemljišč,
- osnova za izračun povprečne cene zemljišča.

3. člen

Povprečna gradbena cena za 1 m² koristne stanovanjske površine znaša za leto 1972 28,56 din.

4. člen

Povprečni stroški komunalnega urejanja gradbenih zemljišč znašajo od povprečne gradbene cene stanovanjske hiše ali stanovanja iz 3. člena tega odloka:

- za individualno komunalno potrošnjo 6 %,
- za kolektivno komunalno potrošnjo 9 %.

5. člen

Za izračun prometne vrednosti zemljišča iz izrabljenosti hiše oziroma stanovanja veljajo določila pravilnika o enotni metodologiji za izračun revalorizirane vrednosti stanovanjske hiše oziroma stanovanja (Uradni list SRS, št. 29/71) s tem, da se zvišanje vrednosti stavbnega zemljišča glede na položaj zemljišča v odnosu na mesto (center) ter glede na velikost in pomen mesta oziroma kraja, zaradi manjšega pomena in velikosti krajev v občini Vrhnika po tabeli 9 ne uporablja.

6. člen

Ta odlok prične veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu SRS.

Št. 3/1-010-03/73

Vrhnika, dne 7. decembra 1972.

Predsednik
skupščine občine Vrhnika
Marjan Krmavner, inž. I. r.

58.

Na podlagi 100. člena zakona o bankah ter kreditnem in bančnem poslovanju (Uradni list SFRJ, št. 58/71) ter 94. člena statuta občine Vrhnika (Uradni list SRS, št. 1/71), je skupščina občine Vrhnika na seji občinskega zbora in zbora delovnih skupnosti dne 7. decembra 1972 sprejela

SKLEP

o izločitvi sredstev odpravljenega družbenega investicijskega sklada iz kreditnega sklada banke

1. Sredstva družbenega investicijskega sklada, ki so bila z odlokom o odpravi družbenega investicijskega sklada in o uporabi sredstev za gospodarske investicije občine Vrhnika (Glasnik, št. 30/64) ter spremembami in dopolnitvami odloka (Glasnik, št. 3/65), prenesena v kreditni sklad takratne komunalne banke Ljubljana, se izločijo iz kreditnega sklada Ljubljanske banke, podružnica Ljubljana.

2. Iz kreditnega sklada Ljubljanske banke, podružnica Ljubljana se izločijo tudi sredstva iz naslova obresti, ki se plačujejo od sredstev kreditnega sklada na podlagi 6. člena zakona o obrestih od gospodarskih skladov (Uradni list SFRJ, št. 11/68, 50/68).

3. Izločena sredstva iz 1. in 2. točke se vodijo na posebnem računu občine Vrhnika.

4. Ljubljanska banka, podružnica Ljubljana bo za posebni račun opravljala določene posle, dogovorjene s posebno pogodbo.

5. Za sklenitev pogodbe iz 4. točke tega sklepa se pooblašča Krmavner inž. Marjan — predsednik skupščine občine Vrhnika in Debeljak Drago — tajnik skupščine občine Vrhnika.

Št. 3/1-402-010/64-72

Vrhnika, dne 7. decembra 1972.

Predsednik
skupščine občine Vrhnika
Marjan Krmavner, inž. I. r.

59.

Na podlagi 38. člena statuta krajevne skupnosti Dragomer—Lukovica, 162. člena zakona o prispevkih in davkih občanov (Uradni list SRS, št. 7/69) v zvezi z 261. členom zakona o davkih občanov (Uradni list SRS, št. 7/72), 4. člena o referendumu (Uradni list SRS, št. 29/72) je sklep krajevne skupnosti Dragomer—Lukovica na predlog zbora volivcev vasi Dragomer—Lukovica z dne 29. septembra 1972 na seji dne 11. januarja 1973 sprejel

SKLEP

o razpisu referenduma za uvedbo krajevnega samopriskvka za gradnjo doma družbenih organizacij v Dragomerju

1

Zaradi odločitve o uvedbi krajevnega samopriskvka za gradnjo doma družbenih organizacij v Dragomerju, se razpiše referendum.

2

Pravico glasovanja na referendumu imajo vsi občani, vpisani v splošni volilni imenik za vas Dragomer in Lukovica. Prav tako imajo volilno pravico glasovanja tudi občani, ki se niso stari 18 let, če so v rednem delovnem razmerju.

3

Referendum bo v nedeljo, dne 18. februarja 1973 od 7. do 18. ure v prostoru gostilne Dragomer.

4

Na referendumu se glasuje neposredno in tajno z glasovnico. Na glasovnici je naslednje besedilo:

glasovnica

za referendum dne 18. 2. 1973

o vprašanju uvedbe krajevnega samopriskpevka v denarju za gradnjo doma družbenih organizacij v Dragomerju.

Samopriskpevek je predviden za dobo 5 let.

Plačevali bi ga:

1. delavci in upokoženci 1% od osebnih dohodkov in pokojnin,

2. zavezanci davka iz dohodka od kmetijstva 1% davčne osnove,

3. zavezanci davka iz dohodka od obrti, ostalih gospodarskih dejavnosti in intelektualnih storitev 1% od davčne osnove.

Plačevanja samopriskpevka bi bili oproščeni:

1. lastniki oziroma davčni zavezanci z davčno osnovo izpod 100 din in drugi, ki so po veljavnih predpisih oproščeni plačevanja davka.

2. uživalci pokojnin, če te znašajo manj kot 500 din mesečno.

Samopriskpevek se tudi ne bi plačeval od dohodkov, za katere velja oprostitev po zakonu.

glasujem

za

proti

Glasovalec izpolni glasovnico tako, da obkroži besedico »za«, če se strinja z uvedbo krajevnega samopriskpevka oziroma besedico »proti«, če se ne strinja.

5

Postopek vodi in ugotovi izid glasovanja komisija za izvedbo referenduma, ki jo imenuje svet krajevnih skupnosti.

Komisija iz prvega odstavka te točke imenuje glasovalni odbor, nadzoruje njegovo delo in skrbi za zakonitost izvedbe referenduma.

6

Glede dela komisije in odbora za izvedbo referenduma ter glede načina glasovanja na glasovnem mestu se smiselno uporabljajo določbe zakona o volitvah odbornikov občinskih skupščin.

7

Finančna sredstva za kritje stroškov referenduma zagotovi krajevna skupnost Dragomer—Lukovica.

8

Ta sklep začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu SRS, objavi pa se tudi na krajevno običajen način v krajevni skupnosti Dragomer—Lukovica.

Dragomer, dne 20. januarja 1973.

Predsednik

sveta krajevnih skupnosti

Dragomer—Lukovica

Franc Sodnikar l. r.

POPRAVEK

V odloku o načinu vrednotenja in stopnjah amortizacije osnovnih sredstev v lasti občanov (Uradni list SRS, št. 55-435/72 z dne 30. XII. 1972) je v 4. členu v točki f) nepravilno dodana letna amortizacijska stopnja 20%.

Točka f) se pravilno glasi:

f) cestna motorna vozila	
— tovorna cestna motorna vozila	20 %
— osebni avtomobili	20 %
— druga cestna motorna vozila	15 %

Uredništvo

POPRAVEK

V odloku o zavarovanju krajinskega parka Zajčja dobrava (Uradni list SRS, št. 55-1172/72 z dne 30. XII. 1972) se zadnji odstavek 5. člena pravilno glasi:

»Vsak poseg v zaščiteno območje se lahko izvede le na osnovi varovalnih ukrepov (Uradni list SRS, št. 7/70 — člen 13/18).«

Tajnik

skupščine občine
Ljubljana Moste-Polje

Jelka Pečar l. r.

VSEBINA:

Stran

23. Družbeni plan razvoja SR Slovenije v letih 1971—1975	123
24. Pravilnik o spremembah pravilnika o stalnih sodnih tolmačih	171

PREDPISI OBČINSKIH SKUPŠČIN:

44. Odlok o spremembi odloka o proračunu občine Brežice za leto 1972	171
45. Odlok o urbanističnem programu občine Brežice	172
46. Sklep o razpisu referenduma o uvedbi krajevnega samopriskpevka za izgradnjo in obnovo zgradb osnovnega in posebnega šolstva, otroškega varstva ter za izgradnjo Zdravstvenega doma v občini Brežice	174
47. Sklep o izločitvi sredstev bivšega družbenega investicijskega sklada občine Brežice, namensko določenih za pospeševanje kmetijstva, iz kreditnega sklada Ljubljanske banke, podružnice za kmetijstvo Celje (Brežice)	175
48. Odlok o obveznem zbiranju in odvozu smeti ter odpadkov in uporabi javnih odlagališč na območju naselja Logatec	176
49. Odlok o imenovanju ulic v naselju Logatec	177
50. Odlok o dopolnitvi odloka o upravnih taksah (Logatec)	180
51. Odlok o oprostitvi plačevanja cestne pristojbine za gasilne avtomobile ter kmetijske traktorje in njihove priklopnike (Logatec)	180
52. Odlok o začasnem financiranju vzgoje in izobraževanja v občini Logatec za I. trimesečje 1973	180
53. Odlok o razpisu nadomestnih volitev v zbor delovnih skupnosti skupščine občine Logatec	181
54. Odlok o najvišjih maloprodajnih cenah za kruh v občini Mozirje	181
55. Odlok o določitvi vrednosti posameznih elementov za izračun valorizirane vrednosti stanovanjske hiše oziroma stanovanja (Mozirje)	181
56. Odlok o določitvi pomožnih objektov ter meril, po katerih se določijo zemljišče, namenjeno za normalno uporabo že zgrajenega objekta (Mozirje)	182
57. Odlok o vrednosti posameznih elementov za izračun revalorizirane vrednosti stanovanjske hiše oziroma stanovanja v družbeni lasti na območju občine Vrhnika	182
58. Sklep o izločitvi sredstev odpravljenega družbenega investicijskega sklada iz kreditnega sklada banke (Vrhnika)	183
59. Sklep o razpisu sredstev odpravljenega družbenega samopriskpevka za gradnjo doma družbenih organizacij v Dragomerju (Vrhnika)	183
— Popravek odloka o načinu vrednotenja in stopnjah amortizacije osnovnih sredstev v lasti občanov	184
— Popravek odloka o zavarovanju krajinskega parka Zajčja dobrava	184

URADNI LIST

SOCIALISTIČNE REPUBLIKE SLOVENIJE

Številka 4

Razglasni del z dne 7. februarja 1973

LETO XXX

Register podjetij in obrtov

Spremembe

Okrožna gospodarska sodišča razglasajo

Gostinsko podjetje »Na-Na«, Celje.

Vpiše se nov pooblaščenec za podpisovanje pri podjetju Vinko Medvešek, pomočnik direktorja.

Vpiše se nova organizacija združenega dela: bistro in bonboniera »Pri vrtnici«, Celje, Malgajeva 2 a, ki pripravlja in prodaja toplu in hladno jedila, alkoholne in brezalkoholne pijače (mešane), napitke, sladolede in slaščice; prodaja: alkoholne in brezalkoholne pijače, vse vrste peciva, delikatese, čokolado in čokoladne izdelke, bonbone, bonboniere, kekse, praženo in mleto kavo; opravljanje vseh stranskih dejavnosti, ki so običajne ali s predpisi dovoljene v gostinstvo-turistični dejavnosti. Poslovodja je Erika Grabar. Organizacija združenega dela nima samostojnih pravic.

Pri navedenih organizacijah združenega dela se vpišejo tele spremembe:

pri ozd. restavraciji »Na-Na« se izbriše Tone Kmecl in vpiše Sonja Gregorn, poslovodkinja;

pri ozd. bifeju »Dalmacija« se izbriše Erika Grabar, poslovodja in vpiše Sonja Gregorn, poslovodkinja;

pri ozd. gostilni »Turška mačka« se izbriše Erika Grabar in vpiše Danica Valant, nova poslovodkinja;

pri ozd. slaščičarni »Mignon« se izbriše Peter Meštrov, in vpiše Karel Pintarič, novi poslovodja.

Rg I 38/14

2045

»Agrokombinat«, trgovsko in proizvodno podjetje, Krško.

Izbrišeta se pooblaščenca za podpisovanje Jože Radej, vodja proizvodnega sektorja in Karel Recer, vodja splošnega sektorja.

Vpišeta se nova pooblaščenca za podpisovanje Konrad inž. Zupančič, vodja plansko-analitskega sektorja, podpisuje za ta sektor in sopolisuje listine finančnega značaja in Slavko Zakšek, vršilec dolžnosti vodje splošnega sektorja, ki podpisuje v okviru tega sektorja.

Pri organizaciji združenega dela Centrali evička v Kostanjevici se izbriše poslovodja Jože Likar; vpiše pa se Darko Marjetič, dipl. inž. agr., vodja ozd. Centrale evička v Kostanjevici, ki podpisuje v okviru te enote.

Pri organizaciji združenega dela Hladilnici Krško se izbriše poslovodja Andrej Kovačič, kmetijski inženir; vpiše pa se Jože Rajterič, vodja ozd. Hladilnica Krško, ki podpisuje v okviru te enote.

Rg VII 71/13

2

Celje, 27. decembra 1972.

Avtopromet, gostinstvo in turizem »Gorjanci«, Novo mesto.

Pri poslovalnici Koper, Gramsijev trg 8 se izbriše šef poslovalnice Himelina Drago in vpiše Mojškerc Vinko, šef poslovalnice, ki zanjo tudi podpisuje.

Rg Ib 521/2

82

»Nanos«, veletrgovsko podjetje import-export, Postojna.

Vpiše se poslovalnica št. 145, Sečovelje, ki nabavlja in prodaja blago na veliko in malo v trgovskih strokah: gradbeni material, naftni derivati, mazivna olja in masti, železnina in kovinski izdelki, izdelki iz gume, kaučuka in plastičnih mas, sanitarni in instalacijski material. Poslovodja: Benet Franc. Poslovalnica nima samostojnih pravic.

Rg I Ib 23/302

83

Koper, 11. januarja 1973.

Združeno transportno podjetje Ljubljana — špedicija za tuzemski in mednarodni promet Feršped, Ljubljana.

Izbriše se dosednji pooblaščenec za podpisovanje Kuštrin Ljubo.

Pri že vpisani pooblaščenki za podpisovanje Cimerman Ivanki se vpiše, da je odslej samostojni finančni knjigovodja in podpisuje v odsotnosti računovodje.

Vpišeta se nova pooblaščenca za podpisovanje: Kirn Vladislav, sekretar, ki podpisuje za komercialne, finančne in tarifne posle uprave organizacije in v odsotnosti glavnega direktorja in Poljanec Alojz, računovodja, ki podpisuje vse računске akte.

Ljubljana, 24. julija 1972.

Rg XIV 1312/10

111

Belokranjska trikotajna industrija »Beti«, Metlika.

Pri predstavnistvu Ljubljana, Tomšičeva 1 se vpiše razširitev predmeta poslovanja še na opravljanje poslov oplemenitenja blaga.

Ljubljana, 7. decembra 1972.

Rg I 4/34

2021

»Biro-inženiring«, podjetje za prodajo, servisiranje ter popravilo pisarniških strojev in register blagajn, Ljubljana.

Vpiše se razširitev predmeta poslovanja še na inženiring — modernizacijo poslovnih prostorov, organizacije dela in consulting.

Rg III 442/14

95

»Jugotehnika«, trgovsko podjetje s tehničnim blagom, Ljubljana.

Pri prodajalni 23, Trbovlje, Rudarska 2 se vpiše razširitev predmeta poslovanja še na prodajo na drobno pohištva, od tega kuhinjski elementi.

Vpiše se prodajalna 26, Tržič, Cesta JLA 8, ki prodaja na debelo in drobno blago v trg. strokah: proizvodi iz gume in umetnih snovi (cela grupa, razen notranjih in zunanjih gum za cestna vozila in druga prevozna sredstva, raznih delov in opreme iz gume za vozila); železnina in

NOVO!

V založbi Uradnega lista SRS izide brošura, ki bo vsebovala

Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju

ter uvodna pojasnila, ki jih je napisal republiški sekretar za delo Pavle Gantar. Sprejemamo naročila.

ČZ Uradni list SRS, Ljubljana, Veselova 11
p. pr. 379/VII

kovinsko blago, bicikli, šivalni stroji in potrebščine; motorna vozila, nadomestni deli in potrebščine (samo dodatne naprave in aparati za vozila); fotografski in optični aparati instrumenti in potrebščine; medicinski, zdravstveni in znanstveni aparati, instrumenti in potrebščine (od tega vse blago, ki je vezano na elektro-radio stroko, sestavni in nadomestni deli); glasbila, radijski aparati, TV aparati in potrebščine; elektrotehnični material; parfumerijsko in kozmetično blago (od tega samo potrebščine za britje, striženje z električnimi aparati); gradbeni material (od tega samo keramične ploščice in ploščice iz drugih materialov za oblogo tal in sten); sanitarni in instalacijski material; steklo, porcelan in keramika; pisarniški material, papir, pisalne in šolske potrebščine (od tega samo diktafoni, pisarniška kovinska galanterija, vse vrste železnih omar za shranjevanje dokumentov, pisemske tehnice, tehnični pribor, registrirne blagajne, razni merilni trakovi in aparati); gasilske priprave, material in potrebščine (od tega samo priprave in oprema za razsvetljavo, potrebščine in material); tehnično blago za oskrbovanje proizvodnih podjetij in obrti (v okviru, registriranega predmeta poslovanja matičnega podjetja); pohištvo (od tega samo kuhinjsko in sobno pohištvo z vgrajenimi aparati in naprave). Poslovodja je Mokič Feliks, ki za enoto podpisuje v okviru predmeta poslovanja. Enota nima samostojnih pravic. Ustanovil jo je DS dne 25. X. 1972.

Rg I 17/102 90

Založniško grafično podjetje "Mladinska knjiga", Ljubljana.

Pri temeljni organizaciji združene-ga dela "Založba", Ljubljana — pravni osebi se vpiše, da je po samoupravnem sporazumu z dne 20. VII. 1972. sklenjenem med temeljnimi organizacijami združenega dela z določilom 23. čl. izključena subsidiarna odgovornost podjetja za obveze TOZD v sestavu podjetja in izključena subsidiarna odgovornost med TOZD v sestavu podjetja.

Rg XVI 1504/2 117

"Zitus" zastopstva inozemskih trgov, trgovina, instalacije, univerzalni servisi, Ljubljana.

Vpiše se trgovina na drobno z rezervnimi in nadomestnimi deli Ljubljana, Rimska 11, ki prodaja na drobno rezervne in nadomestne dele. Poslovodja je Gril Anica. Enota nima samostojnih pravic. Ustanovil jo je DS 25. V. 1971.

Rg IX 1105/9 106
Ljubljana, 28. decembra 1972.

Trgovsko podjetje "Merkur", veleželeznina, Kranj.

Pri poslovnih enotah "Komunalna skladišča", Kranj — pravni osebi,

vpisani pod RG IV 412/4 — Kr se vpiše razširitev predmeta poslovanja še na proizvodnjo in prodajo toplotne energije — tople vode.

Rg I 86/41 119

"Dolenjka", trgovsko podjetje na debelo in drobno, Novo mesto.

Pri prodajalni "Oprema", Novo mesto, Kidričev trg 1 se izbrise poslovodkinja Krhin Urška in vpiše poslovodja Jazbec Anton.

Pri prodajalni Karteljevo, Dol. Karteljevo 26 se vpiše prenos sedeža v Dol. Karteljevo 29.

Rg I 115/61 123
Ljubljana, 29. decembra 1972.

"Kontinental", inozemska zastopstva, Beograd.

Pri predstavništvu Ljubljana, Trubarjeva 17 se vpiše prenos sedeža predstavništva v Dvorakovo 8 v Ljubljani.

Izbrise se poslovodja Juretič Janez in vpiše novi šef predstavništva Lukman Dušan.

Rg V 808/3 100

Komunalno podjetje "Rast", Ljubljana.

Pri cvetličarni "Jelka", Ljubljana, Tržaška 37 se izbrise poslovodja Janez Seliškar in vpiše Olga Trnovc, poslovodkinja.

Rg VIII 1080/11 104

Prometno podjetje "Sap", Ljubljana.

Pri gostinski turistični enoti — restavraciji in penzionu "Krpian", Dol. Logatec 192 se izbrise šef penzionar Valenci Viktor in vpiše Urban Jože, šef penzionar, ki zanj podpisuje v okviru samostojnih pravic.

Pri gostinski enoti Ljubljana, Središka 4 se izbrise šef enote Pristovnik Albin in vpiše Martini Milena, šef enote, ki zanj podpisuje v okviru njenih samostojnih pravic.

Rg II 320/106 94

Trgovsko podjetje "Slovenija-sport", Ljubljana.

Vpiše se prodajalna Kamnik, Kidričeva 12, ki prodaja na drobno: športni rekviziti; ribiški pribor in potrebščine; orožje, lovski pribor in municija; eksploziv in pirotehnični material; tekstilno blago, kratko in pleteno ter konfekcija, od tega samo tekstilna konfekcija, konfekcija in metrsko blago iz plastičnih mas, usnjena in krznena konfekcija izključno kot oblačila; galanterijsko in bazarsko blago ter igrače; fotografski in optični aparati, instrumenti in potrebščine; ure in izdelki iz plemenitih kovin, od tega: ure in termenčki za ure ter kovinske zapestnice za ročne ure; izdelki iz gume, kavčuka in plastičnih mas. Stranska dejavnost: montaža smučarskega okovja za smuči, montaža rob-

nikov za smuči in druga drobna popravila športnih rekvizitov, servis za popravila in izposojevanje športnih potrebščin. Poslovodja je Jeras Jože, šef prodajalne, ki zanj podpisuje v okviru predmeta poslovanja. Enota nima samostojnih pravic. Ustanovil jo je DS 19. X. 1972.

Rg V 720/68 99

Poslovno združenje kovinsko predelovalne in nekovinske industrije "Techno-impex", Ljubljana.

Vpišejo se tile novi člani: Avto-servis Domžale, "Delamaris", kombinat konzervne, industrije, Izola, "Imko", podjetje za izdelavo in montažo kovinske opreme, Ljubljana, "Lek", tovarna farmacevtskih in kemičnih izdelkov Ljubljana, "Potrošnik", trgovsko podjetje na veliko in malo Murska Sobota, "Primorje", splošno gradbeno podjetje, Ajdovščina, Tovarna dušika Ruše, "Sigma", podjetje gumijevih in kovinskih izdelkov, Ptuj, Tovarna motor-nih vozil "Tomos", Koper, Titovi zavodi "Lifostroj", Ljubljana, Gradbeno podjetje "Obnova", Ljubljana.

Rg VII 1040/37 103

Ljubljana, 4. januarja 1973.

Poslovno združenje "Mehanografski center, Ljubljana.

Izbrise se člana združenja: "Slovenijales", Ljubljana in Agrokombinat "Emona", Ljubljana ter vpišeta nova člana združenja: "Intereuropa", Koper in Iskra — tovarna za elektroniko in avtomatiko Ljubljana-Pržan v Združenem podjetju Iskra Kranj.

Rg X 1144/5 107

Udružena metalna industrija "Unis", Sarajevo.

Pri grupaciji za proizvodnjo dvokoles in opreme "Rog", Ljubljana — temeljni organizaciji združenega dela "Unis", Sarajevo — "Rog", tovarni dvokoles Ljubljana, Trubarjeva 72 se izbrise dosedanj pooblaščenec za podpisovanje Subić Stojan.

Rg XIV 1412/3 115

Ljubljana, 5. januarja 1973.

"Drogerija", trgovsko podjetje na debelo in drobno, Ljubljana.

Izbrise se pedikura "Danica", Trubarjeva 21 zaradi ukinitve.

Rg XVI 1469/4 116

"Emona", proizvodnja, trgovina, turizem, engineering Ljubljana.

Vpiše se hladilnica Ljubljana, Smartinska 102, ki ima takle poslovni predmet: vskladiščenje in hlajenje sadja, zelenjave, jajc, mesa in mesnih izdelkov ter ostalih prehranjenih artiklov, pakiranje sadja, zelenjave, mesa, jajc, mesnih izdelkov, čebulnic in ostalih prehranjenih artiklov, zorenje banan in osta-

lega južnega sadja, izdelava in predelava mesnih izdelkov in delikates, vskladiščenje alkoholnih in brezalkoholnih pijač, zmrzovanje pri nizkih temperaturah sadja, zelenjave, mesa in ostalih prehranbenih artiklov, izdelava analiz v živilskem laboratoriju, distribucija sadja, zelenjave, mesa in mesnih izdelkov ter ostalih prehranbenih artiklov, opravljanje uslug za tuje komitente po gornjem predmetu poslovanja. Vodja enote je Mitja Golob dipl. inž. Enota nima samostojnih pravic. Ustanovil jo je DS 20. IV. 1972.

Rg II 261/261 93

Založniško podjetje Cankarjeva založba, Ljubljana.

Pri knjigarni in papirnici Trbovlje, Ul. 1. junija 27 se vpiše razširitev predmeta poslovanja še na prodajo na veliko: pisarniški material, papir, pisalne in šolske potrebščine za velike končne potrošnike.

Rg XI 1242/19 109

Tovarna farmacevtskih in kemičnih izdelkov »Lek«, Ljubljana.

Pri hotelu »Lek«, Kranjska gora se vpiše razširitev predmeta poslovanja še na prodajo tobaka in tobaknih izdelkov na drobno; izdelovanje kruha, peciva, slaščic in sladoleda; prevoz gostov in prtljage ter organizacija izletov in drugih zabavnih prireditev za goste; izposojanje smučij in drugih športnih rekvizitov.

Rg IX 1094/17 105

»Papirles« — poslovno združenje slovenske papirne industrije, Ljubljana.

Izbrise se dosedanja pooblaščenka za podpisovanje Kovačič Karla.

Rg VII 1027/22 102

IKP »Mladost«, Zagreb.

Pri predstavništvu in skladišču, Ljubljana, Celovška 143 se izbrise šef organizacije Lovšin Franc in vpiše novi šef predstavništva in skladišča Marjan Vider, ki za enoto podpisuje v okviru predmeta poslovanja.

Rg XIV 1351/2 112

Ljubljana, 10. januarja 1973.

»Elan«, tovarna športnega orodja, Begunje na Gorenjskem.

Pri prodajalni Lesce 108 se vpiše prenos sedeža iz Lesce 108 v Begunje 1 na Gorenjskem.

Rg I 55/20 121

»Balkanija« zastopništvo inozemskih tvrdk, Beograd.

Pri predstavništvu Ljubljana, Miklošičeva 15 se vpiše sprememba naziva, ki je odslej »Balkanija«, podjetje za zunanjo in notranjo trgovino, Beograd, predstavništvo Ljubljana, Miklošičeva 15. Izbrise se

dosedanji šef predstavništva Orehek Majda in vpiše novi šef predstavništva Mikolić Edo.

Rg IV 599/3 98

Zivilski kombinat »Žito«, Ljubljana.

Pri DE-pekarni in slaščičarni, Novo mesto se izbrise prodajalna kruha in peciva, Sentjernej zaradi ukinitve.

Rg V 329/68 101

Ljubljana, 11. januarja 1973.

»Emona«, Ljubljana.

Pri prodajalni Supermarket »Emona«, Maribor, Partizanska 3 se izbrise Brezovšek Oto, direktor enote in vpiše Vojnimir Nussdorfer, direktor enote, ki podpisuje v okviru poslovanja enote.

Maribor, 18. decembra 1972.

Rg 576/I-10 1994

»Slovenija vino«, Ljubljana.

Pri obratu vinogradniško živinorejski kombinat, Ljutomer se vpiše pripojena organizacija združenega dela, prodajalna vina Radenci, Radenci, Nova hiša b. št., ki prodaja na drobno vse vrste alkoholnih in brezalkoholnih pijač v zaprtih steklenicah in odprto vino od 1 litra naprej. Poslovodkinja je Pavla Kocijan. Za prodajalno podpisujejo pooblaščenki za podpisovanje podjetja in obrata ter poslovodja, vendar ta le v okviru poslovanja prodajalne. Enota nima samostojnih pravic, posluje v imenu in na račun podjetja.

Rg 285/I-11 63

Trgovsko podjetje na veliko in malo »Potrošnik«, Murska Sobota.

Izbrisejo se dosedanja poslovodje in vpišejo novi:

pri poslovni enoti »Ravenka«, Beltinci — prodajalni »Gančani« v Gančanih se izbrise Ružič Jože in vpiše Baligač Jože;

pri poslovni enoti »Ravenka«, Beltinci — prodajalni »Odranci« v Odrancih se izbrise Vlahovič Rožalija in vpiše Vörös Ladislav;

pri poslovni enoti »Ravenka«, Beltinci — prodajalni »Trnje« v Trnju se izbrise Korošak Franc in vpiše Hozjan Ciril;

pri poslovni enoti »Ravenka«, Beltinci — prodajalni »Lipa« v Lipi se izbrise Kozlar Elizabeta in vpiše Jerbic Marija;

pri poslovni enoti »Ravenka«, Beltinci — prodajalni »Samopostrežba« v Beltincih se izbrise Tomec Jože in vpiše Gierak Agica;

pri poslovni enoti »Ravenka«, Beltinci — prodajalni »Specerija I« v Beltincih se izbrise Vörös Ladislav in vpiše Krauthaker Matija.

Rg 223/I-498 61

Maribor, 17. januarja 1973.

Obrtno nabavno prodajna zadruga »Zora«, Domžale.

Vpišeta se novi pooblaščenki za podpisovanje Zajc Frida, blagajničarka, ki podpisuje finančne listine, Brodar Jelka, finančna knjigovodkinja, ki podpisuje finančne listine.

K že vpisanemu besedilu predmeta poslovanja se doda: svoj predmet poslovanja opravlja zlasti iz naslednjih strok: kovinske, električne, elektrotehnične, kemikalij, plastike, alkoholnih in brezalkoholnih pijač, esenc, gradbeništva (zidarstvo, fasadstvo, tesarstvo, krovetvo, polaganje podov, parketarstvo), keramike, grafike in tekstilne industrije.

Ljubljana, 5. januarja 1973.

Rg V 607/5 118

Zadružni register

Spremembe

Okrožna gospodarska sodišča razglasajo

Obrtna nabavno-prodajna organizacijska zadruga dimnikarjev za SRS z. o. j., Ljubljana.

Izbrisejo se dosedanja pooblaščenki za podpisovanje: Ratej Otmar, Lapuh Gustav, Sereg Franc in Bizjak Ferdo.

Ljubljana, 10. januarja 1973.

Zadr II 162/12 126

Register zavodov

Spremembe

Okrožna gospodarska sodišča razglasajo

Zdravilišče Dolenjske Toplice.

Izbrise se dosedanja direktor Popovič Janko in vpiše, da je vpisan pooblaščenec za podpisovanje Plut Jože odslej direktor.

Vpiše se nova pooblaščenka za podpisovanje Kenda Ana kot v. d. vodje računovodske službe.

Rgz III 386/4 133

Osnovna šola 29. oktober, Smarjeta.

Izbrise se ravnatelj Anton Gorec in vpiše v. d. ravnatelja Franc Zaman.

Rgz III 364/3 131

Ljubljana, 28. decembra 1972.

Zavod za slepo in slabovidno mladino, Ljubljana.

Vpišeta se novi pooblaščenki za podpisovanje: Milica Sellak, gosp. učiteljica, ki sopodpisuje pri SDK, Danica Ficker, blagajnik, ki sopodpisuje pri SDK.

Ljubljana, 29. decembra 1972.

Rgz II 224/6 128

»Iskra« — Zavod za avtomatizacijo Ljubljana — v Združenem podjetju »Iskra«, Kranj.

Izbršje se dosednji glavni direktor dr. Jože Gogala in vpiše novi glavni direktor Vrenko Erik, dipl. inž. fizike.

Ljubljana, 4. januarja 1973.

Rgz II 249/13 129

Fakulteta za sociologijo, politične vede in novinarstvo Ljubljana.

Vpiše se nov pooblaščenec za podpisovanje dr. France Vreg, kot prodekan.

Ljubljana, 5. januarja 1973.

Rgz II 148/8 127

Zavod za spomeniško varstvo, Kranj.

Izbršeta se pooblaščenki za podpisovanje Grilc Fani in Kregar Rozalija ter vpišeta Fister Peter, ki podpisuje v odsotnosti ravnatelja in Dovjak Vida, računovodkinja, ki so podpisuje v finančnih zadevah.

Rg III 277/2 132

Lekarna Trbovlje.

Vpiše se razširitev predmeta poslovanja še na prodajo na drobno higiensko sanitarnih pripomočkov in predmetov splošne rabe.

Rgz I 60/5 130

Ljubljana, 9. januarja 1973.

Izbrisi

Okrožna gospodarska sodišča razglašajo

Zavod Postojnske jame, Postojna. Ker se je spremenil v gospodarsko organizacijo.

Koper, 16. januarja 1973.

Rgz IIb 226/11 84

Razglasi sodišč

Dražbeni oklici

J 3415/71-15 1098

Dne 27. II. 1973 ob 9. uri v sobi št. 26 bo pri tem sodišču prisilna dražba nepremičnine vl. št. 85 k. o. Varda — parcelna številka 161/2 gozd z iglavci in listavci. Cenilna vrednost znaša 21.795 din. Najmanjši ponudek znaša 14.530 din.

Pravice, ki ne bi dopuščale dražbe, je treba prijaviti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer se ne bodo mogle več uveljaviti glede nepremičnin v škodo dražitelja. Sicer pa opozarjamo na dražbeni oklic na uradni deski sodišča.

Občinsko sodišče v Mariboru, dne 25. januarja 1973.

Razpisi delovnih mest

St. 110-9/73

1202

Komisija za volitve, imenovanja in kadrovske zadeve skupščine mesta Ljubljane razpisuje na podlagi 13. člena zakona o sodiščih splošne pristojnosti (Uradni list SRS, št. 20/55) prosta mesta

štirih sodnikov občinskega sodišča II Ljubljana

Kandidati, ki izpolnjujejo pogoje za sodnike po določenih temeljnega zakona o sodiščih splošne pristojnosti, naj se prijavijo v 30 dneh po objavi tega razpisa komisiji za volitve, imenovanja in kadrovske zadeve skupščine mesta Ljubljane, Mestni trg 1.

Skupščina mesta Ljubljane
Komisija za volitve imenovanja
in kadrovske zadeve

Izglubljene listine preklicujejo

Arh Franc, Artiče, Dečno selo 20, zdravstveno izkaznico, št. 174212 kmetijskega zavarovanja. 1129

Bajuk Anton, Metlika, Draščji 17, spričevalo III. letnika avtomehanske šole v Ljubljani, izdano leta 1963. 1143

Ban Jože, Ljubljana, Pokopališka 16, zdravstveno izkaznico. 1184

Bartoli Marko, Ljubljana, Tržaška 263, spričevalo o kvalifikaciji za poklicnega voznika, izdano leta 1971 v Novem mestu. 1144

Beranek Ana, Kranj, Gladnikova 1, zdravstveno izkaznico, številka 100645. 1056

Berčina Mara, Ljubljana, Križna lob, zdravstveno izkaznico. 1185

Bergamasko Nadija, Izola, Polje 1, spričevalo OS Vojke Šmuc, ser. št. mat. liste 17, izdano 20. VI. 1966. 861

Bešič Rifet, Kozarac 1, zdravstveno izkaznico. 1038

Blažević Vilko, Ljubljana, Celovška 99 b, zdravstveno izkaznico, št. 122092. 1103

Bogomolec Stefan, Ljubljana, Kašeljška 10 a, zdravstveno izkaznico, št. 082881. 1104

Božič Janez, Železniki Na Kresu 9, zdravstveno izkaznico, na ime Božič Andreja. 24

Božič Ludvik, Ljubljana, Abranova 14, zdravstveno izkaznico. 1070

Bradaška Božena, Kranj, Cesta Staneta Zagarja 38, zdravstveno izkaznico, št. 251693. 1174

Brezigar David, Nova Gorica, Za spomenikom 6, zdravstveno izkaznico. 1061

Burnik Janko, Suhadole 41, dijaško avisto vozovnico za relacijo Moste Kamnik—Ljubljana, izdano od podjetja »Viator«, Ljubljana. 1071

Cimerman Jožefa, Ljubljana, Puterlejeva 6, zdravstveno izkaznico. 1105

Carman Matevž, Ljubljana, Snebrška 168, zdravstveno izkaznico. 1145

Cečelič Martin, Zg. Kašelj, 111 a, zdravstveno izkaznico. 1039

Cernjavič Janez, Ljubljana, Rožičeva 6, zdravstveno izkaznico. 1146

Colić Filip, Prnjovar, zdravstveno izkaznico. 1106

Cretnik Helena, Zagrad 144, Celje, zdravstveno izkaznico. 901

Čučak Branko, Koroška bela, Svetinova 2 a, zdravstveno izkaznico, št. C 083531. 1057

Danev Marjan, Ljubljana, Kebetova 23, zdravstveno izkaznico. 1107

Dizdarevič Hasib, Ljubljana, Zaloška 181, zdravstveno izkaznico. 1040

Djulbić Fikret, Doboj, Svetliča b. b., zdravstveno izkaznico, številka 601479. 1062

Docić Stanka, Dabovci, Kotar Varoš, zdravstveno izkaznico. 1072

Dovžan Drago, Ljubljana, Miklavčeva 2, zdravstveno izkaznico. 1147

Dragič Pero, Ljubljana, Celovška, zdravstveno izkaznico, št. 003405/II na ime Dragič Mladenko. 1041

Dvoršek Jože, Prevorje-Dobje 3, zdravstveno izkaznico, številka 2373513. 1089

Ešan Dušan, Koper, Ulica 15. maja 25, zdravstveno izkaznico. 1058

Ficko Franc, Škofljica, n. h., spričevalo o zaključnem izpitu poklicne šole kovinske stroke v Ljubljani, izdano leta 1960. 1073

Forjanič Franc, Ljubljana, Zabjak 6, zdravstveno izkaznico. 1148

Gabršček Mirko, Tolmin, Podbreg 7, zdravstveno izkaznico, št. 246193 na ime Gabršček Damjana. 1063

Gorjanc Pavel, Zg. Bitnje 109, Zabnica, zdravstveno izkaznico. 1059

Gravnar Drago, Nova Gorica, Skalniška 10, zdravstveno izkaznico, št. 315108. 1090

Gregorinčič Adolf, Ljubljana, Smrekarjeva 22, spričevalo 2. letnika komercialne šole v Ljubljani, pri Solskem centru za blagovni promet, izdano leta 1964. 1042

Hajdinjak Daniel, Ljubljana, Fabianičeva 37, zdravstveno izkaznico. 1108

Hamidović Midhađ, Ljubljana, Celovška 154, zdravstveno izkaznico. 1149

- Hamulić Ibrahim, Ljubljana, Celovška 154, zdravstveno izkaznico. 1150
- Hmezd, Radlje ob Dravi, štampiljko z vsebino: Kombinat Hmezd, Kmetijstvo Radlje, skladišče, Radlje ob Dravi. 342
- Hribar Tomislava, Ljubljana, Čopova 5, zdravstveno izkaznico. 1043
- Hrovat Terezija, Ljubljana, Tomačeva 55, zdravstveno izkaznico in delovno knjižico. 1074
- Humar Rozi, Kamnik, Vilka Rožiča 4b, zdravstveno izkaznico. 1151
- Husić Bajro, Ljubljana, Djakovičeva ulica, zdravstveno izkaznico. 1075
- Hušić Ibrahim, Ljubljana, Zadnikova 4, delovno knjižico. 1152
- Imamović Ramiz, Ljubljana, Topniška 27, zdravstveno izkaznico, številka 042458. 1044
- Ivanšek Leopold, Ptuj, Ptuj, Dolana 19, zdravstveno izkaznico. 1091
- Jager Jože, Ljubljana, Smoletova 6, izkaznico za 50 % popust pri vožnji v mestnem prometu, izdana na podlagi Partizanske spomenice 1941 od Državnega sekretariata za narodno obrambo v Beogradu. 1077
- Jamnik Mato, Ljubljana, Cesta dveh cesarjev 151a, spričevalo I. razreda poklicne elektro šole v Ljubljani, izdano leta 1971/72. 1109
- Jankovski Pavle, Kiselica, Dolčevo, zdravstveno izkaznico. 1110
- Jeram Marjan, Jesenice, Tavčarjeva 13, zdravstveno izkaznico, številka 088557 na ime Jeram Miran, 1130
- Jovičić Katica, Vrhnik, Stara cesta 17, zdravstveno izkaznico. 1186
- Kadrić Ahmet, Poljani 3, Kraljeva Sutjeska, zdravstveno izkaznico. 1153
- Kadrić Mustafa, Poljani 3, Kraljeva Sutjeska, zdravstveno izkaznico. 1154
- Kar Franc, Sp. Kocjan 18, Radenci, zdravstveno izkaznico, številka 247510. 443
- Karuza Jakob, Škofja Loka, Godešič 71, zdravstveno izkaznico, številka 163548. 349
- Kastelic Marija, Laverca 28, zdravstveno izkaznico. 1111
- Kaučič Peter, Ljubljana, Metelkova 17, zdravstveno izkaznico. 1112
- Kavčič Valerija, Ljubljana, Aljaževa 45, zdravstveno izkaznico. 1187
- Klemenčič Valentin, Ljubljana, Šmartinska cesta 110, zdravstveno izkaznico. 1155
- Kmetec Dušan, Piran, Zupančičeva 6, zdravstveno izkaznico. 1087
- Kocet Jože, Sostro, Sostrška 16a, zdravstveno izkaznico. 1076
- Kodele Nikolaj, Ljubljana, zdravstveno izkaznico, št. 067199. 1156
- Kofol Marjetka, Kočevje, Roška 72, zdravstveno izkaznico, številka 673610. 1083
- Kordiš Franc, Škofljica, Lanišče 11, zdravstveno izkaznico. 1045
- Kos Marjan, Piran, Grajska 16, zdravstveno izkaznico. 1175
- Kotnik Ana, Ljubljana, Šarhova 2, zdravstveno izkaznico. 1157
- Koželj Ivan, Mekinj, Cankarjeva 2, zdravstveno izkaznico, številka 207989. 1046
- Krdžić Dragoljub, Ljubljana, zdravstveno izkaznico, številka 72050. 1158
- Krdžić Sašo, Ljubljana, zdravstveno izkaznico, št. 136047. 1159
- Krofi Jožica, Celje, Tomšičev trg 1, zdravstveno izkaznico. 1126
- Krt Sonja, Nova Gorica, 25. septembra 3, zdravstveno izkaznico, št. 991121. 1131
- Kučan Erna, Domžale, Ljubljanska 101, zdravstveno izkaznico. 1160
- Kuhar Nikolaj, Puconci 29, delovno knjižico, ser. št. 923225, reg. št. 12337. 1176
- Kuhar Stanislav, Ljubljana, Titova 201, zdravstveno izkaznico. 1047
- Kudić Smail, Ljubljana, Viška 58, zdravstveno izkaznico. 1113
- Kušar Antonija por. Tomšič, Tacen 43, spričevalo o zaključnem izpitu poklicne oblačilne šole v Ljubljani, izdano 1969 leta in spričevalo III. razreda iste šole. 1188
- Lamovšek Anton, Ljubljana, Dolenjska cesta 45b, zdravstveno izkaznico, št. 004268/II. 1114
- Leskovšek Nada, Celje, Pieteršnikova 1, zdravstveno izkaznico, številka A-261/01 na ime Leskovšek Vesna. 1064
- Levad Leon, Ljubljana, Tržaška 167, spričevalo o zaključnem izpitu poklicne šole kovinarske stroke, izdano leta 1970 v Ljubljani. 1115
- Likar Silva, Nova Gorica, Prvomajska 8, spričevalo vajenske elektrostroke na ime Mažgon Boris, izdano leta 1959/60. 1092
- Lipovšek Igor, Radomlje, Prešernova 16, dijaško avisto vozovnico za relacijo Radomlje—Ljubljana, izdano od podjetja »Viator«, Ljubljana. 1189
- Lomovšek Viktor, Ljubljana Polje, Studenec 48, zdravstveno izkaznico. 1078
- Lovko Anton, Tacen 105b, zdravstveno izkaznico. 1190
- Lunder Stanko, Ljubljana, Prisojna 1, delovno knjižico, številka 5542. 1079
- Majcen Mirko, Sentjur pri Celju, Hruševje 33a, zdravstveno izkaznico, št. 433564. 1177
- Malnar Božica, Podplanina 7, zdravstveno izkaznico. 1178
- Markut Edo, Brezje 4, Hruševje pri Postojni, spričevalo o zaključnem šolanju elektrogospodarske stroke, izdala Elektrogospodarska šola »Branko Brelih« vaješki oddelk Cerkljo leta 1959. 567
- Martinjak Jože, Ljubljana, Izanska 305, zdravstveno izkaznico. 1191
- Masten Anica, Ormož, Pušenci 8, spričevalo o zaključnem izpitu ESS Ptuj. 1132
- Mencinger Jožica, Jesenice, zdravstvene izkaznice na ime Mencinger Beno, št. 115126, Mencinger Jožica, št. 161938, Mencinger Aleksander, št. 609875 in na ime Mencinger Lidija, št. 469859. 1179
- Merdanović Fajka, Perovići 129, Zavidoviči, zdravstveno izkaznico, št. 9784. 1048
- Merklin Stefan, Bodonci, Vadarci 29, zdravstveno izkaznico, številka 120877. 1065
- Mohorič Adolf, Sevice 39, zdravstveno izkaznico. 1192
- Mojškerc Jože, Ljubljana, Črtomirova 15a, zdravstveno izkaznico. 1161
- Muratović Izet, Velagiči, Ključ, zdravstveno izkaznico, številka 28827. 1093
- Mustedenagić Jasmin, Ljubljana, Vojkova 34, zdravstveno izkaznico. 1080
- Muzaferović Osme, Ljubljana, Bohoričeva 19, delovno knjižico. 1162
- Narobe Jožica, Domžale, Srednje Jarše 39, zdravstveno izkaznico. 1163
- Nevečny Anton, Ljubljana, Gospodarska 10, spričevalo I. letnika trgovske šole za blagovni promet v Ljubljani, izdano leta 1972. 1116
- Nikolić Stojadin, Ljubljana, Topniška 27, zdravstveno izkaznico. 1193
- Nuhanović Osman, Ljubljana, Vojkova 34, zdravstveno izkaznico. 1194
- Paternoster Franc, Tenetiše 1, zdravstveno izkaznico in spričevalo o zaključnem izpitu poklicne šole kovinarske stroke v Ljubljani. 1050
- Perko Peter, Tržič, Zali rovt 5, zdravstveno izkaznico, številka 278886. 1133
- Pernek Darja, Ljubljana, Topniška 14, dijaško avisto vozovnico, št. 7248 za relacijo Topniška—Sentvid, izdano od podjetja »Viator«, Ljubljana. 1081
- Pernovšek Ivan, Celje, Cesta na Dobrovo 39a, zdravstveno izkaznico, št. 641090. 1134
- Petelinšek Ivan, Loče pri Poljčanah, Klokočevnik 60, zdravstveni izkaznici na ime Petelinšek Ivan in na ime Petelinšek Alojzija, številka 415533. 1094
- Peterle Franc, Vrhnik, Pot v Močilnik 16, zdravstveno izkaznico. 1051
- Petrovič Rozalija, Grgarske ravne 42, zdravstveno izkaznico, številka 104428. 1135
- Pogorelec Danijel, Ljubljana, Dobrunjska 26, delovno knjižico. 1082
- Požek Anton, Semič, Krvavči vrh 16, spričevalo III. letnika avtomehanske šole v Sentvidu, izdano leta 1961. 1165

NOVO

Gospodarske in druge delovne organizacije, upravne organe, sodišča in druge obveščamo, da je v založbi CZ Uradni list SRS izšla brošura

Zakon o notranjih zadevah

z uvodom republiškega sekretarja za notranje zadeve. Cena je 7 dinarjev.

CZ Uradni list SRS, Ljubljana, Veselova 11, p. pr. 379/VII

Prelec Vera, Kamnik, Kovinarska 7 h, zdravstveno izkaznico. 1195

Prešeren Anton, Kamnik, Levstikova 15, dijaško avisto vozovnico za relacijo Ljubljana—Kamnik, izdano od podjetja »Viator«, Ljubljana. 1083

Prevodnik Stefanija, Skofja Loka, Kidričeva 48, zdravstveno izkaznico, št. 366055. 1117

Racman Marija, Ljubljana, Trg Francoske revolucije 7, zdravstveno izkaznico. 1118

Račič Edvard, Vihre 17, zdravstveno izkaznico, št. 259051. 1166

Radilovič Bojan, Ljubljana, Turnerjeva 5, spričevalo 7. razreda osnovne šole Pepce Kumarjeve v Ljubljani. 1049

Rajković Ljubimka, Solkan, Šolska 48, zdravstveno izkaznico. 1095

Rakar Marina, Ljubljana, Zrinskega 7, zdravstveno izkaznico. 1167

Rebec Berta, Pivka, Kolodvorska 4, zdravstveno izkaznico. 1066

Robič Ivanka, Doropolje 9, Planina pri Sevnici, zdravstveno izkaznico, št. 325493. 1015

Roškar Lojzka, Piran, Rozmanova 20, zdravstveno izkaznico na ime Roškar Radko. 1180

Salihović Fuvad, Litija, Levstikova 8, zdravstveno izkaznico. 1197

Serdinšek Katica, Lovrenc na Dravskem polju 65, spričevalo o zaključnem izpitu OŠ Kidričevo, izdano leta 1967/68. 1136

Skale Štefka, Slivnica, Bukovje 28 a, zdravstveno izkaznico, številka 120003. 1096

Skela Roza, Ptuj, Pleterje, zdravstveno izkaznico, št. 196679. 1060

Smeh Dušan, Ljubljana, Posavskega 24, spričevalo 6. razreda osnovne šole dr. Vita Kraigherja v Ljubljani. 1052

Sofić Midhat, Ljubljana, Poljanska 66, zdravstveno izkaznico. 1084

Sotler Viktorija, Ljubljana, Glavarjeva 56, zdravstveno izkaznico. 1168

Straka Regina, Beltinci, Ravenska cesta 74, spričevalo o zaključnem izpitu srednje ekonomske šole v Murski Soboti, izdano leta 1971. 1097

Srnc Franjo, Rateče 62, zdravstveno izkaznico. 1181

Starič Janez, Veliko Mlačevo, Grosuplje, zdravstveno izkaznico. 1198

Strah Franc, Gornja Radgona, Cankarjeva 9, delovno knjižico, številka 614. 863

Sabanov Šero, Ljubljana, Gospodarska 13, zdravstveno izkaznico. 1119

Sabanović Idrič, Koper, zdravstveno izkaznico, št. 639166. 1169

Sarič Vlado, Čakovec, Prenoška 26, spričevalo šole strojne gradbene mehanizacije, izdano v Ljubljani 21. VI 1972, št. 24. 1120

Segić Čašif, Borovnica, Zavidoviči, zdravstvene izkaznice na ime Segić Čašif, Segić Haira, Segić Safet in Segić Isifet. 1170

Sešić Stevan, Celje, Malgajeva 6, zdravstveno izkaznico, številka 421125. 1142

Šišić Enuer, Ljubljana, Pokopalska 42, zdravstveno izkaznico. 1121

Skapin Zoran, Lozice 24, delovno knjižico, ser, št. 928293, reg. številka 7420. 650

Skrjanec Vesna, Ljubljana, Cesta v Zgornji log 1, dijaško avisto vozovnico, št. 10572 za relacijo Dolgi most — Splošna bolnica, izdano od podjetja »Viator«, Ljubljana. 1199

Splajt Marija, Ljubljana, Na Jami 2, zdravstveno izkaznico, številka E 295588. 1122

Stular Hanka, Ljubljana, zdravstveno izkaznico, št. 083351. 1123

Stupar Alojz, Dobrava 28, zdravstveno izkaznico, št. 311274. 1053

Tacer Janez, Gubno 36, Lesično, zdravstveno izkaznico kmetijskega zavarovanja, št. 006590. 1172

Tkavec Maksimiljan, Piran, Dom oskrbovancev, zdravstveno izkaznico, št. 4420. 1016

Točaković Čedomir, Ljubljana, Tovarniška 14 a, zdravstveno izkaznico. 1124

Toplak Antonija, Desternik, Ločki vrh 48, zdravstveno izkaznico, številka 280219 kmetijskega zavarovanja. 1182

Tramte Rafko, Zg. Mladetiče 15, delovno knjižico in spričevalo o končani osemletki v Trzišču, izdano leta 1964. 1054

Tupy Nada, Kamnik, Jakoba Zupana 8 a, delovno knjižico, ser, št. C 364617, reg. št. 103956. 1171

Tušar Božica, Kanal, Trg svobode 20, zdravstveno izkaznico. 1137

Vauda Jože, Zg. Hajdina 83 a, delovno knjižico, ser, št. 640137, reg. št. 4781. 785

Vidalij Jožefa, Ljubljana, Lužiško srbska 7, zdravstveno izkaznico. 1125

Voje Milica, Ljubljana, Celovška 68, zdravstveno izkaznico. 1055

Volf Anton, Galicija 72, zdravstveno izkaznico, št. 17076. 1138

Vrebač Mirko, Zenica, Vardišče 86, zdravstveno izkaznico. 1067

Zaplatic Regina, Kranj, Valjavčeva 8, zdravstveno izkaznico, številka 297911. 1127

Zuka Rahim, Štore 2, zdravstveno izkaznico, št. 542963 na ime Zuka Sofija. 1173

Zukanović Muharem, Ljubljana, Djakovičeva 57, zdravstveno izkaznico. 1200

Zinko Franc, Ljubljana, Kovačeva 26, zdravstveno izkaznico. 1201

Zitek Franciška, Rački vrh 1, Radenci, spričevalo OŠ Kapela, izdano 20. VI. 1971. 701

Zitnik Stanko, Bled, Koroška 4, zdravstveno izkaznico, številka 328852. 1128

Zorž Brane, Ljubljana, Zofke Kvedrovc 12, spričevalo 7. razreda osnovne šole Hinka Smrekarja v Ljubljani. 1085

Zupeve Lado, Podboršt 15, Sentvid pri Stični, pomorsko knjižico, izdano od Luške kapitanije v Piranu leta 1956. 1086